

Nguyệt San

NGƯỜI VIỆT

ILLINOIS

THÁNG 8, 2021

THÔNG TIN

VĂN HÓA

SINH HOẠT

CỘNG ĐỒNG

Vietnamese Community Magazine

449

Tranh: Họa sĩ Vũ Thái Hòa

AMERICAN RESCUE PLAN ACT

HẠN CHÓT GHI DANH BẢO HIỂM MỚI, KÉO DÀI ĐẾN NGÀY **15.08.2021**

GIẢM CHI PHÍ
BẢO HIỂM

NÂNG CAO
LỢI ÍCH

TƯ VẤN VÀ GHI DANH MIỄN PHÍ
GỌI NGAY 773.360.0750

Sử dụng
Camera
quét mã

Người Việt ILLINOIS

Nguyệt San THÔNG TIN . VĂN HÓA
SINH HOẠT CỘNG ĐỒNG
do
HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS
Chủ trương

Chủ Nhiệm/ Chairman
Chủ tịch HĐQT: Michael Nghĩa

Chủ Bút/ Editor-in-Chief
Francis C. Khuc

Cộng tác thường trực/ Contributions
Phạm Thành Châu, Trần Trung Đạo,
Trọng Đạt, Bs.Nguyễn Ý Đức,
Phan Nhật Nam, Huy Phương,
Đỗ Văn Phúc, Phó tế Ng. Mạnh San,
Tina Trần, Tưởng Năng Tiến,
Việt Tiến, Huy Vũ và một số thân hữu,
với sự đóng góp của toàn thể Nhân viên.

Điểm Tin Tức/ News Compilers
Châu Văn, Hưng Lê

Quảng cáo/ Ads
Shara Chau

..

Thư từ, bài vở, ngân phiếu xin gửi:
Letters, Articles, Contributions, Checks can be sent to:

Vietnamese Association of Illinois
5110 N. Broadway, Chicago, Illinois 60640
Tel: (773) 728-3700 - Fax: (773) 728-0497
Email: infovai@hnvi.org
or shara.chau@hnvi.org
website: www.hnvi.org

**BÀI VỞ, QUẢNG CÁO HỖ TRỢ
XIN VUI LÒNG GỬI VỀ
TRƯỚC
NGÀY 15 MỖI THÁNG**

TRONG SỐ NÀY

Số 449 - Tháng 8 , Năm 2021

- HNV tuyển mộ 2
- Các Chương trình của HNV phục vụ cộng đồng 4
- Tin Thế Giới (Việt Tiến) 10
- Tin Hoa Kỳ (Hưng Lê) 17
- Tin Việt Nam (Hưng Lê) 24
- Vaccine và Liêm sỉ (Bs. VĐỖ Xuân Sơn) 31
- Tin Chicago (Châu Văn) 34
- Trang Tạp Ghi của Huy Phương 36
- Chủ nghĩa nào...(Nguyễn Quang Duy) 39
- Thời đại HKMH (Trọng Đạt) 43
- Giọt nước tràn ly (Tưởng Năng Tiến) 46
- Vô Tình (Truyện ngắn Phạm Thành Châu) 51
- Tôi là ai? (Phạm Xuân Thái) 57
- Kỹ thuật thông tim (Bs. Nguyễn Ý Đức) 60
- Vaccine made in China (Nguyễn Tài Ngọc) 64
- Trang báo của Hội Cao Niên Chicago 67
- Tội Công Xúc Tu si (Phó tế Ng.M.San) 69
- Văn hóa Ngọng (Trần Văn Giang) 72
- Ngọng Núi Ngọng No (Lê Hồng Lâm) 78
- Thầy ơi...(FB Phương Lê) 79
- Dấu ngắt câu trong tiếng Việt (Phan Lục) 81
- Biết tao là ai không? (Ng. Ngọc Chính) 84
- Tiếng Gọi Cổ Thành (Chu Tất Tiến) 86
- Những trại tù CS (Trần Gia Phụng) 87
- English Section 89
- Hỗ trợ Quảng cáo 91

HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS

CUNG ỨNG NHỮNG DỊCH VỤ:

BỒ TÚC KHẢ NĂNG NGƯỜI LỚN

- ANH NGỮ CĂN BẢN
- VI TÍNH CĂN BẢN
- LUYỆN THI NHẬP TỊCH

CHƯƠNG TRÌNH HỘI NHẬP

- NHẬP TỊCH, DI TRÚ
- THỰC TẬP PHÒNG VẤN
- TƯ VẤN, HUẤN LUYỆN
- THÔNG TIN, BÁO CHÍ
- PHIÊN DỊCH/THÔNG DỊCH
- THỊ THỰC CÔNG CHỨNG

DỊCH VỤ XÃ HỘI

- GIÚP XIN TRỢ CẤP XÃ HỘI
- CHĂM SÓC CAO NIÊN TẠI GIA
- GIÚP XIN MEDICAID
- GIÚP XIN PHIẾU THỰC PHẨM
- BẢO HIỂM Y TẾ TRẺ EM
- HỖ TRỢ VỀ LUẬT PHÁP

THANH THIẾU NIÊN

- KÈM SAU GIỜ HỌC
- SINH HOẠT TRẺ
- TRẠI HÈ...

Vietnamese Association of Illinois

ADULT EDUCATION

- ENGLISH AS SEC. LANGUAGE
- COMPUTER LITERACY
- CITIZENSHIP CLASSES

ADJUSTMENT PROGRAM

- NATURALIZATION, IMMIGRATION
- MOCK INTERVIEW
- COUNSELING, TRAINING
- INFORMATION, MAGAZINES
- TRANSLATIONS/INTERPRETATION
- NOTARY PUBLIC

SOCIAL SERVICES

- HELP WITH SOCIAL SERV.
- HOMEMAKERS/ SENIOR SERVICES
- APPLYING FOR MEDICAID
- APPLYING FOR SNAP
- IL ALLKIDS INSURANCE
- EMP. LEGAL CLINIC

YOUTH PROGRAM

- AFTER SCHOOL TUTORING
- YOUTH ACTIVITIES
- SUMMER CAMP

TRỤ SỞ: Hai văn phòng của Hội tại Chicago và Dupage

Điện Thoại: 773 728 3700 - 630 580 9438

Giờ làm việc: Từ thứ Hai đến thứ Sáu - Mở cửa từ 9:00am đến 5:00pm

HỘI NGƯỜI VIỆT CẦN TUYỂN DỤNG

DEVELOPMENT MANAGER

The Vietnamese Association of Illinois (VAI) is a state-wide organization serving thousands of diverse ethnic refugee and immigrant communities in the Chicagoland and DuPage county. Our mission is to foster unity and solidarity among Vietnamese people in Illinois. VAI has assisted in the resettlement of families, to apply for citizenship, build community, and increase civic engagement.

In that spirit, the Development Manager will implement strategies to expand corporate and foundation support, increase donor engagement, and diversify fundraising through effective community relationship building.

RESPONSIBILITIES:

- Develop and implement fundraising strategies to support current programs and special events;
- Lead fundraising efforts and main lead on organizing fundraising events throughout the year;
- Strengthen relationships with funders and community partners through effective communication;
- Manage current grants and write reports to foundations and corporate partners and prospects;
- Oversee individual giving and develop outreach strategy, as well as identifying opportunities for fundraising efforts throughout the organization;
- Support organizational evaluation efforts by helping to update assessment tools and analyze data and outcomes;
- Manage database of supporters with current contact information, biographies, giving histories, and meeting notes.

QUALIFICATION:

- Excellent writing and communication skills with grant writing and management;
- Experience with fundraising events, donor solicitation, and cultivation strategies;
- Excellent analytical, organizational, and project management skills;
- Experience working in professional settings with diverse groups of people;
- Ability to use effective, engaging, and persuasive speech and writing in instruction, presentations, meetings, and site visits;
- Strong skills with Microsoft Office and experience working with Salesforce;
- Minimum 3 years of broad experience in development and a success in fundraising;
- Bachelor's degree preferred;
- Strongly preferred: Proficiency in English and Vietnamese (oral and written).

Job Type: Full-time salaried position with benefits package.

If interested, please submit a cover letter, writing sample, resume, and three references to InfoVAI@hnvi.org with “**Development Manager Candidate**” in the email subject line.

VAI is an equal opportunity employer committed to fostering a diverse and equitable environment. VAI does not discriminate on the basis of race, color, national origin, sex, gender identity, religion, sexual orientation, age, disability, parental status, veteran status, or any other protected status under applicable laws.

We encourage individuals of all backgrounds to apply.

Adjustment Program

VĂN DUY TRÌ PHỤC VỤ
CÁC VẤN ĐỀ LIÊN QUAN ĐẾN DI TRÚ:

- NHẬP TỊCH (Naturalization)
- THẺ XANH (Permanent Resident Cards)
- MỜI THÂN NHÂN DU LỊCH
- TRAVEL DOCUMENT / RE-ENTRY PERMIT
  - THIẾT LẬP HỒ SƠ BẢO LÃNH
  - ĐIỀU CHỈNH TÌNH TRẠNG DI TRÚ
- DỊCH TÀI LIỆU – THỊ THỰC CÔNG CHỨNG
(Translation Services - Notary Public)

QUÝ ĐỒNG HƯƠNG CÓ NHU CẦU,
XIN VUI LÒNG GỌI LẤY HẸN:

Mr. HUNG LE, BIA

Email: hung.le@hnvi.org

773.728.3700 x 107

Hội Người Việt Illinois - Văn Phòng tại Chicago
5110 N. Broadway St., Chicago, IL 60640

Immigration Program

CHƯƠNG TRÌNH DI TRÚ
PHỤC VỤ TẠI VĂN PHÒNG
HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS - DUPAGE

- NHẬP TỊCH (Naturalization)
- ĐỔI THẺ XANH (Renew Green Card)
- THAY ĐỔI ĐIỀU KIỆN THƯỜNG TRÚ (Remove Condition)
  - XIN CẤP HỒ SƠ TÁI NHẬP CẢNH (Re-Entry Permit)
  - ĐIỀU CHỈNH TÌNH TRẠNG DI TRÚ (Adjustment Status)
- THIẾT LẬP HỒ SƠ BẢO LÃNH THÂN NHÂN (Alien Petition)
  - GIA HẠN VISA CÁC DIỆN KHÔNG ĐỊNH CỨ (Extend Non-Immigration Visa)
  - DỊCH TÀI LIỆU – THỊ THỰC CÔNG CHỨNG (Translation Services - Notary Public)

QUÝ ĐỒNG HƯƠNG CÓ NHU CẦU
XIN VUI LÒNG LIÊN LẠC:
Mrs. CINDY NHAN NGUYEN, BIA
Email: nhan.nguyen@hnvi.org

773.728.3700 x 110
Hội Người Việt Illinois - Văn Phòng DUPAGE
640 E. St. Charles Rd., Suite 200
Carol Stream, IL 60188

COMMUNITY EMPOWERMENT LEGAL CLINIC

OPEN
TO ALL

Monday through Friday

9:00am - 5:00pm

VIETNAMESE ASSN. OF IL

5110 N. Broadway St.

Chicago, IL 60640

DO YOU NEED LEGAL AID?

We offer free or low-cost legal representative and assistance for a wide range of issues including:

- Immigration
- Family law
- Housing
- Employment
- Education
- Consumer rights
- Criminal records

For more information or to schedule an appointment, contact:

THUY MERSEREAU - 773.728.3700 x 109

thuy.mersereau@hnvi.org

**VIETNAMESE
ASSOCIATION OF ILLINOIS**

Community
Empowerment
Legal Clinic

COMMUNITY EMPOWERMENT LEGAL CLINIC

Từ Thứ Hai đến Thứ Sáu

9:00am - 5:00pm

HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS
5110 N. Broadway St.
Chicago, IL 60640

QUÝ VỊ CẦN TRỢ GIÚP VỀ PHÁP LÝ?

Chúng tôi cung cấp các dịch vụ pháp lý
MIỄN PHÍ hoặc **CHI PHÍ THẤP**, bao gồm:

- Định cư
- Luật Gia đình
- Nhà cửa
- Việc làm
- Giáo dục
- Quyền của người tiêu dùng
- Hồ sơ tội phạm

Cần biết thêm chi tiết hay đặt lịch hẹn, xin liên lạc:

THUY MERSEREAU - 773.728.3700 x 109

thuy.mersereau@hnvi.org

Nếu Quý vị đã:

- Là THƯỜNG TRÚ NHÂN ít nhất là 4 năm 9 tháng?
- KẾT HÔN VỚI CÔNG DÂN MỸ, và là
THƯỜNG TRÚ NHÂN ít nhất là 2 năm 9 tháng?

**Quý vị đã hội đủ điều kiện tối thiểu
để NỘP ĐƠN XIN NHẬP TỊCH MỸ!**

If you...

- have been a Legal Permanent Resident for at least 4 years and 9 months?
- married to a US Citizen, and have been a Legal Permanent Resident for at least 2 years and 9 months?

You are eligible for US CITIZENSHIP!

Hội Người Việt sẽ giúp Quý vị thiết lập mọi thủ tục cần thiết từ điền đơn đến các dịch vụ dịch thuật với Sở Di Trú (USCIS).

• VAI will guide you through the Naturalization process, assist paperwork and translation services with USCIS.

Muốn biết thêm chi tiết, vui lòng liên lạc:
For more information, please contact:
CHICAGO OFFICE   **DUPAGE OFFICE**
(815) 770-5261   **(779) 601-4368**

CHƯƠNG TRÌNH CHĂM SÓC CAO NIÊN

Chương trình chăm sóc người cao niên được thiết lập bởi chính phủ lưu tâm, đểi ngô quý cao niên công dân trên 60 tuổi già yếu, bệnh tật, sống neo đơn nhằm cung cấp những dịch vụ chăm sóc sức khỏe, và giúp đỡ việc nhà để quý vị vẫn có thể tiếp tục sống độc lập và an toàn ở nhà tại nhà hoặc cùng người thân và duy trì các sinh hoạt yêu thích của mình.

Chương trình bảo dưỡng cộng đồng cung cấp các dịch vụ chăm sóc người cao niên căn bản cho những quý vị nào ghi danh vào chương trình và đạt được đủ điều kiện yêu cầu. Chương trình này là một trong những 1915(c) khước từ cho tại gia và cộng đồng căn cứ theo dịch vụ của Medicaid.

Chúng tôi sẵn sàng tiếp nhận làm thủ tục cho Quý Cao Niên có nhu cầu trong thời gian ngắn nhất;

Muốn thụ hưởng dịch vụ chăm sóc tại gia, quý vị cao niên cần:

- 60 tuổi trở lên;
- Có quốc tịch Hoa Kỳ, hay thường trú;
- Cư ngụ tại Illinois trong thời gian xin dịch vụ;
- Sức khỏe yếu kém hay bệnh tật, có nhu cầu giúp đỡ việc nhà và phụ giúp việc cá nhân;
- Đang hưởng trợ cấp SSI, có thẻ khám bệnh Medicare, Medicaid;
- Tài sản không quá \$17,500 đô la;
- Được bác sĩ chấp thuận cho hưởng dịch vụ;

Xin vui lòng liên lạc: ► ► ►

Cô Jana Trang Lê
Email:jana.phamle@hnvi.org
www.hnvi.org

Vùng Chicago, Cook County & Skokie:

5110 N. Broadway St.
Chicago, IL 60640
Điện thoại: (773) 728-3700
Fax: (773) 728-0497

Vùng DuPage, Kane & Will:

640 E. St. Charles Rd., Ste 200
Carol Stream, IL 60188
Điện thoại: (630) 580-9438
Fax: (331) 806-3155

Người Việt ILLINOIS

Vietnamese Community Magazine

NGƯỜI VIỆT ILLINOIS do Hội Người Việt thực hiện phát hành hàng tháng, ngoài việc phát huy văn học, nghệ thuật còn có mục đích cung cấp tin tức, các sinh hoạt cộng đồng tại Chicago và hải ngoại, thông báo các chương trình và dịch vụ xã hội của Hội – Bài của các tác giả cộng tác không nhất thiết là quan điểm của Hội. – Bài được đăng hay không sẽ không hoàn trả bản thảo – Tòa soạn dành quyền cắt bỏ, sửa chữa và nhuận sắc lại bản thảo nếu cần.

The **NGUOI VIET ILLINOIS** is published monthly by the Vietnamese Association of Illinois (VAI). Along with developments in Vietnamese art and literature, the **NGUOI VIET ILLINOIS** also provides local news; community activities in the Chicagoland area, the United States and overseas. It also updates information of extensive programs and its social services.

The viewpoint expressed in the articles written by contributors do not always reflect that of VAI's. Material submitted, published or not, will not be returned to sender. VAI reserves the right to edit and revise accordingly.

GIÁ BIỂU QUẢNG CÁO

Advertising Rates

Trang Trắng Đen (BW Pages)

1/8	1/4	1/2	1
\$25	\$50	\$80	\$150

Trang màu (Colored pages)

Inside cover: \$300

Outside back cover: \$400

Muốn nhận được báo hàng tháng, xin gửi \$50 bưu phí cho một năm 12 số.

To receive **NGƯỜI VIỆT ILLINOIS**
Please send for one year subscriptions:
First Class: \$50

BẢN TIN

Tổng Hợp:

• HƯNG LÊ • CHÂU VĂN • VIỆT TIẾN •

TIN THẾ GIỚI

TRUNG QUỐC "TỐ" VIỆT NAM TIẾP TỤC MỞ RỘNG ĐẢO Ở TRƯỜNG SA

Trung Quốc không phải là nước duy nhất xây lấp, mở rộng các đảo ở Biển Đông mà Việt Nam trong các năm gần đây cũng đang cho mở rộng các đảo ở khu vực quần đảo Trường Sa phù hợp với việc triển khai vũ khí quân sự. Sáng Kiến Thăm dò tình hình chiến lược Biển Đông (SCSPI) thuộc trường Đại học Bắc Kinh của Trung Quốc mới đây đã công bố các hình ảnh vệ tinh và báo cáo cho biết như vậy.

SCSPI đã đưa lên tài khoản Twitter của mình các hình ảnh vệ tinh cho thấy những thay đổi ở đảo Sand Cay (Đảo Sơn Ca) và Storm

Đảo Sơn Ca

(Trường Sa Lớn) - hai thực thể mà Việt Nam chiếm đóng ở Trường Sa.

Các hình ảnh vệ tinh cho thấy hai đảo này vẫn đang được mở rộng và xây dựng trên đó với chỗ đỗ máy bay và cầu cảng ở Đảo Sơn Ca, một trạm radar 3D và bãi phóng tên lửa ở Trường Sa Lớn.

Theo SCSPI, từ năm 2011 đến nay, Việt Nam đã mở rộng gấp đôi diện tích ở hai đảo, thêm 9 acre vào Đảo Sơn Ca và 40 acres vào Trường Sa Lớn.

Theo Sáng Kiến Minh Bạch Hàng Hải của Mỹ, Việt Nam trong các năm qua đã lặng lẽ nâng cấp các cơ sở của mình ở Trường Sa nhưng không gặp phải những phản ứng gay gắt từ quân đội Trung Quốc như đối với trường hợp của Philippines. Việt Nam hiện có 49 tiền đồn nằm trên 27 thực thể ở Trường Sa.

Kể từ khoảng cuối năm 2013 trở lại đây, Trung Quốc đã gia tăng việc xây lắp, mở rộng các đảo nhân tạo ở Biển Đông, triển khai vũ khí quân sự ra các đảo này bất chấp các phản đối việc quân sự hoá khu vực Biển Đông của các nước trong khu vực và Mỹ.

Các nước hiện cũng đòi hỏi chủ quyền ở quần đảo Trường Sa bao gồm Trung Quốc, Việt Nam, Philippines, Đài Loan, Malaysia và Brunei.

TRUNG QUỐC TẬP TRẬN Ở VỊNH BẮC BỘ

Trung Quốc tập trận quân sự ở phía tây bán đảo Lôi Châu, vùng biển thuộc Trung Quốc ở vịnh Bắc Bộ, Biển Đông.

Trong thời gian tập trận, tàu thuyền bị cấm vào khu vực được thông báo.

Từ đầu năm đến nay, Bắc Kinh đã tiến hành hoặc lên kế hoạch ít nhất 23 cuộc tập trận ở Biển Đông, trong đó có 10 cuộc tập trận ở Vịnh Bắc Bộ.

Số liệu vừa nêu dựa theo thống kê các thông báo được đăng trên trang web của quân đội Trung Quốc. Trong khi đó, truyền thông Nhà nước Việt Nam vào ngày 21/6 dẫn nguồn từ Bộ Quốc phòng Nga đưa tin cho hay, tàu chiến thuộc Hạm đội Thái Bình Dương cùng với lực lượng không quân của Nga đang tiến hành tập trận ở khu vực trung tâm Thái Bình Dương, cách quần đảo Kuril 2.500 dặm về phía Đông Nam.

Cuộc tập trận có sự tham gia của 20 tàu chiến, tàu ngầm và một số tàu hỗ trợ khác như một tàu tuần dương mang tên lửa, một tàu khu trục và ba tàu hộ tống cùng một tàu ngầm.

Bên cạnh đó còn có khoảng 20 máy bay, trong đó có máy bay chống hạm Tu-142M3, máy bay chống hạm Il-38, máy bay tiêm kích đánh chặn MiG-31BM, máy bay tiếp dầu Il-78 và trực thăng triển khai trên tàu chiến Ka-27.

NGƯỜI DÂN NHIỀU NƯỚC TẨY CHAY VẮC-XIN TRUNG QUỐC

Đại dịch COVID-19 tiếp tục hoành hành trên thế giới, làm gia tăng số người mắc bệnh và tử vong. Tuy nhiên, ở một số quốc gia và vùng lãnh thổ, người dân đã từ chối tiêm vắc-xin của Trung Quốc, bất chấp nguy cơ mắc bệnh.

Điều này xảy ra ở Việt Nam, Philippines, Đài Loan và một số nước châu Âu. Ngay cả các công dân nước ngoài sinh sống ở Trung Quốc cũng tìm kiếm cơ hội được tiêm chủng bằng các loại vắc-xin không phải của Trung Quốc, chẳng hạn như AstraZeneca.

Bộ Y tế Việt Nam mới đây cho biết, ngày 20/6, Trung Quốc đã cung cấp cho Việt Nam 500.000 liều vắc-xin. Số vắc-xin này sẽ được ưu tiên tiêm cho ba nhóm: Người Trung Quốc đang làm việc tại Việt Nam, người Việt Nam có nhu cầu học tập, làm việc tại Trung Quốc và người dân khu vực biên giới.

Việc nhận và sử dụng vắc-xin từ Trung Quốc gây nên một làn sóng dư luận của người dân Việt Nam. Đông đảo người dân lên Facebook thể hiện công khai rằng họ không muốn và sẽ không chích vắc-xin từ Trung Quốc, cho dù hậu quả có thể nào đi chăng nữa.

Vậy vì sao nhiều người dân Việt Nam và các quốc gia khác lại ghét vắc-xin của Trung Quốc như vậy?

Có hai lý do để giải thích cho sự căm ghét này. Thứ nhất, về khả năng y tế phòng ngừa, đó là lo ngại về chất lượng vắc-xin của Trung Quốc; thứ hai, dưới con mắt chính trị, đó là với các hành động ngang ngược của Trung Quốc trên biển Đông, đã khiến nhiều người dân muốn tẩy chay vắc-xin từ Trung Quốc.

NHỮNG DIỄN TIẾN MỚI NHẤT VỀ COVID TOÀN CẦU

Châu Âu

Nga không đạt mục tiêu tiêm chủng 60% dân số trước mùa thu năm nay vì dân chúng còn chần chừ tiêm ngừa, Điện Kremlin cho hay, sau khi Nga báo cáo số tử vong hàng ngày vì COVID cao kỷ lục.

Hà Lan sẽ tiêm chủng cho tất cả trẻ em từ 12 tới 17 tuổi.

Ba Lan sẽ bắt buộc một số người có nguy cơ cao với COVID phải tiêm chủng.

Tại Ireland, chỉ những ai đã tiêm chủng đầy đủ hoặc đã phục hồi từ COVID mới được ăn uống trong nhà hàng, quán rượu.

Châu Á-Thái Bình Dương

Giá dưỡng khí oxygen ở thủ đô Indonesia tăng hơn gấp đôi sau đợt bùng phát dịch mà Hội Chữ thập đỏ cảnh báo là bên bờ “thảm họa”.

Đài Loan trong các cuộc đàm phán thương mại tuần này với Washington sẽ thảo luận việc nối lỏng xuất-nhập khẩu vaccine COVID với Mỹ.

Châu Mỹ

Hoa Kỳ tuyên bố sẽ hiến tặng một triệu liều vaccine Pfizer cho Paraguay.

Colombia cho hay sắp nhận 2,5 triệu liều vaccine Johnson & Johnson do Mỹ tặng.

Trung Đông và châu Phi

Liên hiệp châu Phi chỉ trích quyết định của Liên hiệp châu Âu khi EU không cho Covishield, phiên bản của vaccine AstraZeneca mà chương trình chia sẻ vaccine COVAX sử dụng, vào danh sách các vaccine được chấp thuận với “hộ chiếu vaccine” để du hành ở EU.

Zimbabwe ban hành giới nghiêm, cấm ra vô các thành phố và giới hạn giờ kinh doanh mua bán vì COVID.

Oman loan báo mở rộng chiến dịch tiêm chủng cho tất cả mọi người trên 18 tuổi.

Tiến triển y khoa

Vaccine chống COVID của Moderna cho thấy hứa hẹn chống lại biến thể Delta phát hiện đầu tiên tại Ấn Độ.

Vaccine Sputnik V của Nga khoảng 90% hiệu nghiệm chống lại biến chủng lây lan mạnh là Delta, các nhà bào chế vaccine này tuyên bố.

Các thành viên quân đội Mỹ đã tiêm chủng cho thấy tỷ lệ bị viêm cơ tim cao hơn dự kiến dù tình trạng này vẫn rất hiếm, theo một cuộc nghiên cứu.

NHẬT BẢN, PHILIPPINES TỔ CHỨC TẬP TRẬN KHÔNG QUÂN ĐẦU TIÊN

Không quân Nhật Bản và Philippines sẽ tổ chức cuộc tập trận chung đầu tiên vào tuần tới, Reuters dẫn thông tin từ Đại sứ quán Nhật Bản tại Manila cho biết hôm 1/7, một dấu hiệu cho thấy mối quan hệ quốc phòng giữa hai nước ngày càng sâu sắc hơn.

Cuộc huấn luyện song phương của không quân về cứu trợ nhân đạo và thảm họa, mà Đại sứ quán Nhật Bản mô tả là “cột mốc quan trọng” cho hợp tác quốc phòng chung, sẽ diễn ra từ ngày 5 - 8/7 tại Căn cứ Không quân Clark, vốn là một cơ sở quân sự của Mỹ trước đây ở miền bắc Philippines.

Tham gia tập trận sẽ có một máy bay vận tải quân sự C-130H của Nhật Bản và các nhân sự, cùng với các phi công Philippines diễn tập mô phỏng việc vận chuyển hàng cứu trợ ở các khu vực bị cô lập.

“Nhật Bản và Philippines đều là những quốc gia thường xuyên xảy ra thiên tai và chúng ta có thể chia sẻ rất nhiều điều về các hoạt động cứu trợ thiên tai để cứu người”, Reuters dẫn lời Thiếu

tá Mizuno Masaki, chỉ huy đơn vị của Lực lượng Phòng vệ trên không Nhật Bản, nói.

Các đồng minh của Mỹ là Nhật Bản và Philippines đều có những mâu thuẫn với Trung Quốc về các hoạt động của tàu và máy bay của Bắc Kinh ở Biển Đông và Biển Hoa Đông. Thông báo về cuộc tập trận được đưa ra trong bối cảnh các đồng minh khác của Hoa Kỳ cũng đang thực hiện các bước đi lớn hơn nhằm duy trì tự do hàng hải và hàng không trong khu vực, bao gồm cả các cuộc tuần tra của hải quân, giữa tình trạng quân sự hóa ngày càng tăng của Trung Quốc.

Nhật Bản đã hỗ trợ Philippines sau khi siêu bão Haiyan tàn phá nước này vào năm 2013, khiến hơn 6.000 người thiệt mạng và hàng trăm ngàn gia đình mất nhà cửa.

Vào tháng 1 năm 2015, Nhật Bản và Philippines đã ký một thỏa thuận nhằm thúc đẩy quan hệ quốc phòng chặt chẽ hơn và hai nước kể từ đó đã tiến hành 17 cuộc tập trận hải quân chung.

Nhật Bản cũng đã chuyển giao các thiết bị quốc phòng và công nghệ để giúp cho Philippines tăng cường tuần tra ở Biển Đông.

UCRAINIA MUỐN MỜI ĐỨC THÁNH CHA PHANXICÔ THĂM NƯỚC NÀY.

(Vatican News 3-07-2021) - Theo một thông cáo của văn phòng Tổng thống Ucraina, Tổng thống Volodymyr Zelensky (ảnh bên) đã có cuộc trò chuyện riêng qua điện thoại với Đức Thánh Cha hôm 30 tháng 6 năm 2021 và đã mời ngài viếng thăm nước này.

Trong cuộc điện đàm, Tổng thống Ucraina đã chúc mừng Đức Thánh Cha nhân lễ hai thánh Phêrô và Phao-lô, đồng thời đánh giá cao “cơ hội tiếp tục hội thoại”. Ông đã nhận định rằng “Tòa Thánh là thẩm quyền đạo đức của thế giới”.

Tổng thống Zelensky cũng nhắc lại rằng cuộc điện đàm diễn ra trong dịp kỷ niệm 20 năm thánh Gioan Phao-lô II thăm Ucraina vào năm 2001. Ông nói rằng người dân Ucraina có một kỷ niệm đẹp về chuyến thăm đó và nhắc lại tuyên bố nổi tiếng

của vị Giáo hoàng người Ba Lan rằng “Châu Âu nên thở bằng hai lá phổi: phuong Tây và phuong Đông”, với Ucraina là một phần của lá phổi phía đông.

Trong bối cảnh này, Tổng thống Zelensky cho biết chuyến thăm của Đức Giáo hoàng tới Ucraina sẽ là “nguồn dưỡng khí rất cần thiết”, đặc biệt là trong bối cảnh xung đột đang diễn ra ở khu vực Donbass, miền đông của đất nước.

Ông nói: “Người dân Ucraina đang chờ đợi chuyến thăm của ngài”, và ông nhấn mạnh rằng Ucraina là một nơi chung sống hòa bình, nơi các đại diện của các truyền thống tôn giáo khác nhau sống cùng nhau.

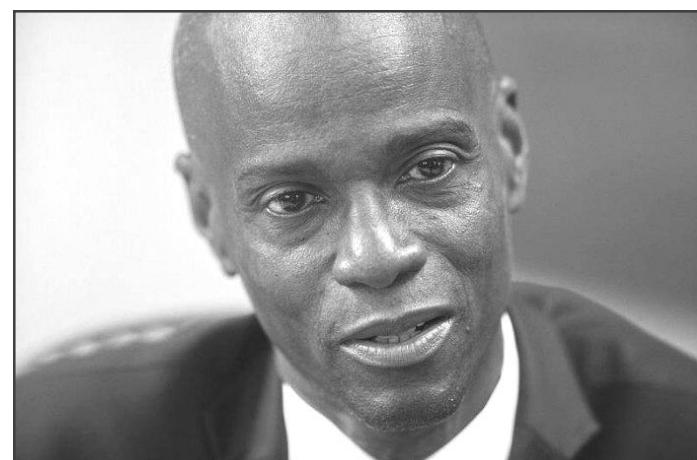
Theo thông cáo, Tổng thống Ucraina ca ngợi Đức Thánh Cha Phanxicô đã quan tâm đến các vấn đề toàn cầu như hòa bình, đối thoại liên tôn, tình cảnh của người di cư và người tị nạn, và quan tâm đến người nghèo. Ông cũng cảm ơn Đức Thánh Cha đã thường xuyên cầu nguyện cho hòa bình ở Ucraina..

TỔNG THỐNG HAITI JOVENAL MOISE BỊ ÁM SÁT NGAY TẠI NHÀ RIÊNG

Theo hãng tin Anh Reuters, chiều 7/7, Thủ tướng lâm thời Haiti Claude Joseph đã lên tiếng xác nhận Tổng thống nước này là ông Jovenal Moise (ảnh dưới) đã bị ám sát tại nhà riêng.

Thủ tướng Haiti Claude Joseph cho biết một nhóm tay súng chưa rõ danh tính đã tấn công vào nhà riêng của Tổng thống Moise trong đêm và bắn chết ông.

Thủ tướng lâm thời Haiti Claude Joseph cho biết thêm rằng Đệ nhất phu nhân Martine Moise cũng đã bị thương và đang được điều trị.

Joseph lên án hành động mà ông gọi là “hành động đáng ghét, vô nhân đạo và man rợ”, đồng thời nhấn mạnh thêm rằng Cảnh sát Quốc gia Haiti và các cơ quan chức năng khác đã kiểm soát được tình hình ở quốc gia Caribe.

Vụ giết người xảy ra vào cuối ngày thứ Ba (theo giờ khu vực) diễn ra trong bối cảnh ổn định kinh tế và chính trị ngày càng sâu sắc và bạo lực băng đảng gia tăng.

Theo trang Africa News, đất nước hơn 11 triệu dân Haiti ngày càng trở nên bất ổn và bất bình dưới sự lãnh đạo của ông Moise.

Khủng hoảng kinh tế, chính trị và xã hội của ở Haiti ngày càng sâu sắc, bạo lực băng đảng gia tăng nghiêm trọng ở thủ đô Port-au-Prince.

Lạm phát gia tăng khiến cho thực phẩm và nhiên liệu trở nên khan hiếm hơn ở quốc gia nơi 60% dân số chỉ kiếm được ít hơn 2 USD một ngày.

Những rắc rối này xảy ra khi Haiti vẫn đang cố gắng phục hồi sau trận động đất kinh hoàng năm 2010 và cơn bão Matthew xảy ra vào năm 2016.

Ông Moise, 53 tuổi, đã lên cầm quyền bằng sắc lệnh trong hơn hai năm sau khi đất nước Haiti không tổ chức được cuộc bầu cử, dẫn đến việc Quốc hội bị giải tán.

Các nhà lãnh đạo đối lập đã cáo buộc ông Moise đang tìm cách gia tăng quyền lực của mình, bao gồm việc phê chuẩn một sắc lệnh hạn chế quyền hạn của một tòa án có chức thanh kiểm tra các hợp đồng của chính phủ... Trong những tháng gần đây, các nhà lãnh đạo đối lập đã yêu cầu ông Moise từ chức, cho rằng nhiệm kỳ hợp pháp của ông Moise đã kết thúc vào tháng 2 năm 2021.

Tuy nhiên, ông Moise và những người ủng hộ khẳng định rằng nhiệm kỳ của nhà lãnh đạo này bắt đầu khi ông nhậm chức vào đầu năm 2017, sau một cuộc bầu cử hỗn loạn khiến đất nước buộc phải chỉ định một tổng thống lâm thời phục vụ trong khoảng thời gian kéo dài một năm.

Haiti dự kiến sẽ tổ chức tổng tuyển cử vào cuối năm nay.

ĐỨC GIÁO HOÀNG ĐƯỢC GIẢI PHẪU ĐẠI TRÀNG

VATICAN - Tòa thánh Vatican thông báo Đức Giáo Hoàng Francis đã có vẻ hồi phục khả quan sau cuộc giải phẫu gây mê toàn thân để điều trị bệnh viêm đại tràng.

Đức Giáo Hoàng Francis phải giải phẫu vì đại tràng có triệu chứng bất thường. Cuộc giải phẫu diễn ra tối Chủ Nhật, 11/7, tại Bệnh Viện Đa Khoa A.Gemelli tại Rome, do Bác Sĩ Sergio Allifieri thực hiện, theo thông cáo được Vatican đăng trên trang web.

Đức Giáo Hoàng 84 tuổi phải gây mê toàn thân và “phản ứng tốt với giải phẫu,” theo tuyên bố của ông Matteo Bruni, giám đốc văn phòng báo chí của Tòa Thánh Vatican.

Đức Giáo hoàng được đưa vào Bệnh Viện A.Gemelli từ chiều Chúa Nhật, để chuẩn bị cho “cuộc giải phẫu theo lịch trình vì bệnh viêm đại tràng.”

Đây là lần đầu tiên Đức Thánh Cha Francis nhập viện kể từ khi Ngài nhậm chức năm 2013. Vài giờ trước khi nhập viện, Ngài vẫn cử hành thánh lễ trước hàng ngàn người ở quảng trường St. Peter và trông có vẻ khỏe mạnh.

HỒNG KÔNG CÁO BUỘC MỘT NHÓM TRẺ ĐÃ ÂM MƯU ĐẶT BOM

Cảnh sát Hồng Kông cho biết vừa ngăn chặn được một âm mưu đặt bom lớn nhằm vào các nhà ga, tòa án và đường hầm, do những kẻ ủng hộ “độc lập” tổ chức.

Một viên chức cao cấp của cơ quan an ninh Hồng Kông, ông Steve Li, thông báo hôm thứ Ba đã bắt 9 người liên quan tới các kế hoạch đặt bom, có tuổi từ 15 đến 29, gồm 6 học sinh trung học, một nhân viên trường học và một nhân viên trường đại học.

“Các kế hoạch đặt bom gây bất ngờ vì dường như định nhắm vào rất nhiều người,” ông Li nói, thêm rằng các âm mưu phá hoại này được cho là có ý định gây “thiệt hại lớn cho xã hội.”

Viên chức Li cho biết nhóm nghi can đã thuê một phòng khách sạn ở Tsim Sha Tsui - khu mua sắm nổi tiếng với tầm nhìn ra đảo Hồng Kông và cảng Victoria - để chế tạo chất nổ.

Căn phòng được thuê từ đầu tháng 6, nhưng phòng chế tạo chất nổ mới được thiết lập gần đây. Các nghi can có nhiều dụng cụ và vật liệu để tạo ra Triacetone triperoxide (TATP), một chất nổ rất mạnh, từng được dùng trong các vụ bom khủng bố ở Paris năm 2015 và Brussels năm 2016.

Qua tìm hiểu “sổ tay hướng dẫn hoạt động” của nhóm nghi can, các vụ bom đã được họ lên kế hoạch vào đầu tháng này.

Ngoài thiết bị chế tạo vật liệu nổ, nhà chức trách Hồng Kông còn tịch thu một số tiền trị giá \$11,600 Mỹ kim, và phong tỏa khoảng \$77,200 Mỹ kim trong trương mục ngân hàng liên quan tới các nghi can.

Những người này được cho là đã tìm hiểu tình hình xung quanh hai tòa án, và nhắm vào một trong ba đường hầm nối đảo Hồng Kông với bán đảo Cửu Long, cùng một số cơ sở hạ tầng giao thông quan trọng nhất của thành phố.

Đặc khu trưởng Hồng Kông Carrie Lam trước đó đã khuyến cáo về “các hoạt động khủng bố ngầm,” và kêu gọi người dân chống lại bạo lực.

Tây Phương, đặc biệt là Anh và Hoa Kỳ, gần đây nhiều lần lên tiếng về vấn đề Hồng Kông, cáo buộc Bắc Kinh vi phạm cam kết bảo đảm cho Hồng Kông được hưởng quyền tự chủ cao, bao gồm cả quyền tự do ngôn luận.

TRUNG QUỐC GHI NHẬN SỐ CA MẮC COVID-19 CAO KỶ LỤC SAU 6 THÁNG

Hôm 7/7, Trung Quốc ghi nhận 57 ca nhiễm mới, mức tăng kỷ lục kể từ ngày 30/1.

Số ca mắc trong ngày 6/7 của Trung Quốc cao hơn 23 ca so với một ngày trước đó. Trong gần 60 ca nhiễm mới, 15 trường hợp là ca nhiễm cộng đồng. Tất cả đều được ghi nhận tại thành phố Thụy Lê, tỉnh Vân Nam giáp với Myanmar.

Trước tình trạng gia tăng ca nhiễm, Thụy Lê áp đặt lệnh phong tỏa, đóng cửa hầu hết các cơ sở kinh doanh và yêu cầu người dân ở nhà.

Các ca bệnh mới được phát hiện trong quá trình xét nghiệm hàng loạt cho toàn bộ người dân Thụy Lê.

Giới chức Thụy Lê cho biết họ sẽ tăng cường kiểm soát biên giới.

Hồi tháng 3, thành phố này từng bùng phát một đợt dịch nhưng nhanh chóng dập tắt. Tới tháng 4, Thụy Lê bắt đầu khởi động chiến dịch tiêm chủng cho người dân toàn thành phố.

Trung Quốc vẫn đang theo đuổi chiến lược dập tắt các cụm dịch nhỏ, tránh lây lan thành các cụm dịch quy mô lớn và xét nghiệm hàng loạt.

Song song với đó, quốc gia này cũng đẩy nhanh tốc độ tiêm chủng.

Tính tới ngày 7/7, Trung Quốc đã tiêm 1,3 tỷ liều cho người dân nước này. Các quan chức Trung Quốc đạt mục tiêu tiêm chủng đầy đủ cho 80% trong gần 1,4 tỷ dân để đạt miễn dịch cộng đồng.

ĐÀI LOAN VỰC DẬY SAU ĐỢT BÙNG PHÁT DỊCH BỆNH TỒI TỆ

Đài Loan từng ghi nhận tới hơn 500 ca mắc thời kỳ đỉnh dịch cuối tháng 5, nhưng hòn đảo này đang dần khống chế được dịch bệnh và hồi phục.

Sau một thời gian dài “sạch bóng” COVID-19, vết nứt bắt đầu xuất hiện trong tường thành chống dịch của Đài Loan vào cuối tháng 4.

Tới ngày 14/5, cơ quan y tế Đài Loan báo cáo 29 ca bệnh “nội địa”. Con số này tăng lên 180 vào ngày 15/5, 206 vào 16/5, 333 vào 17/5 và 240 vào 18/5.

Chỉ trong một tháng, từ 4/5 tới 4/6, số ca nhiễm trong cộng đồng ở hòn đảo này tăng từ 94 lên 9.248 ca, tức tăng 9.738%. Trong khi đó, tổng số ca mắc COVID-19 ở Đài Loan tăng từ 1.153 lên 10.446, tương đương 805%. Có thời điểm, hòn đảo này ghi nhận tới hơn 500 ca nhiễm/ngày.

Tính tới ngày 2/6, Đài Loan có 18 ngày liên tiếp ghi nhận số ca mắc mới trong ngày trên 200 ca. Toàn bộ 24 triệu cư dân được đặt trong tình trạng cảnh báo “Cấp độ 3”, tức là chỉ còn một bước nữa là buộc phải phong tỏa toàn vùng lãnh thổ.

Khi Đài Loan bước vào làn sóng dịch tồi tệ nhất kể từ khi COVID-19 bùng phát, truyền thông quốc tế lo ngại hình mẫu chống dịch hàng đầu thế giới đang bén bờ sụp đổ.

Hôm 13/6, lãnh đạo Đài Loan Thái Anh Văn xin lỗi người dân trên đảo vì đợt bùng phát COVID-19 nghiêm trọng hiện tại.

Tuy nhiên, bà cam kết chính quyền sẽ nỗ lực hết sức để ngăn chặn lây nhiễm và để tình hình

trở lại bình thường.

Vào thời điểm bà Thái đưa ra tuyên bố này, Đài Loan báo cáo thêm 251 ca nhiễm và 26 người chết vì dịch. Nhưng chỉ 2 tuần sau đó, số ca bệnh tại hòn đảo này đã giảm đáng kể. Từ ngày 25/6 tới nay, số ca bệnh tại Đài Loan giảm xuống còn 2 con số.

Hôm 5/7, Đài Loan chỉ báo cáo 28 ca nhiễm mới, mức thấp nhất kể từ ngày 13/5 và là ngày thứ 11 liên tiếp hòn đảo này ghi nhận dưới 100 ca bệnh. Một trong những nguyên nhân giúp Đài Loan nhanh chóng kiểm soát dịch bệnh là chiến lược thận trọng của chính quyền, trong đó có việc cách ly đầy đủ các ca nghi nhiễm và đẩy mạnh chương trình xét nghiệm vốn triển khai khá chậm thời gian đầu.

QUAN HỆ AUSTRALIA - TRUNG QUỐC XUỐNG MỨC THẤP NHẤT

Quan hệ giữa Australia và Trung Quốc đang ở mức thấp nhất kể từ khi hai nước thiết lập quan hệ ngoại giao cho đến nay.

Tại diễn đàn Xã hội Châu Á trực tuyến do cựu Thủ tướng Australia Kevin Rudd chủ trì vừa diễn ra, nhà điều phối vấn đề Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương của Nhà Trắng (Mỹ) Kurt Campbell nhận định, quan hệ căng thẳng giữa Australia và Trung Quốc có thể tiếp tục kéo dài và không thấy Trung Quốc có dấu hiệu thay đổi cách tiếp cận trong quan hệ với Australia.

Tuyên bố này không phải là không có căn cứ khi được đưa ra sau phát biểu của người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Triệu Lập Kiên vào tối qua (6/7) khẳng định, “chúng tôi không cho phép bất kỳ quốc gia nào thu lợi từ việc làm ăn với Trung Quốc trong khi họ cáo buộc Trung Quốc một cách vô căn cứ và phá hoại lợi ích cốt lõi của Trung Quốc dựa trên ý thức hệ”. Về phía Australia, mặc dù không đề cập trực tiếp đến tuyên bố của người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc, song Bộ trưởng Ngân khố Josh Frydenberg cho hay, “không thể từ chối thực tế là một số mặt hàng xuất khẩu của nước này không đến được với thị trường Trung Quốc như lúa mạch, rượu vang, than đá, song vẫn có những sản phẩm vẫn đang được nhập khẩu vào thị trường Trung Quốc. Đó là những mặt hàng mà họ cần như là quặng sắt và giá của quặng sắt đang tăng cao ở mức kỷ lục. Điều này

mang lại khoản thu lớn”. Bộ trưởng Josh Frydenberg cũng đồng thời khẳng định, “Australia sẽ không đặt lợi ích kinh tế lên trên hết. Chúng ta sẽ đặt lợi ích quốc gia rộng lớn lên hàng đầu”.

Quan hệ giữa Australia và Trung Quốc bắt đầu xấu đi kể từ năm 2018 khi Australia không cho công ty Huawei của Trung Quốc tham gia vào xây dựng mạng viễn thông 5G và cáo buộc Trung Quốc can thiệp vào công việc nội bộ của nước này. Mỗi quan hệ này tiếp tục xuống dốc không phanh sau khi Australia đề nghị cộng đồng quốc tế điều tra về sự xuất hiện và lây lan của dịch COVID-19 tại Trung Quốc.

Để đáp trả hành động của Australia, Trung Quốc đã đưa ra nhiều biện pháp trong đó có áp thuế cao nhằm hạn chế nhập khẩu một số mặt hàng của Australia vào thị trường Trung Quốc, trong đó có các sản phẩm xuất khẩu chủ lực như than đá, rượu vang, lúa mạch... khiến cho các doanh nghiệp của Australia thiệt hại khoảng 20 tỷ AUD trong năm 2020.

Australia cho rằng các biện pháp trả đũa của Trung Quốc là không công bằng và đã kiện Trung Quốc lên WTO về các mức thuế mà nước này áp đặt với lúa mạch và rượu vang của Australia. Trong bối cảnh cả Australia và Trung Quốc đều vẫn đang giữ quan điểm của mình và chưa có dấu hiệu xuống thang, quan hệ song phương sẽ chưa thể sớm được cải thiện.

Trong khi đó, Bắc Kinh khẳng định vấn đề ở Hồng Kông là chuyện nội bộ, và cáo buộc thế lực bên ngoài đang âm mưu gây rối ở đặc khu •

Mời đọc
và Phổ biến
Nguyệt San
NGƯỜI VIỆT
ILLINOIS

TIN HOA KỲ

XE HƠI BAY ĐẦU TIÊN TRÊN THẾ GIỚI RA MẮT TẠI MỸ, GIÁ \$599,000

Sau hơn một thế kỷ nghiên cứu và chế tạo, cuối cùng kiểu xe hơi có thể vừa chạy vừa bay đầu tiên trên thế giới cũng ra mắt tại Miami, tiểu bang Florida, Hoa Kỳ.

Nhật báo Daily Mail có trụ sở ở London, Anh Quốc, cho biết kiểu xe bay này có tên gọi là Pioneer Personal Air Landing Vehicle (PAL-V) và nó hoàn toàn sử dụng xăng xe hơi bình thường như các kiểu xe hơi truyền thống khác.

Cánh quạt nằm ở vị trí phía trên và phía sau của chiếc xe hơi có thể giúp chiếc xe bay lên tới độ cao 12,500 foot. Trên không kiểu xe này có thể bay với tốc độ lên tới 200 dặm một giờ, còn dưới đất nó có thể chạy với tốc độ lên tới 100 dặm một giờ. Kiểu xe bay này có động cơ bốn máy, 230 mã lực. Xe có thể tăng tốc từ 0 đến 60 dặm một giờ trong vòng 8 giây đồng hồ.

PAL-V được làm từ sợi "carbon fiber," titan và nhôm, có trọng lượng 1,500 pound. Nó cần "chạy đà" trên đường băng dài 540 foot để cất cánh và khi hạ cánh thì chỉ cần đường băng dài 100 foot.

PAL-V được làm từ sợi "carbon fiber," titan và nhôm, có trọng lượng 1,500 pound. Ngay từ bây giờ công ty Hòa Lan PAL-V đã bắt tay vào sản

xuất. Dự trù chiếc xe hơi bay đầu tiên sẽ được giao đến tay khách hàng vào cuối năm.

Trước đó vào năm 2017, tạp chí Maxim đã chọn PAL-V là công ty có khả năng biến giấc mơ xe hơi bay thành sự thật nhất.

Theo Daily Mail, giá bán bắt đầu của PAL-V là \$599,000.

99% NGƯỜI MỸ CHẾT VÌ COVID-19 TRONG THÁNG SÁU ĐÃ KHÔNG CHÍCH NGỪA

Bác Sĩ Anthony Fauci, giám đốc của Viện Dị Ứng và Bệnh Truyền Nhiễm Quốc Gia Hoa Kỳ, nói rằng hơn 99 phần trăm người Mỹ qua đời vì nhiễm dịch Covid-19 trong tháng Sáu đã không chích ngừa. Ông nói rằng sự mất mạng này đáng lý "có thể tránh được và ngăn ngừa được."

Trên chương trình "Meet the Press" của đài NBC hôm Chúa Nhật, ông Fauci nói với phóng viên Chuck Todd, "Nếu anh nhìn số tử vong trong tháng Sáu, khoảng 99.2% là những người không chích ngừa. Khoảng 0.85% là người đã chích ngừa. Không có thuốc ngừa nào hoàn hảo. Nhưng khi nói đến sự việc tránh vào bệnh viện thì thật là điều đáng buồn vì hầu hết những cái chết ấy đều có thể tránh được và ngăn ngừa được."

Ông nói thêm, "Cũng có những người có những phản ứng khác nhau đối với thuốc ngừa, và một số người đã chích ngừa vẫn có thể gặp rắc rối, phải vào nhà thương và rồi qua đời. Nhưng phần lớn những người chết là những người không chích ngừa. Đó là lý do tại sao chúng tôi muốn nhấn mạnh những cái chết ấy đều có thể tránh được và ngăn ngừa được."

Trong tháng Sáu, Hoa Kỳ đã có gần 10,000 người chết vì Covid-19. Hoa Kỳ vẫn có số tử vong cao nhất thế giới, với hơn 621,000 người đã thiệt mạng trong trận đại dịch. Ba Tây (Brazil) tại Nam Mỹ xếp hạng hai với hơn 525,000 người. Trên toàn thế giới, tổng số người chết là hơn 4 triệu người.

Mặc dù nỗ lực chích ngừa của chính phủ Hoa Kỳ đã tiến tới khá xa, nhưng vẫn chưa đạt được chỉ tiêu do Tổng Thống Joe Biden đề ra. Ông từng vận động để cho 70% người lớn tại Hoa Kỳ được chích ngừa trước ngày 4 tháng 7.

Tính đến hôm Chúa Nhật vừa qua, tức ngày 4 tháng 7, chỉ có 67.1 phần trăm người lớn được chích ngừa với ít nhất một mũi chống Covid-19.

Khoảng 47.4% trong tổng số dân Hoa Kỳ đã được chích ngừa hoàn toàn, theo ghi nhận của Trung Tâm Kiểm Soát và Phòng Bệnh Dịch.

Bác Sĩ Anthony Fauci đã khuyên người dân hãy bỏ qua một bên những quan điểm chính trị hoặc quan điểm chống khoa học khiến họ không muốn chích ngừa, mà hãy xem virus là kẻ thù chung của mọi người.

CDC: BIẾN THỂ DELTA ĐÃ CHIẾM NGỰ TẠI MỸ

Biến thể Delta đã trở thành chủng COVID chiếm ngự tại Mỹ, theo mẫu dữ liệu do Trung tâm Kiểm soát và Phòng ngừa Dịch bệnh Mỹ (CDC) thực hiện.

Theo ước tính của CDC, biến thể Delta chiếm ngự tại Mỹ trong hai tuần trước ngày 3/7, với 51,7% ca nhiễm COVID liên hệ tới biến thể phát hiện đầu tiên tại Ấn Độ này.

Tỉ lệ các ca nhiễm liên hệ đến biến thể Alpha phát hiện đầu tiên tại Anh từng chiếm ngự tại Mỹ, tới nay đã giảm xuống còn 28,7%.

Biến thể Delta đang trở nên chiếm ngự tại nhiều nước, dễ lây nhiễm hơn những phiên bản trước đây của COVID và có thể gây bệnh nặng hơn, đặc biệt nơi người trẻ. Biến thể Delta này được tìm thấy tại tất cả các tiểu bang của nước Mỹ, các giới chức y tế cho hay.

Hôm 6/7, Tổng thống Joe Biden khuyến khích những ai chưa tiêm chủng nên đi tiêm ngừa để tự vệ trước biến thể lây nhiễm cao đang lan tràn nhanh chóng.

Cho đến nay, các dữ liệu sơ khởi cho thấy vaccine của Pfizer-BioNTech, AstraZeneca, và Moderna phần lớn bảo vệ chống được Delta, nhưng việc tập trung các kháng thể trung lập hóa virus có giảm sút đôi chút.

ÔNG BIDEN KHUYẾN KHÍCH DÂN TIÊM CHỦNG TRƯỚC BIẾN THỂ DELTA

Tổng thống Joe Biden ngày 6/7 khuyến khích dân Mỹ tiêm chủng COVID để tự vệ trước biến thể Delta lan tràn và lây nhiễm cao.

Ông Biden nói tới cuối tuần này, nước Mỹ sẽ đạt cột mốc 160 triệu người được tiêm chủng hoàn toàn, nhưng ông cảnh báo chờ mất cảnh giác khi biến thể Delta đang lây lan trong những người chưa tiêm chủng.

Tổng thống Biden nói tại nhiều nơi trên đất nước, phân nửa tổng số ca nhiễm COVID là do biến thể Delta.

Biến thể Delta, trở nên chiếm ngự tại nhiều quốc gia, dễ lây nhiễm hơn các phiên bản trước đây của virus corona và có thể gây bệnh nặng hơn, đặc biệt nơi người trẻ. Biến thể này đã có mặt tất cả các tiểu bang nước Mỹ.

Ông Biden lưu ý rằng các cuộc nghiên cứu cho thấy kể từ đầu tháng Năm tới nay, hầu như các trường hợp nhập viện hay tử vong tại Mỹ vì COVID đều là những người chưa tiêm chủng.

Tổng thống cho hay chính quyền của ông từ đây đến cuối hè sẽ dồn nỗ lực để có thêm người đi tiêm chủng, gồm cả việc đến từng khu xóm gần cửa từng nhà để giúp những người chưa được bảo vệ trước virus.

Vaccine, nếu được, cũng sẽ được tiêm ngay tại nơi làm việc, và nhiều bệnh viện lưu động sẽ được dựng lên tại các lễ hội mùa hè, các sinh hoạt thể thao và những nơi sinh hoạt tôn giáo.

MỸ TRAO TRẢ CĂN CỨ BAGRAM CHO AFGHANISTAN SAU GẦN 20 NĂM

Hai viên chức cao cấp Mỹ cho biết sau gần 20 năm, quân đội Hoa Kỳ đã rời khỏi căn cứ không quân Bagram, trung tâm hành quân của cuộc chiến nhằm lật đổ Taliban và truy lùng thủ phạm al-Qaida của vụ khủng bố 11/9 nhằm vào nước Mỹ.

AP dẫn nguồn tin ẩn danh cho biết căn cứ đã được bàn giao cho Lực lượng Quốc phòng và An ninh Quốc gia Afghanistan (ANDSF).

Một trong các vị trên cũng cho biết chỉ huy hàng đầu của Hoa Kỳ tại Afghanistan, Tướng Austin S. Miller, “vẫn giữ tất cả các khả năng và quyền hạn để bảo vệ lực lượng”.

Trong khi đó, lãnh đạo chính quyền địa phương khu vực Bagram của Afghanistan, Darwaish Raifi, cho biết việc ra đi của người Mỹ diễn ra trong một đêm mà không có bất kỳ sự phối hợp nào với các địa phương. Kết quả là vào ngày 1/7, hàng chục kẻ hối của ở địa phương đã xông qua các cánh cổng không được bảo vệ trước khi lực lượng Afghanistan giành lại quyền kiểm soát.

Phát ngôn viên của Bộ trưởng Quốc phòng, Fawad Aman, không đề cập gì về vụ hối của vào sáng sớm chỉ có căn cứ đã được bàn giao, “ANDSF sẽ bảo vệ căn cứ và sử dụng để chống khủng bố”.

Taliban cũng hoan nghênh việc Mỹ rút khỏi căn cứ Bagram. Trong một tweet của phát ngôn viên Zabihullah Mujahid, nhóm này gọi đây là một “bước đi tích cực” và thúc giục “rút các lực lượng nước ngoài ra khỏi toàn bộ các vùng miền của đất nước”.

Chính quyền Mỹ trước đó đã ký một thỏa thuận với Taliban, hứa sẽ rút toàn bộ quân ra khỏi Afghanistan.

Việc rút khỏi căn cứ Bagram là dấu hiệu rõ ràng nhất cho thấy những quân nhân cuối cùng trong số 2.500-3.500 binh sĩ Hoa Kỳ đã hoặc sắp rời khỏi Afghanistan, nhiều tháng trước so với lời hứa của Tổng thống Joe Biden rằng đến 11/9 họ sẽ rời khỏi đây.

Sau thông báo vào giữa tháng 4 rằng Hoa Kỳ sẽ kết thúc “cuộc chiến bất tận”, các binh sĩ Hoa Kỳ và khoảng 7.000 binh sĩ của đồng minh NATO rút khỏi Afghanistan diễn ra vào thời điểm cận ngày 4/7, khi Hoa Kỳ kỷ niệm Ngày Độc lập.

Mỹ từ chối cho biết khi nào thì binh sĩ Mỹ cuối cùng sẽ rời Afghanistan, với lý do lo ngại về an ninh, nhưng việc bảo vệ Sân bay Quốc tế Hamid Karzai của Kabul vẫn đang được đàm phán. Các binh sĩ Thổ Nhĩ Kỳ và Mỹ hiện đang bảo vệ sân bay này.

FLORIDA: SỐ NGƯỜI CHẾT SAU VỤ SẬP TOÀ NHÀ CHAMPLAIN TOWERS

Hiện số người chết sau vụ sập toà chung cư Champlain Towers ở Surfside, tiểu bang Florida đã lên đến 27 người và vẫn còn 118 người đang mất tích.

Tối Chúa nhật ngày 4 tháng 7, các nhân viên cứu hộ đã tìm thấy thêm ba thi thể mắc kẹt dưới đống đổ nát sau khi sử dụng chất nổ để phá dỡ phần còn lại của toà nhà Champlain Towers ở Surfside, tiểu bang Florida.

Như vậy, tổng số người thiệt mạng sau vụ sập toà chung cư đã lên tới 27 người, còn 118 người vẫn chưa được tìm thấy, các quan chức của quận Miami-Dade cho biết.

Thị trưởng Quận Daniella Levine Cava cho biết việc phá dỡ phần còn lại của toà nhà là một bước cần thiết để các nhân viên cứu hộ tiếp tục tìm kiếm những người còn sống sót sau thảm họa.

Các quan chức quận lo ngại rằng phần kết cấu còn lại của toà nhà có thể gây nguy hiểm cho đội

cứu hộ, hơn nữa khi mà cơn bão nhiệt đới Elsa đang hướng tới Florida và dự kiến sẽ di chuyển về phía tây Surfside.

MỸ ĐÃ GỬI ĐI 2 TRIỆU LIỀU VACCINE TẶNG CHO VIỆT NAM VÀ NHIỀU NƯỚC ĐÔNG NAM Á KHÁC

Tòa Bạch Ốc đã gửi tặng 2 triệu liều vaccine COVID-19 của hãng dược Moderna cho Việt Nam và dự kiến số vắc-xin này sẽ tới nơi vào cuối tuần này.

Thứ Ba ngày 6 tháng 7, Tòa Bạch Ốc cho biết chuyến bay chở 2 triệu liều vaccine COVID-19 của hãng dược Moderna đang tới Việt Nam. Số vắc-xin này nằm trong chương trình nhân đạo dành tặng 80 triệu liều cho các nước trên thế giới của Mỹ.

Theo một viên chức từ Tòa Bạch Ốc, dự kiến Việt Nam sẽ nhận được 2 triệu liều vắc-xin này vào cuối tuần và đây là một trong những lô vắc-xin đầu tiên Mỹ gửi tới Đông Nam Á.

Ngoài Việt Nam, Mỹ cũng đã gửi tới Malaysia 1 triệu liều vắc-xin và thông báo chuyển 4 triệu liều cho Indonesia vào tuần trước.

Các quốc gia khác dự kiến cũng sẽ nhận được hàng triệu liều vắc-xin của Mỹ là Campuchia, Lào, Papua New Guinea, Philippines và Thái Lan.

Tính đến nay, Mỹ đã gửi đi khoảng 40 triệu liều vắc-xin cho các quốc gia và vùng lãnh thổ. Nhà Trắng cũng cho biết rằng họ đã đóng góp vắc-xin cho các quốc gia khác “nhiều hơn đáng kể so với bất kỳ quốc gia nào.

NHÀ LẬP PHÁP CALIFORNIA KÊU GỌI BẮT BUỘC TIÊM VACCINE

Một thượng nghị sĩ tiểu bang California thuộc đảng Dân chủ đang thúc đẩy tất cả công nhân viên chức tiêm vaccine phòng chống COVID-19. Vào thứ hai (ngày 5 tháng 7), các nhà lập pháp đã quay trở lại Tòa nhà Quốc hội Tiểu bang trong bối cảnh một đợt bùng phát coronavirus đã lây nhiễm cho những người đã được tiêm chủng và chưa được tiêm chủng.

Thượng nghị sĩ Scott Wiener đang kêu gọi tất cả công nhân viên chức, bao gồm cả các viên chức dân cử, đi tiêm phòng. “Cho dù chúng ta là quan chức dân cử hay nhân viên lập pháp. Sự thúc đẩy này diễn ra khi 9 nhân viên của Tòa nhà Quốc hội

Tiểu bang và nhân viên trong Quốc hội tiểu bang đã xét nghiệm dương tính với coronavirus trong vòng khoảng một tuần. Hai người cuối cùng có kết quả dương tính đã được tiêm phòng đầy đủ và đeo khẩu trang.

Trong khi đó, Thượng nghị sĩ Melissa Melendez cho biết bà vẫn tin rằng tiêm vaccine hay không là một lựa chọn cá nhân, dù là nhân viên nhà nước hay nhân viên tư nhân. Mặc dù vẫn chưa biết biến thể coronavirus của những ca nhiễm ở Tòa nhà Quốc hội Tiểu bang, nhưng nỗ lực ngăn chặn sự bùng phát diễn ra khi biến thể Delta trở thành biến thể chiếm ưu thế nhất tại California. Tỷ lệ ca dương tính tại tiểu bang đã tăng lên 1.5% tính đến thứ hai, với khoảng 60% dân số tiểu bang đã được tiêm chủng đầy đủ.

Hiện tại, các nhà lập pháp tiểu bang cho biết không có kế hoạch thúc đẩy luật bắt buộc công chức phải tiêm phòng. Các viên chức y tế California cho biết tiểu bang đã chuẩn bị cho việc gia tăng nhẹ các ca bệnh và số ca nhập viện nhưng kể từ thứ Hai, không có dự đoán về bất kỳ mối đe dọa nào đối với hệ thống chăm sóc sức khỏe của tiểu bang.

021 | 42

CANADA VÀ HOA KỲ NƠI LỎNG CÁC HẠN CHẾ ĐI LẠI GIỮA BIÊN GIỚI

Tin từ Toronto - Vào thứ hai (ngày 5 tháng 7), các hạn chế về đại dịch đối với việc đi lại giữa Canada và Hoa Kỳ bắt đầu nới lỏng đối với một số người Canada, và Thủ tướng Justin Trudeau cho biết kế hoạch mở lại hoàn toàn biên giới sẽ được công bố trong vài tuần tới. Công dân Canada và thường trú nhân đã tiêm đủ liều vaccine coronavirus có thể miễn cách ly 14 ngày vốn là yêu cầu bắt buộc kể từ tháng 3 năm 2020.

Những du khách đủ điều kiện cũng không còn phải trải qua ba ngày đầu tiên tại Canada ở một khách sạn được chính phủ phê duyệt. Các quy định cấm tất cả các chuyến đi không thiết yếu giữa Canada và Hoa Kỳ, bao gồm cả du lịch, sẽ vẫn được áp dụng cho đến ít nhất là ngày 21 tháng 7.

Ông Trudeau cho biết việc nới lỏng các quy tắc đánh dấu một “bước tiến lớn” đối với việc mở lại biên giới. Thủ tướng cho biết thêm rằng hai nước sẽ bảo đảm số ca nhiễm COVID-19 không tăng trở lại, và dù ông hiểu mọi người háo hức

nó như thế nào khi thấy biên giới mở lại nhưng lưu ý rằng đại dịch vẫn tiếp diễn và “mọi thứ vẫn chưa bình thường.”

Ông cho biết các viên chức sẽ thận trọng không dỡ bỏ các hạn chế quá nhanh để rồi phải tiếp tục áp đặt các hạn chế mới khi số ca nhiễm tăng trở lại như nhiều nước khác trên thế giới. Bà Julia Dunn, người đã hạ cánh xuống Phi trường Quốc tế Pearson ở Toronto từ Hoa Kỳ khi đang trên đường đến Halifax, cho biết cô rất vui vì các hạn chế đã được nới lỏng.

Cô Dunn, người gốc Cape Breton nhưng hiện sống ở Houston, cho biết cô đã đặt chuyến đi đến Canada sau khi biết về kế hoạch nới lỏng các quy tắc cách ly vài tuần trước.

GIÁ XĂNG DẦU TẠI HOA KỲ ĐANG ĐẠT MỨC CAO NHẤT

Theo Hiệp hội Xe hơi Hoa Kỳ (AAA), các tài xế Hoa Kỳ có thể phải trả nhiều tiền hơn để đổ đầy bình xăng của họ ít nhất là đến cuối tháng 8. Giá xăng trung bình trên toàn quốc đã tăng lên 3.13 mỹ kim, mức cao trong năm và tăng 40% kể từ ngày 1 tháng 1. Và chi phí nhiên liệu sẽ không sớm giảm xuống.

Bà Jeanette McGee, phát ngôn viên của AAA, nói với CBS MoneyWatch rằng giá xăng sẽ tăng thêm 10 đến 20 cent từ nay đến cuối tháng 8. Các yếu tố chính dồn sau đà tăng của giá xăng là do giá dầu tăng toàn cầu và các doanh nghiệp mở cửa trở lại khi COVID-19 giảm bớt trên hầu hết Hoa Kỳ và nhu cầu đi lại tăng mạnh.

Theo dữ kiện của GasBuddy, nhu cầu về xăng trên cả nước đạt mức đỉnh mới kể từ khi coronavirus bùng phát vào năm 2020. Theo ước tính của AAA, gần 44 triệu người Hoa Kỳ đã đi du lịch bằng xe hơi vào dịp lễ Độc lập.

Bà McGee cho biết giá xăng trung bình trên toàn quốc hôm thứ Ba là 3.13 mỹ kim, vẫn ở dưới mức 3.70 mỹ kim đạt được vào năm 2014. Bà cho biết thêm rằng giá xăng sẽ chững lại và giảm trong tháng 9. Theo AAA, giá cao nhất từng có đối với một gallon xăng thông thường là 4.11 mỹ kim vào tháng 7 năm 2008.

Trên khắp đất nước, Idaho đã chứng kiến mức tăng giá nhiên liệu mạnh nhất trong tuần qua, với chi phí xăng tăng 10 cents. Các tiểu bang khác chứng kiến mức tăng mạnh vào cuối năm bao gồm:

Alaska (tăng 9 cents); Colorado, Oregon và Washington (7 cents); Ohio, Utah và Wyoming (6 cents); và Montana và Nevada (5 cents). Mississippi có giá xăng rẻ nhất, với 2.75 mỹ kim/gallon.

LOS ANGELES TỊCH THU LƯỢNG CẦN SA KỶ LỤC LỊCH SỬ TRỊ GIÁ \$1.19 TỶ

LOS ANGELES, California (NV)- Giới thẩm quyền ở Nam California tịch thu hơn 16 tấn cần sa trị giá ước tính \$1.19 tỷ, Sở Cảnh Sát Los Angeles County cho biết hôm Thứ Tư, 7 Tháng Bảy, CBS News loan tin.

Đây là vụ triệt phá trồng cần sa lậu lớn nhất trong lịch sử của lực lượng công lực sở tại.

Chiến dịch bắt đầu vào ngày 8 Tháng Sáu dẫn đến 22 vụ bắt giữ trọng tội, 109 vụ bắt giữ khinh tội và 19 vụ bắt giữ trộm cắp nguồn nước.

Hơn 200 địa điểm bị khám xét với sự cho phép của tòa án. Gần 375,000 cây cần sa và 33,480 pound cần sa đã thu hoạch bị tịch thu, cùng với 65 xe cộ, 180 gia súc và \$28,000 tiền mặt.

Giới chức tin rằng có các tập đoàn tội phạm quốc tế hậu thuẫn các trang trại cần sa bất hợp pháp có quy mô lớn này.

“Chúng tôi đang nói về các cartel,” ông Rex Parris, thị trưởng thành phố Lancaster, California, nói trong cuộc họp báo hôm Thứ Tư. “Đây không phải là những người trong cần sa sau vườn nhà. Đây là các cartel. Sắp đến lúc mà chúng ta sẽ gặp cảnh những thây người treo lơ lửng trên các cây cầu. Chuyện này sắp xảy ra.”

Cartel là thuật ngữ nói về tập đoàn tội phạm ma tuý ở các nước Trung Mỹ.

California hợp pháp hóa việc sử dụng cần sa để giải trí vào năm 2018, việc trồng cây bất hợp pháp đang gia tăng ở tiểu bang này. Cảnh sát Los Angeles bắt được hơn 500 vụ trồng cần sa bất hợp pháp vào năm 2021, tăng từ 150 vụ hồi năm 2020, theo một công bố hồi Tháng 6.

Ông Alex Villanueva, cảnh sát trưởng LA County, cảnh cáo: “Chúng tôi muốn gửi một thông điệp rất rõ ràng với các băng đảng và bất kỳ người nào đang hoạt động bất hợp pháp trong các sa mạc rằng: các người đã hết thời. Chúng tôi sẽ truy nã và bắt hết tất cả.”

Bà Kathryn Barger, giám sát viên LA County, cho biết việc trồng cần sa bất hợp pháp của các

băng đảng bao gồm các hoạt động phạm pháp như trộm cắp nước, buôn người, gây ô nhiễm và các mối đe dọa đến an toàn và an ninh cho xã hội.

Bà Barger kêu gọi Biện Lý Cuộc LA County mau chóng truy tố những người bị bắt trong chiến dịch vừa qua. (MPL)

LINH MỤC ĐÌNH NGỌC QUẾ, DCCT QUA ĐỜI HƯỞNG THỌ 95 TUỔI

Linh mục Phêrô Đinh Ngọc Quế (DCCT) đã được Chúa gọi về lúc 2 giờ 45 sáng Thứ Sáu Đầu Tháng, ngày 2 tháng 7, 2021 tại Long Beach, California. Hưởng thọ 95 tuổi.

Linh mục Đinh Ngọc Quế (ảnh trên), sinh năm 1926 tại Bùi Chu, Bắc Việt Nam. Năm 1951, khấn Dòng Chúa Cứu Thế Việt Nam, chịu chức Linh Mục năm 1956. Từ năm 1961-1965 làm giáo sư dạy Đệ Tử DCCT/VN.

Từ năm 1965-1969: Tuyên Úy Trưởng Tiểu Khu Phước Tuy / Đặc Khu Vũng Tàu. Năm 1969-1970: Dự Khóa huấn luyện tại Hoa Kỳ. Từ 1970-1975: Tuyên Úy Trưởng Biệt Khu Thủ Đô / Hạt Trưởng Hạt Quân Đội Tổng Giáo Phận Saigon / Hiệu Trưởng và Giám Đốc Trường Trung Học Tịnh Thần.

Từ năm 1975-1988: 13 năm trong lao tù Việt Cộng, năm 1988, được thả về Sài Gòn nhưng bị quản chế 5 năm không cho làm tác vụ linh mục nên cha quyết định bỏ nước ra đi và đến Hoa Kỳ theo diện H.O. 14.

Từ năm 1993-1996 làm Bề Trên nhà Majella, Baldwin Park, California / Quản Nhiệm Cộng Đoàn Thánh Giuse giáo xứ St. Christopher, West Covina, California và làm Giáo Tập DCCT Việt Nam hải ngoại. Từ 1998-1999 làm Thừa Sai. Từ năm 2000-2002: Quản Nhiệm Cộng Đoàn Thánh Giuse, giáo

xứ St Christopher, W. Covina lần thứ 2. Từ năm 2002-2010: Chủ tịch Liên Đoàn Công Giáo Việt Nam Miền Tây Nam Hoa Kỳ. Năm 2011 là Linh Hướng cho Hội Phanxico Trương Bửu Diệp.

Trước năm 1975, các quân nhân Công Giáo tại Biệt Khu Thủ Đô, tại Tiểu Khu Phước Tuy và Đặc Khu Vũng Tau không ai không biết cha Đinh Ngọc Quế, vì cha đã cử hành thánh lễ, ban các bí tích cho anh em quân nhân và gia đình họ. Biến cố 30.4.1975 xảy đến, cha Quế đã xuống tàu 001 Hải Quân VNCH để rời khỏi nước, nhưng sau một đêm cầu nguyện và suy nghĩ, cha quyết định ở lại Việt Nam, vì theo cha, “Mình là linh mục, là chủ chiên, bỏ anh em, bỏ con chiên lại bơ vơ trong lúc khó khăn nhất thế này, có thật mình là người chăn chiên tốt lành Chúa nói trong Phúc Âm không? Đâu là hy sinh của kẻ làm chủ chiên, chết vì đoàn chiên để bênh vực chiên cho khỏi loài lang sói cắn xé? Tôi thấy lương tâm hoang mang, bị cắn rứt đến cực độ và suy nghĩ thế, tôi đã quyết định ở lại với anh em, vui có nhau, bây giờ hoạn nạn cũng phải có nhau. Lời Fiat Xin Vâng này đã mang lại bình an cho tâm hồn tôi..”

Quyết định ở lại với con chiên, Linh Mục khẳng định “Chết trong tù cũng được.” Sau 11 lần chuyển trại và ba lần thoát chết, Linh Mục đã bị Việt Cộng hành hạ và trả thù rất tàn nhẫn, chúng muốn ngài chết nhưng Thiên Chúa muốn cho ngài sống để làm chứng nhân cho Chúa.

Cuốn hồi ký “Một Linh Mục Trong Tù Cộng Sản” do cha Đinh Ngọc Quế viết đã tái bản đến lần thứ ba. Cuốn hồi ký đã được giáo sư Nguyễn Văn Canh, giáo sư Phạm Kim Vinh và LM Phêrô Nguyễn Đức Mầu, Giám Phụ Tỉnh Dòng Chúa Cứu Thế Việt Nam Hải Ngoại viết lời giới thiệu. Với tấm lòng khiêm cung sẵn có, cha Quế viết hồi ký không phải để khoe khoang cái tôi nhưng cha khẳng định ngay trang đầu cuốn hồi ký “Nếu phải khoe thì xin phép khoe vì đã được Đại Hồng Phúc Chúa ban cho vác Thánh Giá theo chân Ngài”.

Trên 400 trang sách, cha Quế đã trình bày rất nhiều mẩu truyện cha và các bạn tù phải gánh chịu, những gì mắt thấy, tai nghe và tuyệt đối không đưa cảm xúc cá nhân trộn lẫn với sự kiện khiến cuốn hồi ký được mọi người tìm đọc và công nhận là trung thực.

Suốt 13 năm trong lao tù, vị linh mục Tuyên Úy QL/VNCH chỉ làm công tác nâng đỡ tinh thần cho

quân nhân nhưng đã bị “bên thắng cuộc” trả thù dã man.

Trong một lần gánh thùng mực phân tươi tưới rau, cha Quế dùng cái gáo mực từng gáo nước phân vào thùng, bèn bị tên cán bộ quát nạt, “Anh Quế, anh bỏ dép râu ra, lội xuống hố phân mà mực nước cho nhanh chứ anh mực từng từng gáo nước vào thùng như vậy đến bao giờ mới xong. Làm ăn cung cách như anh không trách gì miền Nam mất nước, lâu tiến bộ là phải.” Cha Quế đã phải bỏ dép râu, lội xuống hố phân ngập tới đầu gối để vực thùng xuống mực phân. Chân tay dính đầy phân người hôi thối không chịu được nhưng cũng phải gượng làm xong.

Lần khác cha và anh em bị phân công đi lấy cây vầu về làm mái nhà, chúng bắt mỗi người phải lấy đủ bốn cây đúng kích thước. Cha Quế lấy đủ bốn cây nhưng có một cây thiếu kích thước, tên cán bộ vừa nghe cha Quế trình bày hấn liền chửi xối xả, “Anh là linh mục mà anh không thành khẩn, anh thờ Chúa thờ Mẹ mà anh không thực thà. Tôi sẽ cho anh biết Cách Mạng sẽ đối xử với thành phần của anh như thế nào. Ngày Chủ Nhật này anh phải đi lấy đủ tám cây để bù vào.”

Cha viết, “Trong thâm tâm tôi ức lăm định cãi, nhưng tôi đã kịp dần lòng lại và tự quyết: Lạy Chúa, con chết cũng được, nhưng con không muốn bọn vô thần này chửi Chúa. Con sẽ lấy đủ tám cây để khóa miệng chúng lại.”

Ngoài những cực hình phải chịu, cha Quế cũng đã chứng tỏ việc cha quyết định ở lại Việt Nam là một quyết định đứng đắn, hợp ý Chúa, vì trong suốt những năm tù đày, cha đã cảm hóa được nhiều người, kể cả một số sĩ quan cấp Tá của Quân Đội VNCH như Thiếu Tá Ngạc, Đại Tá Hồ Tiêu đã xin cha rửa tội gia nhập đạo Công Giáo, và đặc biệt nhiều cán bộ Việt Cộng đã kín đáo xin cha rửa tội, giải tội và cử hành thánh lễ chui cho họ, và còn nhiều, rất nhiều những chuyện lạ, hy hữu mà cha đã kể trong hồi ký. Đặc biệt cha không hề tỏ ý thù hận những người đã hại mình nhưng luôn cảm thấy thương hại họ và cầu nguyện cho họ.

Chín mươi lăm năm sống trên trần gian, 65 năm trong thiên chức Linh Mục, nay đã đến ngày giờ Chúa gọi cha về với Ngài. Xin hiệp lời cầu nguyện cho linh hồn thầy Cả Phêrô Đinh Ngọc Quế sớm được Thiên Chúa thưởng công trên quê Trời, an hưởng vinh phúc muôn đời (Thanh Phong) •

QUÝ VỊ CẦN XIN, GIA HẠN HAY BÁO CÁO NHỮNG THAY ĐỔI VỀ TRỢ CẤP XÃ HỘI

Chương trình
trợ cấp về
thực phẩm

Hỗ trợ y tế
cho các gia đình
có lợi tức thấp

Bảo hiểm
sức khỏe
cho trẻ em

IMMIGRANT
FAMILY RESOURCE
PROGRAM

**XIN LIÊN LẠC VỚI CHÚNG TÔI
ĐỂ ĐƯỢC HỖ TRỢ XIN TRỢ CẤP
VỀ THỰC PHẨM
VÀ CÁC DỊCH VỤ Y TẾ**

Tuoï Vu

HỘ NGƯỜI VIỆT ILLINOIS
5110 N. BROADWAY St., CHICAGO, IL60640
Điện thoại: (815) 900-9019
Email: tuoï.vu@hnvi.org

Nhan Nguyen

HỘ NGƯỜI VIỆT ILLINOIS - DuPage
640 E.St. Charles, Suite 200
Carol Stream, IL 60188
Điện thoại: (779)601-4368
Email: nhan.nguyen@hnvi.org

TIN VIỆT NAM

5.600 TỶ ĐỒNG "TẠM THỜI NHÀN RỖI" CỦA QUỸ VACCINE ĐƯỢC GỬI NGÂN HÀNG LẤY LÃI

Một tỷ lệ lớn số tiền thuộc Quỹ Vaccine phòng, chống COVID-19 của Việt Nam được gửi vào ngân hàng lấy lãi “trong thời gian chờ các hoạt động đàm phán mua, nhập khẩu vaccine”, trang Thông tin Chính phủ loan báo hôm 2/7. Trang Facebook chính thức của chính phủ Việt Nam nói số tiền lên đến 5.600 tỷ đồng “tạm thời nhàn rỗi” được gửi ở 4 ngân hàng lớn là Vietcombank, Vietinbank, Agribank và BIDV. Các ngân hàng này được lựa chọn thông qua đấu thầu. Số tiền nêu trên được chia đều cho 4 ngân hàng nên mỗi ngân hàng quản lý số tiền gửi là 1.400 tỷ.

Thông tin Chính phủ dẫn lời ông Nguyễn Quang Vinh, Giám đốc Ban Quản lý Quỹ Vaccine, người cũng là Phó Tổng Giám đốc Kho bạc Nhà nước, cung cấp thông tin chi tiết rằng 1.600 tỷ đồng được gửi theo kỳ hạn 1 tháng, 4.000 tỷ đồng được gửi 3 tháng, “với lãi suất 3%/1 tháng và 3,3% cho kỳ hạn 3 tháng”. Tính đến cuối giờ chiều ngày 1/7, tổng cộng số tiền của người dân, các tổ chức và doanh nghiệp đã chuyển đến quỹ lên đến xấp xỉ 8.000 tỷ đồng. Như vậy, khoản tiền 5.600 tỷ đem gửi ngân hàng tương đương 70% số tiền đã huy động.

Ông Nguyễn Quang Vinh nói với trang Thông tin Chính phủ rằng động thái gửi tiền có tác dụng “vừa bảo đảm tranh thủ tăng trưởng quỹ nhưng vẫn sẵn sàng rút ra chi mua vaccine ngay khi cần”. Ông Vinh nhận định rằng “Khả năng trong thời gian tới tổng số tiền có thể huy động khoảng trên dưới 10.000 tỷ đồng”. Chính phủ Việt Nam tính toán rằng để mua và tiêm 150 triệu liều vaccine cho 75 triệu người trên tổng số 98 triệu dân sẽ cần đến ngân khoán lên đến 25.200 tỷ đồng. Do ngân sách trung ương chỉ đảm bảo được 16.000 tỷ nên chính phủ đã lập Quỹ Vaccine hồi cuối tháng

5 để huy động thêm đóng góp từ người dân và các nguồn khác.

“Chỉ sau một thời gian ngắn từ khi thành lập Quỹ đến nay đã nhận được sự hưởng ứng rất nhiệt tình của các cơ quan, tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước”, trang Thông tin Chính phủ đưa ra đánh giá hôm 2/7. Cùng ngày, Bộ trưởng Y tế Nguyễn Thanh Long được báo chí trong nước dẫn lời cho hay rằng trong tháng này sẽ có khoảng 8 triệu liều vaccine về Việt Nam và số lượng nhiều hơn sẽ đổ về trong giai đoạn 4 tháng cuối năm. Phát biểu tại cuộc họp Ban Chỉ đạo triển khai chiến dịch tiêm vaccine phòng COVID-19 năm 2021-2022, Bộ trưởng Long đưa ra thông tin rằng sẽ có khoảng 19.000 điểm tiêm được triển khai trên toàn quốc, đi cùng với đó là “huy động toàn bộ ngành y tế đảm bảo tốc độ tiêm vaccine những tháng cuối năm”.

Số liệu của Bộ Y tế Việt Nam cập nhật hôm 2/7 cho thấy số người trong nước tiêm đủ liều ngừa COVID-19 mới chỉ chiếm 0,2% dân số, tương đương hơn 204.000 người; số người mới tiêm 1 liều là hơn 3,4 triệu, chiếm 3,5% dân số. Đến chiều 2/7, theo con số do Thông tin Chính phủ công bố, Việt Nam ghi nhận hơn 200 ca mắc COVID-19 mới và có thêm người chết liên quan đến dịch, đưa tổng số người nhiễm từ đầu dịch thành hơn 18.121 ca, trong đó có 84 ca tử vong.

TRẠI TÙ CHÍ HÒA: HÀNG TRĂM PHẠM NHÂN NỐI DẬY SAU KHI 81 NGƯỜI NHIỄM COVID-19

Hàng trăm phạm nhân trong Khám Chí Hòa vào tối 6/7 nổi dậy sau khi tình hình dịch bệnh COVID-19 trong trại diễn biến ngày càng tệ hại hơn khi có 81 cán bộ và phạm nhân dương tính, trong đó có một nam phạm nhân 26 tuổi vừa tử vong.

Sở Y tế Saigon vào ngày 7/7 cho biết, có 81 ca nhiễm COVID-19 tại Trại tạm giam Chí Hòa ở quận 10, trong đó có 44 cán bộ, công nhân viên trại giam và 36 phạm nhân.

Mạng báo Tuổi trẻ online cho biết tin này vào sáng 7-7-2021, tuy nhiên bài báo đến trưa cùng ngày đã bị gỡ bỏ (Lỗi 404). Một số tờ báo khác như VnExpress, Thanh Niên vẫn còn truy cập được cho biết, ổ dịch Khám Chí Hòa ghi nhận ca đầu tiên dương tính vào ngày 27-6 khi có cán bộ trại giam đi khám tầm soát tại Bệnh viện quận Bình Thạnh. Trong ngày 28-6, Công an TP yêu cầu xét nghiệm nhanh tầm soát tất cả các cán bộ, công nhân viên, phạm nhân của trại tạm giam. Qua đó phát hiện thêm 44 cán bộ, công nhân viên làm việc trong trại tạm giam và 36 phạm nhân dương tính với COVID-19, tuy nhiên sau vụ các can phạm trong trại này nổi loạn vào tối 6-7 thì thông tin này mới được báo chí đăng tải.

Ngoài ra, công an TP trong tối 6-7 cũng cho biết một nam can phạm 26 tuổi tử vong hôm 3-7 do suy hô hấp cấp, sốc nhiễm trùng, viêm phổi... và có kết quả test nhanh dương tính với vi-rút corona, ca này chưa được Bộ Y tế tính vào số người chết. Người này hôm 2-5 bị chuyển đến trại Chí Hòa, được trại giam kiểm tra y tế, cách ly theo quy định rồi mới chuyển đến buồng giam. Một trại giam khác cũng có dịch là trại tạm giam Bố Lá nằm ở huyện Phú Giáo, Bình Dương do một phạm nhân được chuyển đến từ trại Chí Hòa ngày 23-6 và đến 28-6 thì phát bệnh, kết quả kiểm tra dương tính với COVID-19. Tình hình dịch ở trại giam này và các trại giam khác không được cơ quan chức năng và báo chí thông tin.

VIỆT NAM NHẬN ĐƯỢC 2 TRIỆU LIỀU VACCINE COVID-19

Việt Nam đã nhận được 2 triệu liều vaccine ngừa COVID-19 của hãng Moderna do chính phủ Mỹ quyên tặng, đại sứ quán Mỹ tại Hà Nội cho biết, trong khi quốc gia Đông Nam Á này đang chống chọi với đợt bùng phát dịch trầm trọng nhất.

Lô vaccine, được giao qua cơ sở chia sẻ COVAX, là một phần trong 80 triệu liều vaccine mà Tổng thống Joe Biden đã cam kết từ các nguồn cung cấp vaccine của Mỹ để hỗ trợ nhu cầu toàn cầu, đại sứ quán cho biết trong một phát biểu gửi qua email, theo Reuters.

Sau khi khống chế thành công các đợt bùng phát suốt phần lớn đại dịch, Việt Nam đang đối mặt với một đợt bùng phát dai dẳng hơn kể từ cuối tháng 4. Số ca lây nhiễm hàng ngày tăng vọt lên mức kỉ lục đang tạo thêm áp lực lên chính phủ để đẩy nhanh việc tiêm chủng.

Bộ Y tế báo cáo 1.853 ca nhiễm mới, liên tiếp với hơn 1.000 ca, và vượt kỷ lục 1.625 của ngày thứ Sáu 9/7. Việt Nam ghi nhận tổng số 27.863 ca nhiễm và 112 ca tử vong, con số này vẫn thấp so với một số quốc gia Châu Âu, Ấn Độ và Mỹ, Reuters cho biết.

Hầu hết các trường hợp mới ở Việt Nam tập trung ở Saigon, nơi đã ban hành các biện pháp hạn chế đi lại rộng lớn trong 15 ngày vào ngày thứ Sáu, cùng với một số thành phố khác.

Phân nửa số liều vaccine đến vào ngày thứ Bảy 10/7 - là những liều vaccine Moderna đầu tiên của Việt Nam - sẽ được chuyển đến cho 9 triệu dân của Saigon, truyền thông nhà nước cho biết.

Việt Nam đã nhận được khoảng 8 triệu liều vaccine, hầu hết là theo chương trình chia sẻ COVAX quốc tế. Hơn 4 triệu liều đã được tiêm, nhưng chỉ có khoảng 258.000 người được tiêm chủng đầy đủ trong số 98 triệu dân. Bộ Y tế ngày thứ Sáu cho biết họ đặt mục tiêu tiêm chủng cho 50% người từ 18 tuổi trở lên cho đến cuối năm và 70% cho đến cuối tháng 3 năm 2022.

SEA GAMES TẠI VIỆT NAM BỊ HOÃN VÌ SỐ CA NHIỄM COVID-19 TĂNG CAO

Cuộc thi đấu thể thao của Đông Nam Á còn được gọi là SEA Games, dự kiến được tổ chức ở Việt Nam năm nay, cũng trở thành nạn nhân của đại dịch COVID-19 khi liên đoàn thể thao của khu vực ra quyết định hoãn và chuyển sang năm 2022, Reuters và nhiều báo trong khu vực loan tin hôm 8/7.

Reuters dẫn một tuyên bố của Hội đồng Olympic Malaysia nói rằng các thành viên Liên đoàn SEA Games khen ngợi các công việc đã được ban tổ chức của Việt Nam thực hiện cho đến nay nhưng cũng ý thức được về tình hình đại dịch COVID-19 hiện nay ở trong khu vực Đông Nam Á. Tuyên bố được đưa ra sau khi liên đoàn họp qua mạng hôm 8/7.

Trang tin Sportpromedia cho biết rằng tại cuộc họp, 10 trong số 11 thành viên của liên đoàn đã

bỏ phiếu chấp thuận hoãn sự kiện thể thao sang năm sau. Ban đầu, sự kiện này được lên lịch sẽ diễn ra từ ngày 21/11 đến 2/12 năm nay.

Bản thân đoàn Việt Nam đã bỏ phiếu trống và giải thích rằng họ cần bàn bạc với các viên chức chính phủ trước khi đưa ra quyết định về ngày giờ mới của SEA Games. Trong khi đó, một số đoàn khác đề xuất lịch mới là từ cuối tháng 4 đến đầu tháng 5/2022.

Chủ tịch Hội đồng Olympic Malaysia Tan Sri Norza Zakaria nói sau cuộc họp rằng trong vòng 10 đến 14 ngày tới sẽ có thông tin về ngày giờ mới của SEA Games, do nước chủ nhà Việt Nam đề xuất và xác nhận.

Để chuẩn bị cho SEA Games gồm 40 bộ môn thi đấu với hơn 10.000 vận động viên, huấn luyện viên và viên chức tham gia, Việt Nam đã phân bổ khoản ngân sách lên đến 69 triệu đô la. Lần gần đây nhất Việt Nam đăng cai SEA Games là vào năm 2003.

Quyết định hoãn SEA Games ở Việt Nam năm nay được đưa ra trong bối cảnh tình hình đại dịch chuyển biến nhanh chóng ở nước chủ nhà này.

GIA ĐÌNH ÔNG PHẠM THÀNH: “LỄ RA ÔNG NGUYỄN PHÚ TRỌNG PHẢI RA TÒA ĐỐI CHẤT”

Hôm 9/7, nhà văn Phạm Thành, người viết sách chỉ trích Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, bị một tòa án ở Hà Nội tuyên phạt 5 năm 6 tháng tù và 5 năm quản chế vì “tuyên truyền chống nhà nước”. Gia đình ông Thành phản đối bản án này, và nói rằng lẽ ra ông Trọng phải đến phiên tòa để đối chất.

Bà Nguyễn Thị Nghiêm, vợ của ông Phạm Thành, sau phiên xử chưa đầy 3 tiếng đồng sáng ngày 9/7, mà bà và con gái không được vào phòng xét xử.

“Tôi đòi quyền lợi để tôi được vào nhưng họ không cho tôi vào. Tôi rất buồn với chế độ về cách xét xử như thế này. Họ thông báo là xử công khai thế mà không cho vợ vào là xử kín rồi. Kết quả anh ấy bị tuyên phạt 5 năm 6 tháng tù và 5 năm quản chế.”

Nhà văn Phạm Thành, tên đầy đủ là Phạm Chí Thành, 69 tuổi, viết blog với tên Bà Đầm Xòe, bị bắt vào ngày 21/05/2020 với cáo buộc “Làm, tàng trữ, phát tán hoặc tuyên truyền thông tin, tài liệu,

vật phẩm nhằm chống Nhà nước CHXHCNVN” quy định tại Điều 117 Bộ luật hình sự.

Luật sư Hà Huy Sơn, người bào chữa cho ông Thành, viết trên Facebook sau phiên xử rằng chứng cứ buộc tội thân chủ ông do những người “thiếu tính chuyên nghiệp” thuộc Sở Thông tin và Truyền thông Thành phố Hà Nội thực hiện và hơn nữa, các chứng cứ buộc tội này “không được làm rõ tại phiên tòa.”

Theo thông tin từ Facebook của luật sư Hà Huy Sơn, chứng cứ buộc tội ông Thành xoay quanh nội dung tập tài liệu “Thế thiên hành đạo hay đại nghịch bất đạo”, quyển sách chủ yếu viết về cá nhân ông Nguyễn Phú Trọng, trong đó nội dung bị cơ quan giám định cáo buộc là “Tuyên truyền thông tin xuyên tạc, phỉ báng chính quyền nhân dân”, “Tuyên truyền thông tin bịa đặt, gây hoang mang trong nhân dân”, “Vu khống, xúc phạm uy tín của cơ quan, tổ chức và danh dự, nhân phẩm cá nhân,” và “Tuyên truyền thông tin gây chiến tranh tâm lý”.

Luật sư Sơn viết: “Các tài liệu do bị cáo làm ra chỉ liên quan đến cá nhân Chủ tịch Nước, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng. Cáo trạng đã đánh đồng cá nhân với tổ chức (Nhà nước CHXHCNVN) Chủ tịch Nước, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng không đồng nhất với Nhà nước Cộng hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam. Cáo trạng truy tố bị cáo theo Điều 117 BLHS là không đúng về yếu tố khách thể của tội phạm.”

Bà Nguyễn Thị Nghiêm nêu nhận định:

“Đây chỉ là bất đồng chính kiến giữa cá nhân với cá nhân. Ở các nước tự do, người dân phê bình lãnh đạo là điều bình thường. Nhưng chế độ Cộng sản Việt Nam thì họ đưa chồng tôi vào tù.”

“Chồng tôi đã dám đứng ra nói lên sự thật của Đảng và Nhà nước. Đối với ông Trọng, ông Trọng lại không ra tòa để đối chất và không có đơn kiện, thì chồng tôi không có tội. Nếu [chồng tôi] có tội, thì ông Trọng phải có đơn kiện và phải ra tòa đối chất. Còn đây thì không có. Tôi muốn chồng tôi được trả tự do.”

Tổ chức Theo dõi Nhân quyền (HRW) hôm 8/7 gửi ra thông cáo báo chí từ New York đề nghị chính quyền Việt Nam cần phóng thích ngay lập tức nhà văn bất đồng chính kiến, tiểu thuyết gia Phạm Chí Thành và hủy bỏ mọi cáo buộc hình sự đối với ông.

ông John Sifton, Giám đốc Vận động châu Á của HRW, chỉ ra rằng ông Thành “không phạm một tội danh rõ ràng nào, có biểu hiện sức khỏe kém, và đã bị giam giữ hơn một năm không được trợ giúp pháp lý”.

Ông Sifton nhấn mạnh trong thông cáo của HRW: “Chính quyền Việt Nam không có lý do thích đáng để biện hộ cho việc giam giữ ông và chưa bao giờ đưa ra được lý do thích đáng nào!”

NHẬP 5 TRIỆU LIỀU VACCINE CỦA TRUNG QUỐC, CHỐNG DỊCH

Bộ Y tế Việt Nam hôm 9/7 cấp giấy phép nhập khẩu 5 triệu liều vaccine Trung Quốc để phục vụ việc phòng, chống dịch ở thành phố Saigon, nơi đang tiến hành giãn cách xã hội triệt để trong ít nhất 2 tuần vì các ca lây nhiễm COVID-19 liên tục tăng cao.

Các báo Thanh Niên và Tuổi Trẻ cho biết quyết định cho phép nhập khẩu nói trên được Cục Quản lý Dược, Bộ Y tế, cấp cho Công ty TNHH một thành viên Dược Sài Gòn để họ nhập khẩu lô vaccine mang tên Vero-Cell do hãng Trung Quốc Sinopharm sản xuất. Cục Quản lý dược được Thanh Niên và Tuổi Trẻ dẫn lời cho hay lô vaccine nhập từ Trung Quốc được “sử dụng cho nhu cầu cấp bách trong phòng, chống dịch bệnh COVID-19”. Công ty Dược Sài Gòn chịu trách nhiệm về “nguồn gốc, chất lượng vaccine nhập khẩu; đảm bảo việc bảo quản vaccine tại các cơ sở bảo quản theo đúng quy định” và cũng phải “bảo đảm việc sử dụng vaccine phục vụ nhu cầu tiêm chủng theo chỉ đạo của Ủy ban Nhân dân Tp.Saigon”.

Tin cho hay đơn hàng nhập khẩu đề ngày 1/7 và có giá trị một năm. Tuy nhiên, hai tờ báo không cho biết khi nào số vaccine sẽ thực sự được giao cho công ty nhập khẩu. Việc nhập vaccine Trung Quốc với số lượng lớn diễn ra trùng với thời điểm Tp. Saigon đang là tâm dịch của Việt Nam với số lượng người dương tính với COVID-19 liên tục được phát hiện ở mức cao nhất cả nước, lên đến hàng trăm ca mỗi ngày.

Tin tức mới nhất được trang Facebook chính thức của chính phủ Việt Nam loan ra hồi chiều tối 9/7 cho hay mới có thêm 2 ca tử vong vì dịch ở Tp. Saigon, cộng với 3 ca tử vong ở tỉnh Đồng Tháp, nâng tổng số người chết vì dịch ở Việt Nam lên thành 110.

Do dịch bệnh, thành phố vốn được xem là đầu tàu kinh tế của Việt Nam, với dân số ước tính lên đến khoảng 13 triệu người, bắt đầu áp dụng lệnh giãn cách xã hội triệt để kéo dài 15 ngày, bắt đầu từ 0h ngày 9/7. Trang Thông tin Chính phủ cho biết tính đến 10h sáng cùng ngày, Tp. Saigon có tổng cộng 1.280 điểm phong tỏa.

Một ngày trước khi có quyết định nhập vaccine Trung Quốc cho Tp. Saigon, trang Thông tin Chính phủ cho biết Thủ tướng Việt Nam “sẽ tiếp tục sát cánh hàng ngày với Tp. Saigon, dành tất cả những gì tốt nhất cho thành phố chống dịch”.

Văn trang Facebook của chính phủ trung ương dẫn lời Bộ Y tế cho hay trong tháng 7 “sẽ có 8,7 triệu liều vaccine về Việt Nam và sẽ ưu tiên cho Tp. Saigon và các tỉnh lân cận có dịch”.

Như đã đưa tin, trong khi có những người Việt Nam tỏ ý không ngần ngại với việc tiêm vaccine Trung Quốc, nhiều người khác lại nghi ngờ, không tin tưởng, không muốn tiêm vaccine nhập từ nước láng giềng phương bắc.

Trên bình diện quốc tế, thời gian qua, các loại vaccine ngừa COVID-19 của Trung Quốc chịu nhiều thông tin bất lợi trên báo chí. Một bản tin của CNBC đăng hôm 7/7 nói rằng trong 6 nước đã tiêm vaccine rộng rãi nhưng số ca nhiễm vẫn tăng cao thì 5 nước trong số đó dựa vào vaccine của Trung Quốc, đó là Các Tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất, quần đảo Seychelles, Mông Cổ, Uruguay và Chile. Tại các nước này, có ít nhất 60% dân số đã tiêm 1 liều.

Mông Cổ, Các Tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất và quần đảo Seychelles sử dụng đa số vaccine là loại Sinopharm. Chile và Uruguay chủ yếu tiêm Sinovac, CNBC cho biết.

VIỆT NAM PHẢN ĐỐI TRUNG QUỐC ĐƯA TÀU NGHIÊN CỨU MỚI ĐẾN HOÀNG SA

Việt Nam hôm 8/7 nói kế hoạch đưa tàu nghiên cứu của Trung Quốc đến quần đảo Hoàng Sa là “xâm phạm chủ quyền” của Việt Nam, hai ngày sau khi thông tin về động thái mới nhất của Bắc Kinh được loan tin.

“Mọi hoạt động thăm dò, nghiên cứu khoa học và khảo sát vùng biển Hoàng Sa mà không có sự cho phép của Việt Nam là xâm phạm chủ quyền và các quyền liên quan của Việt Nam, bất hợp pháp

và vô giá trị”, Tuổi Trẻ dẫn lời người phát ngôn Bộ Ngoại giao Việt Nam, Lê Thị Thu Hằng, nói trong cuộc họp báo ngày 8/7.

Trước đó, hôm 6/7, tờ South China Morning Post (SCMP) đưa tin tàu nghiên cứu của Đại học Tôn Trung Sơn, tàu nghiên cứu mới nhất và lớn nhất do nhà máy đóng tàu Giang Nam của Trung Quốc chế tạo, sẽ được đưa đến Hoàng Sa vào tháng 10 để tiến hành nghiên cứu về khí quyển đại dương, đáy biển, sinh vật biển và “khảo cổ học”. Nhà máy đóng tàu Giang Nam cũng là nơi đóng chiếc hàng không mẫu hạm thứ 2 và 3 của Trung Quốc.

Vào tháng 8 năm ngoái, khi con tàu được khánh thành, tờ Hoàn Cầu Thời Báo của Trung Quốc nói con tàu là nền tảng nghiên cứu khoa học biển hàng đầu của Trung Quốc trong tương lai và “đóng vai trò tích cực” trong chiến lược phát triển hàng hải và của Khu vực Vịnh lớn Quảng Đông-Hong Kong-Macao.

Theo tờ báo Trung Quốc, con tàu nghiên cứu có chiều dài 113m, rộng 19,4m và lượng giãn nước khoảng 6.900 tấn này có khả năng điều hướng toàn cầu trong các khu vực hàng hải không giới hạn và có thể chở hơn một chục phòng thí nghiệm di động.

Trên tàu còn có một bãi đáp trực thăng, thuận tiện cho các nhà nghiên cứu khoa học và vận chuyển vật liệu, đồng thời có thể dùng làm bãi đáp cho máy bay không người lái, có thể mở rộng phạm vi quan sát nghiên cứu khoa học.

Trong khi đó, SCMP cho rằng việc Bắc Kinh đưa tàu nghiên cứu đến Biển Đông là nhằm thúc đẩy việc khảo sát và thăm dò các vùng biển giàu tài nguyên. Tại cuộc họp báo ngày 8/7, đại diện của Bộ Ngoại giao Việt Nam cũng lặp lại phát ngôn đã được đưa ra nhiều lần rằng “Việt Nam có đầy đủ cơ sở pháp lý và bằng chứng lịch sử, khẳng

định chủ quyền đối với quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa cũng như các quyền hợp pháp đối với các vùng biển của Việt Nam được xác định phù hợp với Công ước Liên Hiệp Quốc về Luật biển năm 1982”.

THU NHẬP BÌNH QUÂN ĐẦU NGƯỜI VIỆT NAM GIẢM 1% VÌ COVID-19

Đại dịch COVID-19 đã khiến cho thu nhập bình quân mỗi đầu người một tháng ở Việt Nam giảm 1% trong năm 2020, theo thống kê mới nhất của Tổng cục Thống kê Việt Nam công bố hôm 6/7.

Kết quả thống kê cho biết thu nhập bình quân một người một tháng chung ở Việt Nam năm 2020 là 4,2 triệu đồng, giảm 1% so với năm 2019. Trong đó, thu nhập bình quân đầu người của khu vực thành thị là 5,6 triệu đồng/tháng, cao gấp 1,6 lần so với khu vực nông thôn với chỉ 3,5 triệu đồng/tháng.

Tính chung giai đoạn 2016-2020, thu nhập bình quân đầu người 1 tháng tại Việt Nam tăng bình quân 8,2%.

Khảo sát mới nhất của Việt Nam cũng cho biết trong năm 2020, tình trạng bất bình đẳng trong thu nhập và chi tiêu giữa nhóm giàu và nhóm nghèo cũng tăng cao.

Về thu nhập, nhóm 20% hộ giàu nhất có thu nhập bình quân đầu người 1 tháng năm 2020 đạt 9,1 triệu đồng, cao gấp hơn 8 lần so với nhóm 20% hộ nghèo nhất với mức thu nhập chỉ 1,1 triệu đồng.

Trong đó, khu vực có thu nhập bình quân đầu người cao nhất là vùng Đông Nam Bộ, với 6 triệu đồng/tháng, cao gấp 2,2 lần so với khu vực có thu nhập bình quân đầu người thấp nhất là vùng Trung du và miền núi phía Bắc, với 2,7 triệu đồng.

Về chi tiêu, thống kê của Việt Nam cho biết mức cách biệt về chi tiêu bình quân đầu người một tháng quan sát được giữa nhóm giàu nhất và nhóm nghèo nhất lên tới 3,5 lần so với chi tiêu bình quân đầu người một tháng ở các hộ nhóm giàu nhất là hơn 4,6 triệu đồng so với nhóm nghèo nhất là 1,4 triệu đồng.

Mức chi tiêu bình quân hộ gia đình của cả nước năm 2020 là 2,89 triệu đồng/người/tháng, chỉ tăng 13% so với năm 2018.

Mức tăng này được cho biết là thấp hơn mức tăng bình quân 18% của giai đoạn 2016 đến 2018,

trước khi xảy ra đại dịch COVID-19.

Khảo sát về mức sống dân cư năm 2020 được tiến hành trên phạm vi 63 tỉnh, thành phố của Việt Nam, với gần 47.000 hộ đại diện cho toàn quốc.

Trong lúc Việt Nam hiện đang phải đối phó với đợt dịch thứ tư đang lây lan và bùng phát mạnh trên nhiều tỉnh thành, mức thu nhập bình quân đầu người của người Việt Nam năm 2021 được dự báo có thể sẽ còn thấp hơn nữa khi nhiều khu vực và thành phần kinh tế của Việt Nam gần như bị tê liệt vì các biện pháp cách ly và phong toả nhằm chống đại dịch.

VIỆT NAM GHI NHẬN 922 CA COVID-19 TRONG MỘT NGÀY

Bộ Y tế Việt Nam hôm 3/7 thông báo 922 ca nhiễm COVID-19, và theo Reuters, đây là con số nhiễm hàng ngày cao nhất kể từ khi Việt Nam ghi nhận ca mắc COVID-19 đầu tiên hồi tháng Một năm ngoái.

Phần lớn các ca nhiễm trên được ghi nhận tại Saigon, nơi biện pháp giãn cách xã hội nhằm ngăn chặn COVID-19 lây lan đã được tiến hành trong bốn tuần qua, theo Reuters.

Hãng tin Anh đưa tin thêm rằng tính tới ngày 3/7, Việt Nam ghi nhận tổng cộng 19.043 ca nhiễm và 84 trường hợp tử vong.

Theo Thông tin Chính phủ Việt Nam (VGP News), Thủ tướng CSVN Phạm Minh Chính hôm 4/7 đã chủ trì cuộc họp trực tuyến với Tp. Saigon và 7 tỉnh lân cận thuộc vùng kinh tế trọng điểm phía Nam về công tác phòng chống dịch COVID-19.

Ông Chính được dẫn lời nói rằng “tình hình dịch bệnh vẫn diễn biến rất phức tạp, khó dự đoán, khó lường tại khu vực Tp. Saigon và các tỉnh xung quanh, [và] nếu không có biện pháp điều chỉnh nhanh, tích cực, hiệu quả hơn thì tình hình sẽ mất kiểm soát”.

Theo VGP News, phát biểu tại cuộc họp, Bộ trưởng Y tế CSVN Nguyễn Thanh Long nói rằng Saigon và một số tỉnh miền Đông “dự báo sẽ tiếp tục ghi nhận các trường hợp mới do mầm bệnh đã lưu hành trong một thời gian dài tại nhiều nơi, trong đó có các khu vực có nguy cơ cao bùng phát dịch như các nhà máy, khu công nghiệp, các chợ dân sinh...” Đây quả là điều đáng buồn khiên cho toàn thể người dân mất niềm tin.

MỸ MUỐN TĂNG CƯỜNG QUAN HỆ ĐỐI TÁC TOÀN DIỆN VÀ HỢP TÁC VỚI VIỆT NAM

Chính phủ Hoa Kỳ tái cam kết quan hệ đối tác toàn diện với Việt Nam và muốn tăng cường hợp tác với chính phủ của quốc gia Đông Nam Á trong nhiều lĩnh vực, trong đó có an ninh .

Tuyên bố mới được Tòa Bạch Ốc đưa ra nói rằng Cố vấn An ninh Quốc gia Hoa Kỳ Jake Sullivan đã có cuộc hội đàm qua điện thoại với Phó Thủ tướng CSVN Phạm Bình Minh hôm 1/7, trong đó ông Sullivan khẳng định với ông Minh về cam kết của Mỹ trong quan hệ đối tác toàn diện với Việt Nam.

Cũng trong cuộc điện đàm này, theo tuyên bố của người phát ngôn cho Cố vấn An ninh Quốc gia Emily Horne, ông Sullivan và ông Minh đã thảo luận các phương thức để làm sâu sắc hơn sự hợp tác giữa hai nước trong các lĩnh vực như an ninh hàng hải, khu vực Mekong, đối phó với biến đổi khí hậu, và chấm dứt đại dịch COVID-19.

Ông Minh gọi đây là một cuộc hội thoại “đầy hiệu quả.” Trong một đăng tải trên trang Twitter, phó thủ tướng Việt Nam cho biết ông và cố vấn an ninh quốc gia của Tổng thống Joe Biden đã “thảo luận về các cách thức để củng cố quan hệ đối tác toàn diện Việt-Mỹ, các vấn đề khu vực và quốc tế cùng quan tâm.”

Đưa tin về cuộc điện đàm này, báo Điện tử Chính phủ VGP News cho biết hai bên đồng ý đánh giá quan hệ đối tác toàn diện Việt Nam-Hoa Kỳ “tiếp tục phát triển mạnh mẽ” trên tất cả các lĩnh vực và “đóng góp tích cực vào việc duy trì hòa bình, ổn định, hợp tác và phát triển tại khu vực châu Á-Thái Bình Dương và trên thế giới.”

Theo toa, ông Sullivan và ông Minh cũng thảo luận về vấn đề Biển Đông, bao gồm cả việc Mỹ ủng hộ phán quyết của Toà trọng tài năm 2016. Toà án Trọng tài Thường trực quốc tế ở La Haye, Hà Lan, cách đây 5 năm đưa ra phán quyết trong vụ kiện của Philippines, trong đó bác bỏ các yêu sách chủ quyền của Trung Quốc trên hầu hết khu vực Biển Đông.

Trong cuộc điện đàm, cố vấn an ninh của Nhà Trắng và phó thủ tướng CSVN Nam cùng thống nhất về việc giải quyết tranh chấp tại Biển Đông trên cơ sở luật pháp quốc tế, trong đó có Công

ước của Liên Hợp Quốc về luật biển (UNCLOS) 1982, theo VGP News.

Ông Sullivan đánh giá cao vai trò ngày càng quan trọng của Việt Nam tại khu vực và trên thế giới, theo thông tin điện tử của Chính phủ Việt Nam. Trong khi đó, theo tuyên bố được phía Mỹ đưa ra, ông Sullivan nhấn mạnh cam kết của chính quyền Biden-Harris đối với vai trò trung tâm của ASEAN và vai trò thiết yếu của Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á trong cấu trúc Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương cũng như cam kết rằng chính quyền Mỹ sẽ tiếp tục tham gia ở cấp cao với Việt Nam và các đối tác trong khu vực.

Cũng trong cuộc điện đàm với cố vấn an ninh quốc gia Hoa Kỳ, ông Minh bày tỏ mong muốn phía Mỹ tiếp tục hỗ trợ để Việt Nam sớm tiếp nhận nguồn vaccine mà Washington đã cam kết cho Việt Nam, theo VGP News.

Chính quyền Biden-Harris gần đây cam kết chia sẻ 500 triệu liều vaccine cho 92 quốc gia trên thế giới trong năm nay và năm sau thông qua chương trình COVAX toàn cầu, trong đó có Việt Nam. Trước đó, chính quyền đương nhiệm của Mỹ cũng công bố kế hoạch chia sẻ 80 triệu liều vaccine cho các quốc gia đang chống trọi nhiều nhất với làn sóng bùng phát của chủng COVID mới. Việt Nam cũng nằm trong số các quốc gia châu Á nhận vaccine của Mỹ nhưng không cho biết số lượng cụ thể sẽ được chuyển giao.

DANH NGÔN

- Hãy giúp những người trẻ tuổi. Hãy giúp những người nhỏ bé. Bởi vì những người nhỏ bé sẽ trở nên lớn lao. Những người trẻ tuổi sẽ giữ những hạt giống bạn gieo trong tâm trí họ, và khi trưởng thành, họ sẽ thay đổi thế giới.

- Help young people. Help small guys. Because small guys will be big. Young people will have the seeds you bury in their minds, and when they grow up, they will change the world.

• JACK MA

Tranh Họa sĩ Võ Ngọc Lan

BÂNG KHUÂNG CHỐN CŨ

Cảnh vật tuổi thơ hồn ký ức
Quê nghèo nếp sống vẫn an nhiên,
Hương đồng nội thắm lòng dân tộc.
Vòm trúc, cây đa, nghĩa xóm giềng.

Thôn xóm xưa, nay sao lạ lẫm?
Bạn bè bỏ xứ sống lang thang.
Người còn, vất vưởng đôi tay trắng.
Kẻ mất, âm thầm nấm mồ hoang.

Nơi đây cứ ngỡ mình trong mộng.
Kỷ niệm nào lưu giữ mãi đâu.
Bỗng chốc thời gian là quá khứ,
Mấy ai tìm được thuở ban đầu?

Nhin chốn cũ, bâng khuâng tự hỏi,
Trăm năm sau ai đứng nơi này?
Làng quê sót lại tinh non nước?
Hồn Việt bảo tồn hay đổi thay

• Minh Nhã

Chuyện chích ngừa Covid tại Việt Nam

VACCINE và LIÊM SỈ

Hôm nay, 18 nhân viên trong tổng số 48 nhân viên của phòng khám EXSON đã được chích vaccine ngừa Covid-19.

Cách đây ít ngày, Sở Y tế thông báo cho các phòng khám đa khoa tư nhân lên danh sách toàn bộ nhân viên để chích vaccine. Sau vài giờ, thông báo mới được đưa ra, là chỉ có những nhân viên có đăng ký hành nghề với Sở Y tế. Như vậy thì chỉ có nhân viên chuyên môn y khoa mới được chích. Tôi có gởi kiến nghị đến Cơ quan phòng chống dịch thành phố (HCDC) và Sở Y tế, đề nghị cho những nhân viên bảo vệ, lái xe, lễ tân, chăm sóc khách hàng... chích vaccine vì họ là những người ở tuyến đầu của các phòng khám.

Hai hôm sau, tôi đọc báo thấy ai đó ở Sở Y tế xác nhận là sẽ chích vaccine cho toàn bộ nhân viên ở các phòng khám đa khoa tư nhân. Nhưng cuối cùng, khi thông báo chích, thì chỉ chích cho nhân viên có đăng ký hành nghề với Sở Y tế (tức là chỉ chích cho nhân viên chuyên môn y khoa). Ở Phòng khám của tôi, tôi, người chịu trách nhiệm chuyên môn của phòng khám, và điều dưỡng trưởng phòng khám, bị gạt ra, không được chích mà không được giải thích lý do.

Nghe có ai đó giải thích, rằng do tôi là giám đốc, mà theo tư duy của người quyết định cho ai chích và không cho ai chích, thì giám đốc không cần chích, vì không làm chuyên môn. Tôi không biết có phải vậy không. Nhưng ở phòng khám của tôi, sau khi loại hai người ra, thì họ lại tìm ra hai người khác để thay vào chỗ của tôi và cô điều dưỡng trưởng. Như vậy, việc loại ra không phải vô tình, chỉ vì tôi là giám đốc. Rõ ràng là họ còn tìm được người thay thế mà. Khó mà nói là người loại ra không biết tôi, vì ngoài kiến nghị cho toàn bộ nhân viên chích ngừa, tôi còn có kiến nghị gởi lên cho HCDC và Sở Y tế về việc thông báo kết quả xét nghiệm, và tính thời gian cách ly tập trung từ ngày tiếp xúc cuối với F0.

Tôi cho rằng, việc loại tôi ra khỏi danh sách chích vaccine là cố ý, có chủ đích. Tôi rất xin lỗi điều dưỡng trưởng của tôi, và một giám đốc phòng khám nào đó bị loại ra, mà tôi nghĩ là họ bị như vậy là vì tôi, là vì phải làm cho việc loại tôi ra là vô tình. Có nhiều giám đốc khác không bị loại.

Thế này, thực ra thì tôi không mặn mà với cái vaccine này lắm đâu. Đôi lúc, tôi cảm thấy khá bất nhẫn khi trông chờ vào cái vaccine này. Nếu tôi là lãnh đạo của nhà nước Việt Nam, tôi sẽ cảm thấy vô cùng nhục nhã, thấy liêm

sỉ của mình bị xúc phạm, khi tôi ngừa tay cầm những đồng tiền đập heo của các em nhỏ, tiền dùng để làm đám tang của cụ già 95 tuổi... với danh nghĩa để đi mua vaccine. Tôi sẽ thấy tôi bất tài, vô trách nhiệm khi để bao nhiêu tiền thuế của dân chui vào những "quả đấm thép", những đường sắt trên cao Cát Linh-Hà Đông... để bây giờ phải đi xin tiền dân để mua vaccine.

Nhưng tôi không phải lãnh đạo, nên tôi không hiểu tại sao các lãnh đạo và bộ máy tuyên truyền lại không cảm thấy mắc cỡ, không cảm thấy liêm sỉ của mình bị đụng chạm, khi tuyên truyền về những chuyện lẽ ra phải không được phép xảy ra ấy, lại còn đưa lên thành tấm gương cho người khác noi theo. Là một người dân, tôi cảm thấy rất bất nhẫn khi phải chích cái vaccine mua bằng tiền của những người dân cùng khổ.

Chỉ vì nhà nước này độc quyền vaccine, không cho ai thương lượng, mua bán, và nắm độc quyền phân phối. Mà nhân viên của tôi thì nguy cơ phơi nhiễm quá cao, với chính sách cách ly tập trung một cách khắt khe, lại thêm những sai lầm trong tránh lây nhiễm chéo, và cả khuất tất trong cách tính thời gian bắt đầu cách ly, cho nên, tôi cần phải cho nhân viên của tôi được chích vaccine, trước khi đưa họ ra nơi đầu sóng ngọn gió của phơi nhiễm.

Cá nhân tôi, mặc dù rất mong muốn được tiêm vaccine, nhưng bây giờ, tôi đang suy nghĩ, tôi có nên chích vaccine của nhà nước này phân phối hay không? Nếu nhà nước này thực sự xóa độc quyền về vaccine, thì sẽ còn nhiều nguồn để tôi chích. Tất nhiên, cách mà Sở Y tế đối với tôi qua việc vừa rồi cho thấy, họ cũng sẽ chẳng cho tôi chích vaccine theo chính sách của nhà nước này đâu, mặc dù tôi thuộc nhóm ưu tiên được chích vaccine theo qui định chính họ đưa ra.

Họ vẫn thường nói một đằng làm một nẻo.

Biết rằng viết bài này, tôi sẽ không dễ dàng để duy trì phòng khám của mình trong thời gian tới.

Nhưng thôi, bây giờ nếu tôi có nghỉ hành nghề thì cũng được rồi! ●

• Bác sĩ VÕ XUÂN SƠN
Giám đốc Phòng khám Quốc tế Exson,
Quận 10, Sài Gòn.

Gửi Người Đã Chết

Anh nằm lại trên đất quê hương
Biển vẫn đêm đêm hát điệu buồn
Gió lặng hàng dương ru anh ngủ
Võ về cát lạnh nấm mồ chôn.

Tháng Ba, ngày tan hàng gãy súng
Trước mặt anh, biển cả muôn trùng
Sau lưng anh quân thù, đạn pháo
Ngang nhiên nhận cái chết sau cùng.

Anh nằm lại đây cùng chiến hữu
Đã cùng anh chiến trận bao ngày
Thương cái chết giữa giờ oan khuất
Không pháp trưởng mà phải phân thây.

Biển liệm cho anh cùng bè bạn
Phút cuối cùng nằm lại bên nhau
Sống chiến đấu, chết cùng huyệt mộ
Xương lắn xương, đầu lại bên đầu.

Tưởng ngày hòa bình ngưng tiếng súng
Sau bao năm anh sẽ về nhà
Mẹ vẫn chờ con, đêm khó ngủ
Tuổi già mòn mỏi tháng ngày qua.

Trước cửa nhà, ai đang dừng lại
Phải chăng, người lính trận trở về
Nghe tiếng chân người trên lối sỏi
Không, chỉ là tiếng gió đêm khuya

Ai thấp nén nhang cho tử sĩ
Ai thay anh vuốt mắt mẹ già.
Ai vấn lên đầu vòng tang trắng
Hay rồi ngày tháng cũng phôi pha.

Tôi người lính già còn sống sót
Một vần thơ thay nén nhang khuya
Khóc đất nước, thương anh hùng tận
Xót xa cho những nỗi chia lìa..
*(Tưởng niệm những nấm mồ
trên bờ biển An Dương)*

• HUY PHƯƠNG

TIN CHICAGO do Châu Văn tổng hợp

TIN LIÊN QUAN ĐẾN COVID-19

- Thống đốc Pritzker vừa ra thông báo đã có một cư dân Chicago trúng giải thưởng \$1 triệu đô la, hai học sinh ở Cook County và DeKalb County trúng mỗi giải là \$150,000 tiền học bổng. Giải thưởng được rút thăm từ danh sách những người đã ghi danh chích ngừa ít nhất một mũi thuốc. Người thắng giải được báo cho biết ngay sau khi rút thăm và danh sách sẽ được công bố 8 ngày sau đó trừ phi người đó không muốn công khai tên mình.

Tổng cộng số giải thưởng là \$7 triệu tiền mặt và \$3 triệu học bổng, do đó vẫn còn rất nhiều hy vọng trúng giải kế tiếp. Được chích ngừa và còn có cơ hội trở thành triệu phú thì cộng đồng chúng ta nên hăng hái tham gia chích ngừa đầy đủ.

- Hôm 11-7, cơ quan CDC ra thông báo tất cả các sinh viên học sinh trên toàn quốc có thể miễn đeo khẩu trang trong trường vào mùa học tới nếu đã chích ngừa đầy đủ. Công đoàn giáo chức trong Chicago rất mong muốn có hơn 80% số học sinh Chicago được chích ngừa, những ai chưa chích thì nên tiếp tục mang khẩu trang.

- Kể từ trung tuần tháng 7-21, CPS chọn 3 trường học trong Chicago làm trung tâm chủng ngừa Covid-19 cho tất cả học sinh 12 tuổi trở lên. Danh sách lấy theo trang mạng cps.edu/vaccinations, và có thể trực tiếp đến thẳng một trong ba nơi này để chủng ngừa. Bao gồm: Chicago Vocational Career Academy, Theodore Roosevelt High School in Albany Park, và Michele Clark High School in Austin.

tional Career Academy, Theodore Roosevelt High School in Albany Park, và Michele Clark High School in Austin.

- Hôm 8-7, văn phòng y tế Illinois ra thông báo đã có 500 cư dân vẫn bị nhiễm Covid-19 mặc dù đã chủng ngừa đầy đủ. Tuy nhiên, đây chỉ là những trường hợp rất hiếm so với gần 6 triệu người đã chủng ngừa đầy đủ và an toàn. Phần lớn vụ này chỉ xảy ra ở những người lớn tuổi và có tiền bệnh.

Mặt khác, công ty Pfizer đang yêu cầu cơ quan FDA chấp thuận cho tiêm thêm mũi thứ ba, và cho rằng làm như thế sẽ tăng cường sức đề kháng của cơ thể chống lại loại Covid-19 biến dạng. Tuy nhiên, cơ quan CDC cho rằng ở thời điểm này, mũi thuoc thứ ba chưa cần thiết.

- Cư dân Illinois hy vọng sẽ có một mùa hè vui chơi mà không phải lo lắng nhiều về Covid-19, tuy nhiên theo thống kê thì cơn dịch Covid vẫn còn hoành hành ở một số vùng phía nam và tây nam Illinois. Lý do chính là bị ảnh hưởng bởi tiểu bang lân cận Missouri nơi có rất nhiều cư dân còn ương ngạnh không chịu tham gia chủng ngừa.

- Hôm thứ Hai 28-6, lần đầu tiên Bộ Y Tế Illinois tường trình không có người tử vong tính từ khi Covid-19 phát khởi vào tháng 3-2020. Điều này chứng tỏ việc chủng ngừa có hiệu quả và tình trạng chống dịch đang trên đà tiến triển tốt đẹp

hơn. Tính đến nay, Illinois đã có hơn 23,270 tử vong. Số ca nhiễm cũng giảm sút nhiều. Cả nước đã có hơn 600,400 tử vong và hơn 1,392,600 ca nhiễm.

TIN TỔNG QUÁT

Vào ngày 15-7, hầu hết những gia đình có con nhỏ dưới 17 tuổi sẽ nhận được \$300 mỗi tháng tiền phụ cấp của chính phủ cho mỗi đứa con (Child Tax Credit) cho đến cuối năm 2021, và dựa vào lợi tức gia đình năm 2020 để cứu xét. Sau đó, số tiền sẽ giảm dần theo tỉ lệ \$50 cho mỗi \$1000 nếu số lợi tức trên \$75000 (cá nhân) và dưới \$150,000 (gia đình). Số con nhỏ không giới hạn, và trẻ em dưới 5 tuổi sẽ nhận được \$3600 một đứa.

Mặt khác, thanh niên 18 tuổi và sinh viên đại học dưới 24 tuổi sẽ nhận được một số tiền phụ cấp duy nhất là \$500 mỗi đứa. Nếu những ai chỉ muốn nhận tổng số tiền phụ cấp vào cuối năm khai thuế thay vì mỗi tháng thì có thể từ chối, hạn chót là ngày 2-8.

- **Cảnh báo:** Nếu quý vị thấy tin nhắn (message) hoặc điện thư (email) kỳ lạ trên điện thoại trông rất đáng nghi ngờ thì không nên mở ra xem và xóa bỏ ngay. Theo lời cảnh sát, gần đây có nhiều kẻ mạo danh các cơ quan chính quyền liên lạc để đánh cắp các tư liệu cá nhân. Chính quyền đang theo dõi 218 trang mạng và đã đóng cửa 136 trang mạng sử dụng những chiêu lừa đảo này. Nên nhớ rằng các cơ quan chính quyền thật sự không liên lạc để lấy tin tức cá nhân theo những cách thức này.

- Diễn viên Kịch nổi tiếng Bill Cosby vừa được thả ra sớm sau 3 năm ngồi tù về tội hãm hiếp 60 phụ nữ, trong đó có một số cô gái vị thành niên. Một số vụ này có liên quan đến vấn đề dùng thuốc gây mê nạn nhân rồi hãm hiếp (date rape). Theo các luật sư, tội này rất khó tìm được bằng chứng rõ ràng để truy tố tội phạm vì nạn nhân thường

không nhớ rõ những gì đã xảy ra sau khi bị gây mê.

Tuy nhiên, lưỡng viện quốc hội Illinois vừa thông qua một luật mới xác định rõ rằng “nếu một ai cố tình gây mê nạn nhân khiến người đó không thể nhận biết hay nhớ gì về sự việc đã xảy ra thì trường hợp này vẫn được xem như là “nạn nhân không đồng ý giao hợp”. Dó đó, kẻ lợi dụng sẽ bị truy tố về tội cưỡng hiếp”. Luật mới này đang chờ thống đốc Pritzker ký ban hành.”

- Hôm 8-7, lần đầu tiên sau khi đắc cử, tổng thống Biden đến viếng thăm Chicago để vận động cho kế hoạch mới “human infrastructure” (thiết lập nền tảng nhân văn) với mục đích cải thiện đời sống của các tầng lớp lao động và trung lưu. Như việc học miễn phí ở các trường đại học hai năm, phụ cấp cho các gia đình có trẻ nhỏ, và thiết lập các lớp mẫu giáo ở khắp nơi trên toàn quốc. (Hình trên).

- Khoảng hai thế kỷ trước, nhiều thương thuyền qua lại trong vùng ngũ đại hồ, và con tàu hơi nước tên Vernon chở 50 hành khách từ Michigan đến Chicago không may bị chìm vào đáy hồ vì quá tải. Đây chỉ là một trong số hơn 2000 tai nạn xảy ra trong các vùng đại hồ.

Tháng 6 vừa qua, cơ quan “Biển và Môi Trường Quốc Gia”(the National Oceanic and Atmospheric Administration) đã qui định 962 dặm vuông trong vùng từ Port Washington đến quận Kewaunee ở Wisconsin là nơi được bảo tồn. Hiện có tất cả 36 xác tàu chìm kể cả Vernon và khoảng 59 tàu chìm khác vẫn chưa được phát hiện.

- Ngày lễ Độc Lập July 4th, một nhóm đông hàng trăm người tràn khắp các đường phố trong downtown Chicago nhảy múa và la hét rất bạo loạn. Nhiều người trong số này có dấu theo vũ khí, bọn họ tung pháo bông vào nhân viên và xe cảnh sát khiến hai cảnh sát bị thương và gây thiệt hại cho xe (hình trên).

Cảnh sát ra sức ngăn chặn và bắt hơn 60 tên về bót. Lệnh giới nghiêm trong Chicago được ban ra vào 10 giờ tối hôm đó, và các phòng tạm giam đã chật ních với bọn người náo loạn này. Không rõ các thiệt hại khác ở những cửa hiệu. Cũng trong vài ngày trước và sau lễ, đã có hơn 100 người đã bị bắn và 18 tử vong.

- Hội đồng thành phố vừa bầu biểu chấp thuận đổi tên xa lộ Lake Shore Drive là “Jean Baptiste Point DuSable”. Ông Jean B. P. DuSable được xem là “người sáng lập” thành phố Chicago. Ông DuSable (hình) là người gốc Haiti đầu tiên đến cư trú gần cửa sông Chicago vào những năm 1770. Ông cưới một người vợ thổ dân tên Kittihawa và trở thành thương gia tiếng tăm ở vùng này.

Tên mới đặt cho đoạn xa lộ chạy dài từ North Side đến South Side. Việc đề nghị đổi tên đã xảy ra vào năm 1993 nhưng không được thông qua cho đến nay.

Khu vực dọc bờ sông Chicago nơi ông DuSable cư trú được chọn là nơi có di tích lịch sử quốc gia (National Historic Lanmark). Đồng thời, một ngôi

trường, viện bảo tàng, cảng, cầu, và một công viên đang xây dở cũng được mang tên ông DuSable để vinh danh.

- Illinois là tiểu bang đầu tiên đưa vào chương trình học về di dân Á Châu ở các trường trung học phổ thông công khắp tiểu bang Illinois.

Kể từ năm học tới trong năm 2022, học sinh sẽ được dạy về lịch sử di dân của người Mỹ gốc Á ở Illinois và các vùng trung tây lân cận.

- Tiền lương tối thiểu cho công nhân viên là \$15/giờ bắt đầu có hiệu quả trong Chicago từ ngày 1-7-21 trở đi. Tuy nhiên, những nơi khác trong Illinois phải đến năm 2025 mới có hiệu quả. Các nhân viên được hưởng tiền tips có số lương tối thiểu là \$9/giờ.

Các giá sinh hoạt chung có lẽ cũng sẽ phải tăng theo.

- Hôm 9-7, công tố viên liên bang vừa nộp hồ sơ truy tố cư dân Chicago, Eugene McLaurin 28 tuổi, về tội dùng súng bắn xả vào hai nhân viên liên bang và một cảnh sát Chicago. Sự vụ có liên quan đến việc điều tra băng đảng trong Chicago (xem hình trên).

- Luna Lounge, một tòa nhà băng bỏ hoang tọa ngự trong ngôi làng nhỏ Sesser phía nam Illinois được sửa đổi trở thành nơi khách hàng có thể đến là cà trò chuyện và hút thuốc phiện một cách hợp pháp.

Đây là nơi duy nhất và đầu tiên ở Illinois được phép làm điều này •

MỸ NHÂN

và DANH TƯỚNG

Tạp Ghi của Nhà Văn HUY PHƯƠNG

Người xưa có câu thơ về cái chết trẻ của những người đẹp và tướng giỏi: “*Mỹ nhân tự cổ như danh tướng. Bất hứa nhân gian kiến bạch đầu!*” Dịch sát nghĩa là: “Người đẹp từ xưa như tướng giỏi. Chẳng hẹn chờ ai thấy bạc đầu!”

Chúng ta xem đây là một lời than tiếc hay chính là định mệnh của con người, tướng giỏi thường chết sớm ngoài trận địa và người đẹp ít khi sống đến già.

Những câu thơ này phát xuất từ Trung Hoa không phải là sai. Cả “tứ đại mỹ nhân” nổi tiếng nhan sắc khuynh thành của Trung Hoa đều chết yểu, không những chết sớm mà còn bị chết “bất đắc kỳ tử!”

Tây Thi sau khi nhà Ngô bị diệt, bị phu nhân Câu Tiễn cột đá đùm sông; Vương Chiêu Quân uống thuốc độc tự tử; Diêu Thuyền bị Quan Võ chém; Dương Quý Phi được Đường Huyền Tông “ban” cho một giải lụa trắng để kết liễu cuộc đời. Đúng là “hồng nhan bạc mệnh!”

Sáu danh tướng trong Tam Quốc Chí thì chỉ có Tào Thực sống đến 40, còn Tôn Sách, Quách Gia, Bàng Thống, Chu Du... không ai được “hưởng thọ” mà chỉ được đến... “hưởng dương.”

Ngày trước, thuở thiếu niên, tôi mê tướng Hạng Võ thời Đông Chu, có tài “bạt sơn cử đỉnh,” một người đánh thắng vạn người,” cuối cùng tận đường, không qua Ô Giang để về Giang Đông, phải tự sát trong khi mới có 31 tuổi. Lãng mạn, bi hùng biết mấy với những màn kịch “Hạng Vũ biệt Ngu Cơ” hay “Tiếng địch sông Ô,” “Hận Ô Giang.” Tướng tài phải chết trẻ.

Napoleon Bonaparte sống được 51 tuổi nhưng phải chết trong cảnh tù Đà. Alexandre Đại Đế chỉ sống được 31 năm. Quang Trung lẫy lừng chiến tích, cũng mất khi mới 39 tuổi.

Ngày nay, tướng lãnh không còn phi ngựa ra trước hàng quân, giữa trận tiền, trước lằn tên mũi đạn như trong các cuộc chiến ngày xưa, nhưng miền Nam chúng ta có những vị tướng lãnh lỗi lạc, cũng phải chết vì trận mạc, vì tai nạn trực thăng, tất cả đều còn rất

trẻ, chưa qua được tuổi 50. Đó là Tướng Đỗ Cao Trí tử nạn năm 42 tuổi, Tướng Nguyễn Viết Thành năm 39 tuổi, và Tướng Trương Quang Ân, khi còn rất trẻ, chỉ mới 36 tuổi. Phải chăng danh tướng từ xưa đến nay, không qua được định mệnh “bất hứa nhân gian kiến bạch đầu!”

Bài này lấy ý từ những cái chết gần đây của Tướng Lê Minh Đảo, Lâm Quang Thi và các ca sĩ Quỳnh Giao, Thái Thanh, Mai Hương, Lê Thu...

Ông Lê Minh Đảo, Lâm Quang Thi (*) không phải là những vị tướng còn trẻ, Thái Thanh, Lê Thu...cũng đã bước đến tuổi già. Ca sĩ cũng được xem như mỹ nhân, vì trong nghiệp ca cầm, ít nhất phải có chút nhan sắc mới thành được ca sĩ.

Ca sĩ là người của công chúng, tướng lãnh là người của lịch sử. Họ được người đời hâm mộ và yêu mến, nên khi chết đi, đã để lại cho đám đông những ngâm ngùi thương tiếc.

Xót xa biết bao khi chúng ta có dịp được gặp lại những ca nghệ sĩ lừng danh một thời, hiện nay đang sống ẩn khuất, cô đơn lặng lẽ, bị bỏ rơi, quên lãng

trong một nhà già lập nên cho giới nghệ sĩ sân khấu nào đó. Nhưng hơn hết, khi các bạn có dịp đi thăm để gặp lại một vị tướng lanh oanh liệt một thời, nay phải thúc thủ với số mệnh, trên chiếc xe lăn, sống cô quạnh ở trong một ngôi nhà dưỡng lão, ảm đạm buồn nản thiếu một không khí ấm cúng của một mái ấm gia đình.

Tướng lanh, phải chăng nơi nằm xuống của họ là chiến trường, không phải như sự ví von “da ngựa bọc thây,” thì cũng phải với một lá cờ tổ quốc, và chung quanh là chiến hữu, đồng đội. Buồn thay là những vị tướng lanh về già, sống trong sự quên lãng của mọi người, âm thầm chịu đựng những cơn đau của thể xác và nỗi đau cô đơn của tinh thần.

Võ Nguyên Giáp, viên tướng CSVN vẫn thường được đề cao trên sách vở bên kia, “hết nửa đời sau,” đã phải sống trong sự (...) (*) •

(*) - tạm lược một số chữ

1. Nhìn lại cuộc chiến Quốc Cộng vừa qua, chỉ là một tên lính vô danh, trước nỗi thất trận, bất lực đành chịu nhục nhã trong cảnh đầu hàng, phải bị bắt làm tên tù binh biệt xứ, tôi đành cam chịu, nhưng khi nhìn thấy những vị tướng lanh của mình, bị chính sách trả thù ... (*) đưa ra Bắc, phải lao động vất vả, gánh phân, cấy lúa mỗi ngày, lẽ phép dở nón chào những tên lính Bắc Việt, mặt còn non choẹt ngồi trên chòi canh, lòng tôi cảm thấy bất nhẫn và thương cảm cho những người anh niên trưởng của mình.

2. Nói ra chỉ thêm đau đớn, nhưng thà làm một tướng chết trẻ ngoài trận mạc, hay kết thúc đời mình bằng một viên đạn trong ngày thất trận 30 Tháng Tư, để cho đời sau thương tiếc khóc than còn hơn!

Theo tôi, đoạn kết buồn của một tướng lanh là phải sống lưu vong xứ người, chết bệnh tật, già nua trong nhà dưỡng lão, đoạn kết buồn của một mĩ nhân là sống đến tuổi già, mà không dám nhìn khuôn mặt mình trong tấm kính soi.

Nhưng nhiều người muốn sống thêm mà không được sống, nhiều người muốn chết mà số mệnh chẳng cho, đành phải trôi nổi theo số phận an bài •

*(Hình chụp thẻ bài tượng trưng các chiến sĩ đã bỏ mình vì Tổ quốc
được trưng bày tại National Vietnam Veterans Art Museum, Chicago.)*

**Quý vị
muốn nhận
nhiệm vụ
CHĂM SÓC
CAO NIÊN TẠI GIA
Hay
Quý vị
Cao niên, Tật bệnh
MUỐN ĐƯỢC
CHĂM SÓC
TẠI GIA?**

**XIN LIÊN LẠC:
HỘI NGƯỜI VIỆT
ILLINOIS
5110 N. BRODWAY
CHICAGO, IL 60640**

**CHƯƠNG TRÌNH
CHĂM SÓC CAO NIÊN
773 . 728 . 3700**

Chủ Nghĩa nào đã làm Việt Nam Cộng Hòa sụp đổ năm 1975?

• NGUYỄN QUANG DUY

Sau 46 năm chấm dứt chiến tranh, nhiều người, kể cả những học giả ngoại quốc, vẫn tin rằng cuộc chiến tại miền Nam là cuộc chiến giữa hai ý thức hệ quốc gia và cộng sản.

Nhưng ý thức hệ quốc gia hay chủ nghĩa quốc gia Việt Nam là gì và lý do ý thức hệ cộng sản thắng thế vẫn chưa được tìm hiểu và phân tích cặn kẽ để biết đâu là sự thật.

Chủ nghĩa quốc gia đến với Việt Nam

Tên trước thế kỷ thứ 20, nước là của vua, dân là con vua, việc bảo vệ và mở mang bờ cõi là trách nhiệm của nhà vua, làm dân có bốn phận phải trung thành với vua và sẵn sàng chết theo lệnh của nhà vua.

Cụ Phan Chu Trinh, cụ Phan Bội Châu là hai trong số những người Việt quốc gia đầu tiên, một người chịu ảnh hưởng chủ nghĩa quốc gia Pháp còn một người chịu ảnh hưởng chủ nghĩa quốc gia Trung Hoa và Nhật Bản, nên có hai khuynh hướng phụng sự quốc gia rất khác biệt.

Nhà cách mạng Nguyễn Thái Học (Quốc Dân Đảng), Đức Huỳnh Phú Sổ (đạo Hòa Hảo), Đức Hộ Pháp Phạm Công Tắc (đạo Cao Đài), Vua Bảo Đại, ông Phạm Quỳnh, ông Ngô Đình Diệm, ông Trần Trọng Kim, học giả Lý Đông A (đảng Duy Dân), ông Trương Tử Anh (đảng Đại Việt) và rất nhiều người khác là những người Việt quốc gia của thời kỳ tiếp theo...Những người kể trên về mặt tư tưởng họ khác nhau một trời một vực, có khi còn đối chọi với nhau, cho thấy ở thời điểm 1945 vẫn chưa có một hệ tư tưởng có thể coi là hệ tư tưởng quốc gia hay chủ nghĩa quốc gia.

Năm 1949 khi người Pháp trao trả độc lập cho Việt Nam, Quốc trưởng Bảo Đại đặt tên nước là Quốc Gia Việt Nam, lập Quân Đội Quốc Gia, Chính Phủ Quốc Gia, và cờ Vàng ba sọc đỏ được gọi là cờ Quốc Gia.

Vua Bảo Đại từ lâu đã muốn xây dựng một chủ nghĩa quốc gia riêng cho Việt Nam, nhưng vì hoàn cảnh đất nước chưa hoàn toàn độc lập, và vẫn còn chiến tranh nên không thực hiện được ý muốn.

Chủ nghĩa quốc gia là gì ?

Là hệ tư tưởng soi sáng và hướng dẫn chúng ta làm những việc có ý nghĩa, có đạo đức, biết việc gì cần làm và tạo cho chúng ta sáng kiến đạt được kết quả tốt nhất trong cạnh tranh sinh tồn và phát triển đất nước.

Mỗi quốc gia đều có những khác biệt về lịch sử, sắc tộc, văn hóa, xã hội, kinh tế, chính trị, bởi thế chủ nghĩa quốc gia Việt Nam phải khác hẳn với chủ nghĩa quốc gia ở các quốc gia khác.

Chủ nghĩa quốc gia Việt Nam phải nối kết được những tư tưởng, những tình cảm, những truyền thống, những ước mong, những ý hướng trong tâm trí của mọi người thuộc mọi sắc tộc sống trên đất nước Việt Nam.

Có chủ nghĩa quốc gia mới có thể định hình được một cách rõ rệt những khái niệm về tổ quốc, về nòi giống, về lòng yêu nước, về tình đồng bào, xây dựng lý tưởng làm chuẩn mực cho đời sống của người Việt Nam.

Chủ nghĩa quốc gia chính là những nguyên tắc căn bản để chính phủ đề ra những chiến lược và đường lối kinh tế, văn hóa, xã hội hợp lòng dân và để người dân biết cách suy nghĩ và

hành động vì lợi ích quốc gia dân tộc.

Việt Nam chưa có hệ tư tưởng quốc gia

Tháng 8/1945, cộng sản nổi dậy cướp chính quyền, đến năm 1947 khi những người Việt quốc gia muốn ôn hòa giành lại độc lập phải cộng tác với người Pháp thì đảng cộng sản cướp luôn cả chính nghĩa quốc gia.

Trong hoàn cảnh chiến tranh những người Việt quốc gia chỉ duy trì tinh thần quốc gia rời rạc, không thể kết lại một cách chặt chẽ như một ý thức hệ hay một hệ tư tưởng có luận lý (lô gích), có đạo đức, dựa trên lợi ích quốc gia và dân tộc. Vì thiếu một ý thức hệ quốc gia làm căn bản nên người quốc gia và các đảng phái quốc gia liên tục chia rẽ không thể tập trung được sức mạnh chiến đấu và tồn tại trong hoàn cảnh chiến tranh 1945-75.

Xem lại Đệ Nhất Cộng Hòa

Chính phủ Đệ Nhất Cộng Hòa thay vì tìm cách xây dựng ý thức hệ quốc gia, lại lo xây dựng chủ nghĩa nhân vị ông Cao Xuân Vỹ Thủ lãnh Phong trào Thanh niên Cộng Hòa từng nghe Tổng thống Ngô Đình Diệm than phiền:

“Ngay cả đến các vị Bộ trưởng cũng không hiểu được (chủ nghĩa) nhân vị là gì, thì làm sao mà chúng ta thực hiện được cuộc cách mạng quốc gia ?”

Ông Diệm nói rất đúng vì khi tầng lớp lãnh đạo không hiểu được đường lối chiến lược quốc gia thì làm sao tầng lớp cán bộ có thể hiểu được để truyền bá chính nghĩa (việc làm đúng).

Và làm sao người dân, nhất là những nông dân chiếm đến 90% dân số lại có thể biết đến đường lối, chiến lược và viễn kiến của tầng lớp lãnh đạo quốc gia.

Năm năm vàng son 1955-60 nhanh chóng trôi qua, khi cộng sản từ miền Bắc bắt đầu xâm nhập và cộng sản ở miền Nam nổi dậy, thì rõ ràng Việt Nam Cộng Hòa không có một chủ nghĩa đúng mức để vừa giữ được đất, vừa giữ được dân.

Chính phủ Mỹ sợ cộng sản thắng thế muốn trực tiếp mang quân vào tham chiến thì bị Tổng thống Ngô Đình Diệm phản đối họ mới nhúng tay vào cuộc đảo chánh 1/11/1963 lật đổ nền Đệ Nhất Cộng Hòa.

Mỹ Hóa chiến tranh

Miền Nam lọt vào vòng khủng hoảng chính trị, đảo chánh này sang đảo chánh khác, miền quê càng ngày càng mất an ninh, nhiều địa phương sáng quốc gia đêm cộng sản.

Ngày 8/3/1965, Thủy quân lục chiến Mỹ đổ bộ vào bãi biển Đà Nẵng, người Mỹ mở rộng chiến tranh thả bom miền Bắc và trực tiếp điều khiển chiến tranh từ Tòa Bạch Ốc và Ngũ Giác Đài.

Người Mỹ nhúng tay đảo chánh Tổng thống Ngô Đình Diệm đã là một sai lầm lớn, việc Mỹ hóa chiến tranh Việt Nam là sai lầm lớn hơn khiến họ phải trả một giá rất đắt về sinh mạng và tiền bạc.

Cho đến phút cuối người Mỹ vẫn không hiểu người Việt cả phía quốc gia lẫn bên cộng sản, nên trong chiến tranh Việt Nam người Mỹ liên tục mắc sai lầm là nguyên nhân chính dẫn đến ngày 30/4/1975.

Chiến tranh càng leo thang, người miền Nam càng phải tập trung bảo vệ miền Nam, nên càng ít quan tâm đến mặt lý thuyết xây dựng một ý thức hệ quốc gia.

Nói về Chủ nghĩa tự do

Khi ý thức hệ quốc gia chưa hình thành và khi người Mỹ đổ quân vào miền Nam chủ nghĩa tự do kiểu Mỹ đã phát triển một cách vô cùng mạnh mẽ.

Trong thời chiến cá nhân cần đặt lợi ích quốc gia và dân tộc bên trên, thì chủ nghĩa tự do lại dựa vào cá nhân để phát triển từ văn hóa, xã hội, kinh tế và nhất là chính trị (thể chế dân chủ pháp trị).

Một số thí dụ dưới đây cho thấy phần nào chủ nghĩa tự do đã dẫn đến ngày 30/4/1975.

Ở miền Nam tự do báo chí không khác gì ở Mỹ, các nhà lãnh đạo thường xuyên được đưa lên mặt báo.

Tờ Tin Sáng là nhật báo đối lập với Chính phủ có mục “Tin Việt” do “Tư Trời Biển” viết nêu đích danh Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu là tham quyền cố vị, hiếu chiến, thất học, tham nhũng, bất tài hay gọi ông là “Tổng Theo”, “Sáu Theo”...

Báo chí có quyền chỉ trích Chính phủ và chỉ trích cá nhân các nhà lãnh đạo miễn là không nhằm mục đích tuyên truyền cho cộng sản, nhưng các tờ báo vẫn thường dịch các bài viết từ phe

cánh tả chống chiến tranh thì có khác gì tiếp tay tuyên truyền cho cộng sản?

Báo chí ngoại quốc cũng được tự do xuất bản tại miền Nam, người Việt vốn suy nghĩ người ngoại quốc đưa tin khách quan và trung thực, nên nhiều bài viết thuộc phe cánh tả chống chiến tranh cũng được rất nhiều người đọc và tin theo.

Về truyền hình thì có đài Quân đội Hoa Kỳ phát trên băng tần số 11 đưa những hình ảnh chiến trường mà lính Mỹ thua đến nỗi phải tháo chạy bằng các trực thăng, những hình ảnh này ảnh hưởng nặng đến tâm lý người Việt và rất có lợi cho phe cộng sản.

Giáo dục thì phi chính trị nên học sinh và sinh viên đều ít quan tâm đến tình trạng đất nước, một số còn xuống đường biểu tình chống chiến tranh hay leo núi theo cộng sản, số khác sống phóng túng, đua đòi theo cách sống Hippie kiểu Mỹ...

Văn học, âm nhạc, nghệ thuật ở miền Nam bao gồm đủ mọi khuynh hướng, từ tự do cá nhân, đến chuyện đất nước, tình tự dân tộc, nhân bản, khai phóng, hiện thực, chống chiến tranh và chống cả chính phủ.

Kinh tế thì tự do nên vì tiền mà một số thương gia sẵn sàng cung cấp hàng hóa cho cộng sản hay đầu cơ tích trữ phá hoại thị trường và cũng vì tiền mà một số giới chức tham nhũng đã tiếp tay với gian thương nuôi dưỡng cộng sản.

Ngay trong Quốc Hội, Khối Đổi Lập liên tục chỉ trích Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu, họ còn chủ trương nói chuyện với Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam (một tổ chức ngoại vi của đảng Cộng sản), chính trị miền Nam không khác gì sinh hoạt chính trị tại Hoa Kỳ.

Tự do thua cộng sản?

Một số người quan sát cuộc chiến ở miền Nam rồi vội vã cho rằng chủ nghĩa cộng sản đã thắng chủ nghĩa tự do.

Nhưng nếu so Tây Đức và Đông Đức, Nam Hàn và Bắc Hàn, Trung Quốc và Đài Loan, Khối Tự Do chống lại Khối Cộng Sản thì rõ ràng ý thức hệ tự do đã là bên thắng cuộc.

Đại Hàn và Đài Loan là hai quốc gia Á châu bị phân đôi, chủ nghĩa quốc gia ở đó đã phát triển thành những ý thức hệ có thể đón nhận và hài hòa chủ nghĩa tự do kiểu Mỹ.

Sau một quá trình chọn lọc nhiều thập niên cho mãi đến những năm đầu của thập niên 1990 Đài Loan và Nam Hàn mới tiến hành dân chủ hóa đất nước của họ.

Còn Việt Nam Cộng Hòa vì chưa có được một chủ nghĩa quốc gia, một ý thức hệ quốc gia, một hệ tư tưởng hướng dẫn, nên chủ nghĩa tự do đã phản tác dụng phá hoại và tiêu hủy nền Cộng Hòa non trẻ ở miền Nam Việt Nam.

Theo tôi, đây là bài học cho cả hôm nay:

Việt Nam vẫn đang cần chủ nghĩa quốc gia

Chiến tranh đã chấm dứt hơn 46 năm, so với các quốc gia trong vùng, Việt Nam vẫn thua kém cũng vì thiếu một chủ nghĩa quốc gia

đúng đắn.

Trước thời chiến tranh Đài Loan và Đại Hàn về kinh tế chỉ tương đương với Việt Nam, nhưng ngày nay hai quốc gia này đã vượt xa chúng ta.

Đài Loan và Đại Hàn áp dụng chiến lược xuất cảng thúc đẩy tăng trưởng (export led growth strategy), nhưng nhờ họ có được hệ tư tưởng quốc gia vững chắc, nên có được chiến lược xây dựng kinh tế dựa trên nội lực quốc gia và kết quả tăng trưởng kinh tế thuộc về người dân của xứ họ.

Hà Nội cũng áp dụng chiến lược xuất cảng thúc đẩy tăng trưởng nhưng lại xây tổ đồn phượng hoàng xứ người, nên người Đài Loan và người Đại Hàn nay đã trở thành những ông chủ, những con phượng hoàng trên đất nước Việt Nam.

Còn người Việt phải làm công bộc cho chủ nhân ngoại quốc hay phải sang tận xứ người để làm công cho họ.

Chiến lược tăng trưởng dựa trên xuất cảng biến Việt Nam thành một quốc gia lấp ráp trong chuỗi dây chuyền sản xuất của các công ty đa quốc gia.

Việt Nam được giao cho sản xuất các mặt hàng dựa trên lao động tay chân mang lại rất ít giá trị gia tăng cho quốc gia.

Các nghiệp đoàn tự do bảo vệ quyền lợi công nhân thì chưa có nên người Việt làm công nhận được một mức lương thật thấp, thậm chí không đủ sống qua ngày, còn lợi nhuận thì vào tay tư bản ngoại quốc và được họ đưa về chính quốc.

Dựa trên tỉ lệ thương mãi xuất và nhập cảng, Việt Nam nay là nước có mức độ toàn cầu hóa cao nhất thế giới, nguyên liệu chủ yếu phụ thuộc vào nhập cảng từ Trung Quốc và sản phẩm sản xuất thì chủ yếu xuất cảng sang Mỹ.

Chủ quyền kinh tế nay phụ thuộc nặng nề vào hai quốc gia này, Hoa Kỳ đe dọa trừ phạt kinh tế cũng sợ, mà Trung Quốc đe dọa trừ phạt kinh tế thì cũng lo.

Nếu các hãng xưởng Đài Loan và Đại Hàn rút khỏi Việt Nam thì nền kinh tế Việt Nam xem như sụp đổ, rõ ràng chủ quyền quốc gia Việt Nam đã bị lệ thuộc quá nặng vào ngoại bang.

Còn các mặt khác như văn hóa, giáo dục, xã hội, chính trị, và cả quân sự Việt Nam đều thua xa hai quốc gia Đài Loan và Đại Hàn.

Ở trong nước ai biểu lộ bất đồng chính kiến thì bị đảng Cộng sản cho công an cô lập và đàn áp.

Người Việt hải ngoại sống trong môi trường tự do nhưng vì thiếu một chủ nghĩa quốc gia dẫn dắt nên người đấu tranh luôn bị động, chẳng ai nghe ai, càng ngày càng chia rẽ và càng xa lìa chính những đồng hương đang sống ở hải ngoại.

Ôn lại lịch sử Việt Nam Cộng Hòa và nhìn vào hiện tình đất nước, người Việt muốn giữ được chủ quyền quốc gia vẫn cần phải xây dựng một hệ tư tưởng cho chính người Việt Nam, một chủ nghĩa quốc gia Việt Nam vẫn thật sự cần thiết •

Melbourne, Úc Đại Lợi

Chuyện bây giờ mới kể: BIẾT NGAY LÀ THẰNG KHỐN KIẾP!

Chuyện kể rằng, khi đồng chí Lê Hồng Phong dẫn vợ là Nguyễn Thị Minh Khai đi sanh ở một bảo sanh viện Liên xô vĩ đại, các đồng chí bác sĩ liên xô có giới thiệu một phát minh vĩ đại là cái máy dùng để giúp sản phụ bớt đau đớn khi vượt cạn.

Thực ra cái máy này áp dụng một nguyên tắc gần giống như nguyên tắc bảo tồn năng lượng, có nghĩa là nếu năng lượng mất ở bộ phận này thì bộ phận khác sẽ thu cái phần năng lượng bị mất kia, và do đó khi áp dụng cái máy đặc biệt này thì bao sự đau đớn của người vợ được chuyển sang hết cho người chồng. Lê Hồng Phong hăng hái nhận chịu đau đớn thay cho vợ.

Tuy nhiên sau khi sanh nở mẹ tròn con vuông cả Hồng Phong lẫn Minh Khai đều không ai đau đớn gì cả, mọi người đều ngạc nhiên, sự ngạc nhiên còn tăng hơn khi có tin từ trong nhà sàn của bác đưa ra là bác Hồ đang đau đớn lăn lộn rên la trên giường như đau đẻ. Nghe tin này Hồng Phong buột miệng:

- Mẹ kiếp, biết ngay là thằng khốn kiếp... chuyên môn ăn ốc rồi bắt đàn em đổ vỏ!!

(Observer, DCVOnline.net)

CHUYỆN CỦA... "BÁC"

Bác Hồ về làng, nói với dân làng:

- Năm tới nước mình thiếu gạo ăn.

Một giọng thanh niên kêu lên:

- Cháu sẽ làm việc 12 tiếng một ngày.

Bác lại nói:

- Hai năm nữa, mình hết luôn bắp và bo bo.

Anh lại kêu lên thảng thốt:

- Cháu sẽ làm việc 14 tiếng một ngày.

Bác lại nói:

- Ba năm nữa, mình hết cả ngô săn khoai.

Anh càng lớn tiếng:

- Cháu sẽ làm việc 18 tiếng một ngày.

Bác cảm động vô cùng, ưa nước mắt như mỗi khi cần:

- Cảm ơn cháu, cháu có lòng hy sinh lớn lầm. Thế cháu làm việc ở đâu?

- Thưa bác, cháu làm ở nhà xác.

- Nguyễn Khánh Đăng
phóng tác

**HÃY CÙNG NHAU
NGĂN CHẶN**

của THÁI BÁ TÂN

Nhân sự việc ký giả Nguyễn Đắc Kiên
bị đuổi việc vì dám góp ý phê phán
Tổng bí thư đảng Nguyễn Phú Trọng

NÓI VÀ LÀM

Tôi không biết ông Thiệu,
Yêu mến lại càng không,
Nhưng buộc phải thừa nhận
Một thực tế đau lòng,

Rằng ông ấy nói đúng,
Thời còn ở Miền Nam:
“Đừng nghe cộng sản nói.
Hãy xem cộng sản làm!”

Tôi sống ở Miền Bắc
Sáu mươi lăm năm nay,
Và buộc phải thừa nhận
Một thực tế thế này:

Rằng ta, đảng, chính phủ,
Thường hay nói một đàng
Mà lại làm một néo.
Nhiều khi không đàng hoàng.

Đảng, chính phủ luôn nói,
Mà nói hay, nói nhiều,
Rằng sẵn sàng chấp nhận
Những ý kiến trái chiều.

Vậy mà một nhà báo,
Nói ý kiến của mình,
Nói đàng hoàng, chững chạc,
Có lý và có tình,

Liền bị buộc thôi việc.
Ai cũng hiểu vì sao.
Không khéo lại tù tội.
Như thế là thế nào?

Như thế là các vị
Mặc nhiên thừa nhận mình
Không làm như đã nói,
Gây bức xúc dân tình.

Là một người yêu nước
Là công dân Việt Nam,
Tôi mong đảng đã nói,
Là nhất thiết phải làm.

Vì đó là danh dự,
Niềm tin và tương lai.
Hãy chứng minh ông Thiệu
Nói như thế là sai.

Tôi không biết ông Trọng,
Yêu mến lại càng không,
Nhưng là chỗ người lớn,
Tôi thành thật khuyên ông

Rút cái giấy sa thải
Một nhà báo công minh.
Phần ông, nếu phục thiện,
Cũng nên xem lại mình.

Tôi nhận hưu nhà nước
Cũng đã mấy năm nay.
Hy vọng còn được nhận
Sau bài thơ ngắn này.

Đảng lãnh đạo sáng suốt
Lịch sử thì vẻ vang,
Dân anh hùng, vĩ đại,
Biển bạc và rồng vàng.

Thế mà ta, thật tội,
Chẳng dám mơ cao xa
Thành bắc Mỹ, bắc Nhật
Bắc EU, bắc Nga.

Cái dân ta mơ ước,
Ngẫm mà thấy đau lòng,
Mơ được như Miến Điện,
Mà rồi cũng chẳng xong.

Tôi mấy bác lãnh đạo,
Nói gì cũng toàn sai,
Bị dân tình la ó,
Nhiều lúc đến khôi hài.

Là vì danh không chính,
Ngôn không thuận được đâu.
Cố mấy cũng không đúng,
Khi đã sai từ đầu! •

• TRỌNG ĐẠT

THỜI ĐẠI HÀNG KHÔNG MẪU HẠM

Hàng Không Mẫu Hạm (Việt cộng thường gọi là Tàu Sân Bay) là những Tàu lớn có mang nhiều máy bay chiến đấu, một căn cứ Hải quân trên biển và có sức mạnh chủ lực.

Bà Giao Phan, người Mỹ gốc Việt cách đây mấy năm được phụ trách đóng tàu Hàng Không Mẫu Hạm lớn và tối tân nhất của Mỹ, nay bà đóng thêm hai Hàng Không Mẫu Hạm (HKMH). Theo lời bà Giao Phan trong một cuộc phỏng vấn của đài VOA tiếng Việt, chưa một nước nào có HKMH lớn và tối tân như vậy, và HKMH là để tăng cường sức mạnh của Hải quân Hoa Kỳ trong thế kỷ tới.

Người viết bài sẽ bàn thêm về cuộc phỏng vấn này trong phần ba của bài.

Hoa Kỳ và Nhật Bản là hai quốc gia đã đóng HKMH từ cách đây 100 năm, tàu HKMH đầu tiên của Mỹ là Langley đóng năm 1922. Mẫu Hạm Hosho và Kaga của Nhật đóng hạ thủy năm 1921 được coi là những HKMH đầu tiên trên thế giới.

Trận Trân Châu Cảng là trận đánh trong đó HKMH giữ vai trò chính. Trân Châu Cảng thuộc Honolulu, Hawai, gần Mỹ hơn Nhật, nguyên do chính đưa đến trận tấn công gồm:

-Nhu cầu về nguyên liệu như dầu, quặng mỏ, sắt thép vô cùng cấp bách đối với Nhật, họ đang muốn bành trướng tại Á châu và Thái Bình dương.

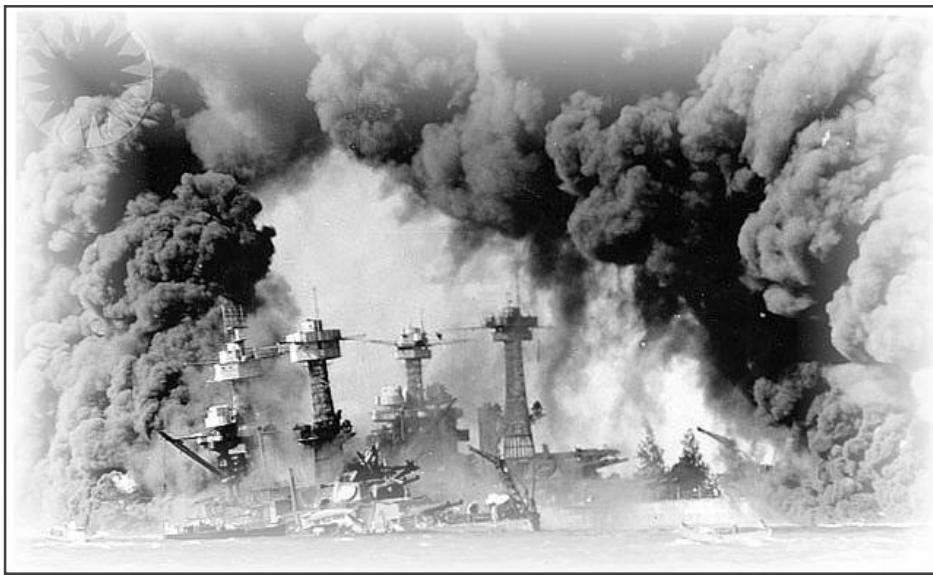
-Mỹ hạn chế thương mại Nhật nhất là nhiên liệu, quặng mỏ. Người Mỹ muốn siết chặt bao vây kinh tế Nhật, nếu cần đóng băng tài sản Nhật tại Mỹ.

-TT Roosevelt cho rời hạm đội Thái Bình Dương từ California tới Trân Châu Cảng năm 1939, người Nhật coi đây là sự gây hấn, chiến tranh Mỹ-Nhật không tránh được nên họ ra tay trước. Hồi ấy, đế quốc Nhật có 10 chiếc Hàng Không Mẫu Hạm

được coi là lớn và tối tân nhất thời đó.

Trận Trân Châu Cảng diễn ra vào 8 giờ sáng sớm ngày Chúa nhật 7/12/1941, phía Nhật mang một lực lượng hùng hậu gồm nhiều Tàu đủ các loại, 414 máy bay trong đó 353 chiếc tham gia trận đánh. Kết thúc trận đánh Mỹ bị thiệt hại nặng gồm 20 Tàu chiến bị đánh chìm hoặc hư hỏng, 188 máy bay bị phá hủy, 159 cái hư hại, gần 2,400 người thiệt mạng. Phía Nhật nhẹ hơn gồm 64 người chết, 74 máy bay hư hại, 29 cái bị hủy (bắn rơi), 5 tàu ngầm bị đánh chìm, một thủy thủ bị bắt làm tù binh. Sở dĩ Nhật đánh thắng được Trân Châu Cảng vì hồi ấy Mỹ chưa giải mã được điện tín của địch.

Người Mỹ gọi đây là ngày Quốc hận, đầu năm Thiên niên kỷ 2,000 họ kiểm lại cho biết những biến cố được người dân Hoa Kỳ chú ý nhiều nhất là ngày lên mặt trăng (16/7/1969), sau đó là ngày Trân Châu Cảng (7/12/1941) bị tấn công. Trong một cuốn phim về Pearl Harbor, người thuyết trình cho biết tới ngày 6/8/1945 “chúng ta mới rửa hận được bằng việc ném bom nguyên tử lên hai thành phố lớn của chúng.”

Trận Trân Châu Cảng đã mở đầu cho một thời đại mới, đó là thời đại Hàng Không Mẫu Hạm (trong bài còn gọi tắt là Mẫu Hạm), lần đầu tiên trên thế giới một hạm đội gồm 6 HKMH đã gây thiệt hại nặng cho đối phương, trong đó HKMH đóng vai chính, trở thành một Hỏa lực mạnh có thể đem tới một nơi xa xăm.

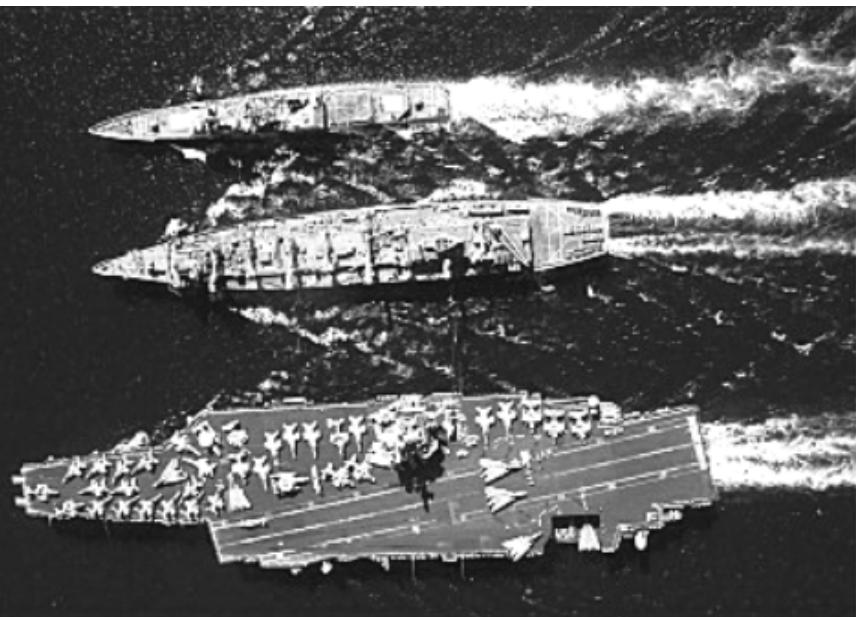
Cuộc tấn công không tuyên chiến vào Pearl Harbor của Nhật là một sự sai lầm đối với họ, nước Mỹ với nền kỹ nghệ to lớn khi chuyển sang Quốc phòng sẽ là

một sức mạnh vô song. Người Mỹ cũng sai lầm khi bắt ép người quá đáng.

Trận Midway

Sau Trân Châu Cảng nửa năm, một trận đánh bằng HKMK lớn hơn đã diễn ra tại Thái Bình Dương giữa Mỹ và Nhật tại Midway từ 4 tới 7 tháng 6/1942. Đây là trận Hải chiến lớn nhất thế giới từ xưa đến nay, nó đã thay đổi cục diện cuộc chiến Thái Bình Dương và cả Thế Chiến Thứ Hai. Midway là hòn đảo, căn cứ Hải Quân lớn của Mỹ nằm chính giữa Hoa Kỳ và Á châu, so với Trân Châu Cảng, Midway gần Nhật hơn.

Trong cuốn Lịch Sử Thế Chiến Thứ Hai có kể về trận này, họ nói đây là trận mà người Nhật kỳ vọng nhất. Đô Đốc Nhật Yamamoto, người chỉ huy hạm đội đã đưa vào trận đánh một lực lượng Hải quân lớn nhất từ xưa đến nay gồm 125 tàu chiến đủ các loại: tàu cứu thương, tàu đổ bộ, tàu ngầm, HKMH, khu trục hạm... Người Nhật tưởng là chắc ăn như bắp trong trận này, đã chuẩn bị một lực lượng khổng lồ

để đè bẹp Hải quân Mỹ tại Thái Bình Dương.

Mấy ai học được chữ ngờ, người Nhật đã phạm lỗi lầm tai hại khi không biết rằng Mỹ đã giải mã được điện tín của họ: “chúng tôi cần nước ngọt”, trong khi Midway phải tiếp tế nước ngọt, thế là người ta biết trước Nhật sẽ đánh Midway, họ phục kích sẵn sàng chiến đấu.

Mặc dù lực lượng Nhật gấp ba địch nhưng bí mật bị tiết lộ, người Mỹ đã chuẩn bị trước để đón khách tới. Khác với Trân Châu Cảng, tại Midway các phi công Nhật không thấy máy bay tàu chiến nằm chờ họ, máy bay Nhật chỉ bắn phá các kho hàng không gây thiệt hại cho đối phương là mấy.

Trận đánh đơn giản do HKMH chủ động, máy bay chiến đấu từ HKMH bên này sang đánh HKMH bên kia, các tàu khu trục hạm, tàu ngầm không phải bắn một viên đạn nào. Theo như cuốn phim tài liệu về trận Mid-

way chiếu lại cuộc giao chiến, các máy bay Mỹ chỉ trong chưa đầy 20 phút đã xà xuống ném bom hủy 3 HKMH của Nhật. Họ cho biết chỉ trong 10 phút đã thay đổi cuộc chiến Thái Bình Dương. HKMH Nhật bị oanh tạc trúng kho bom, đạn nổ tung khiến họ thiệt hại nhân mạng rất nhiều. Một phi công thám thính Nhật cho biết anh đã thấy một đội máy bay chiến đấu Mỹ đang tiến về phía đội Mẫu Hạm Nhật và đã báo về hạm đội nhưng máy điện tín bị hư. Dù sao lực lượng Nhật gấp 3 lần Mỹ tại đây nhưng vì những lý do ngoài ý muốn khiến họ thảm bại.

Kết thúc cuộc chiến ngày 7/6/1942, Nhật mất 4 HKMH, họ cố gắng đánh chìm một HKMH Mỹ York Town, và cuối cùng tỷ số 4-1 coi như đại bại. Phía Nhật mất 4 Mẫu Hạm, 248 máy bay, 3,057 thủy thủ, 37 bị bắt, Mỹ mất 1 Mẫu Hạm, một tàu khu trục, 150 máy bay, 307 thủy thủ. Người Mỹ nói họ thắng nhờ may, cuốn Lịch Sử Thế Chiến Thứ Hai nói Đô Đốc Nhật Yamamoto bị mất mặt vì đem một lực lượng lớn mà thảm bại. Một phần nữa do Nhật thiếu radar để phát hiện tàu đối phương chỉ dùng máy bay thám thính.

Trong cuốn The Great Military battles gồm 10 bài về 10 trận đánh lớn nhất thế giới, họ xếp theo thứ tự thời gian, trận cuối cùng là Điện Biên Phủ ở Việt Nam. Họ giải thích trận đánh lớn có nghĩa những trận đã làm thay đổi khúc quanh lịch sử. Trong phần mở đầu, họ nói Trận Điện Biên Phủ mặc dù quân số hai bên chưa tới 10 sư đoàn trong khi trận Stalingrad quân số hai bên trên 100 sư đoàn nhưng Điện Biên Phủ cũng được xếp ngang hàng với Stalingrad. Điện Biên Phủ đã làm thay đổi khúc quanh lịch sử khi mà người Pháp ra đi và người Mỹ vào tham chiến cũng như Stalingrad là khúc quanh cuộc chiến khi gió đã đổi chiều với Đức Quốc Xã.

Trận Hải chiến Midway cũng được xếp trong số những trận đánh lớn nhất thế giới vì nó làm thay đổi khúc quanh lịch sử, Hải Quân Nhật bị thiệt hại nặng không thể phục hồi được và thua luôn cuộc chiến Thái Bình Dương. Mỹ nhờ tài nguyên và kỹ nghệ mạnh họ đã vượt xa Nhật mau chóng.

Sau trận Trân Châu Cảng mở đầu cho các trận đánh giữa các HKMH như Trận Hải chiến biển San Hô (Coral Sea) và trận Midway. Trận Coral Sea nhỏ hơn, từ ngày 4-8/5/1942, Nhật muốn chiếm Tân Guinea. Hai bên đem hạm đội lớn và các HKMH đến giao chiến nhưng nhỏ hơn trận Midway và Pearl Harbor, Nhật có 2 HKMH và một HKMH nhẹ, Mỹ

hai HKMH, số Tàu chiến mỗi bên chỉ bằng một nửa hai trân trên. Cũng giống như tại Midway, máy bay của hai bên từ các Mẫu Hạm giao tranh trong khi các chiến hạm không phải bắn nhau. Thiệt hại hai bên ngang nhau, mỗi bên mất một HKMH, Mỹ 3 chiến hạm bị đánh chìm, Nhật 6 tàu bị chìm, mỗi bên thiệt hại 69 phi cơ, Nhật có 966 người thiệt mạng, Mỹ ít hơn, họ mất 656 người.

HKMH là cái xương sống sức mạnh của chiến dịch. Nó cùng các chiến hạm khác trong hạm đội cũng để bảo vệ các tàu buôn hay ngăn chặn bọn khủng bố và cướp biển.

HKMH vẫn là tàu tư lệnh của Hải quân mạnh nhất thế giới do Mỹ dẫn đường, luôn vẫn là Tàu chủ lực của Hải quân.

Trở lại cuộc phỏng vấn của đài VOA tiếng Việt với bà Giao Phan kể trên, người viết xin đề cập tới nội dung cuộc nói chuyện.

Đài VOA có giới thiệu bà Giao Phan (ảnh) người Mỹ gốc Việt được giao nhiệm vụ Tổng giám đốc công trình đóng tàu Hàng Không Mẫu Hạm Gerald Ford, hoàn tất cách đây 4 năm và ngày 21/7/2017, Tổng Thống Donald Trump đã tham dự nghi lễ đưa Mẫu Hạm Gerald Ford vào sử dụng.

Hiện đời (class, loại) HKMH đang sử dụng là Nimitz (10 chiếc), bà Giao Phan được giao đóng loại Mẫu Hạm tối tân hơn tức là đời Gerald Ford.

Nay Bà được tiếp tục giao nhiệm vụ đóng hai HKMH cũng đời Gerald Ford: Mẫu Hạm J F Kennedy dự trù hoàn tất năm 2022 và Enterprise dự trù xong năm 2027. Sau đó Hải quân Mỹ tiếp tục đóng các Mẫu hạm đời Gerald Ford để thay thế đời Nimitz.

Trả lời phỏng vấn của đài VOA, bà Giao Phan kể ra 5 điểm quan trọng nhất của HKMH đời Gerald Ford như sau:

1- Hiện chưa có nước nào có thể giúp máy bay cất cánh bằng điện từ và có hệ thống kềm giữ máy bay khi đáp xuống.

2- Xây dựng theo một thiết kế chưa từng có từ 40 năm qua, lần đầu tiên HKMH Ford có thể sản xuất nguồn điện lực gấp 3 lần đời Nimitz

3- Khả năng chiến đấu vũ bão hơn các tàu khác

4- Những kỹ thuật tối tân nhất như radar ba chiều nâng cao khả năng chiến đấu

5- Hệ thống máy lạnh của Mẫu Hạm giúp cho thủy thủ thoải mái.

Bà Giao Phan cho biết Mẫu Hạm Gerald Ford đã tiết kiệm về nhân lực, tổng cộng chỉ có 2,600 người trong khi loại Nimitz gần 4,000 người.

Đài VOA hỏi nay Hải quân Mỹ đứng đầu thế giới tại sao chúng ta phải đóng tàu HKMH đời mới?

Bà Giao Phan đáp: Đóng Tàu đời mới Gerald Ford là để tăng cường sức mạnh của Hải quân trong nhiều thập kỷ tới mà loại Nimitz không đối phó được với thử thách trong tương lai, những ưu thế mà ta đã có sẽ bị loại bỏ. HKMH đời Gerald Ford với đại bác, hỏa tiễn bắn xa hơn, giúp máy bay cất cánh nhanh hơn.

Bà cũng cho biết trong cuộc chiến Iraq lúc đó Mỹ không có nhiều căn cứ không quân tại đây, HKMH có thể hoạt động trong Hải phận quốc tế mà không cần có căn cứ. Hoa Kỳ có thể đưa ra sức mạnh không quân mà không cần xin phép một nước nào, đó là cách phô trương quyền lực. Ngoài tác chiến HKMH còn cứu dân khi gặp nạn.

Giao Phan cho biết hiện bà làm phó cho một Đề Đốc hai sao, ngân sách của nhóm hoạt động khoảng 40 tỷ Mỹ kim để điều hành, gồm đóng tàu, sửa chữa, bảo trì... chiếc mới đóng đã cho chạy thử ngoài khơi, rất tốt.

Từ năm 1922 đến nay Hải quân Mỹ đã đóng được 78 Mẫu Hạm. Khoảng 4 chiếc bị Nhật đánh chìm hồi Thế chiến ... đa số vứt bỏ (scrapped) hoặc lấy sắt thép dùng vào việc khác. Còn lại 10 chiếc cuối cùng đời Nimitz hoạt động từ năm 1975 cho tới nay, ở đây Mẫu Hạm đầu tiên loại này là Nimitz (tên vị Đô đốc đã tham chiến tại Midway) kế tiếp là các Tàu Eisenhower, Carl Vinson...chúng tôi sẽ liệt kê dưới đây.

Trang globalfirepower nói nay Hoa Kỳ có 11 Hàng Không Mẫu Hạm lớn và 10 HKMH trung bình dành cho máy bay trực thăng, ở đây chúng ta chỉ nói tới những Mẫu Hạm lớn 100 ngàn tấn.

11 Mẫu Hạm lớn kể trên gồm 10 chiếc đời (loại) Nimitz và sau cùng chiếc tối tân nhất Gerald Ford do Bà Giao Phan đã đóng xong đưa vào sử dụng từ 2017, được liệt kê đầy đủ như sau:

1- Nimitz, loại hay đời (class) Nimitz, đưa vào sử dụng (commissioned) từ ngày 3/5/1975, đã hoạt động (service life) 46 năm 22 ngày. Hiện đóng ở căn cứ Hải quân thuộc Washington.

2- Dwight Eisenhower, đời Nimitz, đưa vào sử dụng từ ngày 18/10/1977, hoạt động 43 năm 219 ngày, hiện đóng tại căn cứ Hải quân thuộc Virginia.

3- Carl Vinson, đời Nimitz, được sử dụng từ 13/3/1982, đã hoạt động 39 năm 73 ngày, hiện ở căn cứ Hải quân thuộc California.

4- Theodore Roosevelt, đời Nimitz, được sử dụng từ 25/10/1986, đã hoạt động 34 năm 212 ngày, hiện ở căn cứ thuộc California.

5- Abraham Lincoln, đời Nimitz, đưa vào sử dụng từ 11/11/1989, hoạt động 31 năm 195 ngày, hiện ở căn cứ thuộc California.

6- George Washington, đời Nimitz, được sử dụng từ 4/7/1992, hoạt động 28 năm 325 ngày, hiện ở căn cứ thuộc Virginia.

7- John C Stennis, đời Nimitz, sử dụng từ 9/12/1995, hoạt động 25 năm 167 ngày, hiện ở căn cứ thuộc Virginia.

8- Harry S Truman, đời Nimitz, được sử dụng từ 25/7/1998, hoạt động 22 năm 304 ngày, hiện ở Virginia.

9- Ronald Reagan, đời Nimitz, sử dụng từ 12/7/2003, hoạt động từ 17 năm 317 ngày, hiện ở Yokosuka, Nhật Bản.

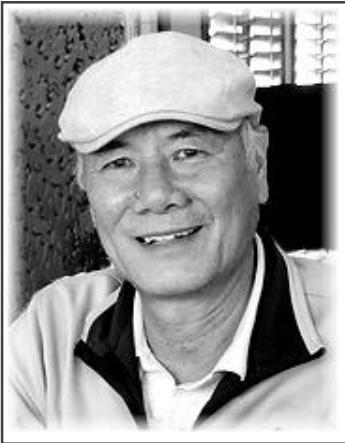
10- George H.w. Bush, đời Nimitz, đưa vào sử dụng từ 10/1/2009, hoạt động từ 12 năm 135 ngày, hiện ở căn cứ thuộc Virginia.

11- Gerald R Ford, đời (class, loại) Gerald R Ford, đưa vào sử dụng từ 22/7/2017, hoạt động từ 3 năm 307 ngày, hiện ở trong căn cứ Hải Quân ở Virginia, Mẫu Hạm này thuộc loại lead ship, nghĩa là dẫn đầu cho một đời (loại) HKMH.

Có nhiều đời (loại) HKMH từ 1922 tới nay, hai đời Nimitz (10 chiếc) và đời Gerald Ford là hai loại Siêu Mẫu (supercarriers) hiện đang hoạt động.

Nay bà Giao Phan đang thực hiện đóng Tàu John F Kennedy, đời Gerald Ford, dự trù năm 2022 sẽ hoàn tất.

Kế đó sẽ là Tàu Enterprise, đời Gerald Ford, dự trù 2027 sẽ đóng xong. Sau đó Hải quân Mỹ sẽ cho đóng những HKMH đời Gerald Ford để dần dần thay thế loại Mẫu Hạm Nimitz vào những năm 2030, 2034 ... ●

Chế độ này như căn nhà xiêu vênh trên dốc
Chỉ cần một luồng gió lốc
Bạn bè ơi, có sẵn gió trong lòng?
Nguyễn Mậu Lâm

GIỌT NƯỚC

TRÀN LY

• TƯỞNG NĂNG TIẾN

Khi có dịp gặp nhau, ở bất cứ nơi đâu, những người Việt tỵ nạn Cộng Sản vẫn thường hay sa đà vào những câu chuyện có liên quan đến vấn đề thời sự hay chính trị ở quê nhà. Bữa rồi, trong tiệc cưới, có ông mượn một thành ngữ thường nghe ở Hoa Kỳ ("The only good Indian is a dead Indian") để lên tiếng giễu cợt: "Thằng cộng sản chỉ tốt khi nó không còn thở nữa." Câu nói được nhiều người ngồi chung bàn người bắt cười tán thưởng.

Sự thực (e) không giản dị thế đâu. Khối thằng đã chết từ lâu nhưng di hại vẫn kéo dài mãi mãi:

"Bác" Hồ đang sống bỗng chuyển qua từ trần vào năm 1969 nhưng hơn một phần tư thế kỷ qua ổng vẫn gây ra hao tổn đều đẽo, và mỗi lúc một thêm hao. FB Vũ Huy Hoàng cho biết "ngân sách cho Bảo Quán Lăng đã tăng từ 157,300 tỷ đồng năm 2010 lên tới 318,730 tỷ đồng cho năm 2016." Thảo nào mà số nợ công hằng năm cũng tăng theo vụn vụt.

Cái kiểu lìa đời của bác Trần Đại Quang cũng phiền nhiễu lắm. Ông chiếm một "khu lăng mộ vài chục ngàn mét vuông" lận. Khoảnh đất bao la này mà mang bán cho anh Vượng Vin để xây chung cư thì số nợ công chắc cũng giảm kha khá, chứ không phải ít. Bác Phạm Văn Đồng tuy đã rời xa nhân thế khá lâu nhưng vẫn để lại một dấu ấn khó phai: Công Hàm (1958). Bác Nguyễn Văn Linh và bác Đỗ Mười, tất nhiên, cũng không kém cạnh: Mật Ước Thành Đô...

Gần đây, có lẽ, chỉ có một đảng viên cộng sản duy nhất khi sống (cũng như lúc thác) vẫn được coi là một người tốt là ông Lê Đình Kình. Nhân vật này bị giết hại một cách tàn bạo, vào rạng sáng ngày 9 tháng 1 năm 2020, và ngay hôm sau kẻ thủ ác được Đảng và Nhà Nước truy tặng huân chương chiến công hạng nhất. Tuy thế, cái chết thương tâm của ông (tựa như một giọt nước tràn ly) đã gây ra một hiệu ứng tích cực về mặt nhận thức nơi rất nhiều người:

T.S Mạc Văn Trang: Sự kiện đảng viên Đảng CSVN LÊ ĐÌNH KÌNH 58 tuổi đảng, 84 tuổi đời, một lý lịch đảng viên đầy chiến tích, mà không một UV Trung ương hay UV Bộ Chính trị nào hiện nay dám so sánh với Cụ, đã bị chính các đồng chí của mình sát hại, vẫn gây chấn động nhân tâm. Nhân đây, nhìn lại TÌNH ĐỒNG CHÍ của các đảng viên Đảng cộng sản thì mới rõ. ĐỒNG CHÍ = "ĐỒNG CHỐ"!

Nhà báo Lê Phú Khải: "Máu ở Đồng Tâm như một thứ thuốc

hiện hình làm rõ những điều mà trước đây người ta không thể nghĩ tới! Nó là một bước ngoặt vô hình của lịch sử.

-Nhà văn Nguyên Ngọc: “Tôi thiết tha kêu gọi mọi bậc trí giả trong nước và trên thế giới cùng mọi người có lương tri lên án tội ác man dại này và ngăn chặn nó có thể tái diễn bất cứ ở đâu.”

Lời kêu gọi “thiết tha” thương dân được đáp ứng tức thì:

-BBT trang Bauxite Việt Nam lên tiếng: “Nhiệt liệt hưởng ứng lời tuyên bố nóng hổi của nhà văn Nguyên Ngọc và qua trang mạng chúng tôi cũng như nhiều phương tiện thông tin đại chúng khác, rất mong tiếng nói tố cáo trung thực của nhà văn sớm lan tỏa rộng rãi khắp trong nước và trên toàn thế giới.”

- Thành viên của Câu Lạc Bộ Lê Hiếu Đăng gửi thư đến Tổng Thư ký Liên Hiệp Quốc (LHQ) kêu gọi sự can thiệp trong vụ việc Đồng Tâm: “Mong Ngài Tổng Thư ký LHQ có tiếng nói kịp thời để ngăn chặn giải pháp tàn bạo của một nhà nước vừa được đảm nhận vai trò Uỷ viên Không Thường trực của Hội đồng Bảo an

Sau bức thư lịch sử này, có thể, cụm từ “đối lập trung thành” sẽ biến mất luôn khỏi ngôn ngữ VN. Cũng từ nay “hy vọng” sẽ không còn lời kêu cầu, bản kiến nghị, hay đơn thư (tâm huyết) nào gửi đến Bộ Chính Trị, Văn Phòng Thủ Tướng hay Quốc Hội như trước nữa. Ông Hà Sĩ Phu bình luận: “Việc thảm sát đảng viên lão thành rất yêu đảng như cụ Kinh là lời tuyên ngôn khai tử hình thức đấu tranh trong nội bộ đảng, cũng chấm dứt hy vọng dùng đường lối cải lương để cải biến tình hình.”

- Nguyễn Quang Lập khái quát vấn đề một cách vô cùng dung dị: “Nguyễn Trọng Tín đánh xe tới nhà tui, nói, tui nói với ông một câu rồi tui dzè: Dụng Đồng Tâm cho biết điều quan trọng này: Thực sự chính quyền này không phải của dân. Dậy thôi!”

Sao “thôi ngang” như vậy được, cha női? Chơi vậy đâu có “fair”! Nay giờ toàn trích dẫn ý kiến của một phe thôi - phe của những đảng viên ly khai và của đám dân đen sôi sục vì bất mãn. Còn phía Đảng và Nhà Nước nữa chớ. Để cho nó khách quan xin nghe thêm tiếng nói của chính ông Tổng Bí Thư và ông Thủ Tướng hiện hành:

“

Điều tôi muốn nhấn mạnh là niềm tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng... chưa bao giờ lớn và sâu sắc như lúc này!

“

Không có một lực lượng chính trị nào khác ngoài ĐCSVN có đủ bản lĩnh, trí tuệ, kinh nghiệm, uy tín và khả năng lãnh đạo đất nước qua mọi khó khăn!

Tổng Bí Thư Nguyễn Phú Trọng
phát biểu sáng 3/2/2020 nhân kỷ niệm
90 năm thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam

Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc
nói trong bài phát biểu trực tuyến Chính phủ

Nguyễn Phú Trọng: “Không có một lực lượng nào khác ngoài ĐCSVN có đủ bản lĩnh, uy tín và khả năng lãnh đạo đất nước vượt qua mọi khó khăn.”

Nguyễn Xuân Phúc: “Điều tôi muốn nhấn mạnh là niềm tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng... chưa bao giờ lớn và sâu sắc như lúc này.”

Sự thực ra sao?

Thực trạng và thực lực của Đảng CSVN hiện nay thế nào?

Hãy nghe đôi lời từ vài nhân chứng khả tín và thế giá:

- Cựu Đại Tá Nguyễn Đăng Quang: “Tôi 51 thoái Đảng vào thời điểm hiện tượng trên còn hân hữu, nhưng đến nay nó đã trở nên phổ biến.

Các đảng viên ĐCSVN, khi nhận quyết định nghỉ hưu, thường họ không chuyển giấy sinh hoạt cho các đảng bộ địa phương, mà lặng lẽ cất kỹ dưới đáy tủ như kỷ niệm của 51 một thời đáng quên!

Họ lặng lẽ, âm thầm thực hiện hành động đó, không ồn ào và công khai với bất cứ ai, trừ khi là bạn rất thân của nhau.

Đến nay, đã bao nhiêu đảng viên cộng sản chọn cách này để “tạm biệt” Đảng, không một ai có thể biết chính xác, bởi Đảng giấu rất kỹ. Nhưng theo nhiều người dự đoán, con số này ước khoảng 45%!

Số còn lại, mang tiếng là vẫn “yêu Đảng”, nhưng thực tế đa số họ đã “chán Đảng”, họ miễn cưỡng phải tiếp tục ở lại sinh hoạt vì nhiều lý do khác nhau, trong đó phải kể đến lý do hàng đầu là sợ liên lụy đến con cháu, tiếp đến là sợ ảnh hưởng đến “số

hữu”, tức kế sinh nhai hàng ngày của họ.”

- Nhà văn Tạ Duy Anh, một người ngoài Đảng, viết trong tác phẩm (“Dưới Bàn Tay Vô Hình”) chưa xuất bản như sau:

“...Lần ấy P. Thắng, nhân viên chính trị của tiểu đoàn, nhận lệnh đi công tác một tháng.

Theo thông lệ, cậu ta bàn giao lại việc cho tôi, nhân viên quân lực. Tuy không phải đảng viên nhưng tôi thông thuộc hết mọi thủ tục để hoàn thiện bộ hồ sơ cho một đảng viên mới, chính là nhờ một tháng làm thay ấy.

Vốn là người chu đáo, trước khi đi, Thắng bỏ ra một buổi chiều dặn kỹ tôi phải làm gì. Bấy giờ tôi mới biết: Trọn vẹn một bộ hồ sơ để kết nạp ai đó vào đảng, từ đơn xin gia nhập đảng, lời của hai đảng viên giới thiệu, đến tất cả những trích biên bản cuộc họp, (hop quần chúng, họp chi đoàn, liên chi đoàn, chi bộ, chi ủy...) đều do nhân viên chính trị làm.

Tức là bị ra hoàn toàn. Càng bị giỏi càng được coi là có năng lực...

Suốt cái tháng cuối năm ấy, tôi “chế” được cả thảy hơn chục bộ hồ sơ “đẹp như mơ”, có bút tích, chữ ký của tôi với cái tên Tạ Duy Anh chưa bao giờ được công nhận về mặt hành chính.

Nhiều năm sau thỉnh thoảng tôi vẫn thấy khoái trá với ý nghĩ: “Mình chỉ làm thay có một tháng, trong phạm vi một tiểu đoàn, mà đã góp cho đội ngũ trùng trùng điệp điệp hơn chục thành viên, vẻ vang là cái chắc.”

Cái “đội ngũ trùng trùng điệp” mấy triệu đảng viên CSVN, xem ra, chỉ là những con số không hồn. Nền không chắc mà tưởng cao thì sự sụp đổ nǎm sẵn nỗi đó rồi. Ấy thế mà hôm 3 tháng 2 vừa qua, họ vừa “Kỷ Niệm Trọng Thể 90 Năm Ngày Thành Lập Đảng Cộng Sản Việt Nam.” Rõ ràng là nguyên một dân tộc bị đè đầu cưỡi cổ gần một thế kỷ qua mà không nhóch nhách gì được cả!

Sao thế nhỉ? Và liệu nghịch lý này sẽ còn kéo dài thêm bao nhiêu năm nữa? •

Càng đọc nhiều về chủ nghĩa cộng sản và các lãnh tụ, càng thấy kinh sợ và ghê tởm (FB. Nguyễn Hải Ngọc)

CHUYỆN CÓ THẬT VỀ MỘT LINH MỤC XIN CHẾT GIỮA HAI NGƯỜI CỘNG SẢN

Chuyện kể về Cha chính Vinh ở nhà thờ lớn Hà Nội bị cộng sản giam giữ trên Cổng Trời hơn 10 năm, ai cũng biết tiếng Ngài.

Lúc gần chết có tên trung tá công an trại trưởng vờ vịt nhân đạo:

- Sắp chết rồi, anh có yêu cầu gì không?

Linh mục Vinh thưa thào:

- Tôi chỉ mong được chết mà có bác Hồ với bác Tôn đứng hai bên giường.

Cơn hấp hối kéo dài nhiều tháng. Ông khẩn khoản nói đi nói lại niềm mong ước ấy. Chuyện này đến tai bác Hồ, bác Hồ bảo bác Tôn:

- Hay là nó đã được cải tạo. Mình tới thăm xem sao, rồi cho báo chí thấy rằng người cộng sản đã cảm hoá được một người linh mục.

Cả hai bèn tới đứng hai bên giường ông linh mục. Quả thật ông ta vui sướng vô cùng.

Bác Hồ hỏi:

- Sao chú lại muốn chết giữa hai chúng tôi?

Vị linh mục trả lời:

- Tôi muốn được chết giống Chúa Giê Su. Chúa chết giữa hai tên trộm cướp.

Nguyễn Khánh Đăng

Truyện ngắn của Nhà Văn PHẠM THÀNH CHÂU

vô tình

Không trăng sao ấy,
không người ấy
Không biết đời tôi đặt ở đâu?
(thơ Trần Mạnh Hảo)

Dây là chuyện kể về một người đàn ông chán thường với đàn bà và một cô gái lớn tuổi nhưng cô đơn. Lần đầu, gặp người đàn ông đó, từ tiểu bang khác đến, cô đã xao xuyến. Tình cảm bất chợt bao giờ cũng rất mãnh liệt và khó quên. Cô tìm mọi cách cho người vô tâm kia hiểu được cô và đáp lại tình cảm của cô. Vì mỗi năm chỉ có thể gặp mặt một lần nên cô phải bạo dạn nhưng ông ta vẫn vô tình.

Người nam, yêu là muốn chiếm hữu. Theo đuổi mà không thấy hy vọng thường bỏ cuộc. Người nữ, yêu là hiến dâng. Trót yêu ai thì nhớ mãi và đau khổ rất nhiều nếu không được người mình yêu hiểu cho.

Mời bạn theo dõi xem, “làm cách nào” cô tiếp cận được với người đàn ông đó?

Ông Tâm, tuổi trên năm mươi, vóc dáng, gương mặt không có gì đáng để phái nữ chú ý.

Ông Tâm nghỉ phép thường niên (vacation), từ miền đông Hoa Kỳ qua Texas, thăm các bạn. Ông có nhiều bạn ở các tiểu bang Texas, California. Ông đến bạn nầy vài hôm, qua bạn khác vài hôm.

Ở Mỹ, nhà nào cũng có nhiều phòng cho con cái. Khi chúng lớn, như những con chim rời tổ, chúng có gia đình, ở nhà riêng. Thành thử, nhà bố mẹ có những phòng trống, dành cho bà con, bạn bè đến thăm, ở lại. Ông Tâm cũng biết, đến nhà người ta, dù bạn thân cũng làm xáo trộn nếp sống thường ngày của gia chủ, nên ông thường ở motel, bạn đến hotel mời về nhà ăn bữa cơm gia đình hoặc đưa đi thăm viếng địa phương. Đôi khi, bạn thật tình, khẩn khoản lầm, ông cũng chỉ ở vài hôm là tối đa.

Khi người trong nhà đi làm thì ông lang thang ngoài đường một mình, ngắm cảnh hoặc vào siêu thị nhìn thiên hạ.

Ở Texas và California, nhiều người Việt nên ông cảm tưởng như đang ở quê nhà thời trước.

Một buổi trưa, đi mồi chân, ông vào tiệm McDonald, sắp hàng mua bánh. Vào giờ đông khách, ông Tâm đứng cuối một dãy dài. Đang nhìn vở vắn, ông thấy một cô, (ông đoán là người Việt) bước vào, đứng sau lưng ông. Ông bước lùi lại, nhường chỗ “Mời cô!” Cô bước tới, nói nhỏ “Cám ơn chú!” rồi ngước nhìn ông Tâm, nhoẻn miệng cười.

Cô đứng gần đến độ hai người như chạm nhau. Bỗng cô quay lại, nhìn sững ông, ánh mắt sáng lên, như vui mừng được gặp lại bạn thân, rồi cô lại cười. Tự nhiên, ông Tâm cũng vui lây với cô. Niềm vui bất chợt và đơn giản mà ông chưa hề cảm nhận được lần nào trong đời. Hình như cô đang thở mạnh.

Ông nói “Cô cho tôi được mời cô, nghe!” Cô không quay lại “Cám ơn chú!” Tuổi cô chưa đến bốn mươi nhưng cô gọi ông bằng chú, có lẽ để khỏi ngại ngùng.

Hai người ngồi ăn cùng bàn. Chuyện trò cũng chỉ mưa nắng, những nhận xét về cộng đồng người Việt, về thời sự. Cả hai, đôi khi có nói về mình như một cách tự giới thiệu. Ông Tâm cho biết đang làm việc ở một thành phố miền đông Hoa Kỳ. Nghỉ vacation hai tuần. Ông cũng được biết cô tên Trang, có một tiệm buôn nhỏ ở thành phố Austin, về

Houston mua hàng “Từ Austin, cháu về đây hết mấy giờ lái xe. Cháu lái xe chậm lăm. Chú có biết Austin không?” “Tôi chưa đến, có thể tôi sẽ đến đó cho biết” “Khi nào chú đến Austin, nhớ gọi cho cháu. Cháu sẽ đến thăm chú” “Tôi sẽ gọi cô. Tôi có vài người bạn ở đó” Cô ngạc nhiên “Sao ở đâu chú cũng có bạn cả?” Ông Tâm cười “Bạn văn, thơ, báo chí với nhau. Thỉnh thoảng, tôi có viết và gửi đến các báo. Có người chưa hề gặp mặt mà thân nhau lăm. Gặp nhau trên email, trên điện thoại thôi. Nhưng cuối tuần này tôi qua San Antonio rồi” “Nếu thấy tiện, khi đến San Antonio, chú gọi cháu. Cháu cũng định ít hôm nữa về đó mua một ít hàng hóa” “Tôi sẽ gọi cô trước khi đi San Antonio. Sao hôm nay cô không đi San Antonio mua hàng cho gần?” “Cháu có bạn ở đây. Về thăm bạn. Ở Austin ít người Việt, cháu chỉ có người quen chứ không có bạn ở đó”

Ăn xong, ông Tâm đem giấy, ly bỏ vào thùng rác. Lúc quay lại, thấy cô Trang ngồi nhìn vào khoảng không, vẻ bồn chồn. Đột nhiên cô gọi “Chú!” rồi cúi xuống, không nhìn ông Tâm. Ông Tâm nói “Vì chuyện trò với tôi mà cô trễ hẹn với bạn, phải không? Tôi xin lỗi!” Cô ngược lên, lắc đầu “Không có đâu! Giờ cháu phải lái xe về Austin. Cháu ngại quá. Đường xa quá!” “Sao phải vậy? Ở lại với bạn vài hôm cho vui” “Cháu cũng định như vậy. Nhưng bạn cháu ngày mai phải đi làm. Cháu chỉ một mình ở đây” “Cứ ở lại với bạn. Sáng mai mát trời, chạy xe thong thả, thoải mái hơn. Sáng mai, tôi mời cô với bạn cô đi ăn điểm tâm trước khi bạn cô đi làm. Được không?” “Cô cười vui vẻ” “Cho cháu mời chú. Chú định đến tiệm ăn nào?” “Tôi chẳng biết tiệm nào ăn được. Tùy cô” “Sáng mai, nếu bạn cháu phải đi làm sớm thì cháu đến đón. Chú cho cháu số điện thoại...” “Tôi cũng cần số điện thoại của cô để sau này còn có thể gọi hỏi thăm nhau. Đến nơi lạ mà có người quen cũng đỡ le lo” “Chú có cần cháu đưa chú về nhà bạn chú không?” “Nhà ở gần đây. Với lại, cô cần đi gấp, không dám làm phiền cô” “Chú bảo cháu ở lại, sáng mai hãy đi nên cháu không vội” “Vậy thì mình ngồi nói chuyện một lúc nữa” Cô lại cười “Cháu cũng định nói như thế”

Chuyện trò cũng chỉ quanh quẩn, linh tinh, không đâu không duỗi nhưng cả hai đã qua khỏi giây phút e ngại, trở nên thân mật. Ông nhận thấy cô Trang thông minh, dịu dàng và rất dễ mến.

Cô thường lắng nghe và khuyến khích ông nói tiếp “Rồi sao nữa chú?” Ông Tâm kể về bạn bè, về thời còn đi học, về công việc của mình. Ông thường thêm thắc vào những chuyện vui khiến cô Trang thích lăm, ngồi cười mãi “Chú kể tiếp đi!” Hai người chuyện trò đến gần hai giờ chiều mới đứng lên. Cô Trang đưa ông Tâm về.

Sáng hôm sau, ông Tâm báo với bạn “Bữa nay tôi có bạn đến đón đi ăn điểm tâm” Người bạn cười đoán chừng “Bạn gái phải không? Tay nầy giỏi thiệt! Tôi ở đây bao nhiêu năm mà vẫn cô đơn. Thấy ông dậy sớm, định rủ ông đi điểm tâm. Nay có người khác mời thì thôi. Làm ly cà phê nầy cho sáng suốt mà tán tỉnh người đẹp.”

Vừa lúc có chiếc xe dừng lại trước nhà, ông Tâm vội vã đi ra. Ông thấy cô Trang hơi lạ và đẹp hơn hôm qua. Một chút phấn hồng, đôi mắt viền đen, chiếc áo điểm hoa trang nhã nhưng sang trọng. Cô nhìn phía trước như chăm chú lái xe vì biết ông đang ngắm cô. Ông Tâm nói “Đến nơi lạ, tôi khó ngủ, bây giờ hơi mệt!” “Cháu cũng vậy. Lạ chỗ. Cháu thức trắng đêm” Ông Tâm cười, nói “Đồng bệnh tương lân” “Nghĩa là sao, chú?” “Cùng có bệnh giống nhau nên dễ thân nhau” “Nhưng cháu chỉ không ngủ được đêm vừa rồi thôi mà” “Thì tôi cũng vậy!”

Cô quay nhìn ông Tâm, cười “Chú ghê thật!” Ông trả lời “Có được người bạn thông minh, thích lăm!” “Cháu ngu lăm. Người thông minh bao giờ cũng biết giữ bí mật những ý nghĩ của mình” “Vậy là tôi cũng chẳng thông minh gì!”

Cô liếc nhìn ông Tâm “Chú... tức cười quá! Gì cũng giống cháu!”

CHỦ ĐỘNG PHÒNG, CHỐNG DỊCH BỆNH

LÀ TRÁCH NHIỆM
CỦA MỌI NGƯỜI

Đến tiệm ăn, hai người lại chuyện trò quên cả thời gian. Họ đã trở nên đôi bạn thân nhưng luôn giữ ý để khỏi bị hiểu lầm.

Mấy hôm sau, ông Tâm qua San Antonio. Hai người lại gặp nhau. Cô Trang lộ vẻ mừng rỡ, nói cười tếu tít. Lúc ngồi trong tiệm ăn, cô nói “Bữa trước, cháu bị sét đánh gần chết!” Ông Tâm ngạc nhiên “Cả tuần nay, trời nắng, đâu có mưa gió gì mà có sét đánh?” “Cháu không biết. Bạn cháu nói cháu bị sét đánh” “Cô làm gì đến nỗi ông trời chỉ sét đánh một mình cô? Sự việc xảy ra như thế nào? Cô có thể kể cho tôi nghe, được không?”

Cô cúi xuống, không nhìn ông Tâm, giọng ngập ngừng “Buổi sáng mà cháu từ biệt chú về Austin, cháu bị mất ngủ. Cháu gọi người bạn ở Houston tâm sự linh tinh. Bạn cháu nghe giọng mệt mỏi, tưởng cháu bệnh, hỏi, người thấy ra sao? Nếu cần phải đi bác sĩ ngay. Cháu bảo không sao cả, chỉ mất ngủ thôi. Bạn cháu hỏi có chuyện gì xảy ra không? Cháu kể chuyện cháu về Houston mua hàng, gặp chú, chuyện trò mấy lần. Không hiểu sao về ngủ không được! Bạn cháu nghe xong, nói với cháu rằng “Bà bị sét đánh rồi!”

Cháu không hiểu, tại sao mình bị sét đánh?”

Ông Tâm chỉ đoán lờ mờ nhưng cảm động “Bạn cô hiểu lầm tâm trạng của cô nên nói vậy. Đúng ra phải nói là bị “tiếng sét ái tình” Có thể cô bất ngờ gặp anh chàng nào, bị xúc động nên không ngủ được” Cô ngược nhìn ông Tâm “Tiếng sét ái tình là sao chú? Từ bữa đó đến nay, cháu có gặp ai đâu? Cũng chẳng bị ai đánh cả!” “Người ta bảo. Mới thấy đối tượng lần đầu đã yêu ngay là bị tiếng sét ái tình” “Chú giải thích cho cháu nghe xem có phải cháu bị sét đánh không?” “Tôi giải thích dài dòng, nghe cho vui chứ chẳng có căn cứ khoa học nào chứng minh cả.”

Cô Trang không nhìn ông Tâm “Cháu gặp chú là để nghe chú nói chuyện. Chú nói càng nhiều cháu càng cảm ơn chú. Cháu thích nghe chú nói” “Tiếng sét ái tình do chính mình tự đánh mình chứ chẳng phải ông trời hay “đối tượng” nào đánh cả. Nguyên nhân thì, có thể là. Thứ nhất là người kia có gương mặt giống mình. Ngày nào cũng soi gương, nhìn mãi mặt mình, nay bất ngờ gặp người có gương mặt, đôi mắt, miệng cười... (giống mình mà không biết) thấy quen quen, thân thiết. Vậy là yêu. Hai người yêu nhau lâu bền, đa số có khuôn mặt giống nhau, người mình gọi là Hẹp Nhẫn”.

Cô Trang kêu lên “Thôi. Chết cháu rồi! Chú xem thử, gương mặt cháu mình có giống nhau không?” Ông Tâm cười “Giống sao được! Tôi có râu, da mặt nhăn nheo. Mặt cô đẹp, da láng o, hồng hào. Cô mà giống tôi sẽ thành người đàn ông xấu trai. Chỉ có tình tình thì giống. Thích chuyện trò với nhau mãi mà không chán” Cô cười “Cám ơn chú. Tình tình giống nhau đủ rồi. Chú còn biết lý do nào mà bị sét đánh nữa không chú? Cháu lo quá. Sét mà đánh cháu, e cháu chết sớm!” “Cô đừng lo. Không ai nỡ đánh cô đâu. Còn một

giải thích khác, đó là sự cộng hưởng của tần số giao động sinh lý. Mỗi người có một tần số sinh lý riêng, giống như ADN của riêng mỗi người. Khi hai người có cùng tần số giao động giống nhau thì cộng hưởng và tác động mạnh lên tần sinh lý của cả hai. Giống như radio (máy thu thanh) hay TV, nếu ta điều chỉnh máy thu của ta cùng tần số với đài phát thì ta có hai tần số (giống nhau) cộng hưởng và khuyếch đại để cho ta hình ảnh, âm thanh.

Nhà thôi miên thiên tài W. G. Messing gọi đó là Trường Sinh Học, nó bao quanh thân thể ta, khi hòa hợp, hai người sẽ cảm thấy vui sướng, tìm đến nhau. Đôi mắt không chỉ tiếp nhận ánh sáng mà còn là cửa sổ của tâm hồn. Chỉ thoáng nhìn thấy nhau mà đã rung động cả thần trí thì có thể gọi đó là Tiếng sét ái tình. Tần số cộng hưởng là sợi dây liên lạc vô hình nối kết hai người với nhau. Người vợ hay chồng đi xa, gặp chuyện không may, người phổi ngẫu tự nhiên thấy lo lắng, bất an. Đó gọi là “Linh cảm” Có những người con chết ngoài mặt trận, báo mộng cho mẹ biết ngay, là “Thần giao cách cách cảm”.

Ông Tâm nói thêm, “Người Việt mình còn một giải thích khác nữa, là do Duyên Kiếp. Chẳng hạn, kiếp trước yêu nhau mà không được sống với nhau, hai người thề nguyên, kiếp sau sẽ tìm đến với nhau. Nhiều người vợ (hoặc chồng) sống không được hạnh phúc nhưng vẫn yêu người kia nên cố chịu đựng và cho rằng “Kiếp trước mắc nợ, kiếp này phải trả” “Nghe chú giải thích cháu mới hiểu. Vậy là không phải cháu bị

chú sét đánh, vì chú với cháu chẳng có tần số dao động nào cả. Cháu mừng lấm. Cháu chỉ sợ thương chú thình lình... thì khổ cháu. Có lẽ, như cháu nói, kiếp trước, cháu mắc nợ chú, kiếp này, cháu phải tìm chú mà trả nợ. Thú thật, cháu có nghĩ nhiều đến chú. Không phải cháu yêu chú, nhưng hễ nghĩ đến chú là cháu thấy dễ chịu, thích thú, vui vẻ, nhưng cháu thì ở xa, chẳng biết gia đình chú ra sao?" "Cô yên tâm. Tôi xem cô như bạn chứ không có ý nghĩ gì khác. Chuyện mất ngủ, ai cũng có, ít bữa sau ngủ bù. Cũng có thể vì công việc buôn bán, làm cô suy nghĩ, tính toán nên không ngủ được"

Cô gật đầu "Chú nói đúng. Mấy bữa nay, cháu cứ nôn nao, muốn về đây mua hàng. Cứ tính mình sẽ mua những gì. Nhưng lại quên. Viết vào tờ giấy rồi cũng bỏ đâu mất tiêu. Cháu lái xe mà hồn vía để đâu đâu. Khi chạy nhanh, khi chạy chậm. Cháu nghĩ, có lẽ mình có hẹn với chú nên mong được gặp chú. Nhưng khi ngồi với chú, cháu chỉ thấy vui thôi chứ không rung động, hồi hộp gì cả" "Cô đừng lo. Người đàng hoàng như cô, vì đã hẹn gặp tôi nên bồn chồn vậy thôi. Tôi hẹn đi uống cà phê với bạn cũng vậy, cứ nhìn chừng đồng hồ mãi. Mà dù cô có xao xuyến, rung động vì người nào đó cũng chẳng tội lỗi gì. Chỉ như một kỷ niệm đẹp để trang trí cuộc đời, một chút vui, một chút buồn, một chút nhớ nhung, đau khổ, như ăn tỏi phở phải có chút ớt cay, chanh chua, miễn sau đó thì quên đi cho đỡ rắc rối"

"Khi về bên đó, chú nhớ gọi cháu kéo cháu trông nghe! Nếu chú không gọi thì cháu gọi chú.

Có trả ngại gì không chú?" "Giờ làm việc thì hơi bận, nhưng buổi chiều hay tối, cô gọi giờ nào cũng được. Tôi sống một mình, được cô gọi để chuyện trò thì thích hơn mấy ông bạn. Giọng cô dịu dàng, đối đáp thông minh. Cám ơn cô rất nhiều"

Cô cười vui "Chú khen cháu, cháu mừng lấm!"

Thời khoa học phát triển, chỉ với chiếc điện thoại nhỏ là có thể chuyện trò với bất cứ người nào, nơi nào. Ông Tâm về lại miền đông Hoa Kỳ, thỉnh thoảng hai người gọi hỏi thăm nhau.

Cô tâm sự "Không hiểu sao, lối rày cháu thích nghe những bản tình ca. Böyle giờ mới thấy hay chứ trước đây cháu ghét lấm" Ông Tâm cười "Chúc mừng cô đã yêu một người nào đó" Cô Trang bảo "Chú tài thật. Cháu đang yêu. Nhưng không phải yêu chú đâu. Chú đừng vội mừng" Cô tủ tê "Hơn mười năm, cháu lo buôn bán, bòn mót từng đồng, gửi về cho gia đình, cha mẹ, anh chị em. Khi cuộc sống của người thân ở Việt Nam ổn định thì cháu nhìn lại mình mới biết tuổi xuân đã đi qua. Cháu già quá rồi! Lại suốt ngày lẩn quẩn trong tiệm buôn. Mà có ra đường, cũng chẳng ai thèm nhìn. Cháu buồn lấm, nhiều lúc tủi thân, nằm khóc một mình"

Ông Tâm an ủi "Sống một mình cũng có cái thú của nó. Không làm phiền ai mà cũng chẳng ai làm phiền mình. Muốn ăn, ngủ, đi chơi đây đó... tự nhiên, thoải mái. Xứ Mỹ này, rất nhiều người thích sống độc thân, khi già thì có nhà dưỡng lão lo. Tôi định, khi mình về hưu, sẽ đến thành phố của cô xin vào viện dưỡng lão chờ đến khi cô thành bà lão thì vào ở chung với tôi" Cô cười như reo lên nhưng làm bộ cự nự "Chú đừng hi vọng. Sau này, cháu có vào nhà già thì mỗi người một phòng riêng, cháu sẽ không qua phòng chú. Cháu cũng không cho chú vào phòng cháu đâu. Chỉ gọi điện thoại thôi. Nam nữ họ họ bất thân mà chú!" "Cô đang cười, chứng tỏ cô không còn buồn nữa. Khi cô vui vẻ thì tôi cũng vui lây. Cô dễ thương lắm!"

Cô yên lặng, rồi ngập ngừng như muốn nói điều gì, nhưng cô lại tắt điện thoại, không trả lời.

"A lô! Tôi đang ở thành phố của cô Trang đây!" "Chú đến lúc nào vậy?" "Sáng nay đến Austin thăm một người bạn, hiện giờ ghé điểm tâm ở Round Rock. Cô biết tiệm ăn Á Đông ở đó không? Mời cô đến điểm tâm với tụi tôi." "Cháu có biết tiệm đó". Mười phút nữa cháu sẽ đến. Gặp chú rồi, cháu phải về tiệm ngay. Chú đừng trước cửa nhà hàng đón cháu nghe!"

Cô Trang đậu xe trước tiệm ăn, mở cửa bước ra, giáo giác nhìn quanh. Ông Tâm tiến đến "Trang. Tôi đây nè!" Cô Trang quay lại, lấy tay đè lên ngực "Cháu muốn bể tim vì hồi hộp. Cháu mừng quá! Cả năm mới được gặp lại chú." "Mời cô vào với tụi tôi" "Cám ơn chú. Cháu không vào đâu. Cháu ngại gặp nhiều người. Böyle giờ cháu phải về!" "Ủa, gặp nhau, nói mấy câu là hết sao?" "Cháu ước được

gặp lại chú. Bây giờ gặp rồi. Chú vào với các bạn chú đi!" "Nói với nhau vài câu nữa, không được sao?"

Cô Trang mở cửa xe, tần ngần một lúc rồi nói "Chiều nay, lúc bảy giờ, cháu đóng cửa tiệm, sẽ gặp chú ở quán cà phê đằng kia. Một mình cháu thôi. Cháu không thích đông người" "Cám ơn cô!"

Ông Tâm nhờ bạn đưa đến tiệm cà phê Starbucks, bước vào, đã thấy cô Trang ngồi trong đó "Cô chờ tôi có lâu không?" Cô lắc đầu "Cháu mới vào. Chú uống gì?" "Cho tôi ly cà phê nóng" Cô đứng lên, đi lấy hai ly cà phê "Chú uống cà phê có bị mất ngủ không?" "Tôi nằm xuống là ngủ liền, nhưng tối nay phải thức để trò chuyện với bạn bè" "Những người dễ ngủ thường vô tâm. Cháu mà được vô tâm như chú thì cháu không đến nỗi già như thế này. Cháu già lăm phải không chú?" "Trẻ hơn trước!" "Cả năm, không gặp cháu nên cháu già thêm! Đố cháu, cháu có gì lạ không?" "Cô vừa có bồ nên trông tươi tắn, vui vẻ" "Chú sai rồi. Cháu mập hơn trước"

Ông Tâm tấm tắc "Hèn chi chân tay tròn vo, mặt cũng tròn như của Thúy Vân. Gương trăng đầy đặn nét ngài nở nang. Cô đẹp như Thúy Vân" Cô lắc đầu, phụng phịu "Chú nói cho cháu vui. Cứ đem Thúy Vân ra so sánh là xong. Nhưng Thúy Vân đâu có đẹp!"

Ông Tâm chăm chú nhìn cô rồi nhíu mày, làm như suy tư "Bây giờ cô đứng lên, xoay người để tôi so sánh cô với Thúy Vân, xem ai đẹp hơn?"

Cô Trang đứng lên. Cô đánh phấn hồng, môi son nhạt, mắt viền đen. Cô mặc áo pull màu nâu hồng nhạt, bó sát thân hình thon gọn với hai đồi ngực thanh tân, nhỏ như hai quả cam. Quần jean xanh đậm. Hai đùi tròn lẳn, đôi mông tròn, đẹp tinh khiết.

Cô yếu điệu quay người hai vòng rồi ngồi xuống, đôi mắt long lanh ngược nhìn ông Tâm, chờ đợi.

Ông Tâm gục gặc đầu "Hôm trước, gặp Thúy Vân, tôi tưởng Thúy Vân đẹp nhất. Bây giờ gặp cô thì hóa ra cô đẹp hơn Thúy Vân nhiều. Thúy Vân mà đứng cạnh cô, mắc cỡ không biết để đâu cho hết!"

Cô Trang làm nghiêm "Chú gặp Thúy Vân ở đâu? Lúc nào?" "Mới đây thôi. Gặp ở quận

Cam, bên Cali. Cô ta và Thúy Kiều đi ăn phở với Nguyễn Du, có cả Vương Quan với Kim Trọng nữa. Lâu ngày gặp nhau, chúng tôi mừng lăm!" "Bộ cháu cũng quen với Nguyễn Du nữa à?" "Bạn thân mà! Tay bắt mặt mừng đàng hoàng."

Cô Trang cố mím môi để khỏi bật cười, mắt đăm đăm nhìn ông Tâm "Chú!" Ông Tâm ngạc nhiên "Cô định nói gì?" "Cháu muốn xô cháu ngã xuống đất quá!"

"Coi bộ ghét hay giận tôi điều gì?" Cô lắc đầu "Chú làm cháu vui quá, thích quá! Cháu không biết nói thế nào cho cháu biết rằng cháu chưa bao giờ được vui như lúc này. Cám ơn cháu. Chỉ nghe giọng cháu nói là cháu đã vui sướng rồi. Từ khi quen cháu đến nay, cháu đã cho cháu biết bao niềm vui. Cháu không biết, có phải đó là hạnh phúc không?" "Hạnh phúc hay không là tự mình cảm nhận được. Tôi lúc nào cũng cầu mong cho những người thân yêu của mình vui vẻ, hạnh phúc."

Tiệm cà phê vắng khách, yên tĩnh, cả hai cảm thấy thoải mái. Cô thu ngân ngồi ở quầy tính tiền thỉnh thoảng nhìn hai người rồi túm tím cười. Cô Trang hỏi chuyện đi đường, chuyện thăm viếng bạn bè của ông Tâm. Hai người mãi chuyện trò, quên cả thời gian. Rồi cô nhìn đồng hồ, thở dài, đứng lên "Cháu phải về!"

Hai người bước ra, đứng trước tiệm cà phê. Ông Tâm nói "Tôi thấy ở đây yên tĩnh, phong cảnh đẹp. Ông bạn rủ tôi ở chơi đến cuối tuần hãy đi" Cô lắc đầu

“Không được! Chú không được ở đây. Cháu... sợ lấm!” Ông Tâm ngạc nhiên “Cô sợ gì?” “Cháu không biết. Cháu sợ chú!”

Cô yên lặng một lúc rồi ngược nhìn ông Tâm, đôi mắt long lanh nước mắt.

Cô mím môi “Mai chú đi rồi, phải không? Chúc chú đi bình an, vui vẻ” Giọng cô run run “Từ nay chú đừng gọi cháu nữa. Cháu cũng không gọi chú. Chú hứa đi! Không gọi cháu nữa”

Ông Tâm bối rối “Tôi xin lỗi cô. Tôi không hiểu mình đã nói gì mà thành lình cô giận tôi? Hay là cô giận ai?”

Cô cúi đầu, yên lặng.

Chợt cô ngược lên “Chú ngốc lấm!”, rồi cô bước nhanh ra xe. Ông Tâm đứng sững “Tôi xin lỗi cô. Mấy hôm nay tôi mới lên đường. Sáng mai mời cô đi ăn điểm tâm. Nhớ nghe! Tôi sẽ gọi cô” Cô lắc đầu, vào xe, lái ra đường.

Cô Trang cho xe ra đường mà không biết mình đang đi đâu. Tiếng ca nhạc trong xe vang lên nho nhỏ “Dù tình yêu đã quá xa tầm tay với. Dù mai kia bước chân này rã lui. Thành tượng đá bơ vơ phượng trời...”

Nước mắt cô lại ứa ra.

Mùa hè, trời vẫn còn sáng nhưng nước mắt làm nhạt nhòa con đường trước mặt. Không thấy rõ đường, cô phải tấp xe vào một công viên, tắt máy, ngồi lặng người. Cô quen sống một mình, nhưng sao giờ đây, cô thấy mình bơ vơ và buồn đến rã rời, chỉ muốn chết đi. Cô bỗng khóc òa, khóc nức nở.

Một lúc sau nước mắt đã cạn, cô lau mắt và thở dài.

Bóng tối đã tràn ngập công viên, chỉ còn lại chút ánh sáng mơ hồ trên các ngọn cây...

Bỗng nhiên, cô lấy điện thoại. Bấm số, áp vào tai. Nghe bên kia chuông reo, cô ngần ngừ, chưa nghe trả lời thì cô bấm tắt.

Và cứ áp điện thoại vào tai, cô thì thầm “Chú ngốc quá! Chú từng viết “Hạnh phúc của anh là khi em đang rơi nước mắt.- Thấy cháu khóc mà chú chẳng hiểu gì cháu cả”

Ngược nhìn hàng cây phía xa trong công viên, cô thở dài “Cháu không có bạn để tâm sự. Cháu chưa hề yêu ai! Cháu yêu chú mà không dám nói, cháu dành tâm sự với cái điện thoại vô tri này. Chẳng ai hiểu cháu, cả đến chú nữa. Khi yêu, đau khổ quá chú ơi! Ít hôm nữa, chú đi rồi. Chỉ biết khóc. Biết bao giờ gặp lại chú? Sáng mai, gặp chú. Không biết cháu có đủ can đảm nói với chú rằng. Cháu cho phép chú ở đây. Ở đây với cháu. Đến khi nào cháu chán cháu, thì, cháu đi đâu tùy ý!”

Cô không biết rằng: Cô bấm tắt điện thoại, nhưng bấm nhẹ quá, điện thoại vẫn hoạt động.

Ông Tâm yên lặng lắng nghe!

...Rồi ông tắt điện thoại! •

EMERGENCY CONTACT FOR U.S. CITIZENS IN VIETNAM

American citizens (residing in Vietnam) emergencies include, but are not limited to: **illness, death, destitution, arrest, lost and stolen passport, victims of a crime, missing persons,...** (Please note that visa inquiries are not considered emergencies and these numbers should not be used for visa questions)

* US Citizens with Emergencies, please call:

– From the United States:
[1-888-407-4747](tel:18884074747) within the United States
or **[+1 202-501-4444](tel:+12025014444)** internationally.

- **Embassy Hanoi 24/7: [\(024\) 3850-5000](tel:(024)38505000)** within Vietnam

or **[+8424-3850-5000](tel:+842438505000)** internationally.

Embassy Hanoi covers Vietnam North of Hue (areas such as Sapa, Ha Long Bay, and Hai Phong).

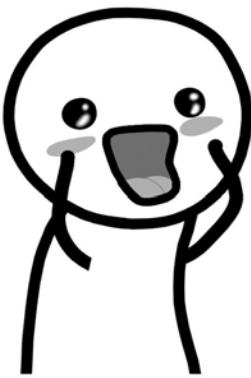
- **Consulate Saigon 24/7: [\(028\) 3520-4200](tel:(028)35204200)**

or **[\(028\) 3520-4600](tel:(028)35204600)** within Vietnam;

or **[+8428-3520-4200](tel:+842835204200)**

or **[+8428-3520-4600](tel:+842835204600)** internationally.

Consulate in Saigon covers Vietnam South of and including Hue (areas such as Da Nang, Nha Trang, and Can Tho).

TÔI LÀ AI?

• PHẠM XUÂN THÁI

Tôi là một đứa trẻ mồ côi. Sau khi sinh tôi ra một thời gian ngắn, mẹ tôi đã lìa đời. Bố tôi cũng đã ra đi trước đó không lâu. Là đứa bé không bố mẹ nuôi nấng, tôi đã sống một cuộc đời vất vả bên họ hàng, làng xóm.

Ngày ngày tôi thức dậy từ lúc rạng đông, cuốc đất, trồng rau, sống nhờ những nông sản thu hoạch được. Dù vậy, tôi cũng không lấy đó để buồn cho thân phận hẩm hiu, cô quạnh của mình. Tôi vui đầu vào sách vở, và công việc đồng áng để làm điếm tựa mà lớn lên.

Từ thuở ấu thơ, tôi đã yêu văn chương, thơ, nhạc. Âm nhạc mang đến cho tôi niềm vui; xoa dịu những cơ cực hàng ngày, giúp quên đi những phiền muộn, và nhất là, nỗi cô đơn trong những đêm dài triền miên sâu thẳm.

Thời gian cứ thế trôi qua. Năm 17 tuổi, một chân trời mới đã mở rộng trong tôi; tôi không còn là một đứa bé quê mùa trong cái vỏ bọc khô cằn; tôi đã tự lột xác để trở thành một thiếu nữ có nhan sắc, biết làm dáng, thẹn thùng và rung động như bao cô gái đẹp khác.

Rồi, tôi đã gặp chàng. Chúng tôi cùng tuổi, mồ côi cả bố lẫn mẹ và cùng sinh ra trong vùng Đông Bắc, nơi có khí hậu ôn hòa, với bốn mùa Xuân, Hạ, Thu, Đông. Mỗi mùa đến, thiên nhiên lại chuyển mình cùng vũ trụ để khoác lên một tà áo mới, lãng mạn và nên thơ.

Chàng có dáng dấp nghệ sĩ; đôi mắt sáng rực, sâu thẳm, như có thể nhìn thấu tâm hồn tôi. Thân thể chàng cao ráo, rắn chắc, bắp thịt cuốn cuộn. Tính tình chàng nhân hậu, ngay thẳng, khoan

dung, luôn sẵn sàng giúp đỡ mọi người. Điểm nổi bật nhất nơi chàng là tâm hồn lâng mạn với giọng hát gọi tình đầy quyến rũ.

Tôi gặp chàng đêm hôm ấy trong buổi Lễ Được Mùa được tổ chức trong làng. Tất cả các vị bô lão và thanh niên, nam nữ đều hăng hái tham gia. Ai ai cũng cố chọn cho mình những bộ quần áo đẹp nhất. Các chàng mày râu nhẵn nhụi, lịch sự trong kiểu thời trang mới nhất. Các nàng kiều diễm, kiêu sa với những chiếc áo dài đầy màu sắc, tông điểm mắt môi, tạo dáng với đời.

Với một tâm hồn ướp đầy hương men của sách vở, văn chương, thi phú, và âm nhạc, tôi yêu Nguyên Sa với Tuổi 13:

*“Áo nàng vàng, tôi về yêu hoa cúc
Áo nàng xanh tôi mến lá sân trường”.*

Và Áo Lụa Hà Đông:

*“Nắng Sài Gòn anh đi mà chợt mát
Bởi vì em mặc áo lụa Hà Đông
Anh vẫn yêu màu áo ấy vô cùng
Thơ của anh vẫn còn nguyên lụa trắng”.*

Tôi đã tự chọn cho mình chiếc áo lụa màu vàng nhạt, điểm chút phấn hồng và với đôi môi căng mọng màu cánh sen, rộn ràng ra đầu đình tham gia buổi sinh hoạt.

Hàng ngàn người đã có mặt tại buổi Lễ Được Mùa năm nay. Tiếng cười nói ồn ào, tiếng cung ly leng keng, tiếng vỗ tay đom đốp. Người ta ăn uống, truyện trò, cười đùa tung bừng cho bõ những ngày tháng làm việc nhọc nhằn, và để mừng cho một năm may mắn được mùa.

Sau buổi tiệc là một buổi văn nghệ “cây nhà lá vườn”. Các chàng và các nàng thi nhau giành micro cất lên tiếng hát, lời ca. Có nàng khoe tiếng hát ý ôi, ai oán, chua ơi là chua! Có nàng cất cao tiếng hát lanh lảnh như tiếng hú trong đêm khuya. Hình như trong làng tôi, đàn bà, con gái không ai biết hát. Các chàng thì ôi thôi, thi nhau biểu diễn, vì biết rằng: tiếng đàn, câu hát sẽ là bửu bối mạnh nhất để chiếm trái tim của người đẹp! Nhiều chàng hát sai tông một cách thảm hại như cung đàn lạc điệu; có chàng mặt mày nhăn nhó, diễn tả theo kiểu “bón kinh niên”; có chàng với đôi mắt xà xăm, thả hồn mơ về một chốn nào đó, thỉnh thoảng liếc nhìn những cô gái có chút nhan sắc, để gởi gắm tâm tình ...

Nhưng dĩ nhiên, cũng có những giọng ca ngọt ngào, trầm ấm, nhẹ nhàng, đi vào lòng người. Chàng trai tôi để ý, nằm trong số này. Tôi say mê nghe chàng hát, nuốt từng lời của những bài tình ca vào tận đáy lòng. Và rồi, như có một động lực vô hình, chàng đã nhìn về phía tôi và ngâm lên vài câu thơ tự biên, tự diễn:

*“Chuông giáo đường reo vang nơi phố đá
Áo lụa vàng em tô điểm đời anh
Cơn gió thoảng tung bay tà áo ấy
Len vào hồn, vương vấn suốt thiên Thu”.*

Ánh mắt của chàng đa tình quá. Giọng hát và giọng ngâm của chàng làm tôi rung lên từng thở thịt. Tim tôi như ngừng đập, đầu óc tôi lùng bùng, mắt hoa lên, chân tay bần rủn. Và từ đó, chúng tôi đã quen nhau.

Chàng thủ thỉ : “Anh để ý đến em vì chiếc áo lụa vàng của em”.

Sau đó là những buổi hẹn hò.

Chàng đã đưa tôi thăm viếng mọi danh lam thắng cảnh trong vùng. Từ những buổi bình minh trên cánh đồng xanh mướt, đến những buổi chiều vàng bên bờ suối, ven rừng, chàng đã ở bên tôi, đàn và hát cho tôi nghe.

Những vuốt ve, chiều chuộng nhẹ nhàng; những lời yêu thương đầm thắm; những lời thề nguyền nồng bồng: “yêu em với tất cả con tim, khối óc, cho tới hơi thở cuối cùng...” Chúng tôi đã yêu nhau, và quyết định tiến tới hôn nhân.

Tuần trăng mật của chúng tôi thật tuyệt vời! Chàng đã cho tôi tất cả. Chúng tôi ngуп lặn trong tình yêu vô tận. Tôi phải thú nhận: chàng quá tuyệt vời trong lãnh vực chăn gối, yêu đương; chàng có thể “yêu” tôi đêm bẩy, ngày ba, vào ra không kể mà không mệt mỏi. Điều này hình như cũng là những ước mơ của các ông trên cõi ta bà này. Đúng là nghèo mà ham!

Một đêm kia, trong khi chúng tôi đang đắm mình trong yêu đương, bỗng đứng chàng lăn quay ra giường, thở hổn hển, mặt mày tái xanh, nhăn nhó với vẻ đau đớn cùng cực. Quá sợ hãi, tôi ngồi bật dậy, ôm chặt chàng vào lòng, gọi tên chàng, và cố lay tỉnh chàng. Nhưng chàng chỉ thở hắt ra, chân tay quờ quạng, rồi ra đi.

Tôi đã khóc ngất bên xác chàng trong tuyệt vọng.

Cuộc khám nghiệm tử thi cho biết chàng bị nhiễm một loại nấm (*Massospora fungus*) tiết ra chất cathinone, đã khiến chàng tử vong. Đám tang chàng đã được tổ chức long trọng với đầy đủ bạn bè tham dự.

Quan tài được an táng bên bờ suối, nơi chúng tôi thường ngồi tình tự. Chàng ra đi, để lại trong tôi biết bao kỷ niệm đẹp cùng những nỗi buồn tái tát, không tên.

Ít lâu sau đó, tôi đã thụ thai. Đây là niềm an ủi và là chứng tích tình yêu của chúng tôi. Tôi hy vọng rằng các con tôi sẽ được thừa hưởng những tinh hoa của chúng tôi: đẹp đẽ, thông minh, hiền hậu, và có một giọng hát thiên phú, truyền cảm như bố nó.

Về phần tôi, không bao lâu nữa, tôi cũng sẽ già từ cõi đời này, hẹn một kiếp mai!

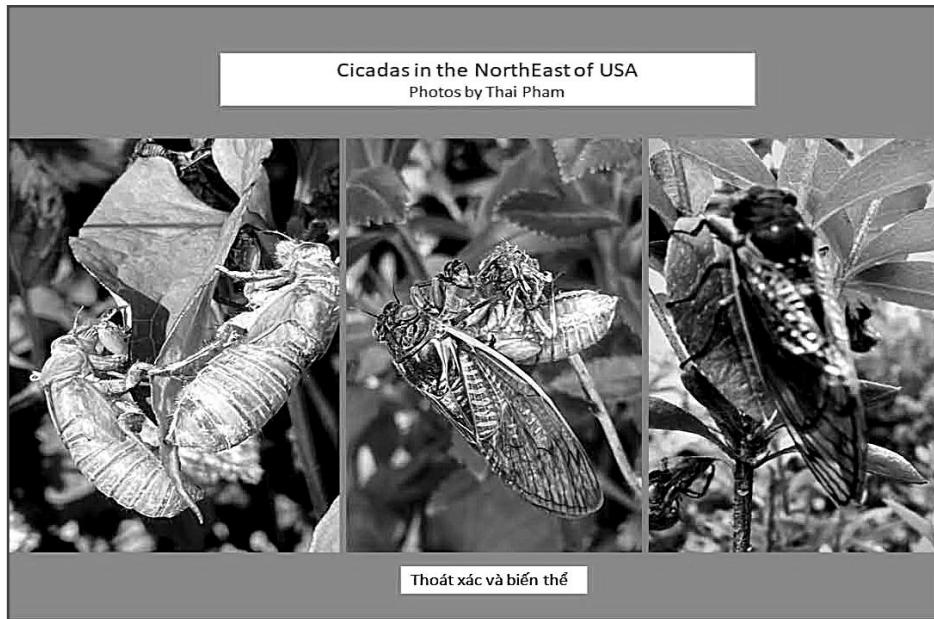
Xin cảm ơn quý vị đã theo dõi tâm sự cuộc đời của tôi. Chắc quý vị sắp đoán ra tôi là ai rồi! Xin cứ tiếp đọc những gì tôi ghi thêm nơi trang sau.

Chúc quý vị khỏe mạnh để chúng ta có thể gặp lại nhau vào năm 2038.

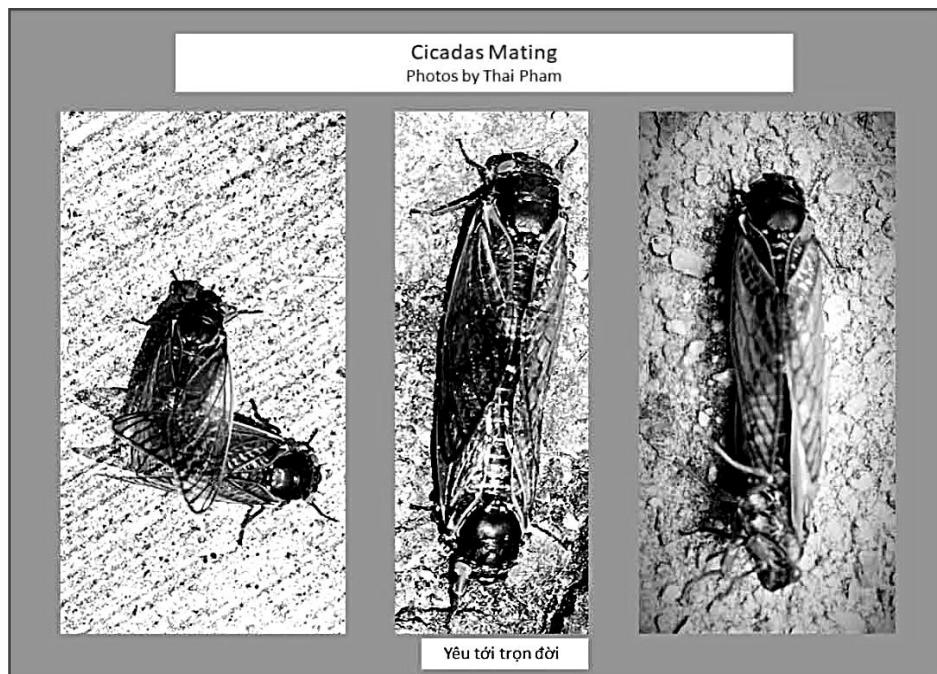
Thân ái kính chào quý vị,

Ký tên:

Phân ghi thêm để xác nhận thân phận tôi là ai:

- Theo BBC: Cicadas được sinh ra và chui xuống lòng đất cho tới 17 năm sau mới bò lên mặt đất. Sau vài tuần, tự lột xác, có cánh và biết bay.
- Cicadas, sau 17 măm, bắt đầu xuất hiên trở lại từ tháng 4/2021 tại các tiểu bang miền Đông Bắc Hoa Kỳ. Một măm đất có thể có cả triệu con bám vào các thân cây và lá cây.
- Britannica: chỉ có Cicadas đực có thể phát ra âm thanh liên tục, như tiếng hát, do kiến trúc của cơ bụng, gọi là Tymbals. Âm thanh này mời gọi các Cicadas cái tới để tình tự. Cicadas cái không có khả năng phát ra những âm thanh như tiếng hát này.

• Theo Smithsonian Magazine: Nhiều chàng Cicadas đực bị nhiễm loại nấm Massospora fungus, làm tiết ra chất cathinone, một loại amphetamine khiến các chàng làm tình như điên. Các chàng “yêu” tới khi bộ phận sinh dục bị gãy lìa, rồi lăn ra chết.

• Theo National Geographic Society: Cicadas cái đẻ khoảng 200 tới 400 trứng vào các cành cây và bụi cây. Sau 6 tuần, trứng nở ra con, rơi xuống đất, chui sâu, và sinh sống khoảng 2ft dưới lòng đất trong 17 năm. Sau khi đẻ xong một thời gian ngắn, Cicadas cái lìa đời.

Và rồi, kiếp “Ve sinh” tiếp tục luân hồi! •

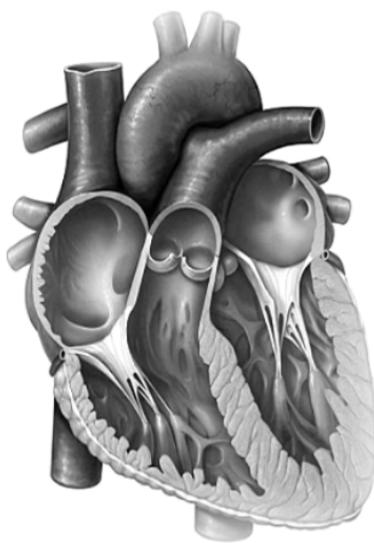
Virginia 10/6/2021

Anh hùng thầm mệt: Xoải cánh ra đi

nguyệt san
người việt illinois
ra mắt
mỗi ngày đầu tháng

Trang Y Tế Bảo Vệ Sức Khỏe Gia Đình

KỸ THUẬT THÔNG TIM

• Bác sĩ NGUYỄN Ý ĐỨC

Nói là “Thông Tim” thì cũng không chính xác lắm. Đúng ra là thông Động Mạch Vành (coronary artery) nuôi dưỡng trái tim thân yêu của chúng ta. Thay vì trơn tru mỏ rộng thì động mạch đã bị thoái hóa, tắc nghẽn với nhiều chất khác nhau bám vào thành của huyết quản.

Động Mạch Vành bao bọc trái tim như một cái vương miện với hai nhánh phải và trái và nhận máu trực tiếp từ Động Mạch Chủ (aorta). Tế bào tim được tiếp tế oxy và chất dinh dưỡng từ động mạch vành. Nếu vì một lý do nào đó mà động mạch này bị nghẹt thì sự nuôi dưỡng bị trở ngại, tim thiếu dưỡng khí, báo động bằng cơn đau thắt ngực.

Trong đa số các trường hợp, tắc nghẽn là do chất béo bám vào mặt trong của thành động mạch. Đó là bệnh Vữa Xơ Động Mạch.

Ngày nay, nhiều người cứ nói vữa xơ là hậu quả của nếp sống dư thừa trong thời văn minh tiến bộ hiện đại. Thực ra dấu hiệu vữa xơ đã tìm thấy ở xác ướp Ai Cập cả nghìn ngàn năm về trước.

Vữa xơ động mạch (atherosclerosis) là bệnh trong đó các mảng gồm nhiều chất bám vào mặt trong thành động mạch khiến cho sự lưu thông của máu bị gián đoạn. Thành phần chính của mảng này là chất béo, chất cholesterol cộng thêm các chất phụ khác như calcium, tế bào xơ. Mảng xơ vữa có thể tan vỡ, đưa tới chứng huyêt khối.

Đây là một diễn tiến phức tạp, phát triển chậm, xuất hiện từ tuổi nhỏ và trầm trọng lên với thời gian. Theo nhiều khoa học gia, bệnh bắt đầu với sự tổn thương ở lớp tế bào trong cùng của động mạch.

Theo Hội Tim Mạch Hoa Kỳ, ba rủi ro đã được chứng minh làm tổn thương lòng động mạch là 1) Mức độ cholesterol và triglyceride trong máu lên quá cao; 2) cao huyết áp; 3) ảnh hưởng của hút thuốc lá.

Ngoài ra vữa xơ còn hay xảy ra ở người béo phì, mắc bệnh tiểu đường, có nhiều căng thẳng tâm thần và không vận động cơ thể.

Di truyền cũng tham dự phần nhỏ. Nếu cả cha lẫn mẹ bị vữa xơ thì con có nhiều triển vọng bị bệnh.

Cũng còn phải kể tới tuổi tác và giới tính.

Người dưới năm mươi tuổi ít vữa xơ hơn người trên tuổi này.

Trước khi mãn kinh, phụ nữ ít bị vữa xơ hơn nam giới nhờ sự bảo vệ của kích thích tố nữ, nhưng từ tuổi mãn kinh thì nam nữ bị vữa xơ bằng nhau.

Vữa xơ có thể thấy ở các động mạch cỡ trung và lớn. Nếu ở động mạch vành nuôi dưỡng tim thì đưa tới nhồi máu cơ tim; động mạch cản nuôi dưỡng não bộ sẽ có tai biến mạch máu não, động mạch nuôi dưỡng chi dưới với hoại tử chi; động mạch vông mạc đưa tới khiếm thị, mù lòa...

Tắc nghẽn thì phải kiểm cách thông, giống như thông ống cống

nước từ bếp ra vườn. Nhưng thông cống chỉ việc tống cây sào dài vào hoặc đổ nửa lít nước hóa chất là xong. Còn mạch máu thì nằm ở xa lại mỏng manh, khó mà đạt tới. Cũng đã có nhiều dược phẩm để giải tỏa tắc nghẽn nhưng công hiệu chậm. Nên nếu thông được như thông cống thì hay biết mấy.

Thế là các nhà y khoa học lại vắt tay lên trán, tìm kiếm kỹ thuật, thuốc men.

Và mở đầu với sự tò mò, mạo hiểm của một sinh viên nội trú y khoa người Đức, anh Werner Frossmann.

Đó là vào năm 1929. Từ lâu, anh ta vẫn muốn tìm cách để thám hiểm trái tim mà không gây ra thương tổn gì.

Sau khi đã có một ý niệm, anh trình bầy với các vị thầy, các vị đàn anh về điều anh định làm. Nhưng mọi người đều không tin tưởng và cấm không cho anh thực hiện ý tưởng điên rồ đó trong bệnh viện.

Anh bèn nắn nỉ một nữ điều dưỡng viên cho mượn một ống thông. Anh đưa ống thông từ mạch máu ở khuỷu tay của mình, luồn dần lên tim. Đặt ống xong, anh lại nắn nỉ một đồng nghiệp điện tuyến, chụp cho một tấm hình X-Quang ngực. Và thấy đầu ống thông đã an toàn nằm ở tim mà không gây ra khó khăn gì cho sức khỏe của mình.

Werner hăm hở tường trình sự việc với ông thầy. Chẳng những không được khen mà còn bị khiển trách, không cho thực tập ngành tim tại bệnh viện. Anh ta đành học về tiết niệu và tiếp tục lén lút nghiên cứu, thọc thêm tới 15 lần nữa vào tim mạch của mình. Nghiên cứu được anh công bố trong y giới, nhưng không ai để ý. Buồn tình, anh về một tỉnh lẻ, hành nghề y, kiếm bạc cắc cho qua ngày.

Rồi một ngày đẹp trời của năm 1956, Werner được mời ra nhận giải Nobel với hai nhà Tim học Andreas Frderic Coumand và Dickinson W. Richards.

Hai vị bác sĩ này đã dựa trên kết quả các mạo hiểm trước đây của Werner để tìm cách chữa tắc nghẽn động mạch. Năm 1941, hai ông

đã thành công trong việc dùng ống thông tim để đo lưu lượng máu từ tim ra.

Các nhà y khoa học tiếp tục nghiên cứu.

Tới năm 1977 thì bác sĩ Andreas Gruentzig của Bệnh Viện Đại Học Zurich, Thụy Sĩ là người đầu tiên thực hiện kỹ thuật thông mạch máu bằng bóng balloon ở người.

Ông này sau đó sang định cư tại Hoa Kỳ, tiếp tục tìm hiểu về bệnh tim và làm giàu trí thức cho quốc gia này. Balloon làm bằng một loại plastic gọi là polyethylene terephthalate (PET) rất bền bỉ và thay đổi hình dạng dễ dàng

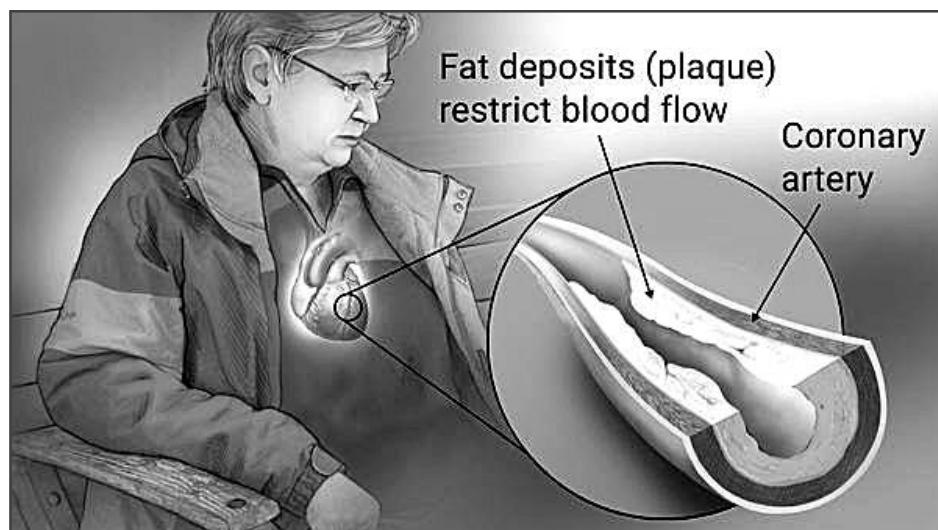
Ngày 3 tháng 8 năm 1994, cơ quan Thực Dược Phẩm Hoa Kỳ công nhận Balloon-Expandable-Stent do bác sĩ Richards Schatz chế biến để làm thông và mở rộng động mạch tim bị tắc nghẽn vì mỡ đóng lê.

Ngày nay, cả triệu bệnh nhân nghẹt tim được thông bằng kỹ thuật này. Kỹ thuật rất phổ thông, được mang ra dùng tại hầu hết các quốc gia trên thế giới, trong đó có Việt Nam.

Phương pháp thông tim giản dị và dễ thực hiện hơn là giải phẫu bắc cầu by-pass surgery, nhưng một trở ngại là từ 30 - 50% bệnh nhân cần thông lại vì mạch có thể bị nghẹt lại. Vì stent được các nhà chuyên môn đặt để tránh sự tái tắc nghẽn này.

Xác định tắc nghẽn mạch máu.

Vữa xơ động mạch được xác định bằng kỹ thuật chụp X-Quang cardiac catheter-

ization. Đây là một kỹ thuật rất hữu ích và khá chính xác để biết tình trạng tốt xấu của hệ thống tuần hoàn.

Một ống hướng dẫn bằng plastic mềm nhỏ được đưa vào mạch máu ở cánh tay hoặc ở bụng. Ống được đẩy dọc theo mạch máu để vào lòng trái tim hoặc động mạch nuôi tim. Một loại hóa chất cản quang đặc biệt được chuyên vào ống hướng dẫn. Chất này giúp ta nhìn rõ được tình trạng trong lòng mạch máu hoặc các phòng trái tim qua máy X-Quang.

Chụp X-Quang mạch máu được áp dụng trong các trường hợp sau:

- Khi ta có dấu hiệu đau động mạch tim như là cơn đau trước ngực;
- Đau không biết nguyên nhân ở ngực, cầm, cổ, cánh tay mà các thử nghiệm khác đều không xác định được tại sao;
- Khi có cơn đau mới xảy ra ở ngực;
- Không có triệu chứng gì nhưng vài thử nghiệm khác cho là ta có thể bị bệnh tim mạch;
- Khi sẽ có phẫu thuật không liên hệ tới tim mạch nhưng ta có thể có rủi ro bệnh tim trong khi giải phẫu;
- Khi ta sẽ có giải phẫu về van tim;
- Khi ta đã có bệnh tim bẩm sinh;
- Khi ta đang bị suy tim;
- Khi có chấn thương ngực hoặc một bệnh tim nào đó.

Thông Tim - Đặt Lưới

Khi tình trạng vừa xơ động mạch tim không có kết quả tốt với thay đổi nếp sống, được phẩm, hoặc khi cơn đau tim ngày càng trầm trọng thì bác sĩ có thể đề nghị làm thông tim - đặt lưới angioplasty balloon.

Trước khi thực hiện, bệnh nhân sẽ được khám tổng quát và làm một số thử nghiệm như:

1- Chụp một phim x-Quang đèn trăng của lồng ngực.

Việc này rất dễ thực hiện nhưng cho ta nhiều điều cần biết: hình dạng lớn nhỏ của trái tim, của đại động mạch và tĩnh mạch phổi; tình trạng toàn hảo của hai lá phổi, màng phổi và phế quản.

2- Làm Điện Tâm Đồ.

Mỗi lần trái tim đập một nhịp thì có những dòng điện phát ra từ một số tế bào đặc biệt của trái tim. Luồng điện chạy pháp tim, khiến tim co bóp. Điện tâm đồ ghi lại các sinh hoạt điện năng này.

Nhìn hình tâm đồ, bác sĩ có thể chẩn đoán các rối loạn về nhịp đập của tim; cấu tạo bất thường to nhỏ của tim, sự nuôi dưỡng của tế bào tim với oxy; có tiền sử hoặc đang có cơn đau tim; theo dõi tình trạng tim khi đang giải phẫu hoặc khi thông động mạch.

3- Thử nghiệm máu để coi mức cao thấp của cholesterol lành HDL, cholesterol dữ LDL; của các yếu tố giúp máu bớt loãng prothrombine, fibrinogen; các diệu tố tim CPK, LDH, Troponin mà khi lên cao có thể là dấu hiệu của cơn đau tim...

Tối ngày thông tim thì được nhăn nhú không ăn từ nửa đêm hôm trước, điều chỉnh liều lượng hoặc ngưng một vài loại thuốc, nhất là thuốc loãng máu, thuốc tiểu đường.

Kỹ thuật sẽ được một bác sĩ chuyên khoa tim có tu nghiệp thêm về phương pháp này thực hiện với sự tiếp tay của một nhóm chuyên viên điều dưỡng và kỹ thuật. Kỹ thuật thường được làm ở một trung tâm y tế có đơn vị tim mạch, để phòng hờ trường hợp cần cấp cứu giải phẫu tim.

Thông tim thường thực hiện ở động mạch đùi, đôi khi động mạch cánh tay hoặc cổ tay. Bệnh nhân không cần gây mê tổng quát mà chỉ một chút thuốc tê được chích vào háng để giảm đau. Do đó ta tỉnh táo trong suốt thời gian phương pháp được thực hiện.

Một vết cắt nhỏ trên da ở bụng được rạch và một ống ngắn nhỏ được đặt vào động mạch. Qua ống này, một ống thông hướng đạo dài hơn, có thể uốn cong, được luồn vào trong. Dưới sự hướng dẫn qua X quang, ống thông được đưa lên động mạch tim, nơi bị nghẹt. Ống đi lên rất nhẹ nhàng, ta không cảm thấy đau gì, ngoại trừ một chút thôn thốn ở bụng mà thôi. Nếu đau thì cho bác sĩ hay ngay để họ đối phó.

Một chút dung dịch mầu cản quang được bơm vào ống, tới động mạch vành để chụp hình X quang, coi tắc nghẽn lớn nhỏ ra sao.

Rồi một ống khác nhỏ hơn đầu có mang một bong bóng xẹp được chuyên vào trong ống hướng đạo. Khi lên tới chỗ bị tắc nghẽn,

thì bong bóng được bơm phồng lên. Lúc này máu tới tim sẽ giảm chút ít và ta thấy hơi đau nhói nơi ngực. Bong bóng được bơm lên, xẹp xuống vài lần, sẽ đè vào nơi động mạch dính đầy chất béo, làm lòng động mạch mở rộng. Xong nhiệm vụ, bóng được làm xẹp trở lại.

Công hiệu của nong bóng không vĩnh viễn. Theo thống kê, có tới 1/3 bệnh nhân có thể bị nghẹt trở lại trong vòng tháng.

Để ngăn ngừa tái tắc nghẽn, một lưỡi gọi là stent nhỏ xíu được phát minh. Lưỡi nằm trên ống hướng đạo bong bóng, được đưa tới chỗ nghẹt. Bóng được bơm phồng, lưỡi mở ra và bám ép vào thành động mạch. Lưỡi an toàn nằm đó suốt đời người như một cái giá chống đỡ không cho động mạch nghẹt trở lại.

Lưỡi làm bằng hợp kim không rỉ không hư hao, không di chuyển và không trôi ngại khi ta đi qua máy rèm kim loại ở phi trường hoặc chụp X-Quang cơ thể..

Ống hướng dẫn được rút ra và phương pháp thông tim đặt lưỡi hoàn tất. Trước sau chỉ mất vài giờ đồng hồ, đôi khi chỉ ba mươi phút dưới bàn tay điêu luyện của một chuyên viên đặt ống giàu kinh nghiệm.

Thường thường ta cần nằm lại nhà thương khoảng 24 giờ để bác sĩ theo dõi tình trạng sau giải phẫu.

Các ống đều được rút ra. Vết cắt trên da nơi bẹn và động mạch được băng bó để tránh chảy máu, nhiễm trùng và để vết thương mau lành. Tim được tâm điện đồ theo dõi, để phát hiện và phòng ngừa biến chứng. Nên nằm nghỉ, chân duỗi thẳng.

Một vài thuốc chống huyết cục như aspirin, thuốc kháng tiểu cầu, thuốc an thần được bác sĩ biện toa. Nên uống thuốc theo liều lượng, thời gian mà bác sĩ đã dặn.

Khi về nhà, nên nghỉ ngơi, tránh làm việc quá nặng trong dăm ngày, uống nhiều nước để loại chất mủ cản quang.

Để ý các dấu hiệu bất thường như chảy máu, nhiễm trùng sưng đỏ, đau nơi vết thương ở bẹn, nhiệt độ cơ thể lên cao, trong người mệt mỏi, đau ngực, khó thở. Thông báo cho bác sĩ ngay.

Vài tuần sau, khi bác sĩ đồng ý, ta có thể đi làm trở lại được.

Và nhớ giữ ngày tái khám theo hẹn của bác sĩ.

Thế là từ nay ta không còn đau ngực, không còn lo ngại cơn suy tim, tai biến não, tàn phế cơ thể. Nhiều người thấy da dẻ hồng hào, mặt mũi tươi rói, sinh hoạt gia tăng, yêu đời hơn.

Nhưng nên lưu ý lành mạnh nếp sống, bỏ hút thuốc lá, ăn nhiều rau trái cây, bớt chất béo bão hòa động vật, vận động cơ thể đều đặn, giảm cân nếu quá mập phì, chữa các bệnh kinh niên như cao huyết áp, cao cholesterol, bệnh tiểu đường...

Và nhẹ nhàng sống trong niềm vui của Tâm Thân An Lạc với gia đình, thân hữu •

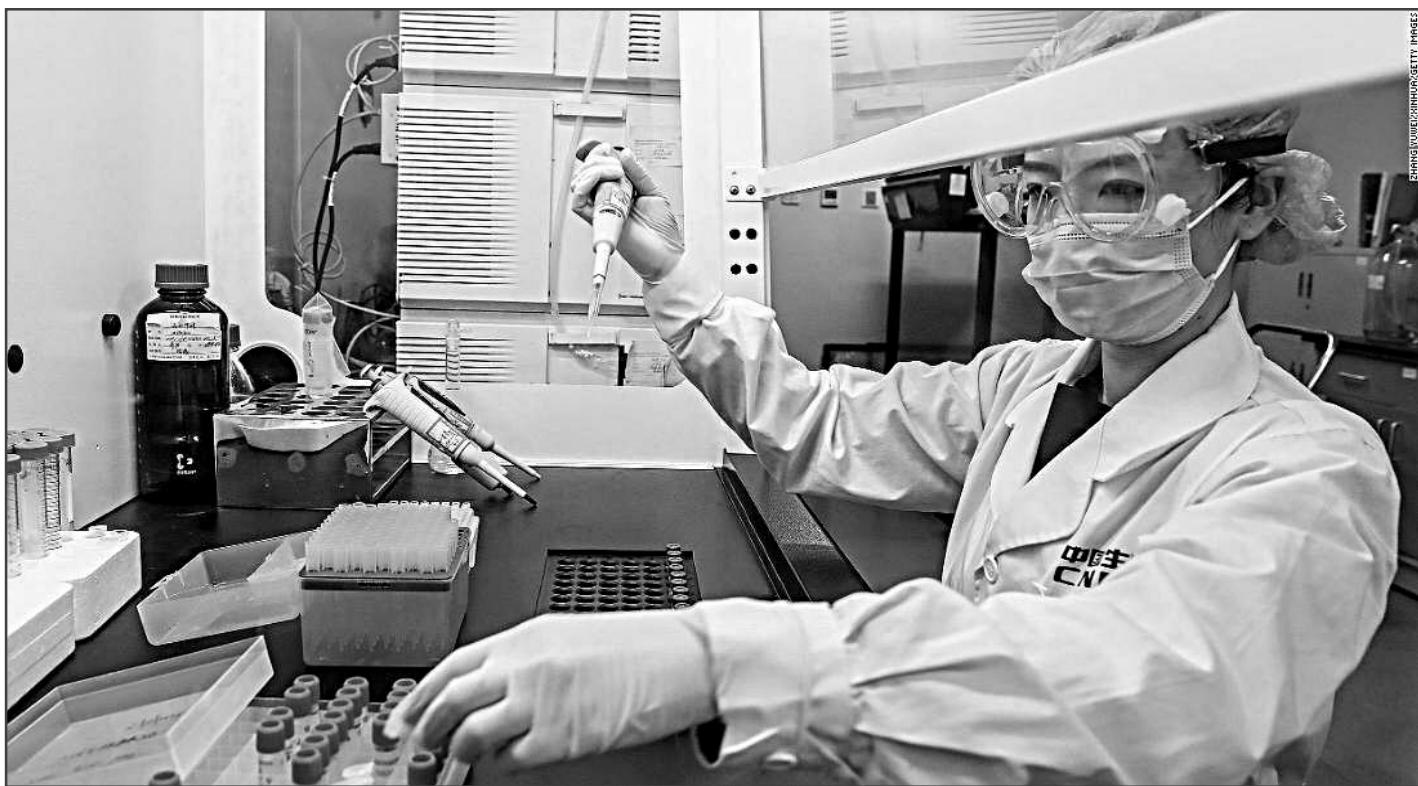
THÔNG TIN DÀNH CHO THƯỜNG TRÚ NHÂN (THẺ XANH)

Nếu Quý vị là Thường trú nhân (LPR), khi cư trú ngoài Hoa Kỳ hơn một năm, thì coi như mình đã từ bỏ nơi cư trú ở Hoa Kỳ và có thể không được phép trở về Hoa Kỳ nữa. Tuy nhiên, nếu vì các lý do bất khả kháng, quý vị có thể sẽ có đủ điều kiện xin thị thực tái nhập cảnh (SB-1).

Viên chức Lãnh sự sẽ xem xét các bằng chứng và đánh giá liệu quý vị có hội đủ điều kiện, tuy nhiên dù được chấp thuận, quý vị cũng cần phải hội đủ các điều kiện về pháp lý và hồ sơ giấy tờ để được cấp thị thực định cư mới. Nếu viên chức lãnh sự đã quyết định Quý vị không hội đủ điều kiện cho loại thị thực SB-1 này, thì người bảo lãnh phải mở một hồ sơ mới như ban đầu.

Xin lưu ý nếu quý vị nhập cảnh Hoa Kỳ với tình trạng tạm thời (thẻ xanh 2 năm thay vì 10 năm – CR), quý vị sẽ không được xin thị thực tái nhập cảnh SB-1 nếu thẻ xanh 2 năm đã hết hạn và thường trú nhân chưa thực hiện các bước cần thiết để gỡ bỏ tình trạng tạm thời này trước khi thẻ xanh hết hạn.

Trong trường hợp này, quý vị phải làm hồ sơ bảo lãnh lại thì mới được Sở Di trú và Nhập tịch Hoa Kỳ (USCIS) chấp thuận và phải bắt đầu lại quy trình xin thị thực định cư.

vaccine MADE IN CHINA?

• NGUYỄN TÀI NGỌC

Ngày 20 Tháng Sáu vừa rồi, Bộ Y Tế Việt Nam loan báo đã nhận 500,000 liều thuốc vắc-xin Sinopharm của Trung Cộng. **Sinopharm** là thuốc vắc-xin thứ ba Việt Nam cho phép dùng, ngoài AstraZeneca của Anh&Thụy Điển và Sputnik V của Nga.

Nga & Trung Cộng, và AstraZeneca (Cho đến bây giờ thì Việt Nam đã nhận 2.9 triệu liều vắc-xin AstraZeneca).

Các chuyên gia thế giới ở Mỹ và Âu Châu, nhất là FDA của Mỹ (viết tắt của chữ Food and Drug Administration - Cục Quản Lý Thực phẩm và Thuốc Tây), rất nghi ngờ về vắc-xin Made in China.

Mỹ chỉ cho phép ba thuốc vắc-xin: Pfizer, Moderna, Johnson & Johnson (cả ba của Mỹ), trong khi Âu Châu cho phép bốn: ba thuốc trên và AstraZeneca (của Anh và Thụy Điển).

Vắc-xin của Mỹ cho thấy hiệu quả 91% chống COVID-19 trong thử nghiệm lâm thực tế ngoài đời, trong khi vắc-xin của Trung Quốc hiệu quả là 56.5%, theo China loan báo (China giấu dữ kiện trong khi thử nghiệm, không cho thế giới biết).

Thuốc mới của Mỹ hay của ngoại quốc, muốn được FDA cho phép dùng phải có sự giám sát

của FDA. FDA thỉnh thoảng thình lình bay đến tận nơi khám sát không cho biết trước, lý do dễ hiểu là để hãng thuốc phải thường trực gìn giữ tiêu chuẩn sản xuất thuốc hoàn hảo & an toàn và không giấu diếm một điều gì vào bất cứ lúc nào.

Với Trung Cộng thì khác: FDA phải loan báo một thời gian trước với Đại sứ China ngày giờ FDA sẽ đến khảo sát. Trung Cộng có đầy đủ thời gian giấu diếm hay tổng hợp vệ sinh an toàn hơn thường lệ; thế mà FDA vẫn bắt gặp nhiều trường hợp Trung Cộng vi phạm quy định nghiêm trọng hay tình trạng vệ sinh môi trường cẩu thả.

Trong quá khứ, Trung Quốc thường xuyên gan dạ công khai lường gạt, vi phạm kỹ thuật sản xuất hay kiểm soát chất lượng. Tại một cơ sở sản xuất với môi trường mà Trung Cộng gọi là “được tẩy sạch mọi nhiễm trùng”, nhân viên của nhiều cơ quan chỉ dùng chung một cầu tiêu bẩn thỉu với ống nước rỉ nước và không có nước máy.

Trang mạng của FDA liệt kê khảo sát 100 nhà sản xuất thuốc của Trung Cộng gần đây nhất, viết rằng Trung Cộng “đương thời vi phạm nghiêm trọng trong cách thức sản xuất sản phẩm” - “significant violations of current good manufacturing practice”.

Khi nói về sản xuất, không một quốc gia nào trên thế giới có thể so sánh với Trung Cộng khi nói đến ô nhiễm trái đất bằng mọi cách, không đếm xỉa gì đến môi trường, và hống hách không

quan tâm đến thế giới phê bình mình không kiểm soát chất lượng.

Trong thời gian tìm vắc-xin trị COVID-19, các hãng thuốc Tây-Tây-phương đều công bố thống kê tiến triển, tốt hay xấu. Trung Cộng thì ngược lại: hoàn toàn giấu kín dữ kiện trong suốt quá trình tìm thuốc trị coronavirus.

Vắc-xin của Trung Cộng hiệu quả thấp (theo Trung Cộng công bố), thế mà anh Cộng Sản này không khiêm nhường mà còn hống hách: Trung Cộng tuyên bố là người ngoại quốc muốn thăm viếng China phải chích ngừa vắc-xin Made in China, không vắc-xin nào khác, nếu không thì không được vào! Hiện giờ Hoa Kỳ, Anh, và hầu hết các quốc gia văn minh Tây Phương đều không cho phép vắc-xin Trung Cộng, có nghĩa là công dân các xứ này phải nói “sayonara”, khỏi thăm viếng China!

Trong những nước Seychelles, Chile, Bahrain, Mông Cổ, mà 50% đến 68% dân chúng đã được chích vắc-xin của Trung Cộng, các tuần lễ gần đây nhất cho thấy Covid-19 bộc phát lây nhiễm vào TOP 10 trên thế giới!

Sau đây là bản tin của báo Washington Post đăng ngày 03-June-2021, với tựa là: “**Danh tiếng của vắc-xin Sinopharm đầy hy vọng của Trung Quốc đang bị ánh hưởng không tốt vì số người bị lây nhiễm COVID-19 ở quốc gia dùng nó bị gia tăng**” - (“China’s great vaccine hope, Sinopharm, sees reputation darkened amid covid spikes in countries using it”)

Tôi dịch lại, phần in chữ nghiêng, lược bỏ vài đoạn không cần thiết:

Năm ngoái, Bahrain trở thành một trong những quốc gia đầu tiên ủng hộ vắc-xin Sinopharm của Trung Quốc, cấp phép sử dụng khẩn cấp vào tháng 12. Đây là một khích lệ đáng kể cho tham vọng của Bắc Kinh được cung ứng vắc-xin Made in China đến khắp hoàn cầu, dù rằng một số khoa học gia không tin cậy vì thiếu an toàn công cộng và tài liệu hiệu quả mập mờ.

Bây giờ thì đến các quốc gia vùng Vịnh Ả-Rập nghi ngờ về hiệu quả của vắc-xin Made in China.

Tuần này, chính quyền Bahrain tuyên bố với các cơ quan thông tin là họ sẽ chích vắc-xin Pfizer-BioNTech cho những người sức khỏe yếu kém, dù rằng họ đã được chích hai liều thuốc của China, Sinopharm.

Điều này cho thấy Bahrain không nghĩ hai liều vắc-xin Made in China Sinopharm đủ chống COVID-19 vì Bahrain hiện giờ đang đối diện với làn sóng nhiễm bệnh coronavirus mới gia tăng, dù rằng Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) đã chính thức cho phép Sinopharm được dùng khẩn cấp là vaccine chống coronavirus. Bahrain đã chích ngừa một nửa dân số với vắc-xin Made in China.

Thế nhưng vài tuần sau này COVID-19 bộc phát nhiều hơn xưa khiến chính quyền phải giới hạn di chuyển & cách ly trong hai tuần.

Theo Hãng Thông tấn Bahrain, 1,936 ca mới phát giác vào hôm thứ Năm 3/6, nâng tổng số trường hợp người bị COVID-19 là 240,000 người, với hơn một nghìn người chết (Dân số Bahrain là 1.6 triệu người).

Waleed Khalifa al-Manea, Thủ trưởng Bộ Y tế Bahrain, nói với báo Wall Street Journal là chính quyền khuyến khích người trên 50 tuổi có bệnh nền hay quá mập đã được chích hai liều Sinopharm thì nên chích thêm vắc-xin Pfizer, sáu tháng sau khi liều chích thứ nhì với Sinopharm của China.

Bahrain và nước láng giềng kế bên, United Arab Emirates, - cả hai đều dùng chỉ có vắc-xin Sinopharm, trước đây đã tuyên bố là khuyến khích dân của họ chích thêm liều thứ ba Sinopharm, sau khi nghiên cứu cho thấy là một số người dù rằng đã được tiêm chủng, cơ thể vẫn chưa phát triển đủ kháng thể. Dù rằng dân có quyền lựa chọn Sinopharm hay Pfizer, chính quyền khuyến khích người có bệnh nền nên chọn Pfizer.

Mặc dù chúng tôi đã liên lạc với Sinopharm để xin ý kiến bình luận, Sinopharm từ chối không trả lời.

Không phải chỉ có quốc gia vùng Vịnh Ả-Rập mới có vấn đề với vắc-xin của Trung Quốc: Nước Seychelles, Chile, và Uruguay đều dùng Sinopharm và Sinovac Made in China. Thế mà số người bị lây bệnh COVID-19 tăng chút không giảm.

Theo Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) thì tỷ lệ hiệu quả của vắc-xin Sinopharm là 79% trong số người từ 18 đến 59 tuổi, căn cứ theo thống kê thử nghiệm lâm sàng ở Trung Quốc, Bahrain, Ai Cập, Jordan và UAE.

Dù rằng tỷ lệ hiệu quả này tương tự như AstraZeneca, thế nhưng thấp hơn nhiều so với Pfizer hay Moderna với tỷ lệ hiệu quả hơn 90%.

Cũng theo WHO, họ không tự tin là vắc-xin của Trung Quốc ngăn ngừa hữu hiệu chống COVID-19, và cũng nghi ngờ là nó tạo ít phản ứng cho người được chích ngừa.

Mặc dù lo ngại về hiệu quả của Sinopharm, các chuyên gia cho biết vắc-xin China vẫn hiệu quả trong việc chống COVID-19, và nó đóng một vai trò quan trọng trong việc giảm thiểu số lượng vắc-xin đang thiếu trầm trọng trên thế giới! •

LỊCH CẤP CHIẾU KHÁN (VISA) NHẬP CẢNH DI DÂN

Tháng 8, 2021

- **IR-1, IR-2:** Công dân Hoa Kỳ bảo lãnh vợ/chồng, con dưới 21: ***Luôn ưu tiên***.

- **IR-5:** Công dân Mỹ bảo lãnh cha mẹ: ***Luôn ưu tiên***.

- **Diện F-1:** Công dân Mỹ bảo lãnh con độc thân trên 21 tuổi (8 năm):

Ngày 22/10/2014

- **Diện F2A:** Thường trú nhân bảo lãnh vợ/chồng và con độc thân dưới 21 tuổi.

(12-18 tháng):

Khi hoàn tất

- **Diện F2B:** Thường trú nhân bảo lãnh con độc thân trên 21 tuổi (7 năm) :

Ngày 15/08/2015

- **Diện F-3:** Công dân Hoa Kỳ bảo lãnh con đã lập gia đình (10 năm):

Ngày 22/08/2008

- **Diện F-4:** Công dân Hoa Kỳ bảo lãnh anh, chị em (13 năm):

Ngày 8/11/2006

LÀM THỦ TỤC THI NHẬP TỊCH ĐỔI MỚI THẺ XANH HẾT HẠN

**Mọi chi tiết xin liên lạc:
Chương trình Nhập Tịch
HỘI NGƯỜI VIỆT IL
• 7 7 3 7 2 8 3 7 0 0**

HỘI NGƯỜI VIỆT CAO NIÊN CHICAGO

VIETNAMESE SENIORS ASSOCIATION OF CHICAGO

Tôn Trọng Quá Khứ • Giúp Đỡ Hiện Tại • Dự Kiến Tương Lai

P.O. Box 25711, Chicago, IL 60625 - Email: dungkq@hotmail.com

Trực tiếp: Ô. Nguyễn Văn Dũng, Điện thoại: (773) 701-0534

LÚC VỀ GIÀ NÊN LÀM GÌ?

1. Lúc về già, mình sẽ tuyệt đối không được chủ quan nghĩ rằng còn khoẻ, còn sung sức để nghĩ và làm những việc như hồi thanh niên. Tiền bạc là của con, địa vị là tạm thời, vể vang là quá khứ, SỨC KHOẺ là của mình.

2. Lúc về già, mình nên quan tâm đến BẢN THÂN, sống thế nào cho vui thì sống, việc nào muốn và thích thì làm, ai nói sao mặc kệ vì mình đâu phải sống vì ý thích hay không thích của người khác, nên sống thật với mình.

3. Lúc về già, mình sẽ SỐNG GẦN CON mà không sống chung với bất cứ đứa nào, chỉ sống với...vợ. Nếu cứ thương con cái, sống với chúng nó thế nào cũng đến lúc mình ở trọ trong chính ngôi nhà của mình. Con không có tiền mua nhà thì thuê, không đủ tiền thuê mình hỗ trợ, quyết không ở chung, trai gái dâu rể gì cũng vậy hết, một tuần đến thăm nhau một lần vào ngày cuối tuần là đủ.

4. Lúc về già, nên và chỉ nói hai chữ “ngày xưa” (đúng hơn là những câu chuyện hoài niệm) với BẠN đồng niên, tuyệt đối không nói với lũ trẻ, vì chúng sẽ cho mình bị dở hơi. Với tụi trẻ chỉ nói “ngày mai” và chỉ trả lời khi chúng hỏi. Về lại chốn xưa, gặp lại người thân, cùng nhắc lại những ước mơ thuở nhỏ, cùng bạn học nhớ lại bao chuyện vui thời trai trẻ, có như vậy mới tìm lại được cảm giác của một thời đầy sức sống. Quý trọng và được đắm mình trong những tình cảm chân thành là một niềm vui lớn của tuổi già. Nếu bạn đã cố hết sức mà vẫn không thay đổi tình trạng không hài lòng thì mặc kệ nó! Đó cũng là một sự giải thoát. Chẳng việc gì cố mà được.

5. Lúc về già, mình sẽ dành thời gian đi THĂM VIỆNG những vùng đất mà chưa bao giờ đặt chân đến.

6. Lúc về già, mình phải thay đổi quan niệm cũ kỹ đi, hãy chia tay với “ông sư khổ hạnh”, hãy làm “CON CHIM BAY LUỘN”. Cần ăn thì ăn, cần mặc thì mặc, cần chơi thì chơi, luôn luôn nâng cao chất lượng cuộc sống, hưởng thụ những thành quả công nghệ cao, đó mới là ý nghĩa sống của tuổi già.

7. Lúc về già cần HIẾU rõ:

- Hạnh phúc do mình tạo ra. Vui sướng là mục tiêu cuối cùng của đời người, niềm vui ẩn chứa trong những sự việc vụn vặt nhất trong đời sống, mình phải tự tìm lấy. Hạnh phúc là cảm giác, cảm nhận, điều quan trọng là ở tâm trạng.

- Tiền không phải là tất cả nhưng không phải không là gì. Đừng quá coi trọng đồng tiền, càng không nên quá so đo, nếu hiểu ra thì sẽ thấy nó là thứ ngoại thân, khi ra đời chẳng mang đến, khi chết chẳng mang đi. Nếu có người cần giúp, rộng lòng mở hầu bao, đó là một niềm vui lớn. Nếu dùng tiền mua được sức khỏe và niềm vui thì tại sao không bỏ ra mà mua? Nếu dùng tiền mà mua được sự an nhàn tự tại thì đáng lắm chứ! Người khôn biết kiếm tiền biết tiêu tiền. Làm chủ đồng tiền, đừng làm tôi tớ cho nó.

- Cha mẹ yêu con là vô hạn; con yêu cha mẹ là có hạn. Con ốm cha mẹ buồn lo; cha mẹ ốm con nhòm một chút hỏi vài câu là thấy đủ rồi. Con tiêu tiền cha mẹ thoải mái; cha mẹ tiêu tiền con chẳng dễ. Nhà cha mẹ là nhà con; nhà con không phải là nhà cha mẹ. Khác nhau là thế, mình phải coi việc

lo liệu cho con là nghĩa vụ, là niềm vui, mà không mong báo đáp, chờ báo đáp là tự làm khổ mình.

- Ốm đau trông cậy ai? Trông cậy con ư? Nếu ốm dai dẳng chẳng có đứa con có hiếu nào ở bên giường đâu. Trông vào bạn đời ư? Người ta lo cho bản thân còn chưa xong, có muối đờ đần cũng không làm nổi. Vậy nên cần chuẩn bị tài chính để sẵn sàng thuê người chăm sóc để con cái đỡ vất vả vì mình.

- Người ngu gây bệnh (hút thuốc, say rượu, tham ăn, tham uống....). Người dốt chờ bệnh (ốm đau mới đi khám chữa bệnh). Người khôn phòng bệnh, chăm sóc bản thân, chăm sóc cuộc sống. Khát mới uống, đói mới ăn, mệt mới nghỉ, thèm ngủ mới ngủ, ốm mới khám chữa bệnh.... Tất cả đều là muộn.

- Chất lượng cuộc sống của người già cao hay thấp chủ yếu tùy thuộc vào cách tư duy: tư duy tích cực là bất cứ việc gì đều xét theo yếu tố có lợi, dùng tư duy lạc quan để thiết kế cuộc sống tuổi già sẽ làm cho tuổi già đầy sức sống và sự tự tin, cuộc sống có hương vị; tư duy hướng hại là tư duy tiêu cực, sống qua ngày với tâm lý bi quan, sống như vậy sẽ chóng già chóng chết.

- “Hoàn toàn khỏe mạnh” là thân thể, tâm lý và đạo đức đều khỏe mạnh. Tâm lý khỏe mạnh là biết chịu đựng, biết tự chủ, biết giao thiệp; đạo đức khỏe mạnh là có tình thương yêu, sẵn lòng giúp người, có lòng khoan dung, người chăm làm điều thiện sẽ sống lâu.

8. Lúc về già mình sẽ thực hiện : 3 QUÊN, 4 CÓ, 5 KHÔNG và 6 VỊ BÁC SĨ.

- 3 QUÊN: Một quên mình tuổi đã già, sống vui, sống khỏe, lo xa làm gì. Hai là bệnh tật quên đi, cuộc đời nó thế, việc gì nhọc tâm. Ba quên thù hận cho xong, ăn ngon ngủ kỹ để lòng thanh thoái.

- 4 CÓ: Một nên có một gia đình, vì không “homeless” “người khinh lě thường. Hai cần phải có nhà riêng, đói no cũng chẳng làm phiền dâu, con. Ba là trương mục ngân hàng, ít nhiều tiết kiệm an thân tuổi già. Bốn cần có bạn gần xa, tri âm, tri kỷ để mà hàn huyên.

- 5 KHÔNG:

- Một không vô cớ bán nhà, dọn vào chung chạ la cà với con.

- Hai không nhận cháu để trông, nhớ thì thăm hỏi bà, ông, cháu mừng.

- Ba không cố gắng ở chung, tiếng chì, tiếng bắc khó lòng tránh lâu.

- Bốn không từ chối yêu cầu, ít nhiều quà cáp con, dâu, cho mình.

Năm không can thiệp nhiệt tình, đời tư hay việc riêng phần của con.

- 6 VỊ BÁC SĨ TỐT NHẤT TRONG ĐỜI:

- Ánh nắng mặt trời, nghỉ ngơi, thể dục, ăn uống điều độ, tự tin, bạn bè.

Cuối cùng luôn xác định TU TUỔNG: “Sinh - bệnh - lão - tử” là quy luật ở đời, không chống lại được. Khi thần chết gọi thì thanh thản mà đi. Cố sao sống đàng hoàng để không hổ thẹn với lương tâm và cuối cùng đặt cho mình một dấu CHẤM HẾT THẬT TRÒN. (Vũ Văn Hải sưu tầm).

THÔNG BÁO

Tin buồn:

Hội viên Hồ Đắc Ngọc qua đời vào ngày 8 tháng 7 năm 2021 tại Chicago. Hội Người Việt Cao Niên Chicago xin thành thật chia buồn cùng tang quyến và cầu cho hương linh Cụ Ông sớm tiêu diêu nơi miền Cực Lạc. Đại diện Hội Cao Niên đã đặt vòng hoa phúng điếu (\$110.00) và trao tấm chi phiếu \$1,200.00 (tiền trợ tang) cho quý tang chủ.

Cập nhật hóa: Tiền tồn quỹ trong International Bank of Chicago, 5069 N. Broadway St, Chicago, IL 60640 kể từ ngày thứ Bảy, 10 tháng 7 năm 2021, là \$17,452.09.

Trong năm 2020 vừa qua, đã có 11 hội viên qua đời, gồm : Quý Ông Bà Phạm Văn Hòa, Nguyễn Thị Ba, Hoàng Thị Lộc, Nguyễn Thị Mùi, Lê Kim Hồng, Trương Thị Nói, Lê Văn Liêm, Nguyễn Hồng Ái, Châu Thạch, Nguyễn Ngọc Như, Trần Văn Quả.

Đầu năm 2021: Bà Huỳnh thị Anh, Ông Trần Quang Hiền, Bà Lưu Thị Huệ.

Ghi chú: Xin Quý Hội viên tiếp tục nộp tiền trực tiếp cho ông Thủ quỹ Hồ Đắc Liệu tại Tâm Anh chuyển tiền, 4947 N. Broadway St, Chicago, IL 60640, số ĐT (773) 355-1836, hoặc gởi chi phiếu qua hộp thư bưu điện như cũ tại PO Box 25711, Chicago, IL 60625.

PHÁP LUẬT HOA KỲ THỰC DỤNG

Phạm tội CÔNG XÚC TU SĨ (INDECENT EXPOSURE)

• Phó tế
NGUYỄN MẠNH SAN
Cựu Phụ tá Trưởng Phòng Tố Tụng
Tòa Án Liên Bang Hoa Kỳ
Oklahoma City, Oklahoma

Anh Billy là một trong những tù nhân có đức tính hiền hòa, ít nói, rất dễ thương nhưng chỉ vì trong phút lơ đãng hoặc thiếu suy nghĩ, anh đã lộ phơi bày cái “cửa quý” của mình cho người ta nhìn thấy nên anh đã bị tòa kết án 10 năm ở tù về tội Công Xúc Tu Sĩ (Indecent Exposure) - còn gọi là tội Xúc Phá Thuần Phong Mỹ Tục nơi công cộng. Đầu đuôi câu chuyện như sau:

Anh Billy năm nay mới 36 tuổi, còn độc thân, làm nghề lao động.. Anh và người bạn trai của anh cùng nhau thuê chung một căn nhà gồm có hai phòng ngủ, anh chiếm một phòng và bạn anh một phòng. Căn nhà này chỉ có một cầu tiêu và một bồn tắm chung, nhưng cả hai người không gặp một trở ngại nào khi phải dùng đến cầu tiêu và bồn tắm vì anh Billy đi làm ban ngày còn anh bạn trai kia thì đi làm ban đêm.

Như thường lệ, hằng ngày xong giờ làm việc, anh về tới nhà khoảng từ 7 giờ cho tới 8 giờ tối. Cứ về tới nhà là anh liền cởi hết quần áo dơ ráy bên ngoài và quần áo lót bên trong ra, vào phòng tắm để tắm rửa xong đâu đấy rồi mới sửa soạn ăn bữa tối. Nhưng một hôm, anh về tới nhà thì vừa cởi gần hết quần áo ra, chỉ còn lại chiếc áo may ô chưa kịp cởi, anh nghe thấy tiếng nước chảy trong phòng tắm và liền sau đấy, tiếng nói của bạn anh ở trong phòng tắm vọng ra cho biết là anh ta không đi làm việc hôm nay nên đã thức dậy hơi trễ, anh đang tắm và sắp xong.

Anh Billy đành ra phòng khách ngồi chờ cho bạn mình tắm xong thì sẽ vào tắm; nhưng đang khi ngồi chờ được vài phút thì anh chợt nhớ ra là anh vẫn còn một cái quần lót và một cái áo may ô phơi ở đằng sau vườn sáng nay nên anh vội đứng dậy, mở cửa nhà bếp để đi ra sau vườn lấy quần lót và chiếc áo may ô mang vào nhà.

Lẽ dĩ nhiên khi anh đi ra vườn lấy quần áo, anh tâm sự cho tôi biết là anh vẫn tòng ngồng không mặc quần, giống như đứa con nít cởi chuồng, không biết xấu hổ là gì vì anh biết rõ hai căn nhà kế

cận nhà anh, một bên tay phải và một bên tay trái đều bỏ trống cả mấy tháng nay, không có người ở, và lại anh cho biết lúc anh ra vườn thì trời đã nhá nhem tối, khó có ai có thể nhìn thấy rõ cái “cửa quý” của anh được nên anh cảm thấy không cần phải mặc quần áo vào làm gì cho thoải mái và còn đỡ mất thì giờ.

Sau khi vào buồng tắm rửa sạch sẽ mặc quần áo lót xong, vừa bước chân ra khỏi phòng tắm thì nghe thấy có tiếng gõ cửa, anh liền vội ra mở cửa thì đã trông thấy hai người đàn ông mặc sắc phục cảnh sát đang đứng đợi ngay trước cửa nhà và một trong hai người lên tiếng nói cho anh biết là họ thừa lệnh cấp trên đến để còng tay, bắt giam anh về tội công xíc tu sỹ, mới xảy ra cách đây khoảng một tiếng đồng hồ, ngay tại vườn sau nhà của anh, và khi về trại giam, họ sẽ cho anh biết rõ các chi tiết thêm của sự việc. Thế là chưa kịp ăn uống gì, hai tay anh bị còng lại và được dẫn lên xe cảnh sát

để đưa về trại giam chờ ngày xét xử. Khi về đến trại tạm giam, anh được người ta cho biết là có một người đàn bà và người con gái của bà ta mới 14 tuổi kêu điện thoại cách đây 2 tiếng đồng hồ cho cảnh sát, tố giác anh là người đã có hành động phô bày cái “của quý” của anh ra trước mặt hai mẹ con bà như là để cố ý khêu gợi tình dục cho hai mẹ con họ, trong khi hai mẹ con họ đang đi xem xét tình trạng căn nhà bên cạnh nhà anh để dự định thuê và lúc đó có sự hiện diện của người chủ nhà cùng đi chung với họ nữa.

Anh Billy trải qua một đêm dài nằm trong xà lim với nỗi lo âu, mất ngủ, sống trong trạng thái kinh hoàng, khiếp sợ có lúc tưởng như sắp tắt thở vì anh bị hai ông tù nhân trẻ tuổi hơn, nằm cùng chung một xà lim, nửa đêm nổi hứng, hai tên hợp lực nhau đè anh ra để làm tình trong tiếng kêu la cầu cứu của anh nhưng đêm khuya thanh vắng, chẳng thấy bóng ai tới can thiệp.

Sáng sớm hôm sau anh Billy đóng 1,500 đô cho luật sư tư của mình và cộng thêm 800 đồng nạp cho hãng đóng tiền thế chân (Bail company) để anh được tại ngoại hầu tra, chờ đến ngày ra trình diện phiên xử. Có lẽ là để bảo vệ cho thân chủ của mình thêm phần nhẹ tội nên luật sư của anh đã khuyên anh nên đi khám bác sĩ tâm thần để bác sĩ chứng nhận đầu óc anh không được bình thường và anh đã phải trả thêm 1500 đô nữa. Trớ trêu thay, sau khi bác sĩ căn cứ vào những lời khai rất thành thật, minh bạch, rõ ràng của anh là tại sao anh dám cởi truồng chạy ra ngoài vườn như phần trên thì vị bác sĩ giám định tình trạng của anh đã xác nhận rằng anh là người rất bình thường, không có một triệu chứng nào bị rối loạn tâm thần cả. Thế là số tiền 1500 đồng trả cho bác sĩ coi như tiền đổ xuống sông, không giúp được lợi ích gì cho mình!

Sáu tháng sau trong phiên tòa xử bồi thẩm đoàn, qua lời biện hộ của luật sư tư, giấy giám định y khoa của bác sĩ tâm thần, và những lời nhân chứng của hai mẹ con khai rõ là chính họ đã nhìn thấy tận mắt cái “của quý” của anh Billy phơi bày cho họ xem và mặc dầu người chủ nhà có xác nhận trước tòa là có thấy anh Billy ở ngoài vườn vào lúc đó nhưng không hề nhìn thấy “cái đó” của anh Billy. Sau hơn một tiếng đồng hồ nghị án, Tòa tuyên phạt anh Billy 10 năm tù về tội vừa kể trên và căn cứ theo phán đoán thì yếu tố quan trọng nhất làm anh Billy phải lãnh bản án khá nặng nề này, có lẽ là vì anh ta đã cố ý phô bày cái “của quý” của anh trước mặt một em bé gái 14 tuổi, còn đang trong tuổi vị thành niên mà luật pháp Hoa Kỳ nói riêng, tuyệt đối ngăn cấm không cho phép người ta được quyền phô bày cho những trẻ em nhìn thấy dù ở hoàn cảnh nào. Nếu ai vi phạm điều này bị coi như phạm một trọng tội.

Vậy theo như luật của tiểu bang, nếu anh Billy ở trong tù có hạnh kiểm tốt, thi hành kỷ luật của nhà tù một cách nghiêm chỉnh và không làm điều gì xằng bậy trong suốt thời gian ở tù thì vừa đủ

5 năm sau anh sẽ được tha ra về đi làm bình thường, sống tự do ở nhà để thi hành nốt 5 năm còn lại của bản án.

Câu chuyện của anh Billy làm tôi liên tưởng đến năm ngoái cũng vào tháng này, có một anh sinh viên Việt Nam, đang theo học năm thứ hai đại học thì bị lãnh một năm tù treo và trước khi được thả về nhà để tiếp tục đi học, anh phải đi học tập và ăn ở trong một trại kỷ luật quân sự 3 tháng (Boot Camp) vì anh cũng vô tình đem phô bày cái “của quý” của anh cho người hàng xóm nhìn thấy.

Đó là vào một buổi chiều tối cuối tuần, anh đến tham dự một bữa tiệc nhậu với bạn bè tại một nhà người bạn. Mọi người đến dự tiệc đều uống bia quá nhiều và trong nhà lại chỉ có một wash-room, lúc nào cũng có người đang chờ đợi dùng trong khi anh sinh viên này không thể nào chịu đựng để chờ đến lượt mình lâu hơn nữa nên anh đành chạy vội ra ngoài vườn sau cửa ban để giải quyết bầu tâm sự.

Xui xẻo cho anh là đang khi anh “tươi cỏ” gây những tiếng nước chảy róc rách, làm cho một bà già người Mỹ hàng xóm, cư ngụ nhà bên cạnh, tưởng lầm là trời bắt đầu đổ mưa, vội vàng chạy ra phía sau cửa sổ sau vườn để định đóng cửa sổ lại thì bà quá đỗi ngạc nhiên, trợn tròn đôi mắt để nhìn rõ cảnh tượng miệng anh này đang ngậm điều thuốc lá bóc khói, mặt ngẩng lên nhìn trời với đôi mắt lim dim như trạng thái thả hồn theo khói thuốc bay, còn hai tay thì đang nắm giữ cái “của quý” của anh, phun ra những tia nước lên đám cổ khô. Bà ta liền

gọi điện thoại trình báo sự việc đang diễn tiến cho cảnh sát biết để yêu cầu họ đến để bắt anh ta đưa về năm ấp.

Anh cũng bị buộc tội công xúc tu sĩ nhưng anh ta vẫn còn một chút may mắn hơn anh Billy nhiều là chỉ bị tòa phạt vạ 1 năm tù treo, cộng với ba tháng học tập trong quân trường vì có lẽ bà Mỹ già này đã quá lớn tuổi rồi chăng?

Người viết bài này nghĩ nếu bà này còn trẻ tuổi hoặc ở tuổi vị thành niên như trường hợp hai mẹ con trong câu chuyện của anh Billy nói trên thì có lẽ anh sinh viên này chắc phải lãnh cái búa công lý nặng gấp hai lần mà anh Billy đã nhận.

Anh sinh viên này đứng ở ngoài vườn để thả bầu tâm sự của mình và còn được hưởng gió mát, ở tư thế bất động, kéo dài lâu hơn 2 phút, trong khi anh Billy chạy vội ra vườn chỉ để lấy bộ quần áo lót, rồi chạy liền vào nhà ngay tức khắc, ở thế di động, chưa đầy một phút nhưng anh lại lãnh án nặng gấp 10 lần hơn anh sinh viên.

Xin phải nói rõ cho cùng, về phương diện pháp lý, có thể Tòa xét đoán thấy trong hoàn cảnh khẩn trương như vậy, anh sinh viên này không có sự lựa chọn nào khác hơn là phải có phản ứng nhanh chóng như thế, vì nếu anh cố giữ lâu thêm ít nữa, có thể sẽ bị nổ tung bọng nước vì không chịu nổi sức ép trong cơ thể.

Ngược lại trong trường hợp của anh Billy, Tòa có thể tin tưởng rằng hai mẹ con bà ta nói lên sự thật vì biết đâu trong một phút nổi hứng bất tử, không kìm

hãm nổi, anh Billy đã cố ý phô bày cái “của quý” của mình cho họ xem thì sao?

Hai vụ án trên đây cho chúng ta thấy rằng Hoa Kỳ là một quốc gia dân chủ pháp trị, từ một việc làm, một cử chỉ nhỏ bé hay to lớn của chúng ta, vô tình hay hữu ý mà chúng ta vi phạm đến pháp luật quốc gia này, đều bị đưa ra công lý xét xử trong tinh thần bình đẳng trước pháp luật (Due process).

Có một điều duy nhất mà chúng ta luôn luôn nhớ trên cõi đời này tuyệt đối trong việc giải quyết những tranh chấp, những bất công, những dị biệt về mọi phương diện như xã hội, tôn giáo, pháp luật, v.v... khó có thể xảy đến với chúng ta, mà chỉ có sự công bằng tương đối có thể đến với chúng ta đã là điều quá may mắn và đáng quý lắm rồi, đừng mong đợi điều gì thêm hơn nữa để tự mình sẽ chuốc lấy sự phiền muộn, nỗi thất vọng ê chề.

Quả thật, đúng như vậy vì qua nhiều năm liên tục, người viết bài này đã từng phục vụ trực tiếp trong ngành tư pháp liên bang Hoa Kỳ nên thường ngày có dịp đọc một số hồ sơ tội trạng quan trọng và quan sát một số phiên xử đặc biệt để thấy rằng những bị cáo (Defendants) nào không có tiền bạc thuê mướn luật sư giỏi để bào chữa tội trạng và bênh vực quyền lợi cho mình trước Tòa thì quả là một sự thiệt thòi lớn lao cho đương sự.

Vậy điều tốt nhất là trước khi chúng ta định làm một công việc gì, một hành động gì, chúng ta nên tham khảo, hỏi ý kiến với những người hiểu biết về pháp luật hơn chúng ta, để xem công việc đó, hành động đó mà chúng ta dự định làm có thích hợp hay sẽ vi phạm pháp luật.

Tóm lại, câu nói: “Phòng bệnh hơn chữa bệnh” là một lời khuyên hứa hiệu nhất cho chúng ta nếu chúng ta không muốn bị liên lụy đến pháp luật là một chiếc búa công lý, thẳng tay trừng trị những người vi phạm luật lệ hiện hành cho dù vô tình hay cố ý! •

XUNG TỘI

- Thưa cha, con đã ăn trộm một con ngỗng để thịt trong ngày Lễ Độc Lập vừa qua.
  - Như vậy con đã phạm điều răn thứ Bảy và con không được ăn thịt con ngỗng đó!
  - Vâng. Con xin vâng lời Cha dạy, nhưng nếu con mang con ngỗng đó đến cho cha thì con có được tha tội không?
  - Tại sao con lại có ý tưởng sai trái như vậy? Chắc chắn là ta không bao giờ nhận như thế. Con phải mang trả cho chủ nhân nó!
  - Nhưng thưa Cha nếu chủ nhân của nó không nhận?
  - Lúc đó con có thể nuôi hay thịt nó vì con cần nó hơn họ.
  - Vâng cảm ơn Cha. Xin Cha cầu nguyện cho con.
- Cha về đến nhà xứ thì thấy mất một con ngỗng trong sân...

Chuyện văn hóa hiện nay ở Việt Nam

Văn Hóa

NGỌNG

• TRẦN VĂN GIANG

Ngọng thường xuất phát từ (địa) phương ngữ, thổ ngữ có nghĩa là chỉ chi phối, chỉ có ảnh hưởng giới hạn trong một miền, vùng, địa phương nào đó. Tuy nhiên trong thực tế, qua cuộc cách mạng tin học và với sự có mặt của một nền văn hóa Xã Hội Chủ Nghĩa “Mac Keno” không người lái, vinh quang vô địch... (trong cái văn hóa “Mac Keno” (mặc kệ nó) - chủ trương ngu dân thì việc dân bị ngọng cũng là chuyện tốt thôi; miễn sao dân ngu cứ việc “ngu” và đừng “phản động, chống đối đảng và nhà nước” là được rồi!)

Ngọng nói đã dần dà tràn lan qua ngọng viết và cả hai thứ ngọng trở thành quốc nạn hôi nòi không hay. Hãy nghe và xem các thí dụ thật-không phải loại vu vơ chế nhạo để giải trí tiếng nói vùng miền trong các hài kịch rẻ tiền, vô trách nhiệm - Các “video clip” phỏng vấn các bác “nhân dân” trong nước, hoặc các tựa đề, các bài viết đứng đắn trên báo in và báo điện tử “lè phải,” băng rôn tuyên truyền của cộng sản ở VN, bảng chỉ dẫn lưu thông của “nhà nước,” bảng hiệu thương mại, quảng cáo của quần chúng toàn quốc trước mắt bàn dân thiên hạ, chúng ta không khỏi lo lắng ái ngại cho tương lai tiếng Việt.

Có lẽ chúng ta chưa hề thấy có thống kê chính thức nào cho toàn quốc Việt Nam về tỉ lệ dân chúng nói ngọng; nhưng theo cá nhân người viết, phải có đến trên 50% dân số Việt Nam nói “ngọng” cách này hay cách khác.

Khái quát về phương ngữ ba miền

Nói ngọng là “đặc sản” của địa phương, là chuyện bình thường; tuy vậy, “chuyện bình thường” lúc nào cũng có ngoại lệ. Không

phải bất cứ ai sống trong một vùng có người nói ngọng thì họ cũng đương nhiên phải nói ngọng. Có nhiều người sinh ra và sống ngay trong vùng nói ngọng, chẳng hạn đa số dân Hà Nội không nói ngọng hai phụ âm “l,n,” nhưng mà có nhiều “cư dân” đến từ các vùng lân cận (như Hà Nam Ninh) lại nói ngọng. Nhiều người Hà Nội “kỳ thị” ngay cả người “Hà Lội” nói ngọng (!)

Một lần nữa, những ghi chép sau đây chỉ có tính cách tượng trưng điển hình, không phải tuyệt đối; tất nhiên còn cần nhiều bổ túc và sửa chữa.

I- Bắc kỳ

Cơ bản sự “ngọng” của dân Bắc kỳ là phát âm “nhe” hẵn đi các phụ âm dẫn đầu mỗi chữ (như tr, r, s...). Các chuyên gia Ngôn ngữ khắt khe thì cho rằng người Bắc “lười” không chịu khó uốn lưỡi một chút cho đúng âm mà lại chọn khuynh hướng đọc dễ dàng hơn: giảm bớt cái âm uốn cong hay cao lên của phụ âm đầu.

Dân Bắc kỳ nhất là các vùng Hưng Yên, Hải Dương, Hải Phòng, Quảng Ninh, Nam Định, Hà Nam, Bắc Ninh..v.v.., và ngay cả dân cư đất “ngàn năm văn vật”- 13 huyện Hà Nội - rất “phổ thông” nói ngọng lúi lo (và đặc biệt bị lưu tâm nhiều nhất) hai phụ âm “l,n.” Chẳng hạn:

“Đi Hà lội mua cái lồi về lầu cơm lèp.”

(“Đi Hà nội mua cái nồi về nấu cơm nếp.”)

Hoặc là:

“Chỗ lược lày lồng, lội được!”

(“Chỗ nước này nông, lội được!”)

Hay:

“Thằng Nong nàm việc thì nêu náo; nhưng nòng nọc thì ló gắp nia gắp nja.”

("Thăng Long làm việc thì lếu láo; nhưng lòng lớn thì nó gấp lia gấp lịa.")

"Mình không nàm thì ló bảo mình không nàm; mà mình nàm thì ló nại bảo mình nàm ne, nàm nấy nè."

("Mình không làm thì nó bảo mình không làm mà mình làm thì nó lại bảo mình làm lấy lệ")

"Tự nhiên như người Hà lội." Toàn bộ các chữ có "l" phang tới luôn thành "n" và ngược lại (!)

Đại đa số dân Bắc kỳ (kể cả người viết và gia đình) còn nói trật nguyên âm "r, d, gi" ("rò" thành ra "dò" hay "giờ"), như : "Kính dâm." (Kính râm / kính mát.) - "Mấy giờ dzồi?" ("Mấy giờ rồi?")...

Một em xuống sân khấu (bây giờ bọn việt cộng gọi là "phát thanh viên") của một chương trình truyền hình trên VTV ở Việt Nam loan báo tin thời tiết nghe mà muốn "dởn da vịt" như sau:

"Có mưa dào dải dác; nhưng dét da diết."

("Có mưa rào rải rác; nhưng rét (lạnh) ra riết.")

"Mưa dừng ơi mưa dừng."

(Như ông bạn Vũ Khanh của tôi ca lời bản nhạc "Mưa Rừng" của Huỳnh Anh)

Và nổi bật nhất và phổ thông nhất là "tr, ch:"

"Mười lăm chǎng chòn; mười sáu chòn chǎng."

("Mười lăm trăng tròn; mười sáu tròn trăng.")

Hay là:

"Đường xưa lối cũ có bóng che, bóng che che thân làng"

"Đường xưa lối cũ có ánh chǎng, ánh chǎng soi đường đi..."

(Lời ca bài hát "Đường xưa lối cũ" của Hoàng Thi Thơ mà tôi nghe ca sĩ Quang Minh, dân Hải Phòng, hát)...

Một số địa phương ở Bắc như Nam Định, Ninh Bình và Thái Bình... vẫn phát âm đúng các phụ âm "r, d và gi" trong khi phần lớn các vùng khác (ở miền Bắc) đều phát âm sai...

Nên để ý, thật oái oăm, nghịch lý ở đây là hai thứ ngọng (có lẽ vì lười không chịu uốn lưỡi?!) rành rành "tr" thành "ch" và "r" thành "d, gi" của dân Bắc kỳ lại được đại chúng có khuynh hướng rộng lượng chấp nhận xem như "đang chuẩn" riêng trong việc hát lời ca của ngành tân nhạc (?)

Một vài ca sĩ không phải gốc Bắc kỳ như Ngọc Hẹ (Đà Nẵng / Quảng Nam, miền Trung), và Phương Dung (Gò Công, miền Nam) khi hát tân

nhạc đôi khi đã cố tình phát âm đúng chữ "tr" (trăng, trong, trời...) chứ không đổi sang "ch" như thông lệ thì nghe lại có vẻ rất căng thẳng (?) và ngượng ngạo (?) Thành ra vấn đề âm thanh ngọng (mà thuận tai?) được chấp nhận (hay không) còn tùy vào sự cảm nhận của đại chúng... Như vậy, không có gì gọi là "chuẩn" tuyệt đối cả.

Vùng Hải Hậu, Nam Định thì lại ngọng "tr, t" một cách khác:

"Con trâu tắng nằm cạnh gốc te tựi giữa tuta hè."

("Con trâu trăng nằm cạnh gốc tre trui giữa trưa hè.")

Dân Gò công cũng nói "con tâu tắng" (Con trâu trăng), "bến te" (Bến tre) !

Tương tự, một số dân ở địa phương Thái Bình thì lại ngọng ngược lại với các vùng khác hai chữ "r, d" nghe rất lạ tai (ở đây "d" lại thành "r"; âm "dò" thành ra "rò"). Như bà hàng xóm của tôi (gốc Thái lợ) là dân di cư 1954 ở Sài gòn cứ gọi con ơi ơi như sau:

"Rương ơi Rương! Ra đây mẹ cho miếng rửa."

("Dương ơi Dương! Ra đây mẹ cho miếng rửa.")

Hà Tây, Hà ta thì cũng "lười," bỏ bớt dấu huyền của mỗi chữ cho nó đỡ vướng:

"Con bo vang." ("Con bò vàng.")

Và hát là:

*"Nhìn chiêu vang đồi thông thưa thớt
Long bôi hôi buôn trong theo bóng..."*

("Nhìn chiêu vàng đồi thông thưa thớt...")

Lòng bôi hôi buôn trông theo bóng...")

(Lời bản nhạc "Chiêu Vàng" của Nguyễn Văn Khánh)

Rất nhiều người miền Bắc đọc sai tất cả chữ phụ âm "s" thành âm "x" trong khi người miền Trung và miền Nam lại phân biệt "s, x" rất rõ ràng. Dân Bắc kỳ đọc "s, x" đại khái như sau đây:

"Xáng xóm xương xuống xào xác; xã xê xưa xoạn xuống xuống xang xông."

("Sáng sớm sương xuống xào xác; xã xê sửa soạn xuống xuống sang sông." - Và tất cả "S, X" đều phang thành "X" hết ráo cho nó tiện sổ sách).

Mẹ tôi còn kể thêm là ở ngoài Bắc, có vùng còn ngọng nguyên âm "s, x" ra "th" mà tôi chưa kiểm chứng được xem ra loại ngọng này thuộc vùng nào (?) Kính nhờ các bác uyên thâm bổ túc dùm nhà cháu ở phần này nhé:

"Thúng hay thảm? Hay trẻ con thậm thàn."

(“Súng hay sấm? Hay trẻ con đậm sàn.”)

2- Trung kỳ

Dân Trung kỳ (Huế và các xứ Quảng) hầu hết nói chéo (sai?) hai dấu hỏi ngã: “Đẽ kĩ niêm...” (“Để ký niêm...”)

(Ông PNN, nhà văn nổi tiếng với nhiều tác phẩm về đời lính, tiếp lời MC Nam Lộc trên một chương trình của hãng “Asia” trong chủ đề “Vinh danh người lính QLVNCH”).

Hoặc đổi nguyên âm “t” thành “c” ở cuối chữ:

“Làm lụng đầu tắc mặc tối.”

(“Làm lụng đầu tắt mặc tối.”)

Người Huế chính gốc “ót hiểm” còn chơi thêm dấu “nặng” vào hầu hết các chữ; và đồng thời thêm “g” ở cuối chữ “không có g.” Hiểu như vậy thì quý vị cũng đừng ngạc nhiên khi một cô thơ hốt tóc người Huế thơ mộng hỏi:

“Anh muốn cắt dài hay cắt ngắn?”

“Hắng” / “Hắn”

Các bà mẹ người Huế cẩn dặn con gái đi lấy chồng xa là không bao giờ nên nói câu sau đây ở bên nhà chồng:

“Đêm qua con ngủ không đủ!”

Dân Xứ Quảng, đôi khi cho thêm nguyên âm “o, a” ở giữa chữ cho long trọng:

“D(o)ám no(á)i” / “Đám nói”

Hay:

“D(o)ám ho(ả)i” / “Đám hỏi.”

Hoặc:

“Lâu đ(o)ài tình (o)ái.” / Lâu dài tình ái.”

“Quê ch(o)a” / Quê cha.”

Dân xứ Quảng (Nam) cũng hay nói sai nguyên âm “a, ă, e, ê, iê:”

“Nôm boa bửa không tém một bửa.”

(Đọc số phone: “537-0817” nghe tưởng như là “Năm ba bữa không tắm một bữa!”)

“Nôm boa bửa không tém không tém.”

(Đọc số phone: “537-0808” nghe tưởng như là “Năm ba bữa không tắm không tắm?!.”)

Vùng Bình Định Qui Nhơn phát âm “hoi sai” nguyên âm “a, ă, e, ê, iê:”

“Eng. Không eng thì tép đèn đi ngủ.”

(“Ăn. Không ăn thì tắt đèn đi ngủ.”)

Hoặc:

“Chó kēng” / Chó cắn;”

“Nghem” / Nghiêm.”

Dân Khánh Hòa, Nha Trang, Phú Yên ngoài “a, ă, e, ê, iê...” (nhưng nghe sai có vẻ nhẹ nhàng hơn người Bình Định) còn đọc “o” thành ra “u” mới chết. Gia đình thằng em cột chèo của tôi người Nha Trang (Khánh Hòa) nói thoái mái mời tôi:

“Mời anh ở lại ăn cum” / “ăn cơm.”

3- Nam kỳ

Dân Nam kỳ, đa số, có khó khăn khi phát âm các chữ bắt đầu bởi phụ âm “v, d.” Chẳng hạn:

“Anh Dâng dzê dê dzợ dâng dzặng. Dâng dzặng dâng dzê.”

(“Nghĩa: Anh Dân Vệ dê vợ của anh cán bộ Ty Dân Vận Chiêu hồi làm cho anh cán bộ Dân Vận giận anh Dân Vệ”)

Hoặc:

“Cười lên đi để dzăng dzàng sáng chóí” / Răng vàng.”

(Lời hát nhái trong dân gian cho câu “Kìa thôn quê dưới trăng vàng bát ngát” từ bài “Khúc ca ngày mùa” của Nhạc sĩ Lam Phương).

Hoặc:

“Đi đâu chơi mới dzê hả? Dzui hông?...”

(“Đi đâu chơi mới về hả? Vui không?”)

Và sai lẩn lộn phụ âm “t, c” ở cuối mỗi chữ, đồng thời đôi khi tiện tay bỏ bớt luôn nguyên âm (a, e, i, o, u) ở giữa chữ:

“Kếch chặc tình thâng hủ.” / “Kết chặt tình thân hữu;”

“Cúi từng có giá đặc biệt.” / “Cuối tuần có giá đặc biệt.”

Đồng bào “miền Nam” ta cũng dùng chéo (sai?) hai dấu “hỏi ngã” và thêm “g” vào chữ “không g” như các bác Trung kỳ:

“Cho tui xinh nửa chéng cơm nửa.”

(“Cho tôi xin nửa chén cơm nữa.”)

“Tổ quắc ăng năng” / “ăn năn,”

Riêng tôi là dân Bắc cờ di cư chính hiệu rau muống tương Cự đà, nhưng ở thuở thiếu thời bạn bè phần lớn lại là dân Nam cờ... Một hôm tôi có cái quần rách, thấy thằng bạn nhà nó có máy may cho nên hỏi nhò nó vá dùm:

- Ây Minh, tao thấy nhà mày có máy may. Nhờ mày làm phước chạy cho vài đường chỉ vá cái ống

quần bị rách này.

Thằng bạn Minh Đen Nam cờ của tu từ chối, và trả lời là:

-Ê mà, tao không biết “đẹp mái.”

Tôi nói chọc quê nó (mà không biết nó có hiểu hay không?):

-Trời đất! Mày lớn xác cờ này mà không biết “đẹp mái.” Tao đã thấy mày “đẹp mái” nhuyễn lấm mà.

Chữ “máy” mà phát âm trật chìa thành “mái” thì nghĩa đen và nghĩa bóng đều đổi hết; dễ bị hiểu lầm lắm còn gì ?!

Còn bà mẹ vợ tôi, người Nam gốc Long Xuyên, khi nói đã tự ý đổi “y” thành “i” ở cuối chữ tương tự như câu:

“Tìm chúng tôi có báng đủ các loại đồng hồ đeo tai.” “

“Tiệm chúng tôi có bán đủ các loại đồng hồ đeo “tay”

(của ca sĩ BC làm quảng cáo cho tiệm đồng hồ “Tick-Tock” ở phố Bolsa trên Truyền Hình Việt Nam).

Riêng dân vùng đồng bằng sông Cửu Long: Cần Thơ, Bạc Liêu, Sóc Trăng còn ngầu hơn, miệt này phát âm chữ “r” thành ra “g” nghe thoảng như lưỡi bị ngăn (?) hoặc giống tiếng Miên (?):

“Bắc con cá bỏ gỗ, nó gục gịch gục gịch gốc dzào gỗ gao găm.”

(“Bắt cá rô bỏ rổ, nó rục rịch rục rịch rớt vào rổ rau răm”).

Tôi có rất nhiều bạn Cần thơ, Bạc liêu nói kiểu “đi ga... chết gõi” (“đi ra... chết rồi”) này. Nghe riết rồi cũng quen tai.

Ngoài ra, còn có hàng chục thổ ngữ nhỏ khác với cách phát âm và chữ dùng mà người vùng khác không tài nào hiểu nổi. Tuy nhiên bài viết ngắn này chỉ là một bài tạp bút không phải là một bài khảo cứu ngôn ngữ; cho nên, trong phạm vi giới hạn, không tiện kể ra hết cho hoàn tất, đầy đủ. Nếu hưởn, quý vị có thể tự tìm hiểu thêm ...

Có một điều đáng để ý là người miền Nam nói sao thì họ viết y như vậy cho nên người Nam dễ bị sai chính tả (ngọng viết) hơn là đồng bào miền Bắc và Trung.

Người miền Bắc và Trung tuy phát âm sai nhưng phần lớn lại viết đúng chính tả!

Kinh nghiệm gia đình và cá nhân người viết

Tôi sinh ra tại vùng ngoại ô của thành phố

Hải Phòng vào năm 1950 và lớn lên ngay giữa trung tâm thành phố cảng này - Thật ngẫu nhiên, Hải Phòng cũng là sinh quán của một số văn nghệ sĩ tên tuổi đương thời như: nhạc sĩ Văn Cao, Gia đình Lữ Liên (Lữ Liên, Thúy Liễu, Bích Chiêu, Tuấn Ngọc, Khánh Hà, Anh Tú, Thúy Anh, Lưu Bích... cả tiểu đội!), kép cải lương Hùng Cường, minh tinh Thẩm thủy Hằng, nhạc sĩ Ngô Thụy Miên, ca sĩ Thu Phương, Quang Minh... (người viết xin phép được tiện đây thấy người sang bắt quang làm họ một tí - gọi là để cho thay đổi không khí!) nhưng đồng thời tôi cũng tự phát giác ra Hải Phòng là “thủ đô nói ngọng” (loại “phản cảm,” “nhà qué” “có 102 - một không hai - “l,n”) của Việt Nam (xin lưu ý: Tôi thấy các “siêu sao” gốc Hải Phòng nổi tiếng mà tôi vừa liệt kê ở trên không có “sao” nào nói ngọng “l,n” cả mới là lạ thiệt!).

Gia đình nhỏ của bố tôi có 3 anh em trai, tất cả đều sinh ra tại Hải Phòng. Tôi cứ nhầm mắt mà vẫn yên tâm cam đoan là cả ba người (bố tôi và hai ông chú) đều nói ngọng lúc thiếu thời... Khi lớn lên, bố tôi và một ông chú nhỏ tuổi nhất làm “cách mạng kinh tế” phá rào, vượt qua lũy tre xanh, rời xa khỏi địa bàn Hải Phòng, đi lính quốc gia...

Kết quả, sau này hai người (Bố tôi và ông chú trẻ) nói và viết tiếng Việt không còn ngọng một tí tí ông cụ nào. Riêng ông chú tuổi kế bố tôi ở lại “bám trụ” Hải phòng ngay từ ngày đầu chú mới sinh ra cho tới tận bây giờ; thì ông chú này và 8 đứa con vẫn ngọng đặc cán mai!

Năm 1948, bố tôi 24 tuổi từ Sài gòn trở về Bắc làm cảnh sát Hải Phòng; và lập gia đình với mẹ tôi - mẹ tôi cũng là dân sinh quán Hải Phòng; và chính mẹ tôi cũng nói ngọng “l,n.” khá nặng. Tôi và 3 đứa em lớn được sinh ra tại Hải Phòng.

Năm 1954, gia đình tôi (bố mẹ và 4 anh em tôi) tỵ nạn cộng sản theo làn sóng di cư vào Nam. Đến hôm nay, gia đình tôi có cả thẩy 8 anh em ruột và gia đình ông chú trẻ của tôi có 5 đứa con; tất cả chúng tôi (tổng cộng 13 người con của thế hệ thứ nhì) không có một ai nói ngọng “l,n” (nên biết chúng tôi nói rặc tiếng Bắc kỳ 54 y chang như quý vị nghe giọng nói của ca sĩ Vũ Khanh và Ý Lan - hoàn toàn khác hẳn với giọng Bắc kỳ 75 của Bằng Kiều, Nguyễn Hồng Nhung).

Năm 2005, tôi có dịp về Việt Nam, ghé qua thăm quê quán Hải Phòng thì mới thấy là tất cả toàn bộ (“chăm phần chăm”) họ hàng bên nội bên ngoại của tôi đều ngọng “l,n” hết ráo.

Một cô cháu gái của tôi, tuổi hai mươi mấy, trông dáng trắng da dài tóc xinh xắn, làm giáo viên tiểu học ở Hải Phòng, cũng ngọng “l,n” rất trầm trọng (có nghĩa là tất cả các chữ “l” đều phang ra thành “n” và ngược lại); Ngọng lúi lo (“l,n”) mà làm nghề mô phạm dậy trẻ con thì xem ra còn tệ hơn là đặc công khủng bố (văn hóa).

Làm thiệt mạng (rất nhiều) người chứ chẳng phải chuyện đùa!

Qua kinh nghiệm của gia đình và cá nhân tôi thì sự phát âm sai (ngọng) phần lớn là vì ảnh hưởng của môi trường phát âm sai (Hải Phòng); không phân biệt được chữ đúng...

Nếu có dịp đi ra khỏi môi trường ngọng này, như bố và ông chú nhỏ của tôi chẳng hạn, và hội nhập vào môi trường phát âm đúng; hoặc có người chỉ dẫn như được học hành với thầy cô nói tiếng Việt chuẩn thì sự “ngọng” có thể dần dần sửa chữa được.

Như vậy, “ngọng” là một bệnh nan y thật nhưng không phải là hoàn toàn hết thuốc chữa...

Điều đáng chú ý là ngoại trừ loại ngọng “phản cảm” “l,n;” hầu hết các loại ngọng hay phát âm sai bét khác đều được công chúng dễ dãi xí xóa thông cảm. Ngọng “l,n” đặc biệt bị phân loại là “sai cơ bản,” “bất bình thường” “không chấp nhận được.”

Trong giao tiếp bình thường mọi ngày, người ngọng “l,n” đôi khi còn bị hiểu lầm và bị “đánh giá” thấp như “nhà quê,” “ít học,” “kém văn hóa...”

Trời đất! Quê tôi!

Bàn thêm một chút về lý do ngọng

Bên trong vòng đai lũy tre xanh, một cộng đồng khép kín, buổi sáng thức dậy đi làm ruộng, tối trở về nhà ăn uống nghỉ ngơi rồi ngày mai lại thức dậy đi làm ruộng tiếp thì với cuộc sống đơn giản như vậy, số người tiếp xúc hàng ngày chỉ loanh quanh là người trong gia đình làng xóm...

Lời ăn tiếng nói hàng ngày và phong tục đã thấm sâu vào trong con người. Sự nói ngọng (phát âm sai) đã trở thành thói quen chung (cả làng đều ngọng cả), không ai thấy có nhu cầu hay tác động gì cần thiết phải sửa đổi.

Sau khi ra khỏi lũy tre xanh, gia nhập một cuộc sống phức tạp hơn, bon chen hơn, phải giao tiếp rộng rãi hơn với mọi người khác xứ; rồi qua phản ứng của họ (người khác xứ nghe mình nói ngọng thương hổn nổi!) người phát âm sai lúc đó mới cảm thấy được những cái bất lợi của việc phát âm sai của mình. Từ đó tác động vào ý muốn sửa chữa, vượt qua những lỗi phát âm.

Có một anh chàng “ngọng” đẹp trai vừa chân ướt chân ráo ra khỏi lũy tre xanh; vào một buổi đẹp trời phải lòng một em gái văn minh phố thị. Mặc dù anh biết cô em nhiều lần tỏ vẻ lạnh lùng không muốn thân thiện (phần lớn cũng chỉ vì kỳ thị tiếng nói ngọng của anh ta), nhưng anh đẹp trai đã lỡ yêu rồi nên cũng liều, cố lấy hết can đảm viết ra một lá thư tình “ngọng.”

Quý vị thử tưởng tượng xem khi đọc lá thư “phản cảm” này đại khái như dưới đây thì liệu cô nàng “xí x potrà, khó tính” có mũi lòng rồi đổi ý hay không?

“Em Nan ơi. Anh đã “nhiệt liệt” no nắng cho em đủ mọi chuyện thế mà em vẫn chưa hiểu cho nòng anh; Em vẫn tỏ vẻ lạnh nùng với anh. Bay

giờ anh không biết phải nàm thế nào để nấy được nòng em....
Nê."

Em Lan ("Nan") vì đã "dị ứng" sắn với sự ngọng của anh Lê cho nên tỏ vẻ cự tuyệt hơi quyết liệt. Em Lan dùng chính ngôn ngữ của anh "Nê" trả lời anh "Nê" vì mong anh "Nê" dễ hiểu rõ ý của em.

Em Lan viết trả lời anh "Nê" đại khái như vậy:

"Anh Nê nàm em sợ nấm. Em còn bé, không dám nghĩ đến chuyện tình cảm người lớn... Nếu anh không giận em thì xin anh vui nòng nàm phúc "sơ tán" qua vùng khác nàm ăn để em còn yên chí học hành; no cho tương lai.

Lan."

Chuyện tình cảm tha thiết, thành thật, đứng đắn mà không may dùng phải chữ nghĩa ngượng ngạo của lũ Việt cộng lại cộng thêm chữ viết ngọng thì đúng là một thảm kịch chứ không giống hai người đang diễn hài (kịch)...

Thiệt tình... Ai bảo cuộc đời này không bất công?

Làm sao sửa được tật nói ngọng?

Truớc hết người nói ngọng phải tự ý thức được sự ngọng của mình thì vấn đề sửa đổi mới có hiệu quả - Cái mục này "nói" thì dễ lầm nhưng mà "làm" là chuyện vượt cả Trường Sơn Đông lấn Trường Sơn Tây trong một buổi...

Riêng đối với một số người bảo thủ lý luận là: "Đây là tiếng mẹ đẻ; cha ông tôi đều nói như vậy. Tại sao phải thay đổi" ... thì tôi đành chịu; đành chào thua!

Khoảng 5 tuổi trở lên, trẻ con bắt đầu hiểu được tiếng nói, và biết bắt chước cách phát âm tiếng mẹ đẻ. Nếu ngôn ngữ được uốn nắn ngay từ lúc này thì rất tốt (kể ra thì càng sớm càng tốt).

Người đứng ra hướng dẫn và uốn nắn tốt nhất là thầy cô giáo vì ngay cha mẹ nhiều khi cũng đã ngong sắn rồi còn gì hở trời ! Các cô giáo có than phiền là dù đã tương đối thành công trong việc sửa giọng ngọng của các em ở trong lớp; nhưng khi các em trở về nhà, sống giữa gia đình ông bà bố mẹ anh chị đều nói ngọng thì các em lại ngọng trở lại...

Thế mới chết người! Xem ra "sự nghiệp giải phóng dân tộc" còn dễ hơn là "sự nghiệp giải phóng ngọng!"

Muốn chữa nói ngọng thì phải nói cho chậm rãi để có thời giờ nghĩ và chỉnh các âm sai. Thầy giáo và bạn bè thân thiết có thể giúp đỡ rất hữu hiệu trong việc nhận diện các âm sai và sửa sai. Quan trọng nhất là sự kiên tâm, chịu khó luyện tập lâu dài.

Ở Mỹ có những chuyên viên về sửa chỉnh ngôn ngữ (Speech Therapist / Speech Therapy) được đào tạo đặc biệt để giúp các công dân Mỹ có vấn đề phát âm Anh Ngữ như ngọng, cà lăm.

Kiểm lại, một số các tay chơi thể thao nổi tiếng như Bill Walton (basketball), Bo Jackson (football) bị cà lăm rất nặng khi họ mới xuất hiện trong các cuộc phỏng vấn từ của các đài truyền hình thể thao phát hình các trận đấu giữa các trường đại học hoặc thể thao chuyên nghiệp. Nhưng chỉ sau một thời gian ngắn, nhìn thấy rõ là họ đã có thể trở thành người ăn nói bình thường, trôi chảy khi họ đảm nhận các vai trò phân tích thể thao (sport analysts) cho truyền hình Mỹ trong các trận đấu.

Đã có nhiều ý kiến cấp tiến khá mạnh dạn cho rằng giải quyết vấn đề ngọng phải bắt đầu ngay từ lớp thấp nhất của trường tiểu học. Các trường sư phạm đào tạo thầy giáo, cô giáo tiểu học được đề nghị sẽ phải bắt buộc có điều kiện thu nhận khắt khe: Chỉ thu nhận thí sinh, sinh viên (làm thầy giáo trong tương lai) không ngọng. Có như vậy thì mới mong tìm ra lời giải, cách xuyên phá được vòng lẩn quẩn (dirty cycles), của bài toán "ngọng."

Tình trạng ngọng hiện nay ở trong nước thật đáng bì quan:

Nhiều trường học của các huyện nằm ngay trong thủ đô, cái nôi văn hóa, Hà Nội (huyện Đông Anh hay Mỹ Linh chẳng hạn) có đến 30-40% tổng số học sinh tiểu học nói ngọng và 20-30% giáo viên ngọng - mà cả thầy Hiệu trưởng và "Hiệu Phó" cũng ngọng luôn thê! Thật hết biêt.

"Còn trời còn đất còn non nước
Có lẽ ta đâu (ngọng) mãi thế này?" •

NGỌNG NÍU NGỌNG NO

• LÊ HỒNG LÂM

Lâu lâu có một ông bộ trưởng, thứ trưởng hay một em hoa hậu á hậu nào đó xuất hiện trên sóng truyền hình quốc gia hoặc trong một sự kiện trọng đại nào đó mà nhỡ nói ngọng (thực ra là ngọng thật chứ chẳng phải nhỡ) là được một trận cười và dèm pha hội chợ.

Kể cũng đáng cười thật, nặng nhất là mấy quả “l”, “n”, cứ noạn hết cả nén. Đúng ra cũng oan thật, vì nói ngọng nó cũng như đặc sản vùng miền, nó thấm vào tận gan ruột, nó ăn vào tận cơ lưỡi rồi, nó như “basic instinct” bản năng gốc, uốn lẩm rồi mà bản năng nó trỗi dậy là thua, đâu phải muốn mà thoát ngọng. Thiên hạ được thể cười dèm pha, mà đâu biết chính mình cũng ngọng. Cả cái nước Việt này, thử hỏi đố tìm ra vùng nào không ngọng xem nào?

Vùng đồng bằng chiêm trũng Bắc bộ tính ra là ngọng nhiều nhất. Hải Phòng, Nam Định hẹn nhau lên thủ đô nói thế này: “MAI ĐÌ HÀ LỘI MUA CÁI LỒI VỀ LẤU CƠM LẾP”. Cách nhau có vài chục cây số thôi mà sang Hải Dương, Bắc Ninh hình như lại ngọng ngược lại.

Hồi tôi lên rừng Trường Sơn chơi với ông cậu đang phụ trách tuyến đường này, ông kể có ông thủ trưởng đơn vị người Hải Dương chửi anh lính lái xe ẩu một trận tối mặt tối mà thế này: “NÀM THÌ NUỒI. NÓI THÌ NÁO. THẤY NỒN NÀ NAO NHU TÊN NỦA. ĐI XE THÌ NẠNG NÁCH. NAO NÊN NÈ. NGÃ NUÔN. Ngọng mà chửi duyên thế thì kém gì anh hè Xuân Hin.

Từ sau những năm 1954, dân Hà Nội cứ tin tưởng giọng thủ đô là giọng chuẩn, là tiếng quốc gia, chính ra cũng ngọng níu nưỡi chứ hơn gì ai. Cứ nghe các cô phát thanh viên phát âm tròn vành rõ chữ “chong chéo” với cả “dun đẩy”, rồi thì “xung xướng” mới cả “dưng dung heo may” nghe vừa điệu vừa điệu, chỉ muốn đạp cho phát chữ ở đó mà chuẩn. Đọc nghe âm nhẹ đi thật, nhưng điệu quá có ngày gậy ông đập lưng ông, nghe nói có lần chị MC chương trình âm nhạc tưởng niệm Trịnh Công Sơn. Chị này nổi tiếng thanh lịch rồi, nhưng điệu, giới thiệu say sưa xong rồi, chờ đúng vào lúc cần

giới thiệu nhan đề bài hát thì buột mồm nói: “Sau đây mời quý vị cùng thưởng thức ca khúc NẴNG NẼ LỐI LÀY”.

Ở Ba Vì thì có con bo vang, nói kiểu gì toàn mất dấu, còn vô vùng Nghệ Tĩnh mình thương thì dấu gì cũng thành dấu nặng. “Mời anh ăn ĐU ĐỤ”. Giữa ban ngày ban mặt nghe nhộn quá!

Hồi đi phỏng vấn các ông nhà văn, sau khi hỏi chuyện đờи chuyện nghề xong thì cô cập nhật thông tin, bèn hỏi: “Đạo này chú có SANG TẠC MỌI nào không?” Nhà văn nghe không thủng tai, hỏi lại “Có cái gì?”. Chỉ càng quýnh, càng líu lưỡi, “Đạ, SANG TẠC MỌI”. Nhà văn càng nghe càng hoảng, gì mà mọi mới? Chỉ vì cái lưỡi phản chủ mà khuyết mất phần cập nhật thông tin sáng tác mới của nhà văn. Hôm sau đọc báo bạn thấy nó kể vách nhà văn nợ sấp in cuốn này cuốn kia, chỉ biết căm hận cái lưỡi của mình.

Tôi dân khu Bốn cũ, cả một vệt Bình Trị Thiên ấy toàn ngọng hỏi ngã, sợ nhất là BA DẤU HỎI đứng liền nhau. Ra Hà Nội học, cố uốn lưỡi cho giọng nhẹ đi,

mềm lại, nhưng lâu lâu vẫn bị phản chủ. Có lần qua sạp báo Hàng Trống, lưỡi gùi xe nên đậu bên ngoài, gọi với vô: “Lấy cho em tờ TUỔI TRẺ CHỦ NHẬT”.

Chị bán hàng đoán mồm một hồi không ra, hỏi lại:

- Lấy tờ gì?

- “TUỔI TRẺ CHỦ NHẬT.” - (Ba dấu hỏi biến thành dấu ngã)

Chị bán hàng vẫn không hiểu tờ gì, mắt tròn tròn làm tôi càng ngượng, điên tiết nhảy xuống xe, vào cầm tờ báo lên, dí vào mặt:

- Làm gì có tờ báo nào có ba dấu hỏi mà còn không biết”.

Chị chữa ngượng:

-Úi giờ, tưởng tờ gì... Tôi là mối ruột nên chị ấy dịu dàng chiều khách. Chớ có lần đi hàng sách quốc doanh, hỏi chị bán hàng:

- Có tập truyện ngắn mới của NGUYỄN KHÃI chưa chị?.

Người ta hỏi lịch sự ôn tồn thế mà chị gái mâu dịch ấy nhếch môi lên, trả lời đay nghiến thế này:

- Ở đây không có NGUYỄN TRÃI - rồi còn bồi thêm - “NGUYỄN TRÃI không viết truyện ngắn”. Muốn lao vào bóp cổ thế chứ li.

Còn Huế, có anh giai Hà Nội vô Huế cắt tóc, em nhân viên cắt tóc hỏi: “RỬA ANH CẶC NGẮNG HAY CẶC DÀI”. Giai Hà Nội sơ khiếp vía, tưởng gái Huế dịu dàng e ấp lắm vậy mà mới gặp đã hỏi kích cỡ như thế.

Cả một vệt Nam Trung Bộ từ Quảng Nam Đà Nẵng vô tới Phú Yên Bình Định thì ngọng kiểu gì mà toàn tưởng... nói lái. Ai đời CÁI LỐP XE ĐẠP mà toàn gọi là CÁI LÁP XE ĐỘP. Ngọng kiểu nói lái thế mà thích đùa, thích nói chữ lăm. “Thôi rồi Lượm ơi” mà thế nào lại thành “THAU RẦU LUỢM ÂU”.

Tôi nghe xong lăn ra cười, và thế là bị chửi thật: “CHUỖI CHO KHÔNG BÀNG PHƠ TIẾNG”. Tôi phải bóp mồm xin lỗi rối rít, song tối lại rủ, “Đi hát kơ rơ ơ kơ giải sầu không”, chịu không nổi lại lăn ra cười, thế là tôi đã bị giận thật luôn!

Cả một vệt miền Nam Tây Nguyên ngọng kiểu miền Nam Tây Nguyên, không nói được chữ Q. Xuống miền Tây thì cứ bắt CON CÁ GÔ BỎ VÀO GỒ. Có em đồng nghiệp người Cà Mau cao lêu hêu, hỏi ăn gì mà cao thế, em trả lời em chơi BÓNG GỒ nó mới cao chớ ăn gì. Tôi đi mua hoa Tết chê hoa héo, em bán hàng bảo, anh về chưng vài ngày, chăm tưới nước là tết nó nở GỰC GỒ khắp nhà.

Dãy, tôi kể đủ ngọng khắp miền Bắc Trung Nam rồi đấy. Có còn ai đủ dũng cảm không nói ngọng giơ tay lên nào?

Tôi viết thế không phải để bao biện mà tự trào là chính. Biết cười người được thì cũng biết cười mình được. Sáng nào cũng phải luyện hỏi ngã sai cả mồm đấy chứ chẳng phải đùa đâu, thế mà lâu lâu lại bị phản chủ.

Thôi đành an ủi, miễn không bị thiêu hạ chửi là tốt rồi!

Dù sao đây cũng là một nét đặc thù của văn hóa dân tộc vậy! •

(Sưu tầm)

Cũng vừa biết tác giả là nhà báo Lê Hồng Lâm.

THẦY ƠI, ĐIỀU THẦY DẠY CHÚNG EM LÀ SAI HAY SAO?

Nhớ hồi học đại học Sư Phạm, thầy dạy chúng tôi rằng: - Tính cách người Tô Cách Lan là keo kiệt, người Pháp là hào hoa, người Đức là kỷ luật, người Mỹ là thực dụng, người Anh là lạnh lùng thế nên mới có thành ngữ “phớt tỉnh Ăng Lê!”

Khi nghe tin 39 người chết, người Anh đến trước văn phòng Bộ nội vụ thắp nến và cầu nguyện.

Trong 1 trận đá banh, vào phút thứ 39, các cầu thủ dừng chơi để mọi người cùng tưởng niệm về 39 người không cùng chủng tộc, không cùng màu da đã chết hết sức bi thương.

Khi xe container chở thi thể 39 nạn nhân chạy trên đường phố, các cảnh sát đã cúi đầu chia buồn. Các nhà báo Anh quốc tự nguyện sang tận Nghệ Tĩnh tìm đến thân nhân người chết để giúp làm thủ tục.

Bộ trưởng Bộ nội vụ, thủ tướng Anh đã mang hoa và viết lời chia buồn, bày tỏ lòng căm

thù và quyết tâm truy tìm tội phạm.

Những điều đó chứng tỏ rằng người Anh không phớt lờ.

Thầy ơi, vậy điều thầy dạy chúng em là sai hay sao?

Nhớ hồi học đại học sư phạm, thầy dạy chúng tôi rằng: - Mỹ và các nước tư bản là xứ giãy chết còn Việt Nam ta là thiên đường XHCN.

Việc 120 du khách Việt trốn ở Đài Loan, rồi 9 người đi nhở chuyên cơ của Chủ tịch quốc hội Việt Nam ở lại Hàn Quốc, sau đó ông Nguyễn Hạnh Phúc, phát ngôn viên quốc hội nói rằng:

“lần sau không cho đi nhở chuyên cơ nữa!”, và giờ 39 người nhập cư lậu bị chết thảm.

Úa sao người của xứ thiên đường cứ tìm đến nơi giãy chết để sống, để làm việc, thậm chí để chết nữa?

Là sao vậy?

Thầy ơi, vậy điều thầy dạy chúng em là sai hay sao?

Nhớ hồi học đại học sư phạm, thầy dạy chúng tôi rằng: - Cần phải xây dựng và phấn đấu để trở thành con người mới Xã Hội Chủ Nghĩa.

Kiều Trinh, con gái ông tổng giám đốc đài VTV, được biết chức này tương đương hàm Thứ trưởng, cô ấy đã ăn cắp 2 lần ở Anh và Thụy Điển, nhờ vào chức vụ của bố cô mà cô ta được về nước với căn bệnh tâm thần.

Con người mới XHCN đó ư?

Người Việt ăn cắp ở Nhật nhiều đến nỗi ở các trạm phuơng tiện đi lại công cộng đều có treo biển “Ăn Cắp là Phạm Luật” bằng tiếng Việt.

Người Việt tham lam hay tham ăn đến nỗi ở Thái Lan, trong các quầy buffet có treo biển: “Chỉ lấy thức ăn vừa đủ, ăn không hết sẽ bị phạt” bằng tiếng Việt.

Ui chao là nhục quốc thể. Con người mới XHCN đó ư?

Thầy ơi, vậy điều thầy dạy chúng em là sai hay sao?

Nhớ hồi học đại học sư phạm, thầy dạy chúng tôi rằng: - Cán Bộ Là Người Đầy Tớ Trung Thành Của Nhân Dân.

Sao bây giờ đầy tớ ai cũng giàu, ai cũng nhà lầu xe hơi, tiêu xài như nước, ốm đau ra nước ngoài trị bệnh, ở trong nước thì có ủy ban chăm sóc sức khỏe cán bộ cao cấp?

Người dân đau thì nằm la liệt ở gầm giường, ở hành lang bệnh viện, nhiều người phải xếp hàng xin cơm từ thiện, có người phải bán máu để lo chi phí.

Thầy ơi, vậy điều thầy dạy chúng em là sai hay sao?

Nhớ hồi học đại học sư phạm, thầy dạy chúng tôi rằng: - Quân đội ta được chủ tịch Hồ Chí Minh dặn là phải:

“Trung với đảng, Hiếu với dân, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng”.

Vậy sao Trung quốc cứ lờ vờn ở bãi Tư Chính mà quân đội ta không ra tay. Ở diễn đàn Liên Hiệp Quốc thì nói biển Đông bị xâm phạm mà không dám nói tên nước xâm phạm.

Hiếu với dân mà lăm lúc quân đội cùng công an đàn áp dân.

Thầy ơi, vậy điều thầy dạy chúng em là sai hay sao?

Nhớ hồi học đại học Sư phạm thầy dạy chúng tôi rằng: - Chế độ tư bản là xấu xa, con người tư bản là đồi trụy, bóc lột vậy mà bây giờ ở Việt Nam mình đã nẩy sinh ra giai cấp Tư Bản ĐỎ, họ ăn không chừa thứ gì, bán không chừa thứ gì, rừng vàng biển bạc ngày mỗi voi dần.

Thầy ơi, vậy điều thầy dạy chúng em là sai hay sao? •

• Nguồn: Fb PHƯƠNG LÊ

**THẦY ƠI,
ĐIỀU
THẦY DẠY
CHÚNG EM
LÀ SAI
HAY SAO?**

DẤU NGẮT CÂU

TRONG TIẾNG VIỆT

• PHAN LỤC

Dấu ngắt câu là những phương tiện ngữ pháp có tác dụng làm cho nội dung của câu văn mạch lạc, khúc chiết, ngăn cách các thành phần trong cấu tạo câu văn.

Dùng dấu ngắt câu không chuẩn xác, không phù hợp trong bài viết sẽ làm cho câu văn sai, có khi còn trái nghĩa hoặc mơ hồ. Chuẩn xác có nghĩa là một câu văn không gây hiểu lầm hoặc hiểu sai, không thể bị nghĩ nhiều hơn một nghĩa. Tùy từng trường hợp ngữ cảnh, ngữ nghĩa mà ta lựa chọn việc sử dụng loại dấu ngắt câu cho thích hợp.

Có người đặt 2 dấu phẩy (dấu phết) ở 2 bên chữ “thì” thật sự là vô nghĩa! Ví dụ: Sau khi tiêm xong mũi thuốc chủng ngừa, thì, bà ấy ngồi nghỉ 15 phút. Có người lại đặt dấu phẩy sau chữ “rằng” cũng là sai. Ví dụ: Nhiều người nghĩ rằng, Covid-19 là vũ khí sinh học của Tàu cộng.

Nếu đặt sai vị trí của dấu phẩy trong câu văn sẽ làm thay đổi hoàn toàn nghĩa của câu văn như trong những ví dụ sau đây:

- Mỗi gia đình có hai con, vợ chồng hạnh phúc / Mỗi gia đình có hai con vợ, chồng hạnh phúc.

- Tòa án phán quyết trong một cuộc hòa giải: Ở với vợ lớn, không được ở với vợ bé / Anh chồng đem về sửa lại dấu phẩy: Ở với vợ lớn không được, ở với vợ bé!

- Trong một di chúc ghi: Diền viên lưu truyền, nghĩa tế ngoại tộc bất khả phân tranh / Anh rể sửa lại dấu phẩy: Diền viên lưu truyền nghĩa tế, ngoại tộc bất khả phân tranh.

Xem thế đủ biết vai trò quan trọng của vị trí các dấu ngắt câu.

Chỉ đặt dấu ngắt câu khi đã viết hết một ý chứ không phải thấy câu viết quá dài rồi tùy tiện đặt

dấu ngắt câu bất cứ ở chỗ nào để trở thành vô nghĩa.

Ví dụ: Một chàng trai nhận ra thầy giáo dạy tiểu học của mình, trên đường. Anh lại gần ông giáo già, và hỏi: “Thưa chào thầy. Còn nhớ con không ạ?” (Sai vì những dấu ngắt câu này đặt không đúng chỗ). Để tránh các trường hợp này, ta nên viết những câu thật ngắn gọn.

Khác với ngữ pháp tiếng Anh, trong tiếng Việt không bao giờ đặt dấu ngắt câu trước các liên từ: nhưng, mà, thì, và... tức là trước một mệnh đề phụ vì câu văn diễn tả chưa hết ý.

Ví dụ: Trong lúc mọi người đều giữ khoảng cách xã hội để ngăn ngừa dịch Covid-19 thì anh ấy cứ đến tụ tập nơi đông người. Nếu sau chữ Covid-19 (mệnh đề chính) mà đặt dấu phẩy thì chưa nói hết ý nên cần phải có đoạn văn viết tiếp (mệnh đề phụ) cho đầy đủ ý muốn nói. Cũng như không bao giờ đặt dấu chấm câu khi viết một câu văn chưa hết ý.

Ví dụ: Theo thông báo của Trung Tâm Phòng ngừa dịch bệnh. Theo tin tức trên báo chí. Thi hành chỉ thị của chính quyền thành phố. (Sai vì những câu này chưa nêu ý của thông báo, của báo chí, của chỉ thị nói gì).

Quy luật về cách đặt dấu ngắt câu:

Những dấu ngắt câu luôn luôn đứng sát với từ đứng trước mà không có khoảng cách nhưng sau các dấu ngắt câu này thì bắt buộc phải có một dấu cách (space).

Ví dụ: Báo chí, truyền thanh, truyền hình và mạng lưới xã hội dồn dập tin tức và hình ảnh về một thảm trạng mà cả thế giới ngỡ ngàng: thảm

trạng dịch Covid-19. (Hãy xem kỹ cách đặt dấu phẩy và dấu 2 chấm này).

Không ít người kể cả một số nhà văn cũng đã phạm phải sai lầm về cách đặt dấu ngắt câu này!

Các loại dấu ngắt câu:

Dấu phẩy [,] Được dùng nhiều nhất trong văn viết để tạo những đoạn ngắn trong một câu phức hợp. Nó có tác dụng giúp phân biệt thành phần chủ ngữ, vị ngữ và các thành phần khác trong câu, phân biệt các vế trong câu ghép hoặc nhiều câu đơn với nhau, phân tích giữa một từ với một bộ phận chủ thích...

Ví dụ: Tình, tiền, danh vọng là ba thứ mà rất nhiều người muốn chạy theo.

Dấu chấm [.] Có tác dụng kết thúc một câu tràn thuật, giúp người đọc biết câu chuyện chuyển sang một vấn đề khác. Ví dụ: Bây giờ là mùa hè. Đến chín giờ, trời mới tắt nắng.

Khi cách viết số (trong toán học) của Việt Nam thì dấu chấm được đặt ở mỗi đơn vị 3 con số nguyên và dấu phẩy đặt ở đơn vị số lẻ.

Ví dụ: \$1.100.000,25 (một triệu một trăm ngàn đồng hai mươi lăm xu). Cách viết số ở Mỹ thì dấu chấm và dấu phẩy ngược lại.

Dấu chấm phẩy [;] Dùng để ngăn cách hai câu, đặt giữa hai mệnh đề độc lập mà nếu không dùng dấu này thì phải dùng những từ nối như: và, vì, nên, trong khi v.v...

Ví dụ: Anh Vinh là con nhà giàu; anh ấy mua sắm toàn những thứ đắt tiền. Ví dụ khác: Giá xăng tăng; các thứ khác cũng tăng theo.

Dấu chấm hỏi [?] Dùng ở cuối một câu nghi vấn, thường gặp trong các đoạn văn đối thoại có người hỏi và người đáp.

Ví dụ: Bây giờ là mấy giờ? Anh đang đi đâu đó?

Người ta còn dùng dấu chấm hỏi đứng giữa 2 ngoặc đơn sau một câu viết để tỏ sự nghi ngờ.

Ví dụ: New York Times đưa tin vaccine Nanocovac của Việt Nam bào chế có hiệu quả 99.4% đứng nhất thế giới. (?)

Dấu chấm than [!] Dùng để kết thúc một câu điều khiển hoặc câu cảm than để biểu lộ sự sung sướng, ngạc nhiên hay sợ hãi.

Ví dụ: Hãy ở nhà! Coronavirus đang lan truyền khắp nơi!

Người ta còn dùng dấu chấm than đứng giữa 2 ngoặc đơn sau một câu viết để tỏ sự ngạc nhiên.

Ví dụ: Theo thống kê, nước Mỹ có 4.115 ca tử vong vì Covid-19 dù đã tiêm đủ 2 mũi thuốc chủng ngừa. (!)

Dấu hai chấm [:] Dùng để kể chi tiết điều muốn nói hoặc để giải thích thêm điều gì hoặc liệt kê nội dung có liên quan đến câu nằm phía trước dấu 2 chấm.

Ví dụ: Vườn nhà bác Ba có trồng đủ các thứ rau quả như: rau quế, rau húng thơm, rau tần ô, rau dền, rau lang, rau tía tô, rau kinh giới, rau mồng tơi, bí đao, khổ qua, mướp đắng v.v...

Ví dụ khác: 10 tỉnh thành được xếp hạng giàu đứng đầu cả nước Việt Nam gồm: Thành phố Sài Gòn, thành phố Hà Nội, tỉnh Bà Rịa-Vũng Tàu, tỉnh Bắc Ninh, tỉnh Bình Dương, tỉnh Đồng Nai, thành phố Hải Phòng, tỉnh Quảng Ninh, tỉnh Khánh Hòa, thành phố Đà Nẵng.

Dấu ba chấm lửng [...] Dùng để cho biết còn nhiều thứ mà người viết không thể liệt kê hay mô tả hết vì nội dung quá dài hoặc diễn tả lời nói, cảm xúc chưa dứt, còn ngập ngừng, bõ ngõ, đứt quãng. Ví dụ: Cô ấy rất thích các loại hoa như hoa mai, hao lan, hoa cúc, hoa hồng... Ví dụ khác: Sự thể như vậy mà hắn còn muốn...

Dấu ngoặc đơn [( )] Dùng để giảm thêm ý hay chi tiết có thể cần đến hoặc ghi thêm dữ kiện.

Ví dụ: Vua Gia Long (tên thật là Nguyễn Phúc Ánh) lập nên triều đại nhà Nguyễn (1802-1945) trị vì trong 143 năm với 13 vị vua. Hoặc dùng để ghi chú bằng chữ viết tắt đứng ngay trước.

Ví dụ: Hội Người Việt tại Illinois (HNV/IL) đã phục vụ hàng ngàn người Mỹ gốc Việt và các cộng đồng sắc tộc khác.

Hoặc dùng để giải thích những điều không có liên quan đến câu văn.

Ví dụ: Ông Joe Biden (hiện bị dân gọi là Bảy Đần hoặc Thầy Ký để chê trách) là Tổng Thống thứ 46 của Hoa Kỳ. Hoặc dùng để xác định chữ viết bằng con số hoặc ngược lại.

Ví dụ: Cuốn sách này mua với giá hai mươi đô-la (\$20) / cuốn sách này giá \$20 (hai mươi đô-la).

Dấu ngoặc kép [“ ”] Dùng để lặp lại lời nói trực tiếp.

Ví dụ: Cậu bé nói: “Thưa Cha, xin Cha tha lỗi cho con!”. Hoặc để đóng khung một lời trích dẫn, một danh ngôn, một khẩu hiệu.

Ví dụ: “Thử thách của tình bạn là sự trợ giúp lẫn nhau trong nghịch cảnh và hơn thế, trợ giúp vô điều kiện.” (Mahatma Gandhi). Hoặc dùng làm nổi bật ý khác thường với ngữ chế giễu, chê bai, mỉa mai hoặc ám chỉ.

Ví dụ: Ông ấy là một tên “trùm sò” (ý chế giễu tánh keo kiệt) - Biden là một Tổng Thống “vĩ đại và thông minh” nhất nước Mỹ (dụng ý mỉa mai).

Dấu gạch ngang [-] Dùng diễn tả cuộc đối thoại trực tiếp giữa 2 người. Ví dụ:

- Anh đi đâu đó?
- Tôi đi xuống phố có chút việc!

Hoặc để chỉ ranh giới phần chú thích. Ví dụ: Ông Danald J, Trump - Tổng thống Mỹ thứ 45 - đang vận động cho phong trào MAGA. Hoặc để ghi khoảng thời gian từ... đến...

Ví dụ: Giờ mở cửa: 8:00am - 5:00pm.

Dấu gạch nối [-] Dùng để phiên âm tiếng nước ngoài.

Ví dụ: đồng đô-la, con vi-rút, rạp xi-nê... Hoặc dùng để ghi ngày, tháng, năm.

Ví dụ: Hôm nay là ngày 01-8-2021.

Dấu gạch chéo [/] Dùng để thay cho chữ “hoặc” hay chữ “và”.

Ví dụ: Trên tờ khai lý lịch có ghi: nam/nữ. Hoặc để ghi địa chỉ số nhà phụ hoặc trong hẽm.

Ví dụ: Nhà số 18/2 đường XYZ. Hoặc để đánh số thứ tự trên bao bì.

Ví dụ: Thùng hàng số 5/12 (cho biết đây là thùng hàng thứ 5 trong tổng số 12 thùng). Hoặc để ghi tỉ lệ hay phân số.

Ví dụ: Tỉ lệ bản đồ 1/100.000 - Phân số 3/4.

Nói chung, để có một bản văn trong sáng, mạch lạc và khúc chiết thì cần phải thực hiện theo đúng các quy tắc nói trên •

rượu mừng

Gửi bạn H.O.

Uống cạn đi mà, thằng bạn thân rượu ngon tao đãi đừng phụ lòng thuốc thơm hảo hạng tha hồ hút thịt cá ê chề tự nhiên ăn.

Uống để nhớ Cây Lý Hóc Môn những ngày mưa ế khách bán buôn cùng gác xích lô, ngồi quán vắng tao với mà nản chí nhậu khan.

Hút để nhớ Vầm Cỏ, Hoa Mai khói thuốc thêm đèn bao đêm dài thao thức thầm mơ trời lại sáng cho bình minh ngồi rạng tương lai.

Ăn để nhớ Trảng Lớn, Hàm Tân khoai sắn và cay đắng nhục nhambi bát cơm có máu hòa nước mắt của kiếp tù qua các trại giam.

Uống đi thằng bạn, uống cho say mười năm gặp lại thực là đây tao đi trước phó đời cho biển mà đến sau tàn tạ thân già.

Uống cạn đi, này những ly mừng cuối cùng mà cũng được lưu vong rồi đây cơm áo nơi xứ lạ biết tim còn chút lửa nào không?

• NGUYỄN VĂN NGỌC

• NGUYỄN NGỌC CHÍNH

Nhà văn quá cố Bùi Bảo Trúc (1944-2016) kể lại một câu chuyện vui với tựa đề “Để trả lời cho một câu hỏi Biết tao là ai không?”. Đây là một chuyện “thật mà như đùa” ở Hoa Kỳ, nơi mà sự giao tế trong sinh hoạt hàng ngày được đánh giá thuộc hạng nhất nhì trên thế giới:

“Mấy hôm trước, trong chuyến về lại Los Angeles, California, tôi phải ghé lại Newark, New Jersey để đổi máy bay. Phi cơ của tôi bị trễ hơn một tiếng. Hành khách có một số rất bức bối vì công việc bị xáo trộn do sự chậm trễ của máy bay gây ra.

“Tại quầy bên cạnh cổng 112, một tiếp viên dưới đất của công ty đang cố giải quyết những yêu cầu, khiếu nại của khách hàng thì bỗng nhiên một hành khách có vẻ tức tối lẩm, lấn lên phía trên, len qua mặt mấy người khác và ném tấm vé lên quầy.

“Ông ta nói lớn rằng ông ta muốn được cho bay chuyến sớm nhất và phải xếp cho ông ta ngồi hạng nhất. Người tiếp viên trả lời rằng cô xin lỗi về những phiền nhiễu mà chuyến bay gây ra cho ông, nhưng cô cũng phải giải quyết những hành khách tới trước và hứa là sẽ giúp ông khi đến lượt ông.

“Nhưng ông khách không bằng lòng, ông hỏi như hét vào mặt cô, rõ ràng là để cho các hành khách khác cũng nghe được. Ông hỏi đúng câu mà tôi cũng bị hỏi mấy lần :

- Cô biết tôi là ai không ?” (Do you know who I am?).

“Thì ra người Mỹ, trẻ và xinh như cô tiếp viên cũng bị hạch hỏi bằng câu đó chứ chẳng riêng gì tôi. Tôi liền cố lắng tai nghe xem cô tiếp viên ở quầy trả lời như thế nào để biết mà ứng phó sau này.

“Người phụ nữ này, vẫn tươi cười, cầm chiếc micro của hệ thống khuếch âm lên và nói lớn bằng giọng rành rẽ rằng:

- Ở quầy 112, có một vị hành khách không biết mình là ai, quý hành khách ai có thể giúp ông ta biết được cẩn cước hay thân thế của ông, xin tới quầy 112. Rất cảm ơn.

“Ông khách tự nhiên, vì chính câu hỏi của ông, biến thành một bệnh nhân tâm thần, một người mắc Alzheimer, một người lão trí, tâm lý, thần kinh thác loạn, lẩn lộn bản thể, không còn nhớ mình là ai, tên gì, ở đâu nữa. Và lúc ấy thì đám hành khách đang sốt ruột đứng trước quầy đều pha ra cười.

“Ông khách điên tiết, chỉ mặt người tiếp viên ở quầy và bật ra một câu chửi thề tục tĩu :

- D.M. mà” (F...k you).

“Người phụ nữ ở quầy, không một chút giận dữ, bằng giọng bình thản, trả lời ông nguyên văn như thế này :

- I'm sorry, sir, but you'll have to stand in line for that, too”. (Thưa ông, việc ông đòi “chuyện đó” với tôi thì ông cũng phải xếp hàng chờ đến lượt mới được!).

(Hết trích - “*Thư gửi bạn ta - Chuyện thật mà như đùa*”)

Bùi Bảo Trúc kể lại câu chuyện thuộc loại “cười ra nước mắt” như trên khi nhớ lại hơn 35 năm về trước ông cũng đã từng bị một người gây sự với một câu hỏi vừa có tính cách thách thức, lại vừa đe dọa:

“Biết tao là ai không?”.

Khi đó, thật tình ông chẳng biết người cà khịa với mình là ai. Hắn ta không phải là một tài tử điện ảnh nổi tiếng đến độ quen mặt, cũng không phải là một chính trị gia xuất hiện hàng ngày trên báo chí đến độ ông

phải phải biết. Mãi sau này ông mới khám phá hắn chỉ là đàn em của một quan chức lớn và thỉnh thoảng đem chút “hào quang” vay mượn được để hù dọa những người yếu bóng. Đó chính là ảo tưởng, hay là sự hoang tưởng của một người về quyền lực mà mình thực sự không có.

Ngày nay, hiện tượng này ở Việt Nam ngày càng phổ biến khi mà quyền lực lên ngôi, nó chi phối mọi sinh hoạt thường ngày. Quyền lực còn được hiểu là sức mạnh cơ bắp của những thế lực anh chị trong “thế giới ngầm”. Đó là một hình thức mới của công lý, nó “thiên hành đạo” mà không cần đến sự hiện diện của pháp luật.

Có những nhóm Mafia hợp tác công khai với các lực lượng bảo vệ an ninh trật tự, biến thành một cặp bài trùng ăn ý “kỳ lạ”, tựa như nước với lửa xưa nay là khắc tinh của nhau! Đó là bài bản của sách lược “dĩ độc trị độc”, một chiến lược từ ngàn xưa đã bị đánh giá là hạ sách. Phàm một chính sách bá đạo sẽ không chống thì chầy đi đến con đường diệt vong.

“Mày có biết tao là ai không?” sẽ ngày càng trở thành một câu hỏi phổ biến trong xã hội hiện tại. Bất kể người hỏi là một nhân vật thực sự có quyền thế hay chỉ là những kẻ... “dựa hơi”.

Mahatma Gandhi đã từng nói:

“Quyền lực có hai dạng. Một sinh ra từ nỗi sợ hãi bị trừng phạt và một sinh ra từ những hành động yêu thương. Quyền lực dựa trên tình yêu sẽ nghìn lần hiệu quả và lâu dài hơn quyền lực dựa trên sự trừng phạt” •

Bác sĩ ơi: Cháu nó hay nghiến răng!

Hỏi

Tôi có cháu trai, năm nay cháu được 6 tuổi. Sức khỏe bình thường, chịu ăn chịu chơi. Chỉ có một điều là khi ngủ ban đêm thì cháu nó hay nghiến răng, hầu như thường xuyên. Vậy xin hỏi bác sĩ tại sao cháu nó lại nghiến răng như vậy, có ảnh hưởng gì tới sức khỏe và có thể chữa được hay không? Xin cảm ơn bác sĩ.

Linh Đặng

Đáp

Thưa bà,

-Nghiến răng, tiếng Anh là Bruxism, là một chứng trong đó hai hàm răng chà xát vào nhau thành tiếng và thường thì đưa tới mòn mặt răng.

Hiện nay y học cũng chưa biết chính xác tại sao nhiều người, lớn cũng như bé, lại bị chứng này. Một số lý do được nêu ra có thể là do yếu tố tâm lý như lo âu, sợ hãi, căng thẳng tinh thần, hung hăng tức giận, rối loạn giấc ngủ hoặc do hai hàm răng không ăn khớp với nhau... Đôi khi hút thuốc lá hoặc lạm dụng rượu thuốc, tiêu thụ nhiều cà phê cũng gây ra nghiến răng.

Chứng này thường thấy ở trẻ em nhiều hơn là ở người lớn và may mắn là khi các cháu lớn lên tật này sẽ hết.

Bình thường, nghiến răng không gây ra hậu quả trầm trọng cho sức khỏe, tuy nhiên nếu kéo dài thì có thể làm răng càng ngày càng mòn gây khó khăn cho sự nhai thức ăn cũng như gây ra chứng nhức đầu, đau mặt, đau khớp xương hàm-thái dương.

Trong đa số các trường hợp, không cần điều trị chứng nghiến răng, nhất là ở trẻ em vì khi các cháu lớn lên, chứng này sẽ tự hết. Ở những trường hợp mà nghiến răng thường xuyên xảy ra ảnh hưởng tới sức khỏe, nên đi bác sĩ để điều trị. Ngoài bác sĩ gia đình, cũng cần tới nha y sĩ để khám hàm răng.

Trường hợp của cháu nhà, hy vọng là khi cháu lớn sẽ hết bị chứng nghiến răng. Tuy nhiên bà cứ đưa cháu tới bác sĩ gia đình và nha sĩ để khám cho cháu nhé. Có thể là các bác sĩ sẽ cho cháu mang vài dụng cụ y khoa ở miệng để tránh mòn răng.

Bà cũng nên để ý xem cháu có chuyện gì không vui ở nhà cũng như ở lớp học hay không, vì đôi khi một vài sự bức bí nào cũng khiến cháu nghiến răng ban đêm khi ngủ.

Chúc bà và gia đình vui mạnh.

• Bác sĩ NGUYỄN Ý ĐỨC

TIẾNG GỌI cổ THÀNH

• Lính già CHU TẤT TIẾN
5 tháng 7 năm 2021

Giữa những tiếng đạn long trời, lở đất
Giữa những chông gai quắn quại máu xương
Giữa tiếng Tử Thần réo gọi tang thương
Sự Sống, Chết chỉ một sát na vụt đến
Người Lính Cộng Hòa vẫn lầm lì, cùng tiến
Chiến hữu này nằm xuống, người kia lên
Súng đỏ nòng tung tràng đạn đại liên
Mặc máu chảy, tay chân rời trân địa.
Kệ số mạng cho những tên bắn tỉa
Vẫn quật cường, vang tiếng thét:
XUNG PHONG!

Mũ Đỏ, Mũ Nâu, hùng dũng tựa oai rồng
Mũ Đen, Mũ Xanh như sóng gầm thác đổ
Dưới chiếc Mũ Sắt sáng ngời lỗ chõ
Mắt Thiên Thần rực rỡ ánh Việt Nam
Hồn Núi Sông như nhập hồn vào tâm
Để quyết chết cho Giang Sơn bất tử
Cổ Thành kia! Dáng ngời Tiên Tố
Cờ Non Sông phải được cắm trên thành!
Dù trăm người vĩnh viễn phải hy sinh
Dù để lại bao khăn tang, tóc trắng.
Dù đạn phá tung tim, máu bắn
Dù chân tay rời rã khỏi thân mình
Vẫn quyết tâm Cờ dựng hiển linh
Để đem lại Bình An cho nước nhà yêu dấu!

Hò ơi!
Bốn ngàn năm đã ngang tàng
Sẽ còn rạng rỡ Cờ Vàng muôn thu.

VỀ NHỮNG TRẠI TÙ CẢI TẠO SAU 1975

• TRẦN GIA PHUNG

Hai mươi ngày trước khi Sài Gòn sụp đổ, nhà văn Nga Alexandre Soljenitsyne, giải Nobel văn học năm 1970, tuyên bố trên đài truyền hình Paris rằng “Việt Nam sẽ trở thành một nhà tù khổng lồ.”

(Michel Tauriac, Hồ sơ đen Cộng Sản Việt Nam, Nguyễn Văn dịch, California: Văn Mới 2002, tr. 36.) Alexandre Soljenitsyne (1918-2008) là nhà văn Nga chống chế độ Liên Xô, viết nhiều kịch và tiểu thuyết, nổi tiếng là Một ngày của Ivan Denisovich (1962), Quần đảo ngục tù (The Gulag Archipelago) (tập 1 và 2 năm 1974, tập 3 năm 1976).

Alexandre Soljenitsyne tiên đoán như trên dựa theo kinh nghiệm bản thân tại quê hương ông là Liên Xô và những diễn tiến tại Đông Âu và Trung Cộng.

ngày 26-8-1954 và hội đồng chính phủ chấp thuận thủ tục thi hành chính sách lao cải vào tháng 8-1957.

(Phạm Hữu Trác, “Tù cải tạo: Trình bày và phân tích dữ kiện”, đăng trong Vàng, Máu và Nước Mắt, Hội Quốc Tế Y Sĩ Việt Nam Tự Do: Canada, 2000, tr. 19.)

Sau hiệp định Genève ngày 20-7-1954, đại đa số công chức, quân nhân chính thể Quốc Gia Việt Nam di cư vào Nam Việt Nam (NVN). Chỉ một số ít còn lại ở Bắc Việt Nam (BVN), liền bị chế độ cộng sản (CS) bắt giam, tù đày.

Chính sách cải tạo do quốc hội BVN chính thức quy định vào năm 1961 trong nghị quyết 49-NQTVQH và thông tư số 121-CP của hội đồng chính phủ đặt ra các biện pháp thi hành nghị quyết này. (Phạm Hữu Trác, bài đã dẫn.)

Năm 1975, trước khi tấn công Sài Gòn, Ban bí thư Trung ương đảng Lao Động từ Hà Nội đưa ra chỉ thị số 218/CT-TW ngày 18-4-1975, quy định chính sách đối với công chức và sĩ quan VNCH bị bắt như sau:

“Đối với sĩ quan, tất cả đều phải tập trung giam giữ quản lý, giáo dục và lao động; sau này tùy sự tiến bộ của từng tên sẽ phân loại và sẽ có chính sách giải quyết cụ thể. Những người có chuyên môn kỹ thuật [kể cả lính và sĩ quan] mà ta cần thì có thể dùng vào từng việc trong một thời gian nhất định, nhưng phải cảnh giác và phải quản lý chặt chẽ, sau này tùy theo yêu cầu của ta và tùy theo sự tiến bộ của từng người mà có thể tuyển dụng vào làm ở các ngành ngoài quân đội. Đối với những phần tử ác ôn, tình báo, an ninh quân đội, sĩ quan tâm lý, bình định chiêu hồi, đầu sỏ đảng phái phản động trong quân đội, thì bất kể là lính, hạ sĩ quan hay sĩ quan, đều phải tập trung cải tạo dài hạn, giam giữ riêng ở an toàn và quản lý chặt chẽ.”

(Huy Đức, Bên thắng cuộc, I: Giải phóng, -Boston- Los Angeles: Osin Book, 2012, Chương 2: “Cải tạo”, mục “Ngụy quân”, tr. 39.)

Sau ngày 30-4-1975, nhà cầm quyền mới ở Nam Việt Nam (NVN) là Cách mạng

Lâm thời Cộng Hòa Miền Nam Việt Nam do đảng Lao Động tức đảng CS điều khiển, bắt giam tất cả những sĩ quan, công chức cao cấp của chính thể Việt Nam Cộng Hòa (VNCH) nhằm các mục đích chính vốn có âm mưu từ trước:

- 1) Triệt hạ vĩnh viễn quân đội và chính thể VNCH.
- 2) Giam giữ, bạo hành, trả thù, làm cho tù nhân sợ hãi, không dám chống đối chế độ mới.
- 3) Tiêu diệt tiềm lực VNCH, vì những người bị bắt học tập cải tạo ở độ tuổi trung niên để làm việc, sản xuất hay tranh đấu, có trình độ văn hóa trung bình cao so với trình độ văn hóa chung của toàn dân.
- 4) Bóc lột sức lao động của tù nhân, đưa đi canh tác những vùng đất bỏ hoang thời chiến tranh.
- 5) Đe dọa, trấn áp những gia đình có thân nhân bị tù. Nếu gia đình chống đối, thì tù nhân khó được trở về đoàn tụ gia đình.
- 6) Làm gương cảnh cáo dân chúng NVN, nếu vọng động thì sẽ bị số phận học tập cải tạo dài hạn không xét xử, làm ai cũng khiếp sợ.

Kế hoạch của CSVN nhằm tiêu diệt hoàn toàn quân đội VNCH rất tinh vi, chia thành hai phần:

- 1) Thứ nhất, vào giữa tháng 6-1975, CSVN ra lệnh cho hạ sĩ quan và công chức cấp thấp

VNCH học tập tại chỗ các khóa chính trị từ 7 đến 10 ngày tùy địa phương.

2) Thứ hai, CSVN ra lệnh sĩ quan VNCH từ cấp thiếu úy trở lên và công chức cao cấp VNCH phải trình diện từ 13-6 đến 16-6-1975 và chuẩn bị lương thực 30 ngày, để học tập chính sách của “chính phủ cách mạng” trong một tháng.

(Bác sĩ Trần Vỹ, “Đời sống trong trại giam ở miền Bắc”, đăng trong Vàng, Máu và Nước Mắt, sđd.tt.239-250.- (Nguồn: Internet)

Khi đại đa số sĩ quan, công chức VNCH trình diện, thì tất cả bị đưa đi giam trong các trại tù mà CS gọi là trại học tập cải tạo trên các vùng rừng thiêng nước độc, không tuyên án và không thời hạn. Nếu bỏ trốn, không trình diện mà bị CS bắt, sẽ bị án phạt nặng nề, kể cả tử hình.

Sau những tuyên truyền huyễn hoặc thời chiến tranh trước năm 1975, đây là cuộc lừa phỉnh công khai vĩ đại của CSVN sau năm 1975 tại NVN, ghi đậm thành tích lừa dối phỉnh gạt của CSVN.

Người tù phải học tập chính sách của nhà nước CS, chủ nghĩa Mác-Lê, phải lao động từ sáng đến tối, dọn mìn, phá rừng, sản xuất, trồng trọt, làm gạch ngói, dựng nhà ... Người tù đau ốm không thuốc thang, ăn uống thiếu thốn, đói quanh năm, khẩu phần rất thấp, so với khẩu phần của một tù nhân CS dưới chế độ VNCH. (Bác sĩ Trần Vỹ, bài đã dẫn) - Theo bộ Encyclopedia of the Vietnam War, sau năm 1975, số lượng sĩ quan, công chức và cán bộ VNCH bị bỏ tù khoảng hơn 1,000,000 người trên tổng dân số NVN lúc đó khoảng 20 triệu người. Tất cả bị giam tại trên 150 trại giam; theo đó khoảng 500,000 được thả về trong 3 tháng đầu; 200,000 bị giam từ 2 đến 4 năm; 250,000 bị giam ít nhất 5 năm, và năm 1983 (tức sau 8 năm) còn khoảng 60,000 người bị giữ lại. (Spencer C. Tucker, Encyclopedia of the Vietnam War, a Political, Social, and Military History, Vol. two, Santa Barbara, California: 1998, tr. 602. Sách trích tài liệu của Sagan, Ginette and Stephen Denney, Violations of Human Rights in the Socialist Republic of Vietnam, Palo Alto, California: Aurora Foundation, 1983.)

Trong số trên 1,000,000 người bị tù sau năm 1975, theo những cuộc nghiên cứu ở Hoa Kỳ và Âu Châu, có khoảng 165,000 nạn nhân đã từ trần trong các trại tù “cải tạo”. (Anh Do & Hieu Tran Phan, “Millions of lives changed forever with Saigon’s fall”, nhật báo Orange County Register, Chủ Nhật, 29-4-2001, phụ trang đặc biệt về ngày 30-4, tt. 2-3.) Cộng sản hứa hẹn sẽ thả ra khỏi tù những ai học tập cải tạo tốt, nhưng không có tiêu chuẩn xác định thế nào là cải tạo tốt, nên chẳng ai hiểu thế nào là học tập cải tạo tốt để được thả ra. Và cứ thế, CS tùy thích giam cầm quân nhân, công chức VNCH không thời hạn theo sáng kiến của CS.

Dùng như văn hào Nga exandre Soljenitsyne, giải Nobel văn học năm 1970, tiên đoán trước ngày 30-4-1975, “Việt Nam sẽ trở thành một nhà tù khổng lồ.”

Chuyên sĩ quan, công chức cao cấp Việt Nam Cộng Hòa bị bắt giam, bị đày đọa trong các trại tù học tập cải tạo dưới chế độ CS sau năm 1975 là chuyện dài bất tận

Đằng sau các sự kiện và số liệu trên đây, là nỗi đau khổ triền miên trong gia đình những tù nhân là những chiến sĩ đã tranh đấu cho sự sống còn của chính chúng ta, cho nền tự do dân chủ chẳng những miền Nam Việt Nam mà cho cả toàn quốc nữa..

Cuối cùng, để kết luận, xin được phép nhắc lại lời cuối trong bản nhạc “Cơn mê chiều” của nhạc sĩ Nguyễn Minh Khôi về biến cố Tết Mậu Thân năm 1968 tại Huế, qua cách trình bày tha thiết của nữ ca sĩ Thái Thanh, “Và người ơi xin chở quên, người ơi xin chở quên....”

Vâng, xin đừng bao giờ quên những đau thương cùng cực của những chiến sĩ VNCH; đừng bao giờ quên lý tưởng tự do dân chủ cao cả mà những chiến sĩ VNCH đã tận tình bảo vệ. Và cũng đừng bao giờ quên tội lỗi của CSVN, một chế độ “tổng hợp các tội ác ghê tởm của Tân Thủy Hoàng và các vua quan tàn bạo của Trung Quốc, cộng với tội ác của các chế độ phát xít, độc tài.

Nó tàn phá cả một dân tộc, hủy hoại tinh anh của nhiều thế hệ. Xét đến cùng, đó là tội nặng nhất về sự vi phạm nhân quyền...”

(Trần Độ, Nhật ký rồng rắn, trích đăng trên Việt Báo Online (vietbao.com) số 3489 ngày 21-10-2004.) •

(Nguồn: Chiến tranh 1954-1975, sẽ xuất bản.)

TẠI SAO TRỨNG GÀ MỸ KHÔNG ĐƯỢC BÁN Ở ANH, ÂU CHÂU ?

Trứng gà là thứ rất phổ biến, rẻ tiền nhưng trứng gà của Mỹ lại bị cấm ở Anh, và ngược lại, trứng từ châu Âu cũng không được vào Mỹ. Thực ra, trứng ở đâu cũng giống nhau. Chúng chỉ khác về quy định bảo quản.

Ở Mỹ, trứng được đưa ra bán phải rửa sạch: USDA yêu cầu các nhà sản xuất phải rửa trứng bằng nước ấm hơn nhiệt độ bên trong của trứng ít nhất 20 độ F. Sau đó phải tẩy cho hết mùi, chủ yếu là mùi phân gà. Rửa xong, trứng được tráng lại bằng nước ấm có hóa chất khử trùng để tiêu diệt vi khuẩn.

Sau đó phải “sấy” khô để loại bỏ độ ẩm. Cuối cùng là “sơn” trứng bằng một lớp dầu mỏng để chống vi khuẩn xâm nhập.

Ở châu Âu, cụ thể là Anh quốc, không bắt phải tắm rửa trứng, họ cho rằng người nông dân tự biết làm thế nào để sản phẩm của họ nhìn sạch sẽ trước khi đưa đi bán. Hơn nữa nếu rửa, là “lột” mất lớp bảo vệ bên ngoài vỏ trứng, khiến vi khuẩn dễ xâm nhập vào bên trong quả trứng.

Ở Mỹ, và trứng luôn được đặt ở các nơi lạnh, chung với các sản phẩm như sữa và pho mát... Ở Châu Âu, trứng sẽ nằm trên kệ không được làm lạnh. Theo họ, trứng để ở nhiệt độ lạnh, lúc chở về nhà trên, sự thay đổi nhiệt độ sẽ khiến trứng đổ “mồ hôi”, tạo điều kiện cho vi khuẩn phát triển.

Ở Mỹ nhiệt độ quy định để trứng là 45 độ F hoặc thấp hơn để tránh vi khuẩn xâm nhập. Gà công nghiệp ở Mỹ không tiêm phòng chống vi khuẩn salmonella. Nên cần giữ trứng trong tủ lạnh để tránh vi khuẩn xâm nhập.

Ở Châu Âu, trứng nên giữ ở nhiệt độ dưới 68 độ F. Họ cho rằng lớp biểu bì ở vỏ trứng đã đủ sức bảo vệ cho việc tránh vi khuẩn xâm nhập. 90% gà công nghiệp ở Châu Âu buộc phải tiêm thuốc chống vi khuẩn salmonella, nên họ không quan trọng việc phải bảo quản trứng ở nhiệt độ thấp •

(Thiên An)

Hội Người Việt (HNV) ủng hộ chiến dịch “Chúng Ta Có Thể Làm Được” của Bộ Y Tế và Dịch Vụ Nhân Sinh nhằm nâng cao giáo dục và nhận thức về vắc-xin COVID-19.

Vắc-xin COVID-19: Giúp bảo vệ chính bạn và cộng đồng của bạn

Tiêm vắc-xin Covid-19
rất an toàn, miễn phí và hiệu quả.
Vắc-xin là giải pháp tối ưu
để ngăn chặn
sự lan truyền của đại dịch.

- Ai có thể được chủng ngừa?
  - Tất cả mọi người từ 12 tuổi trở lên bất kể tình trạng di trú đều được chủng ngừa miễn phí
- Tôi có thể đến đâu để chủng ngừa?
  - Quý vị có thể vào trang mạng www.vaccines.gov để tìm chỗ chủng ngừa gần nơi cư ngụ
  - Hay quý vị có thể liên lạc trực tiếp với Hội Người Việt ở số 773-728-3700 để được giúp lấy hẹn ở địa điểm thích hợp

AS ILLINOIS VACCINATES 70% OF ADULTS, GOV. PRITZKER LAUNCHES \$10 MILLION 'ALL IN FOR THE WIN' PROMOTION TO REWARD VACCINATED RESIDENTS

*Illinois Becomes First State in Midwest to Hit President Biden's 70% Adult Vaccination Goal
Eligible Illinoisans Automatically Entered into Lottery for \$7M in Cash Prizes for Adults, \$3M Scholarships for Youth. Illinoisans Encouraged to Get Vaccinated Before July 1st to Become Eligible for All Drawings and Win Up to \$1 Million.*

CHICAGO – As Illinois continues to lead the Midwest in vaccinating our residents, Governor Pritzker announced a new \$10 million ‘All In for the Win’ promotion that will reward vaccinated Illinoisans by automatically entering them into a series of cash and scholarship lotteries with prizes up to \$1 million.

More than 70% of Illinois adults have received at least one dose of the COVID-19 vaccine, according to the CDC, making Illinois the first state in the Midwest to reach President Biden’s goal.

“All In For The Win is yet another way we’re working to ensure every single resident is protected from COVID-19, and especially, this virus’ more dangerous variants,” said **Governor JB Pritzker**. “Vaccines are incredibly effective and keep you protected – and they also make your community safer. Getting the shot is how we truly end this thing, so vax up, Illinois. If you do, you might even hit the jackpot.”

“While our vaccination numbers in Illinois are good, in fact the best in the Midwest, we still need more people – as many people as possible – to get vaccinated,” said **Illinois Department of Public Health Director Dr. Ngozi Ezike**. “The pandemic is not over and as long as the virus is allowed to circulate, it can mutate and form new variants. We need to slow the virus’ activity – and the best way to do that is through vaccination.”

All In for the Win offers \$7 million in cash prizes to vaccinated adults, ranging from \$100,000 to \$1 million, and \$3 million in scholarship awards to vaccinated youth, held in Bright Start 529 College Savings Plan. Residents who received at least one dose of the COVID-19 vaccine in Illinois are automatically entered into the lotteries. There are no sign ups, no forms, and no lines to wait in.

Residents are encouraged to get vaccinated before July 1st to ensure they’re entered into every draw and have the most chances to win a prize, including the first million-dollar top prize on July 8th. The Illinois Department of Public Health (IDPH) will continue to check their records before each drawing. Once entered, residents remain eligible in all future drawings, unless they win.

The first drawing will take place on Thursday, July 8, 2021, and the promotion will run until Thursday, August 26, 2021, with a series of drawings for 43 cash prizes — including three million-dollar jackpots — and 20 scholarship awards.

One million-dollar cash winner and three \$150K scholarship winners will be drawn on July 8th, and weekly drawings will continue throughout the summer. Drawings include weekly \$100K cash prizes and regional lotteries to ensure people from every part of the state are among the lucky winners. The grand finale — which includes two million-dollar cash prizes and seventeen scholarship awards — will be drawn on August 26. To view the complete drawing schedule, visit allin.illinois.gov.

After each draw, IDPH will reach out to the winners to ask for authorization to share their name and contact information with the Illinois Lottery. At no time will any state entity other than IDPH have information about a participant or winner without their consent. The Illinois Lottery will then help the winner through the claim process to receive their prize.

To learn more about All In for the Win and view the media toolkit, visit allin.illinois.gov. •

Fiscal Year 2021: Community Empowerment Legal Clinic

379

TOTAL CASES

Between July 1, 2020 and June 30, 2021, the Community Empowerment Legal Clinic recorded:

27%

INCREASE

Since fiscal year 2020, cases increased significantly. Attorneys in the legal clinic saw high numbers of family, housing, and employment cases due to the pandemic.

- 237 immigration matters
- 82 family law cases
- 38 housing matters
- and more!

Fiscal Year 2021: Immigrant Family Resource Program

541

Total number of
unduplicated
persons served

226

Total number of
applications
completed

In partnership with the Illinois Coalition for Immigrant and Refugee Rights, VAI provides intensive case management services to low income, limited English proficient immigrants through the Immigrant Family Resource Program (IFRP).

Vietnam Approves CHINA'S SINOPHARM VACCINE For Use Against COVIS-19

A nurse holds a box of the coronavirus disease (COVID-19) vaccine made by the Beijing Institute of Biological Products, a unit of Sinopharm subsidiary China National Biotec Group (CNBG), at a vaccination center during a government-organized visit, in Beijing, China, April 15, 2021. REUTERS/Thomas Peter

HANOI, June 4 (Reuters) - Vietnam has approved China's Sinopharm vaccine for use against COVID-19, state media reported on Friday, making it the third shot to be endorsed in the Southeast Asian country that is tackling a new outbreak of infections.

The decision to approve the Sinopharm vaccine was issued by the health ministry, the official Vietnam News Agency reported. Vietnam has previously approved the AstraZeneca vaccine and Russia's Sputnik V. The ministry did not immediately respond to an emailed request for comment.

Vietnam is trying to accelerate its vaccine procurement drive to tackle a more stubborn wave of infections, even though its overall case load and fatality numbers remain relatively low.

Minister of Health Nguyen Thanh Long said on Wednesday Vietnam was nearing its target of acquiring 150 million doses of vaccines this year to inoculate 75% of its 98 million population.

The country has taken delivery of nearly 2.9 million doses of coronavirus vaccine so far, mostly AstraZeneca ([AZN.L](#)) shots and about one million have been administered.

Vietnam has recorded 49 deaths and just 8,115 cases overall, although nearly 60% of infections were in the past month. The World Health Organization on Friday confirmed that a coronavirus mutation that Vietnamese authorities thought was a combination of the Indian and U.K. variants did not appear to be a new variant or hybrid.

"Based on evidence to date, this is not a new variant nor a hybrid variant but an additional mutation found in the Delta variant," said Kidong Park, the WHO's representative in Vietnam, referring to the Delta variant first identified in India.

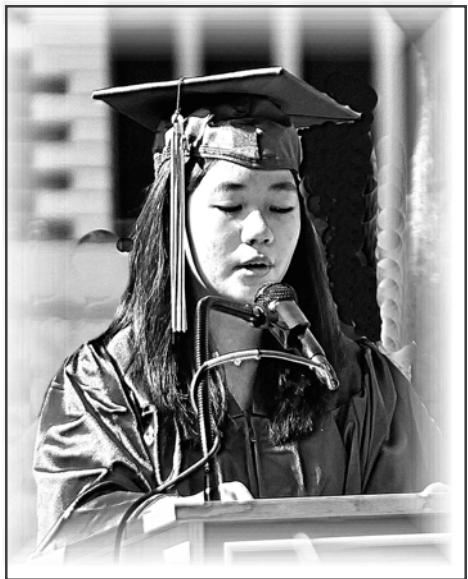
"It is premature, at this stage, to conclude on the characteristics of this additional mutation that occurred in the Delta variant," Park added in an emailed statement. •

GRADUATION HONORS CLASS 2020-2021

STEPHEN K. HAYT ELEMENTARY SCHOOL

A SALUTATORIAN SPEECH

(Expressed by KRISTY NGUYEN KH., on her Graduation Day)

Greetings to all friends, family, faculty, and fellow graduates: it is my pleasure to welcome you to Hayt's 2021 graduation ceremony. Before I begin, I would like to thank you all for coming to celebrate this special moment with our class. It's an honor to give this speech to the graduating class and possibly embarrassing myself in front of several people I've never met in my life.

I would like to start off by thanking my parents, principals, teachers, and friends who have been with me every step of the way and helped me get to this point in life. Without them, I would not be able to stand here and give this speech, let alone join the class of 2021 on our new adventure. I'd also like to give a special thanks to someone who played a major role in this, known as my grandpa, who has driven me, my brother, and my cousins to school everyday ever since the eldest out of the five of us enrolled at Hayt. Some of the faculty here may know my grandpa as they greet him with a friendly "Hello Grandpa" every morning when he drops us off. What can I say? He's basically a celebrity here.

Although the majority of us have been at this school longer than others, the time we spent here was without a doubt invaluable. As we all go on to the next chapter of our life, the memories we've built here will live on in our hearts for the rest of our lives.

As time continues to speed by, it seems like just yesterday we were small toddlers entering kindergarten playing tag at recess, but now we are heading off to high school. I remember when I first joined this so-called "gifted class". It was the first day of sixth grade, and as I went in, everyone was talking to each other. Everyone had known each other since primary school, so I was basically the "new kid." However, over time, I was fortunate to make some wonderful friends in this class with whom I shared many unforgettable memories. This is also where I developed my addiction to chocolate cat cookies for people. They're incredibly tasty. Mrs. Meagher refers to them as "pencils and erasers," but you didn't hear it from me. After a decade here at Hayt, things have finally come to an end. From the laughs we all shared to the disputes we all had, these are all precious memories that each of us should cherish as we continue to grow. This may not be history for the rest of the world, but it's unquestionably part of my history, and I hope it is part of yours as well. We'll look back on the memories we've made here and laugh or cry, but until then, I hope you won't forget the friendships or memories you've built here at Hayt. Some of us will return to this school, and though there may be some changes, the memories we made will never fade from the school. As we prepare to embark on our next journey in life, let us take the experiences, memories, and knowledge that we've acquired and use them to prepare for the new challenges that await us.

Congratulations to the graduating class of 2021 once again, and in the words of Mrs. Meagher, "306 and Mrs. Meagher out"! •

FROM GIA TRUNG COMMUNIST REEDUCATION CAMP I MISS MY WIFE

It is so cold tonight
At the re-education camp's outside
Inside it I toss and turn repeatedly
Because I miss you so greatly

I miss your pink lips
I miss your eyes' corners
I miss your warm and soft breath
I miss the scent of hair on your head

I miss you when you stand up
I miss you when you sit down
I miss your voice and your laughter
I miss your hair covering on your shoulders

I miss the scent of your body
When you lie side by side with me
I miss you so melancholy
That I can't stand or sit peacefully

I miss you like birds miss mountains
I miss you like clouds miss forests
I miss you all day and night
Your silhouette is always in my mind

How much I miss you is longer than any river
How much I miss you is higher than any mountain
Please count the stars in the sky on the darkest night
How many stars it has is the amount I miss you in my mind

Huy Vũ - 1979

A premier Asian Supermarket in Chicagoland

Open everyday:
9AM to 8PM

4925 N. Broadway St., Suite J, Chicago, IL 60640
Tel: 773-275-5666, Fax: 773-275-9051
www.TaiNamMarket.com

ĐÔNG Y SĨ THÁI HÒA

Cell: (773) 807- 8789

- CHÂM CỨU • BẤM HUYỆT •
- VẬN DỤNG KHÍ CÔNG ĐIỀU TRỊ CÁC BỆNH
- XEM MẠCH - KÊ TOA - BỐC THUỐC

CHUYÊN TRỊ:

BONG GÂN, SAI KHỚP XƯƠNG VAI,
CỔ, TAY CHÂN, XƯƠNG QUAI HÀM,...
ĐAU LUNG, SUY THẬN
ĐAU NHỨC CƠ THỂ, THẤP KHỚP
BỆNH DỜI BÒ, BỆNH TRĨ,
BỆNH TIỂU ĐƯỜNG

ĐẶC BIỆT:

BỆNH MÉO MIỆNG, BỆNH MẮT BỊ GIẬT
do hậu chứng Huyết Áp Cao hay bị Trúng Gió.

FOR 3 POSITIONS:

- ADULT EDUCATION MANAGER
- COMMUNITY ORGANIZER
- PROGRAM DIRECTOR

Please share with your network!
Send and Resume
infovai@hnvi.org
to apply!

Café Hoàng

VIETNAM -THAI Restaurant

232 W. Cermak Rd.- Chicago, IL 60616

(312) 674-9610

1020 W. Argyle St.- Chicago, IL 60640

(773) 878-9943

ĐỊA ĐIỂM RẤT KHANG TRANG

Ngoài những món ăn thuần túy Việt Nam như:

Các loại Hủ tiếu, Phở, Bánh bèo tôm cháy, Bún thịt nướng, Canh chua, Cá kho tộ, Cua/Tôm rang muối, Các món lẩu, Các món bò, gà, đồ biển xào và Cháo lòng, v.v.

Quý khách nên ghé Café HOÀNG để thưởng thức những món ăn Huế chính cống.

ĐẶC BIỆT:

Bún bò Huế ai ăn cũng chịu,
Ai thưởng thức cũng khen.

TIẾP ĐÃI ÂN CÂN

Mở cửa 7 ngày
Café HOÀNG
Kính mời

Bún thịt nướng

MINI THƯƠNG XÁ

MEDICAL CENTER

PHARMACY (NHÀ THUỐC)

4947 N. WINTHROP Ave.
CHICAGO, IL 60640

(773) 989-9118

1069 W. ARGYLE St.
CHICAGO, IL 60640

(773) 728-1007

TRUNG TÂM Y KHOA CÓ NHIỀU BÁC SĨ, Y CỤ TỐI TÂN
NHÀ THUỐC NGAY BÊN CẠNH TẠO NHIỀU THUẬN LỢI

- **TRẦN XUÂN NINH M.D.**, Giảng viên Y Khoa Saigon, Bác sĩ gia đình và giải phẫu.
- **EDUARD ZINGER, M.D.**, Bác sĩ gia đình, Chuyên khoa Nội tổng quát
- **THOMPSON DZIDZA, PA-C**
- **IRINA DUDAR, M.D.**, Bác sĩ chuyên trị đau nhức và chích vào chỗ đau
- **HOWARD RUBIN, M.D.**, Bác sĩ gia đình và Vật lý trị liệu (Tai nạn xe cộ)

CHUYÊN TRỊ: CÁC BỆNH NGƯỜI LỚN VÀ TRẺ EM

NHÀ THUỐC:

- Có thử máu, nước tiểu, siêu âm, đo điện tim
- Xét nghiệm loãng xương
- Xét nghiệm chức năng phổi (PFT) tại chỗ
- Chích ngừa các bệnh cho trẻ em và người lớn
- Giao thuốc tận nhà
- Cung cấp dụng cụ y tế:
(Tã, gậy, sữa, máy đo huyết áp, máy thử tiểu đường...)
- Có bào chế tại chỗ những thuốc đặc biệt
(không có trên thị trường)
- Có nhân viên nói tiếng Việt, tiếng Anh và tiếng Hoa

GIỜ LÀM VIỆC:

MỞ CỬA 7 NGÀY MỘT TUẦN, TỪ 10:00am - 5:00pm

Nhận:

• MEDICARE • MEDICAID
và HẦU HẾT CÁC LOẠI BẢO HIỂM

Để tránh chờ đợi, xin Quý vị vui lòng gọi điện thoại trước
để lấy hẹn khám bệnh hay lấy thuốc.

COSMETIC DENTISTRY

BROADWAY DENTAL

Nguyễn Thiện Minh

5860 N. BROADWAY
CHICAGO, IL 60660

TEL: (773) 561-6071
FAX: (773) 561-0250

NHA KHOA THẨM MỸ

- Tái tạo men răng, làm khít răng thưa
- Sứt mẻ, đen, nám, đổi màu

NHA KHOA NHI ĐỒNG

- Chăm sóc cho trẻ em mới mọc răng
- Phòng ngừa răng, sâu, mọc lệch

NHA KHOA TỔNG QUÁT

- Trám răng, nhổ răng cấm, lấy gân máu
- Bọc răng, làm các loại răng giả

- IMPLANTS:** Trồng răng thẳng vào xương hàm, để làm răng giả ổn định
- ORTHODONTIC:** Dùng Visible Braces để niềng
- BLEACH:** Tẩy tất cả các loại răng bị vàng, đen, nám
- PERIODONTIC:** Giải phẫu nướu răng để chữa bệnh sưng nướu, chảy máu răng, lung lay, đau rát.

Mở Cửa: Thứ Ba – Thứ Bảy: 10AM – 6PM

Đóng Cửa: Chủ Nhật & Thứ Hai

Phòng Nha Khoa Bác Sĩ DAVID TOÀN NGUYỄN, DDS

620 W. Roosevelt Rd., Unit A1 - Wheaton, IL. 60187

TEL: (630) 462-9047 • FAX: (630) 462-9047

**TẬN TÂM, CỐI MỞ, THÀNH THỰC, CHÚ TRỌNG VỀ PHẨM CHẤT (Quality),
KHÔNG MẮT THÌ GIỞ CHỜ ĐỢI**

Đó Là Đặc Điểm Của Phòng Nha Khoa B.S. David Toàn Nguyễn, DDS

• NHA KHOA TỔNG QUÁT

Nhổ răng, Trám răng, Làm sạch răng
Lấy gân máu, Trị bệnh nướu răng

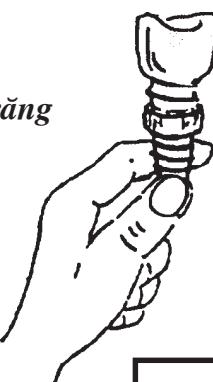
• NHA KHOA NHI ĐỒNG

Khám nhập học, cố vấn trị liệu

• NHA KHOA THẨM MỸ

Tẩy trắng răng

Tái tạo men răng (Porcelain Veneers)

• LÀM RĂNG GIẢ ĐỦ LOẠI

Mũ răng (Crowns)

Cầu răng (Bridges)

Hàm giả (Denture)

Cấy răng (Dental Implants)

NHẬN CÁC LOẠI BẢO HIỂM

LÀM VIỆC THEO HẸN

Thứ Hai - Thứ Năm & Chủ Nhật: 9AM - 5PM
Thứ Sáu: Từ 9AM đến 3PM

VALUE SERVICES

AUTO REPAIR

AUTO BODY

TRANSMISSION

TOWING

6040 N. Broadway Ave., Chicago, Illinois - Tel: (773) 764-0550
TRANG BỊ KỸ THUẬT CAO - THỢ VIỆT, MỸ NHIỀU NĂM KINH NGHIỆM - TẬN TÂM

AUTO BODY

- * Làm đồng, kéo frame, giúp khách hàng liên lạc các hãng bảo hiểm...và tow xe.
- * Nhận sơn sửa tất cả các loại xe bị tai nạn hoặc tùy theo ý khách hàng
- * Giảm tiền deductible hoặc miễn phí cho những xe hư hỏng nặng

AUTO REPAIR

- * Chẩn bệnh bằng Computer.
- * Chuyên sửa Fail Test khói, Electrical và Engine performance
- * Sửa chữa bảo trì tất cả các hệ thống xe: Engine, Brake, Muffler, Fuel Injectio

GIỜ MỞ CỬA:

Thứ Hai – Thứ Sáu: 8AM – 6PM

Thứ Bảy: 8AM - 1PM

Chủ nhật: Đóng cửa

ĐẮC TRẦN kính mời

ASIAN FUNERALS SERVICES

773.505-3874 - 773.502-1635

3918 W. Irving Park Rd., Chicago, IL 60618

AN TÁNG, HỎA THIỆU, ĐUA LINH CỨU VỀ VIỆT NAM

Phục vụ cộng đồng Á Châu trên 20 năm

CHÚNG TÔI PHỤ TRÁCH HẬU SỰ NHỮNG VÙNG SAU ĐÂY:

CHICAGO, PARK RIDGE, BARLETT, STREAMWOOD/SCHAUMBURG, ROSELLE,S. ELGIN...

KHI NGHĨ RẰNG GIA ĐÌNH BẠN SẼ CÓ TANG SỰ, XIN HÃY GỌI CHO CHÚNG TÔI

ĐỂ THAM KHẢO MIỄN PHÍ VÀ GIÚP ĐỠ

KINH NGHIỆM • UY TÍN • GIÁ PHẢI CHẮNG

**Vui lòng gọi trước vì chúng tôi không ở văn phòng thường xuyên
24 GIỜ VÀ 7 NGÀY TRONG TUẦN**

**PHỤC VỤ CỘNG ĐỒNG VIỆT NAM KHẨP CÁC NƠI:
CHICAGO & NGOẠI Ô
HOẶC CÁC NƠI KHÁC TÙY GIA CHỦ YÊU CẦU**

ĐỊA ĐIỂM UYỂN CHUYỂN

Mr. Lee Do • Tùy nghi cử hành theo các nghi lễ tôn giáo, phong tục và hoàn cảnh.

Tham khảo miễn phí • Có người Việt phục vụ • Nhận làm hoa cho tất cả lễ lạt.

Mr. Greg L.

VĂN PHÒNG LUẬT SƯ VIỆT NAM

1023 1/2 W. ARGYLE St., CHICAGO, IL 60640
222 N. LASALLE STREET SUITE 2100, CHICAGO, IL 60601

PHONE: **(773) 293-4862**

Luật Sư KIỀU HUY LIÊM

CHUYÊN VỀ:

Di chúc (Will & Estate Planning)
Mua Bán Cơ Sở Thương Mại
(Negotiation &
Closing For Purchases of Businesses)

Thành Lập Công Ty và Hùn Hợp
Địa Ốc (Real Estate)

Di Trú (Immigration & Green Card)

Tai Nạn Xe Cộ (Personal Injury)

Tai Nạn Lao Động (Workers Compensation)

GIỜ LÀM VIỆC:

THỨ HAI – THỨ SÁU: 9AM – 5PM
CUỐI TUẦN VÀ BUỔI TỐI: HẸN TRƯỚC

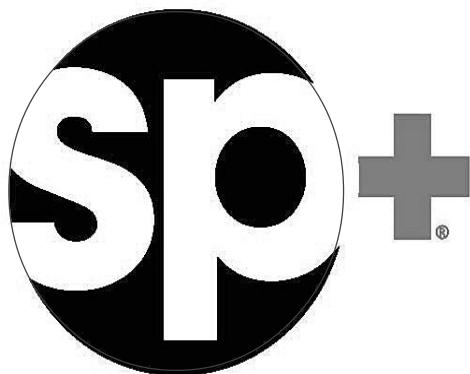

facebook.com/liemkieu

Quý khách an tâm khi đậu xe trong PARKING của Hội Người Việt

**5017 N. Winthrop
Chicago, Illinois 60640
(Argyle và Winthrop)**

- **Đậu xe theo tháng:**
(Monthly parking available):

\$120

Mua chỗ đỗ xe tại www.parking.com với giá đặc biệt này.
Purchase parking at www.parking.com for this special rate.

**KHI QUÝ VỊ ĐẬU XE, LỢI TỨC THU ĐƯỢC
TỪ PARKING SẼ GIÚP HỘI NGƯỜI VIỆT ILLINOIS
HOÀN THÀNH NHIỆM VỤ:**

- Hỗ trợ, phát triển các chương trình văn hóa, xã hội và giáo dục khác nhau để phục vụ người Việt và các nhóm dân tộc khác ở Illinois.
- Xây dựng tinh thần tương trợ lẫn nhau trong cộng đồng.
- Thúc đẩy mối quan hệ chặt chẽ hơn với các tổ chức khác nhau của người Việt quốc gia trong một nỗ lực chung để phục vụ theo nhu cầu của các thành viên trong cộng đồng.
- Tăng cường và duy trì sự đoàn kết của mọi cư dân người Việt trong tiểu bang Illinois.

Điều hành: SP+ Parking

**Funds from the parking
allows the Vietnamese Association of Illinois
to accomplish our mission:**

1. To promote, support, and develop various cultural, social, and educational programs to serve Vietnamese Americans and other ethnic groups in Illinois.
2. To help generate the mutual assistance spirit among Vietnamese ethnic group members.
3. To foster closer relationships with various Vietnamese organizations in a common effort to serve the needs of Vietnamese Americans in the state of Illinois.
4. To strengthen and perpetuate the unity and solidarity of the Vietnamese Americans residing in the state of Illinois

Parking is managed by SP+ Parking.

**FREE
ENGLISH
and
CITIZENSHIP
CLASSES
FOR ADULTS**

**CLASSES ARE REMOTE
UNTIL FURTHER NOTICE**

**Các lớp học trực tuyến
đến khi có thông báo mới.**

**ĐANG TIẾP NHẬN
THIỆN NGUYỆN VIÊN
VÀ TUYỂN SINH**

**Seeking Students
and Volunteers**

**DẠY HỌC
TIẾNG ANH
VÀ
LUYỆN THI
NHẬP TỊCH
DÀNH CHO
NGƯỜI LỚN**

**MUỐN BIẾT THÊM CHI TIẾT,
XIN LIÊN LẠC:**

(773) 728-3700

Vắc-xin COVID-19
an toàn, hiệu quả
và miễn phí đối với
quý vị.

Tôi đã chích ngừa.
HÃY LÀ NGƯỜI TIẾP

MEDICARE.GOV

CẦN TUYỂN

NHÂN VIÊN CHĂM SÓC

Người Cao Niên Tại Gia

\$15/ Giờ

Chương trình Chăm sóc Cao niên đang phát triển, và chúng tôi cần tuyển chọn thêm nhân viên giúp đỡ phục vụ chăm sóc tại gia cho cao niên, đa ngôn ngữ, có trình độ chuyên môn về văn hóa nơi các Quận Hạt Cook, Dupage, Cane và Will trong các sinh hoạt hàng ngày, các công việc gia đình để giúp họ sống độc lập trong nhà cũng như trong cộng đồng.

Điều kiện:

- Có bằng Trung học hoặc bằng giáo dục nói chung.
- Có 1 năm kinh nghiệm chăm sóc con cái hay các thành viên trong gia đình.
- 18 tuổi trở lên
- Có đủ điều kiện làm việc tại Hoa Kỳ
- Có khả năng, đọc, viết và nói , hiểu tiếng Mỹ
- Có thể lực để khiêng, kéo, bế được 25 ki-lô

- **HUẤN LUYỆN CÓ TRẢ LƯƠNG**

- **LỊCH LÀM VIỆC LINH ĐỘNG**

- **CÓ THỂ
LÀM VIỆC BÁN THỜI GIAN**

- **CÓ BẢO HIỂM Y TẾ/ NHA KHOA
KHI LÀM VIỆC TỪ 30 G/TUẦN**

- **LƯƠNG BỔNG HẬU/
CÓ THƯỞNG CUỐI NĂM**

Xin nhanh chóng liên lạc với chúng tôi để sớm được ghi danh làm việc:

Jana Le

Email: jana.phamle@hnvi.org
www.hnvi.org

Chicago, Cook County & Skokie area:
5110 N. Broadway Street, Chicago, IL 60640
Tel: (773)728-3700 - Fax: (773) 728-0497

Dupage, Cane & Will County area:
640 E. St. Charles Rd., Suite 200
Carol Stream, IL 60188
Tel: (331)806-3155 - Fax: (331)806-3155

